

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ
ตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
วาสนา ไตรวัฒนธไชย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
กันยายน 2543

117678

นางสาววาสนา ไตรวัฒนไชย. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม, รศ.อัจฉรา สุขารมณ.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนี่บำรุง” อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 72 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน กลุ่มควบคุม 36 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design กลุ่มทดลองใช้การสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for Independent และ t-test for Dependent

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ก่อนและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ก่อนและหลังการทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA STUDENTS' READING COMPREHENSION
AND RESPONSIBILITY IN THAI THROUGH
THE INSTRUCTIONAL METHOD BASED ON COOPERATIVE LEARNING
TECHNIQUE "STAD" AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
VASANA TRIWATTANATHONGCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
September 2000

Vasana Triwattanathongchai. (2000). *A Comparison of Mathayom Suksa II Students' Reading Comprehension and Responsibility in Thai Through the Instructional Method Based on Cooperative Learning Technique "STAD" and the Teacher's Manual*.
Master thesis, M.Ed. Bangkok : Graduate School, Srinakharimwirot University.
Advisor Committee : Asst.Prof. Sumanin Rungruangtham, Asso.Prof. Ajchara Sukharom.

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa II students' reading comprehension and responsibility in Thai through the instructional method based on cooperative learning technique "STAD" and the teacher's manual.

The sample used in this study was 72 Mathayom Suksa II students at Pathumthanee "Nunthamuneebumrung" School. Amphoe Mauang, Pathumthanee Province in first semester of 1998 academic year. They were randomly assigned into experimental group and control group with 36 students in each. The same content was taught for both groups within sixteen 50-minute periods. The experimental group was taught by cooperative learning technique "STAD" ; whereas the control group was taught by the teacher's manual. The research design was randomized control group, pretest-posttest design.

The instruments used in this study were the reading comprehension test and the questionnaire of responsibility. Statistical techniques used in this study were t-test independent between groups and t-test dependent for within group.

The results of the study indicated that ;

- 1.The reading comprehension between the experimental group and the control group was significantly different at the 0.01 level.
- 2.The responsibility of the students between the experimental group and the control group was significantly different at the 0.01 level.
- 3.The reading comprehension of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the 0.01 level.
- 4.The responsibility of the students in the experimental group before and after the experiment was significantly different at the 0.01 level.
- 5.The reading comprehension of the control group before and after the experiment was significantly different at the 0.01 level.
6. The responsibility of the students in the control group before and after the experiment was significantly different at the 0.01 level.

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ
ตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์
ของ
วาสนา ไตรวัฒนธงไชย

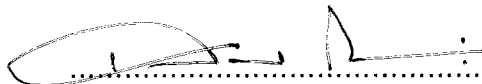
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
กันยายน 2543
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ
ตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

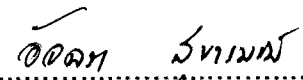
ของ
นางสาววราสนา ไตรวัฒนธงไชย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

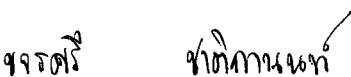

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 15 เดือน กันยายน พ.ศ. 2543

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์)

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	3
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน.....	8
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ.....	25
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี.....	38
เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามคู่มือครู.....	50
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ.....	56
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	66
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	66
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	86
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	88
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก	102
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	216

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การหาความคะแนนความก้าวหน้า.....	44
2 การบันทึกคะแนนสอบและคะแนนความก้าวหน้า.....	44
3 การบันทึกคะแนนความก้าวหน้าและคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม.....	45
4 เกณฑ์การให้รางวัล.....	46
5 เปรียบเทียบการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตาม.....	47
6 วิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู.....	55
7 การจัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน จำนวน 9 กลุ่ม.....	67
8 แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบ.....	72
9 แบบแผนการทดลอง.....	73
10 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	80
11 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	81
12 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง.....	82
13 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง.....	83
14 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง.....	84
15 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง.....	85
16 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย.....	204
17 คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง.....	205
18 คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มควบคุม.....	206
19 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้วิชาภาษาไทย.....	210
20 คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทยก่อนเรียนและ หลังเรียนของกลุ่มทดลอง.....	211
21 คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทยก่อนเรียนและ หลังเรียนของกลุ่มควบคุม.....	212

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รศ.อัจฉรา สุขารมณ์ ผศ.ดร.บังอร พานทอง ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล รศ.อรุณศรี กุมุท รศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุขและผศ.ขจรศรี ชาดิกานนท์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตาที่อาจารย์ทุกท่านได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี อาจารย์สฤติพันธ์ ผู้สนธิ์สาย อาจารย์จินดาบุษ สัญญพันธ์ อาจารย์สมบุญ ราชนิล อาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทยทุกท่าน และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ตลอดจนเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2539 ที่ให้คำแนะนำ กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ศศิวิมล เนื่องนิตย์ที่ร่วมคิดร่วมทำงานวิจัยจนสำเร็จ

ขอระลึกถึงพระคุณของมารดา ผู้ล่วงลับ และขอกราบขอบพระคุณบิดา รวมทั้งพี่น้องทุกคนที่เป็นกำลังใจ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา และนอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆจากผู้เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถจะเอ่ยนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอมอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การศึกษอบรมและช่วยเหลือจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

วาสนา ไตรวัฒนธงไชย

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันวิทยาการและเทคโนโลยีได้รุดหน้าไปเรื่อย ๆ มีการค้นคว้าและค้นพบทฤษฎีความรู้ แปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา มนุษย์ในฐานะสมาชิกของสังคมควรติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ นี้ให้ทันการณ์ เพื่อจะได้เป็นผู้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เราเป็นคนทันสมัยอยู่เสมอก็คือ การอ่าน ทักษะการอ่านเป็นทักษะสำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาสรรพวิชาต่าง ๆ รวมทั้งใช้เพื่อความบันเทิงอีกด้วย ผู้มีทักษะในการอ่านหรือผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการพูด การเขียนได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันนักการศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศได้มองเห็นความสำคัญของการอ่านเป็นอย่างมาก บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่เยาวชนจึงเร่งส่งเสริมทักษะการอ่านทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นฐานทักษะการอ่านที่ดีสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไป

ความสำคัญของการอ่านดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นจุดประสงค์ของการสอนภาษาไทยในหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (2533 : 13) ที่เกี่ยวกับการสอนทักษะการอ่านในระดับมัธยมศึกษาดังนี้

...เพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและความนิยม เข้าใจความหมายและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ส่วนใดของข้อความ เป็นผลความ ส่วนใดเป็นใจความ มีวิจารณ์ญาณในการอ่านรู้จัก พินิจพิจารณาตัดสินใจได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นความคิดเห็นมีความซาบซึ้งในรสไพเราะของข้อความที่อ่าน และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน เป็นต้น...

แต่สภาพการเรียนการสอนทักษะการอ่านในชั้นมัธยมศึกษา เท่าที่ผ่านมายังประสบปัญหาอยู่พอสมควร จากผลการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านความสามารถในการรับสารและส่งสารอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 55.49 หรือได้คะแนนเฉลี่ย 22.20 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน สำหรับเขตการศึกษา 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศคือ 21.63 และจังหวัดปทุมธานีได้คะแนนเฉลี่ย 20.73 ด้านทักษะภาษาที่ประสบปัญหา ได้แก่ ทักษะการอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ร้อยละ 30.67 การเห็นคุณค่าและความงามของภาษา ร้อยละ 35.58 การวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นจากการอ่าน ร้อยละ 28.22 ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อไม่ชอบอ่าน ครูบางคนยังคงสอนภาษาไทยโดยการเน้นเนื้อหา สอนให้นักเรียนจำมากกว่าที่จะฝึกทักษะทั้ง 4 เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน บางคนสอนโดยเน้นกระบวนการ แต่วัดความรู้ ความจำ และแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะใช้กระบวนการเรียนภาษาและกระบวนการกลุ่มในระดับมากที่สุดแล้วก็ตาม การเรียนการสอนก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ (กรวิชากร. 2539 : 14) จะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอน

สอนที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนส่วนหนึ่งคือครูผู้สอน ครูมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทักษะการอ่านให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนการสอนในหลักสูตรซึ่งมีเนื้อหาสาระมากมายและหลากหลาย ครูจะมีบทบาทคอยชี้แนะการเลือกเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน เน้นในเรื่องวิธีการเรียนและการแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง มีการฝึกฝนการเรียนการสอนเป็นหมู่คณะในการคิด การประพจน์ปฏิบัติและการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

องค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จในการสอนอ่านมีหลายประการเช่น การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การให้อิสระแก่ผู้เรียนในการทำงานและการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ริเวอร์ส (Rivers. 1988 : 81) เน้นว่า การอ่านควรจะเชื่อมโยงกับการสื่อสาร การพูดการเขียน ผู้เรียนจึงควรมีอิสระในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเข้าใจในการอ่านมากขึ้น นอกจากนี้แล้วกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านทั้งทางบวกและทางลบ กลุ่มเพื่อนจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครูควรฝึกให้ทำงานร่วมกันโดยให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงช่วยนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านบ้าง (Johnson and Johnson. 1987 : 53)

แนวคิดหนึ่งที่ถูกวิจัยสนใจนำมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) กลาสเซอร์ (Wood. 1992 : 656 ; citing Glasser. 1987. *Control Theory in the Classroom.*) กล่าวไว้ว่า การทำงานเพียงลำพังนั้น เป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เขาเชื่อว่าการเรียนแบบร่วมมือจะเป็นกลยุทธ์ในการสอนที่ดีที่สนองความต้องการของนักเรียนในด้านความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีคุณค่าในฐานะที่เป็นสมาชิกกลุ่มคนหนึ่ง มีความเป็นอิสระคือได้คิดได้ตัดสินใจ มีความสนุกคือได้พูดคุยและได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน และที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาคือ การแสดงความสามารถ สลาวิน (Slavin. 1978 : 10) กล่าวว่า มีงานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่าการเรียนแบบร่วมมือมีผลต่อความเจริญงอกงามทางวิชาการของนักเรียนอย่างยิ่ง กล่าวคือ นักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันสามารถเรียนประสบการณ์ทางการเรียนอย่างเดียวกันได้ และทุกคนต่างได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น ผลการเรียนรู้แบบเรียนเป็นกลุ่มร่วมมือกันเรียนจะดีกว่า ถ้าให้นักเรียนเรียนโดยลำพัง

การเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือ วิธีเอสทีเอที (STAD : Student Teams-Achievement Divisions) ของสลาวิน (Slavin. 1995) วิธีนี้เป็นการเรียนที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยโดยมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการงานที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

จากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านนั้น แม้ว่าทักษะการอ่านจะเป็นทักษะที่ต้องฝึกเป็นรายบุคคล แต่การเรียนตามวิธีเอสทีเอทีนี้ นักเรียนเก่งสามารถช่วยนักเรียนอ่อนได้ เนื่องจากในกระบวนการสอนอ่านนั้น หลังจากที่ใช้วิธีการสอนแบบตรง (Direct Instruction) (วิชาดา สินประจักษ์ผล. 2536 : 27) ครูจะให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาของบทเรียน แต่นักเรียนอ่อนมักจะมีปัญหาคือ อ่านแล้วไม่สามารถจับประเด็นของเนื้อหาได้ครบ ไม่สามารถอ่านหรือเข้าใจคำศัพท์ที่ยากได้ นักเรียนเก่งจะช่วยอธิบายหรือถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนอ่อนด้วยภาษาของตนเอง การใช้ภาษาของนักเรียนในวัยเดียวกัน จะช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เป็นการช่วยให้เขามีความมั่นใจและเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น เพราะเขาเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ นักเรียนทุกคนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดคะแนนของกลุ่มด้วยกันทั้งสิ้น นักเรียนเก่งจะพยายามช่วยนักเรียนที่ไม่เก่งเพื่อให้คะแนนของกลุ่มดีขึ้น (ชาญชัย อาจิณสมภาร.

2533 : 21) สอดคล้องกับความเห็นของสุรศักดิ์ หลาบลามา (2531 : 34) ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคน เขาต้องรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกทุกคนจึงต้องช่วยกันพัฒนาตนเองและช่วยพัฒนาเพื่อนในกลุ่ม วิธีการนี้นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในด้านสังคม นักเรียนได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน อันจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปโดยไม่รู้สึกเบื่อ นักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาเท่านั้น ดังนั้นการเรียนวิธีนี้นักเรียนจะมีบทบาทมากขึ้นและช่วยแก้ไขระบบการศึกษาในปัจจุบันที่ยังเป็นระบบของการแข่งขัน ไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียน นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถสอบผ่านก็รู้สึกปลาบปลื้มในตัวเอง ขณะที่นักเรียนอ่อนหรือผู้ที่สอบไม่ผ่านก็จะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้มีผลการเรียนต่ำ (อุษาวดี จันทรสุนธิ. 2536 : 60) ฉะนั้นความร่วมมือของกลุ่มอันเกิดจากการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการประสานงานและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะช่วยลดบรรยากาศของการเรียนที่มีลักษณะการแข่งขันลงได้ ทำให้เกิดความอบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและทำงานโดยปราศจากความวิตกกังวล ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนตามวิธีเอสทีเอ็ดและพบว่า การเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้น มีทัศนคติและความนับถือตัวเองสูงขึ้น (Orlando. 1992 : 19) สอดคล้องกับชาญณรงค์ อินทระประเสริฐ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีเอสทีเอ็ดมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบทั้งชั้น และพิกุล ปิ่นแก้ว (2533) ที่ศึกษาพบว่าการสอนโดยวิธีเอสทีเอ็ดทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือในต่างประเทศมีการนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางและมีผู้ทำการวิจัยกันหลายท่าน (สุรีย์ บาวเออร์. 2535 : 40) ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างสูงกว่าปกติ แต่ในประเทศไทยการวิจัยในเรื่องนี้ยังมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่าวิธีนี้จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับนักเรียนไทยได้หรือไม่ และเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในการอ่าน พัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกันของนักเรียน เป็นการสนองนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศในช่วงปี 2540-2544 ด้านการปฏิรูประบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัยและมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (2539 : 210)

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอ็ดกับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอ็ดกับวิธีสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอ็ดก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

5. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ภาษาไทย ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านในระดับชั้นอื่นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี "นันทมนิภารุ่ง" ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 203 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 197 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี "นันทมนิภารุ่ง" อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มมา 2 ห้องเรียนจาก 5 ห้องเรียน ได้นักเรียนห้องเรียนละ 36 คน รวมทั้งหมด 72 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เนื้อหาจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 เรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต ศิลปินเอก ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสูญ ราชาริราช และบางตอนจากหนังสือนอกเวลา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นช่วยกันคัดเลือกเรื่องที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีสอน 2 แบบคือ

5.1.1 วิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

5.1.2 วิธีสอนตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน

5.2.2 ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนแบบร่วมมือ(Cooperative Learning) หมายถึง วิธีการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย คละกันตามระดับความสามารถ โดยมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน มีการร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ปรีกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม

2. การสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี (STAD : Student Teams Achievement Divisions) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีของสลาวิน โดยครูจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน มีระดับความสามารถทางทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ในอัตราส่วน 1:2:1 สมาชิกแต่ละคนจะร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันทำงาน เพื่อให้กลุ่มบรรลุผลตามเป้าหมายของกลุ่ม ก่อนทำการสอนครูอธิบายวิธีสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ให้นักเรียนเข้าใจ แล้วดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการสร้างความสนใจ และความพร้อมของนักเรียนในการเรียน โดยใช้การสนทนา หรือใช้เกม

2.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 ที่มีระดับความสามารถในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลางและอ่อน ในอัตราส่วน 1:2:1 สมาชิกจะทำหน้าที่ต่างๆดังนี้

ผู้นำกลุ่ม ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานให้ลุล่วง กระตุ้นเตือนและให้กำลังใจสมาชิก รับเอกสารจากครูและรวบรวมงานส่งครู

ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกข้อตกลง สรุปผลการทำงานและรายงานผล

ผู้ชี้แนะ ทำหน้าที่ขยายความรู้ เพิ่มเติมความคิด

ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของสมาชิกให้

ทุกคนสามารถอธิบายได้เหมือนกัน

การกำหนดบทบาทหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในดุลพินิจครูที่จะพิจารณาให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่ม

2.2.2 นำเสนอบทเรียน โดยครูสอนความรู้แก่นักเรียนทั้งชั้นด้วยวิธีการต่างๆ ประกอบสื่อการสอนเช่น แผ่นใส บัตรคำ รูปภาพ และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับบทเรียนที่นำเสนอโดยแนะแนวทางให้

2.2.3 นักเรียนทำงานกลุ่ม จะใช้เวลา 1 คาบในการเรียนบทหนึ่งๆ นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยศึกษาจากใบงานร่วมกับสมาชิก ทุกคนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาให้เข้าใจและช่วยกันทำงานตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ขั้นสรุป ครูใช้วิธีสุ่มนักเรียนบางกลุ่มรายงานผล หรือซักถามเพื่อสรุปความเข้าใจในการอ่าน

2.4 ขั้นวัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการประเมินผลการทำงานของกลุ่ม โดยใช้แบบสังเกต และทำแบบทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลเมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละบท ครูตรวจผลการสอบ พิจารณาผลเป็นคะแนนรายบุคคลและคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

2.5 ขั้นสร้างความประทับใจ

ครูประกาศคะแนนของกลุ่มให้รู้ พร้อมคำชม รางวัล หรือประกาศนียบัตรให้กับกลุ่มที่ทำคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นการจูงใจให้นักเรียนตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม

3. วิธีสอนตามคู่มือครูหมายถึง การสอนโดยจัดกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

3.1 ขั้นสร้างความสนใจคือ การทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียน ครูอาจใช้วิธีเร้าใจด้วยการสนทนา หรือใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

3.2 ขั้นแจ้งจุดประสงค์คือ การบอกให้ผู้เรียนทราบว่าเมื่อเรียนเนื้อหาจบแล้ว ผู้เรียนควรจับใจความสำคัญ แปลความ ขยายความ บอกเจตนาผู้แต่งเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

3.3 ขั้นทบทวนความรู้เดิมคือ การปูพื้นฐานความรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยการอภิปราย ซักถามหรือทำแบบทดสอบ

3.4 ขั้นเสนอบทเรียนใหม่คือ การเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียนโดยใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการพูดอธิบายและให้ตัวอย่าง

3.5 ขั้นให้แนวการเรียนรู้คือ การแนะนำให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูให้ตัวอย่างที่ถูกต้องแล้วช่วยกันวิเคราะห์ วิจัย

3.6 ขั้นปฏิบัติคือ การฝึกให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วทำแบบฝึกหัด

3.7 ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติคือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไข และอภิปรายร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านครั้งต่อไป

3.8 ขั้นประเมินผลคือ การวัดหรือประเมินผลการอ่านของนักเรียนว่าได้ผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นหรือไม่เพียงใดทำได้โดยการย่อความ ทำแบบฝึกหัด ทำแบบทดสอบ รายงานหน้าชั้นเรียน หรือการพูดตอบคำถามของผู้เรียน

3.9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน โดยการสรุปย้ำทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริม หรือมอบหมายงานเพิ่มขึ้น

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญ และวิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเอาใจใส่ไม่ละเลยหลีกเลี่ยงทอดทิ้งงาน มีความพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ยอมรับผลการกระทำของตนและพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องมีการบังคับเข้มงวดจากบุคคลอื่น ซึ่งวัดได้ด้วยคะแนนจากแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนของภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาเป็นแนวทางในการสร้างและหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนตามวิธีเอสทีเอดี
4. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามคู่มือครู
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นของมนุษย์ โดยเฉพาะปัจจุบันการอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยขยายประสบการณ์ และทำให้ก้าวไปให้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็วของสังคม

เปลื้อง ณ นคร (2538 : 12) ให้ความหมายว่าการอ่านหมายถึง การถ่ายทอดความคิดจากหนังสือของผู้ประพันธ์ไปยังผู้อ่าน ด้วยผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดความรู้สึกของตน ถ้าผู้อ่านสามารถตีความของหนังสือได้และสามารถจับจุดมุ่งหมายของผู้ประพันธ์ได้ก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้อ่านหนังสือเป็น

แมนมาส ซวลิต (2534 : 232) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือการใช้ศักยภาพของสมองเพื่อรับรู้ แปลความหมายและเข้าใจปรากฏการณ์ของข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ตลอดจนสาระอื่นๆ ซึ่งมีผู้แสดงออกโดยสัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อสื่อสาร การอ่านเป็นทักษะพื้นฐาน ซึ่งต้องเรียนเช่นเดียวกับทักษะพื้นฐานอื่นๆ การเรียนรู้เท่านั้นยังไม่เพียงพอ ต้องฝึกฝนหรือพัฒนาระดับความสามารถให้เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ ให้สามารถอ่านเนื้อหาซึ่งยากและซับซ้อนให้เข้าใจ และนำมาใช้การได้ ให้เกิดนิสัยรักการอ่านรู้จักวิเคราะห์และเลือกสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บอนด์และทิงเกอร์ (Bond and Tinker. 1970 : 4) กล่าวว่า การอ่านเป็นการจำสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าให้ผู้อ่านนึกถึงความหมายของคำที่ผ่านมา ความหมายใหม่จะเกิดจากการผสมผสานของสิ่งกับที่ผู้อ่านมีอยู่หรืออาจกล่าวได้ว่า การอ่านคือ การที่ผู้อ่านทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบและสามารถตีความหรือประเมินค่าความหมายจากที่อ่านได้

สเปซ และสเปซ (มาลี นรสิงห์. 2538 : 10 ; อ้างอิงจาก Space and Space. 1969. *Reading in the Elementary School.*) ได้จัดแบ่งคำนิยามการอ่านไว้เป็นจำพวกต่าง ๆ ดังนี้

การอ่านเป็นกิจกรรมของการใช้สายตา การนิยามเช่นนี้ให้ความสำคัญและศึกษาค้นคว้าเรื่องการมองเห็นหรือกิริยาของตาตั้งแต่การเคลื่อนไหวสายตา การจับสายตา การอ่านย้อนกลับ แล้วนำความรู้เหล่านั้นไปใช้

ประโยชน์ต่อการจัดโปรแกรมการอ่านให้ได้ผลดี โดยเน้นการพัฒนาทักษะทางตา

การอ่านเป็นการรับรู้ นิยามการอ่านนี้เกี่ยวข้องกับการรู้จักค่าและการให้ความหมายซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่าน การรับรู้สิ่งที่เหมือนกันอาจแตกต่างกัน เช่น การมองรูปภาพภูเขาของจิตรกร นักภูมิศาสตร์ นักปีนเขา ย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นการอ่านคำหรือข้อความของแต่ละคน บางครั้งความหมายในความคิดของเขาไม่เหมือนกัน นอกจากนั้นการรับรู้อาจแตกต่างกันตามปัจจัยต่างๆ เช่น อายุ การฝึกอบรม ความพร้อมในด้าน การแยกแยะความแตกต่างของภาพที่ปรากฏ รวมทั้งทักษะหรือความชำนาญในการอ่าน

การอ่านเป็นการพัฒนาทักษะ ซึ่งแบ่งออกเป็นทักษะย่อยๆ และถือเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ตั้งแต่ทักษะง่าย ๆ ไปจนถึงทักษะที่สลับซับซ้อนและยากขึ้น ทักษะสำคัญคือ การบ่งชี้ค่าและความเข้าใจ ซึ่งแต่ละทักษะก็แบ่งเป็นทักษะย่อยๆ กระบวนการของการอ่านเริ่มต้นด้วยการจำคำหรือระลึกคำได้ การได้ความคิดจากคำและประโยคต่างๆ ที่รวมกันเป็นข้อความและเรื่องราว ทั้งความคิดสำคัญที่ปรากฏชัดแจ้งและต้องใช้การสรุปอ้างอิง ตลอดจนการชี้บ่งจุดประสงค์ อารมณ์และเจตคติของผู้แต่ง ความคิดบางอย่างที่ได้รับการอ่านตรงหรือไม่ตรงกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาความคิดนั้นและสร้างความรู้ใหม่ที่กว้างขวางขึ้น

การอ่านเป็นผลการสะท้อนภูมิหลังด้านวัฒนธรรม นิยามการอ่านนี้เน้นว่ากระบวนการอ่านตั้งอยู่บนรากฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยต่างๆทางสังคม เช่น ระดับการศึกษา ความสนใจ ระดับรายได้และอาชีพของบิดามารดา รวมทั้งความมั่นคงของครอบครัวล้วนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็กในครอบครัวและชุมชนนั้น

การอ่านเป็นความเข้าใจ การอ่านตามนิยามนี้ไม่มุ่งเฉพาะการอ่านข้อความหรือประโยค แต่มุ่งเน้นการได้ความหมายที่ถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน เนื่องจากมีความเชื่อว่ามนุษย์มีกลไกที่ละเอียดอ่อนในการรับรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การสร้างความรู้ สามารถสรุปอ้างอิง สร้างความคิดใหม่หรือจัดโครงสร้างความคิดที่คุ้นเคยเสียใหม่ มนุษย์จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโลกเป็นความทรงจำและใช้ในการรับข้อมูลใหม่

การอ่านเป็นพัฒนาการของมนุษย์ การนิยามการอ่านเช่นนี้เนื่องจากมองการอ่านเป็นสมรรถภาพของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยอธิบายว่าคุณลักษณะพื้นฐานของทุกชีวิตข้อหนึ่งก็คือความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและประยุกต์ตัวเองและสิ่งที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การอ่านจะเปลี่ยนจากขั้นเริ่มแรกไปสู่ขั้นที่มีวุฒิภาวะสมบูรณ์ขึ้น ต้องอาศัยการผสมผสานทักษะกับการใช้สติปัญญา การใช้กลวิธีการจัดสารสนเทศและการสร้างแบบพฤติกรรมการอ่านขึ้นเพื่อเก็บความหมายจากสิ่งที่อ่าน โดยที่แบบการอ่านของเด็กจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามขั้นต่างๆ

การอ่านจึงเป็นกระบวนการค้นหาความหมายที่สลับซับซ้อน ซึ่งนอกจากจะค้นหาความหมายของคำหรือข้อความแล้วผู้อ่านยังจะต้องใช้ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้าไปพิจารณาหรือตีความในการอ่าน เพื่อให้รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อจึงจะเรียกว่าเป็นบุคคลผู้มีความสามารถในการอ่าน

การนิยามการอ่านดังกล่าวช่วยให้ครูมองเห็นเป้าหมายในการสอนได้ชัดเจนขึ้นสามารถตัดสินใจได้ว่า จะสอนอ่านในลักษณะใดจึงจะบรรลุจุดประสงค์ของการสอนแต่ละครั้งหรือแต่ละระดับชั้น เช่น การนำแนวคิดที่มองการอ่านเป็นพัฒนาการมาใช้ในการสอน ได้แก่การตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอนให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของเด็กในระดับนั้นๆ ไม่ควรจัดให้ยากหรือง่ายเกินไปเพราะจะทำให้เด็กขาดแรงจูงใจ

และเป็นปัญหาต่อความเข้าใจ เด็กทุกคนจะมีพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงด้านการอ่านในทุกๆด้าน และจะแตกต่างกันด้านคุณภาพการอ่าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพการสอนของครูและปัจจัยอื่นๆ การสอนอ่านควรกระทำอย่างกระตือรือร้น และมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการอ่านเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขเป็นรายบุคคล

1.2 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนั้นถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะจุดประสงค์เบื้องต้นของการอ่านโดยทั่วไปก็เพื่อความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน แล้วจึงจะเกิดความรู้ความเพลิดเพลินขึ้นในภายหลัง ในทางตรงข้ามถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจ ก็จะทำให้เกิดความสับสนและเบื่อ ไม่สามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ การอ่านจึงต้องเน้นให้เกิดความเข้าใจในการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญ นักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านได้น่าสนใจดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (ม.ป.ป. : 134) กล่าวว่าความเข้าใจคือ ความสามารถในการผสมผสานแล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นของตัวปัญญา เป็นความพยายามของสมองที่จะตัดแปลงปรับปรุงหรือเสริมแต่งความรู้เดิมให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไป แต่ยังมีอะไรบางอย่างคล้ายคลึงของเดิมอยู่บ้าง

เดอซองต์ (Dechant. 1982 : 18) กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจว่าคือ การที่ผู้อ่านสามารถสัมพันธ์ความหมายให้เข้ากับคำอ่านได้ถูกต้อง สามารถเลือกความหมายที่ถูกต้องจากบริบทได้ ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะพื้นฐานทางความรู้ความเข้าใจความคิด ทักษะทางสมองที่มีต่อประสบการณ์เดิมและทักษะทางภาษาของผู้อ่าน

สมิธ (Smith. 1988 : 175) กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่านคือ การที่ผู้อ่านสามารถรับเอาความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจใส่ไว้ในตัวอักษรได้ตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ

กู๊ดแมน (Goodman. 1990 : 472) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นสิ่งที่ผู้อ่านสร้างขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ของตัวอักษร กระบวนการคิดและกระบวนการเลือกสิ่งชี้แนะทางภาษาซึ่งได้แก่ตัวอักษรและเสียง ลำดับคำในประโยคและความหมายของคำ โดยผู้อ่านจะสุ่มเลือกสิ่งชี้แนะจากข้อความที่อ่าน และใช้ความรู้ในทางภาษาศาสตร์หาความหมายจากคำต่าง ๆ ผู้อ่านจะคาดคะเนความหมายคำที่พบในข้อความหนึ่งๆแล้วทดสอบดูว่าสิ่งที่คาดคะเนไว้ถูกต้องหรือไม่เพียงใด จากนั้นจะมีการย้ำเพื่อความมั่นใจว่าการคาดคะเนนั้นถูกต้องเพียงใด เมื่อสิ่งที่คาดคะเนไว้ผิดผู้อ่านก็จะทำการแก้ไขเมื่อจำเป็นแล้วย้อนกลับไปเลือกสิ่งชี้แนะใหม่จนเข้าใจบทอ่านทั้งหมด

โคดี้ (Coady. 1979 : 5-15) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญาของผู้อ่าน ความรู้พื้นฐานของผู้อ่านและยุทธวิธีในการอ่านซึ่งหมายถึงในการทำความเข้าใจ บทอ่านผู้อ่านต้องมีความรู้เรื่องพยัญชนะ หน่วยคำ พยางค์ ไวยากรณ์ คำศัพท์ และเจตคติที่ดีมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่อ่าน มียุทธวิธีในการนำความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวมาสร้างเป็นความเข้าใจเมื่ออ่านบทอ่าน

สรุปว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษา ความคิดของผู้อ่านและผู้เขียนโดยที่ผู้เขียนจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการส่งความคิดของตนผ่านมายังผู้อ่าน ซึ่งในส่วนของผู้อ่านนั้นจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกันในการตีความหมายของข้อมูลทางภาษาที่ปรากฏอยู่ เพื่อที่จะสามารถสื่อความคิดของผู้เขียน และเกิดความเข้าใจในข้อมูลนั้นตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ

1.3 ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการอ่านที่มีความสำคัญมาก การที่จะอธิบายการอ่านให้เข้าใจโดยตรงนั้นยังไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจน นอกจากจะสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจ เช่นการตอบคำถาม ดังนั้นนิยามความหมายของความเข้าใจในการอ่าน ที่จะทำให้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง

ชาวล แพร์ตกุล (ม.ป.ป. : 134) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจในด้านคุณสมบัติของผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยกล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถผสมผสานและขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติ 4 ประการคือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยๆของเรื่องนั้น มาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชิ้นความรู้ย่อยๆเหล่านั้น
3. สามารถอธิบาย ชี้แจงสิ่งเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. สามารถตอบและอธิบายสิ่งใดที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยรู้มาแล้วได้

ในเรื่องของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจนั้น ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 แบบคือ

1. การแปลความคือ ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่างๆที่ปรากฏโดยตรงหรือความหมายโดยนัยได้

2. การตีความคือ ความเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้อย่างชัดเจน หรือมีความหมายโดยนัยออกมาเป็นความคิดของตนเอง

3. การขยายความคือ ความสามารถขยายความของเรื่องให้ไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิม เวินไรท์(Wainwright. 1972 : 178) ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีความเข้าใจสิ่งที่ตนอ่านดังนี้

1. สามารถเก็บใจความสำคัญและระลึกถึงได้เมื่อต้องการ
2. สามารถเลือกอ่านหัวข้อ หรือใจความสำคัญในเนื้อเรื่องได้
3. สามารถตีความหมายใจความและแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้
4. สามารถสรุปเรื่องราวและสาระต่างๆจากเรื่องที่อ่านได้
5. สามารถสรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการอ่านกับประสบการณ์เดิมได้

ลักษณะและคุณสมบัติของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่านที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะของผู้มีความเข้าใจในการอ่านนั้นจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ และผสมผสานความรู้ใหม่ให้เข้ากับความรู้เดิมตลอดจนสามารถสรุปและประเมินค่าเรื่องที่ตนอ่านได้

1.4 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนี้ถือเป็นหัวใจของการอ่าน การที่ผู้อ่านจะเกิดความเข้าใจได้มากน้อยเพียงใดนั้น วูล์ฟฟอร์ด (Woolfolk. 1990 : 320) ให้ความเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านนั้นคือ การให้ผู้อ่านตระหนักถึงกลวิธีที่ต้องใช้ในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งได้แก่

1. การอ่านเอาความหมายโดยรวมของบทอ่าน
2. การใช้อัตราเร็วในการอ่านให้เหมาะกับบทอ่าน

กล่าวโดยสรุปแล้วความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับผู้อ่านได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ รวมทั้งสภาพแวดล้อม เจตคติต่อเรื่องที่อ่าน การใช้กลวิธีการอ่าน และยังเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของเนื้อหา ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

1.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นต้องอาศัยทักษะพื้นฐานหลายประการ เพื่อที่จะพัฒนาขึ้นมาเป็นความเข้าใจในการอ่านระดับต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้มีอำนาจระดับความเข้าใจในการอ่านไว้หลายระดับแตกต่างกันไป ดังนี้ เบอร์มิสเตอร์ (Burmeister. 1974 : 210) แบ่งระดับความสามารถด้านการอ่านเป็น 7 ระดับคือ

1. ระดับความจำคือ การที่ผู้อ่านสามารถจำในสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ ซึ่งจะเป็นการจำในเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน
 2. ระดับแปลความหมายคือ การนำเอาข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านไปแปลรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความจากคำจำกัดความ การแปลข้อความที่เป็นแผนภูมิ เป็นต้น
 3. ระดับการตีความคือ การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ เช่น เมื่อได้เหตุมาแล้วสามารถหาผลได้ สามารถทำนายเหตุการณ์ต่อไปได้ จับใจความสำคัญของเรื่องได้หรือสรุปความจากสิ่งที่กล่าวโดยทั่วไป เป็นต้น
 4. ระดับประยุกต์คือ ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจหลักการและประสบความสำเร็จในการนำประโยชน์จากสิ่งที่อ่านไปประยุกต์ใช้
 5. ระดับวิเคราะห์คือ การที่ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ ที่มาประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ เช่น การวิเคราะห์บทประพันธ์ การตรวจสอบการให้เหตุผลผิดๆ และการลงความเห็นในสิ่งที่อ่าน เป็นต้น
 6. ระดับสังเคราะห์คือ การที่ผู้อ่านสามารถนำความคิดจากที่ต่างๆ มาเรียบเรียงใหม่ได้
 7. ระดับประเมินผลคือ การที่ผู้อ่านสามารถวางเกณฑ์และตัดสินเรื่องที่อ่านตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ได้
- แบบเรทท์ (ศิริรัตน์ นิละคุปต์. 2526 : 15-20 ; อ้างอิงจาก Barrett. 1972. *More Than Meets the Eye.*) ได้แบ่งการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะสำคัญ 4 ระดับพร้อมทั้งระบุตัวอย่างของงาน จัดเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ได้แก่

1. การจำหรือระลึกตามตัวอักษร ความเข้าใจตามตัวอักษร เกิดเมื่อผู้อ่านสามารถจำหรือระลึกถึงความคิด ข้อความและสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งกล่าวไว้อย่างชัดเจนในเรื่องที่ตนอ่าน ตัวอย่างของงานที่เกี่ยวกับการจำได้ ได้แก่ การให้นักเรียนหาข้อความที่ปรากฏชัดเจนในเรื่องที่ตนอ่าน หรือในแบบฝึกหัดซึ่งใช้เนื้อความจากเรื่องที่อ่านโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดเลย ส่วนงานที่เกี่ยวกับการระลึกได้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยอาศัยความจำหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องจบเรียบร้อยแล้ว จะเห็นได้ว่างานของความเข้าใจในระดับนี้จะถูกนำไปใช้ในการสอนมาก แต่จะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความสามารถที่จะนำไปใช้กับงานอื่น
2. การอนุมาน เป็นความสามารถในการสังเคราะห์เนื้อหาในเรื่องและความรู้ส่วนตัว ซึ่งจะมีการคิดและจินตนาการเป็นพื้นฐานของการเดา การเดาหรือสมมุติฐานที่ได้มานี้ อาจจะมาจากพื้นฐานความรู้เดิมหรือความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องเชิงพรรณนามักอาศัยการเดา อย่างไรก็ตามการอนุมานจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายการอ่าน และคำถามของผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดและจินตนาการที่นอกเหนือไป

จากข้อความที่ปรากฏบนหน้ากระดาษ

3. การประเมินหมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถตัดสินเรื่องที่อ่านโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ภายนอกเช่น ข้อความที่ได้รับการบอกเล่าจากครู ผู้เชี่ยวชาญหรือจากข้อเขียนที่มาจากแหล่งอ้างอิงที่มีการยอมรับ นอกจากนี้ยังมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ภายใน เช่น ประสบการณ์ของผู้อ่าน ความรู้หรือมาตรฐานเกี่ยวกับเรื่องที่นำมาพิจารณา การประเมินนั้นต้องการให้ผู้เรียนตัดสินเนื้อหาที่ตนเองอ่าน ให้เป็นไปในแนวของความถูกต้อง การยอมรับคุณค่าของความต้องการ ความเหมาะสมความจริงและโอกาสที่เกิดขึ้น

4. ความนิยมนิยามถึง ความเข้าใจรูปแบบและโครงสร้างทางวรรณกรรมของผู้เขียน เป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดการตอบสนองทางอารมณ์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีความสามารถทางอารมณ์และประเมินด้วย จุดสำคัญอยู่ที่การกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามผู้เขียน ดังนั้นความนิยมจึงครอบคลุมความรู้และการตอบสนองต่อศิลปะในการกำหนดเรื่อง สถานที่ เหตุการณ์และบุคคล

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (สนธิ ตั้งทวี. 2536 : 10 ; อ้างอิงจาก บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. 2518. การสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน.) แบ่งระดับความเข้าใจหรือความสามารถในการอ่านเป็น 3 ระดับดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง การอ่านในระดับนี้เป็นการอ่านออกอ่านได้ อ่านแล้วรู้เรื่องราวเรื่องอะไร เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ในการอ่านแบบนี้ ผู้อ่านใช้ความสามารถด้านความจำเป็นใหญ่

2. การอ่านตีความ คืออ่านแล้วแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่องคือจำเรื่อง แปลความ ตีความและขยายความได้ เป็นการอ่านที่มีระดับสูงกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับการอ่านเอาเรื่อง ใช้การแปลความเป็นพื้นฐานอาศัยประสบการณ์ของผู้อ่าน นำเอาความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่ามาช่วยในการตัดสิน และวินิจฉัยเรื่องหรือข้อความที่อ่าน

1.6 กระบวนการอ่าน

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526 : 214) ; ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2528 : 148-154) ; ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2529 : 40) ต่างมีความเห็นพ้องกันว่า กระบวนการอ่านมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอนได้แก่ การรู้จักคำ การเข้าใจความหมาย การมีปฏิสัมพันธ์ต่อสาร และการรวบรวมความคิด

ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ เป็นกระบวนการอ่านขั้นแรกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรู้จักคำและรับรู้ความหมายของคำนั้น โดยทั่วไปการอ่านข้อความจะเป็นกลุ่มคำ เป็นวลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว การอ่านออกเสียงหากผู้อ่านสามารถแปลรหัสตัวอักษรออกมาเป็นเสียงได้ถูกต้อง การรู้จักคำมากก็จะทำให้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้มากขึ้น แม้ว่าจะมีคำบางคำที่ไม่รู้ความหมายมาก่อนคำอื่นๆที่แวดล้อมคำนั้น จะช่วยให้ใจความหมายของคำนั้นได้ เป็นการรู้จักคำโดยอาศัยเนื้อความที่แวดล้อมเรียกว่า การอ่านโดยอาศัยบริบท

ขั้นที่ 2 การเข้าใจความหมายของสาร เป็นกระบวนการรับสารซึ่งแสดงจากถ้อยคำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว ตลอดจนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์การอ่าน แต่ละคนอาจจะเข้าใจสารไม่ตรงกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความตีความ ความหมายของสารในคำคำเดียวกัน อาจมีความหมายนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับคนหนึ่ง และอาจมีความหมายต่างกันโดยสิ้นเชิงสำหรับอีกคนหนึ่ง คำบางคำยังมีความหมายที่ขึ้นอยู่กับบริบทและเป็นสาร

ที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนอีกด้วย ดังนั้นการทำความเข้าใจความหมายของสารของคำ ข้อความหรือเรื่องราวจึงมีความสำคัญในกระบวนการอ่าน

ขั้นที่ 3 การมีปฏิริยาต่อสาร เป็นกระบวนการรับสารที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านแล้ว “คิด” คล้อยตามหรือขัดแย้ง หรือแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบว่า ส่วนใดเหมาะหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน การคิดในลักษณะเช่นนี้คือการมีปฏิริยาต่อสารซึ่งมีทั้งด้านอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะใช้วิจารณญาณตัดสินสารที่รับมาได้ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ทั้งในชีวิตและจากการอ่านที่สะสมมาแต่เดิม เช่น ข้อความเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม หรือเกี่ยวกับภาษาหรือวิชาการ ผู้อ่านที่สามารถอ่านเข้าใจและมีปฏิริยาต่อสารได้ จะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้น ถ้าขาดความรู้จะอ่านรู้เรื่องแต่ไม่สามารถตัดสินได้ว่า สารสำคัญคืออะไร ตอนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือเป็นข้อคิดเห็นซึ่งจะทำให้ไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาได้

ขั้นที่ 4 การรวบรวมความคิด เป็นขั้นตอนการตัดสินหรือประเมินได้ว่าผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจมากน้อยเพียงใด สามารถที่จะสรุปรวบรวมความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านนำมาประสมประสานความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า แล้วเลือกรับหรือจดจำตามที่ต้องการ ความรู้และความคิดที่ประสมประสานกันนี้ จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ๆ หรือทัศนคติใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการอ่านขั้นสุดท้าย

ประทีน มหาจันทร์ (2530 : 25) กล่าวถึง กระบวนการอ่านว่าประกอบด้วยกระบวนการ 2 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการทางกาย เมื่อร่างกายตอบสนองต่อสัญลักษณ์ที่สายตามองเห็น ประกอบด้วยทักษะแห่งการเคลื่อนไหวด้านต่างๆ มีการเคลื่อนไหวของสายตา เป็นต้น แล้วส่งผ่านข้อมูลที่ได้รับไปยังสมอง กระบวนการทางสมองจะรับความหมายต่างๆ ของสัญลักษณ์ที่ได้รับ การรับรู้และแปลความหมายในขณะที่สายตากวาดไปอย่างมีจังหวะตามสันบรรทัดของตัวอักษร ผัสสะต่างๆ จะรับรู้และสมองก็จะแปลความหมายในทันที

เออร์วิน (Irwin. 1986 : 110 -119) ได้กล่าวถึง การอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นกระบวนการของการใช้ความรู้เดิม ทัศนคติ ความสนใจ ความคาดหวัง ทักษะของผู้อ่านและสารที่ผู้เขียนส่งมา ในการตีความให้ความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อความหมายอย่างแท้จริง ความเข้าใจในการอ่านจึงเกิดในรูปของกระบวนการ 5 กระบวนการคือ

1. กระบวนการทำความเข้าใจระดับหน่วยความคิด (Micro Processes) เป็นกระบวนการความเข้าใจลำดับแรกที่ผู้อ่านจะอ่านเฉพาะคำที่สำคัญโดยไม่คำนึงถึงความหมายของคำ แต่จะใช้เวลาจากบริบทและประโยคเป็นตัวกำหนดความหมายของข้อความทั้งหมด กระบวนการนี้จึงประกอบด้วย

1.1 Chunking หมายถึง การอ่านโดยการจัดคำเป็นกลุ่มให้เกิดหน่วยโครงสร้างที่มีความหมาย

1.2 Micro Selection หมายถึง การเลือกใจความสำคัญของประโยค

2. กระบวนการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความ (Integrative Processes) เป็นกระบวนการความเข้าใจในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างวลี อนุประโยคและประโยคต่างๆ ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถเข้าใจคำสรรพนามที่อ้างถึงในประโยคต่างๆ และสามารถตีความเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้เขียนได้เขียนอธิบายไว้ กระบวนการนี้จะประกอบด้วย

2.1 Understanding Anaphora หมายถึง ความเข้าใจในคำสรรพนาม เช่น เขา เจ้า หล่อน เจ้าสตรีร้ายตัวนั้น ฯลฯ เป็นคำซึ่งใช้แทนคำที่กล่าวมาแล้ว

2.2 Understanding Connectives หมายถึง ความเข้าใจคำเชื่อมที่ใช้ในการเชื่อมประโยคต่าง ๆ เช่น เพราะว่า ดังนั้น จึง ฯลฯ

2.3 Slot Filling Inferences หมายถึง ความสามารถในการอนุมานความโดยอาศัยความรู้เดิม เช่น สรุปสิ่งที่ขาดหายไปจากสิ่งที่มีอยู่

3. กระบวนการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวม (Macro Processes) เป็นกระบวนการอ่านทำความเข้าใจในเรื่องรูปแบบโครงสร้างของข้อเขียน ใจความหลักในข้อเขียนที่เรียบเรียงอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถย่อเรื่องราวที่อ่านได้ กระบวนการนี้ประกอบด้วย

3.1 Organizing หมายถึงวิธีการเขียนเรียบเรียงเรื่องราวที่ผู้เขียนใช้เขียน แบ่งออกเป็นสองรูปแบบคือ

3.1.1 รูปแบบของข้อเขียนประเภทนิทาน

3.1.2 รูปแบบของข้อเขียนประเภทให้ความรู้ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภทคือ ข้อเขียนเชิงบรรยาย ข้อเขียนชนิดให้รายละเอียด ข้อเขียนเชิงเหตุผล ข้อเขียนเชิงปัญหาและแก้ไข และข้อเขียนเปรียบเทียบ

3.2 Summarizing หมายถึงการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน ดังนั้นผู้เขียนจึงจะต้องมีความรู้ในการเลือกใจความสำคัญของเรื่อง มีการตัดคำที่ไม่จำเป็นออก สร้างประโยคใจความหลักขึ้นมาใหม่ แม้ว่าใจความสำคัญนั้นจะไม่ได้กล่าวไว้ในเนื้อเรื่องที่อ่านก็ตาม และสามารถใช้ได้ง่ายๆ มาแทนคำเฉพาะได้

4. กระบวนการทำความเข้าใจการขยายความคิด (Elaborative Processes) เป็นกระบวนการความเข้าใจที่ผู้อ่านอนุมานความ เดาความ สร้างจินตภาพ มีความรู้สึกตอบสนองเรื่องที่อ่านในทางที่ดี มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินเรื่องที่อ่าน มีการบูรณาการความรู้ เดิมกับเรื่องที่อ่านโดยที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนลงไปไว้ในข้อเขียน กระบวนการนี้ประกอบด้วย

4.1 Making Prediction การคาดคะเนเรื่องราวล่วงหน้า

4.2 Prior Knowledge Integration การบูรณาการความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่แล้วกับความรู้ใหม่ ช่วยในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

4.3 Mental Imagery การสร้างจินตภาพในการอ่าน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ และเข้าใจเรื่องที่กำลังอ่านได้ดียิ่งขึ้น

4.4 Higher Level Thinking Process เป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่าในเรื่องที่อ่าน แล้วนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.5 Affective Responses คือความรู้สึกตอบสนองต่ออารมณ์ต่อเรื่องที่อ่านในทางที่ดี เช่น อาจมีการเลียนแบบตัวละครที่ประทับใจ เป็นต้น

5. กระบวนการทำความเข้าใจการควบคุมและกำกับวิธีการเรียนของตน (Meta Cognitive Processes) เป็นกระบวนการความเข้าใจที่ผู้อ่านมีสติสัมปชัญญะเกิดความตระหนักในความรู้ความเข้าใจที่ตนเองได้จากการอ่านว่าความเข้าใจที่เกิดขึ้นนั้นตนเองได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ กระบวนการนี้จึงเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อควบคุมความเข้าใจของผู้อ่าน กระบวนการนี้ประกอบด้วย

5.1 Comprehension Monitoring เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้อ่านว่าเข้าใจบทอ่านหรือไม่ จะแก้ไขอย่างไรถ้าไม่เข้าใจ

5.2 Study Skills เป็นวิธีการศึกษาหาความรู้ซึ่งผู้อ่านนำมาใช้ในการอ่าน

5.3 Adjusting Strategies เป็นยุทธวิธีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการอ่าน

กล่าวได้ว่ากระบวนการทั้ง 5 คือกระบวนการที่ผู้อ่านนำใช้ในการอ่านให้เข้าใจบทอ่าน เมื่อเริ่มอ่าน ผู้อ่านจะอ่านโดย การจับกลุ่มคำที่มีความหมายเป็นกลุ่มๆ แล้วก็เลือกจำข้อมูลที่มีความสำคัญในแต่ละประโยค ผู้อ่านจะทำการอนุมานความจากประโยคชนิดต่างๆ โดยใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในเรื่องของคำเชื่อม คำสรรพนาม เลือกใจความสำคัญ เชื่อมโยงบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน อนุมานความผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ได้ และเมื่อการอ่านล้นเหลือไม่สามารถเข้าใจบทอ่านได้ ผู้อ่านสามารถปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการอ่านนำกระบวนการความเข้าใจดังกล่าวมาใช้ในการทำความเข้าใจได้

กระบวนการอ่านทั้ง 5 นี้จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันในสมอง ขณะที่ทำการอ่านแต่ละกระบวนการจะมีผลซึ่งกันและกันเช่น เมื่อผู้อ่านอ่านเข้าใจแล้วสมองก็จะเรียบเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จะทำการย่อเรื่องเพื่อสะดวกในการจำเรื่องราว เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่อาศัยกลไกการเรียนรู้ เริ่มจากการสัมผัสโดยใช้สายตา การรับภาพ การเข้าใจความหมายโดยใช้ความคิดกับประสบการณ์เดิมมาช่วยแปลความ ถ่ายโยงความและประมวลความในระดับต่างๆ เพื่อความเข้าใจในการอ่าน

1.7 กลวิธีการอ่าน

การอ่านจะบรรลุผลได้เร็วขึ้นขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้กลวิธีการอ่านตรงกับจุดมุ่งหมายในการอ่าน
 เยาวรีย์ ประเสริฐภักดิ์ (2534 : 54) แบ่งไว้ 5 แบบดังนี้

1. การอ่านแบบข้ามคำ (Skimming) ผู้อ่านจะกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ใจความคร่าวๆ ว่าบทอ่านนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร ใจความสำคัญมีอะไรบ้าง ผู้อ่านจะต้องรู้จักคาดคะเนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของบทอ่าน โดยใช้วิธีการอ่านชื่อเรื่อง หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย อ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายของเนื้อหา อ่านประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า หรือสังเกตรูปภาพและคำบรรยายใต้ภาพ

2. การอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning) ผู้อ่านจะคิดไว้ในใจก่อนอ่านว่าจะค้นหาข้อมูลที่เชื่อว่ามิในบทอ่าน เป็นการอ่านเร็วมุ่งจะเอาเฉพาะสิ่งที่ต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข ชื่อ คำ วันที่ สถานที่ ดังนั้นครูจำเป็นต้องเลือกบทอ่านที่สมจริง เช่น ข่าวในหนังสือพิมพ์

3. การอ่านแบบเข้ม (Intensive Reading) เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบรายละเอียดของข้อมูล ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาที่อ่านผู้อ่านจะสามารถวิเคราะห์และตีความได้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านจึงต้องอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนและติดตาม ส่วนใหญ่เป็นการอ่านตำราหรืองานด้านวิชาการ

4. การอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) เป็นการอ่านระดับสูงคือ ผู้อ่านสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน เช่น แสดงเหตุผลประกอบการอ่านว่าเห็นด้วยหรือไม่ การฝึกการอ่านแบบนี้เป็นการเปิดโอกาสให้มีการโต้เถียงหรือการอภิปราย

5. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Evaluation Reading) เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดไตร่ตรองเพื่อติชม ประเมินสิ่งที่อ่านด้านสำนวนภาษา จุดประสงค์ในการเขียน การกระทำของตัวละคร เป็นการฝึกให้นักเรียนประเมินเรื่องที่อ่านว่าชอบหรือไม่ เพราะอะไร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านเชิงวิจารณ์ได้แก่ สติปัญญา ภูมิหลัง

หรือประสบการณ์เดิม และเจตคติต่อเรื่องที่อ่าน

กลวิธีการอ่านตามแนวจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Coddy. 1979 : 7)

1. กลวิธีการอ่านโดยการกวาดสายตาเพื่อหาตัวชี้แนะ (Scanning Strategies) เป็นกลวิธีที่สำคัญที่จะช่วยในการทำนายเหตุการณ์ของเรื่อง
2. กลวิธีในการเลือกตัวชี้แนะ (Selection) ผู้อ่านจะทำนายเหตุการณ์หรือเดาได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับว่ามีกลวิธีในการเลือกตัวชี้แนะที่สำคัญที่จะช่วยให้การทำนายมีประสิทธิภาพ
3. กลวิธีที่จะยืนยันหรือสนับสนุนสมมุติฐาน (Confirmation Strategies) เมื่อทำนายหรือเดาเหตุการณ์แล้ว ก็ต้องมีกลวิธีในการที่จะยืนยันสมมุติฐานหรือการเดานั้นเพื่อตรวจสอบว่าเราเข้าใจเรื่องเพียงใด โดยการถามตัวเองว่าเมื่ออ่านเรื่องไปแล้ว สมมุติฐานที่ตั้งหรือการเดา การทำนายนั้นได้ความหมายหรือไม่ สมมุติฐานนั้นขัดกับโครงสร้างภาษาที่เราเรียนอยู่หรือไม่ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่พบหลังจากอ่านไปเรื่อยๆ เหมือนกับโครงสร้างที่คาดหวังว่าจะพบหรือไม่
4. กลวิธีการแก้ไข (Correction Strategies) เมื่อพบว่าการเดาหรือการทำนายเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าไม่เป็นไปตามนั้นหรือไม่ถูกต้องไม่ได้ความหมาย หลังจากที่ทำเรื่องต่อไป มีวิธีการแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนี้
 - 4.1 ย้อนกลับไปดูใหม่ว่า มีตรงไหนบ้างที่ทำให้เราเข้าใจผิด
 - 4.2 คิดว่าข้อความในหน้านั้น ผู้เขียนต้องการเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร อ่านต่อไป เพื่อหาตัวชี้แนะเพิ่มเติมว่าจะช่วยแก้ไขการเดาได้หรือไม่

กลวิธีการอ่าน เป็นวิธีการอ่านเพื่อช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้กลวิธีการอ่านขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ถ้ารู้จักเลือกใช้ได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการอ่านและงานเขียนก็จะทำให้การอ่านบรรลุผลเร็วขึ้น กลวิธีการอ่านนี้เป็นทักษะที่สามารถฝึกหัดให้เกิดความชำนาญได้

1.8 การสอนทักษะการอ่าน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการสอนทักษะการอ่านให้แก่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และท่องจำบทประพันธ์ที่ชอบ อ่านหนังสือหรืองานเขียนต่างๆ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดี แล้วจับใจความสำคัญ บอกเจตนาของผู้ส่งสารและวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตรงตามความต้องการเพื่อการศึกษและการบันเทิง

การสอนอ่านในอดีตนั้นในระดับประถมศึกษา ครูเน้นเรื่องการอ่านออกเสียงให้ถูกต้องเป็นสำคัญ ดังนั้นความเข้าใจในการอ่านจึงไม่ได้รับการเน้นเท่าที่ควร การสร้างความเข้าใจในการอ่าน เป็นทักษะที่ต้องการการฝึกฝน เป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน ที่จะฝึกและชี้แนะ ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านให้เกิดประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์จากการอ่านได้ (พรณี บุญประกอบ. 2533 : 29)

สุจิต เพียรชอบ (2536 : 60) ได้กล่าวถึงหลักที่ควรคำนึงในการสอนอ่านนั้น เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องศึกษา และทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ คือ

1. ความพร้อมของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีสภาพแวดล้อมทางบ้านแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงควรทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพร่างกาย สติปัญญา แม้ว่าจะอยู่ในวัยเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน ก็จะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

3. ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน นักเรียนต่างวัยกันความสนใจในการอ่านจะต่างกัน ครูควรชี้แนะให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการ อ่านและส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีในการอ่าน

4. สายตากับการอ่าน สายตาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่อ่านเร็ว มีช่วงสายตากว้างกว่านักเรียนที่อ่านช้า ซึ่งมีช่วงสายตาแคบ

5. ลักษณะนิสัย เช่น อ่านย้อนกลับ อ่านข้ามๆ ทำนอง การจับหนังสือ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ครูต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีในการอ่าน

ทรงพร อิศโรธกุล (2529 : 38-41) ได้เสนอแนวการสอนอ่านและการจัดกิจกรรมการอ่านไว้ดังนี้

1. ผู้อ่านต้องไม่เข้าใจเฉพาะความหมายของประโยค แต่ต้องเข้าใจความหมายทั้งหมดในย่อหน้า และความหมายของทั้งบทอ่านด้วย รวมทั้งรู้จักการอาศัยข้อความที่มาก่อนหรือหลังมาคาดเดาความหมายของคำ ประโยค หรือย่อหน้าที่กำลังอ่านอยู่

2. การอ่านควรอ่านเพื่อให้ได้ความเข้าใจทั้งหมด ดังนั้นแบบฝึกหัดการอ่านจึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความเข้าใจกว้างๆ เช่น ถามจุดมุ่งหมายของบทอ่านแล้วจึงถามความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์สำนวน หรือรายละเอียดของเรื่อง

3. ควรหัดให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับบทอ่านที่เป็นเอกสารจริง แทนการอ่านตำราที่เลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพราะชีวิตจริงคนเรามักพูดหรือเขียนข้อความความหมายเดิม อ้างถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้ว หรือมีการใช้บริบทช่วยในการเดาความหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ปรากฏในบทอ่านที่ถูกดัดแปลงทำให้ง่ายขึ้น แต่จะมีในบทอ่านจากเอกสารจริง

4. การสอนอ่าน ไม่ควรแยกการสอนอ่านออกจากทักษะอื่นโดยสิ้นเชิง เพราะในชีวิตจริง เมื่อเราได้อ่านอะไรแล้ว เรามักเล่าหรือเขียนให้ผู้อื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการอ่านควรใช้สัมพันธ์ทักษะ

5. ต้องให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายก่อนเริ่มอ่านทุกครั้ง เพื่อจะได้เลือกกลวิธีการอ่านที่เหมาะสมมาใช้

6. ควรมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาและฝึกฝน ความสามารถในการใช้ทักษะการเดา การทำนาย การตรวจสอบ และการถามคำถามตัวเอง ดังนั้นภาระงานหรือแบบฝึกหัดต้องไม่มีคำตอบที่สมบูรณ์แบบเพียงคำตอบเดียว และควรเน้นกระบวนการที่จะได้คำตอบมากกว่าสนใจเพียงคำตอบเท่านั้น

7. บทอ่านและกิจกรรมการอ่าน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน และสามารถนำทักษะการอ่านมาใช้ในการอ่านที่ยังไม่คุ้นเคย

8. ควรปล่อยให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเองหลังจากที่ครูให้หลักการอ่าน ได้สอนศัพท์บางคำที่คิดว่าจะเป็นปัญหา และได้แนะนำเรื่องพร้อมทั้งมอบหมายงานไปแล้วทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาโดยการเดาความหมาย

คำศัพท์จากบริบท หรือจากรากศัพท์

กูสแซค (Guszak. 1985 : 81) กล่าวถึง การสอนให้นักเรียนรู้จักอ่านเพื่อความเข้าใจ นั้นควรคำนึงถึงหลัก 5 ประการคือ

1. การฝึกให้นักเรียนรู้จักทำนายสิ่งที่จะอ่านล่วงหน้า สิ่งที่จะพบในการอ่านต่อไปน่าจะเป็นอย่างไร
2. การฝึกวางขอบเขตจากเนื้อหาเพื่อจะหาข้อมูลมาพิสูจน์สิ่งที่ตนทำนายไว้
3. การฝึกนำความรู้ที่ได้มาจัดเป็นระบบระเบียบด้วยความเข้าใจของตนเอง
4. การฝึกพิจารณา ว่าสิ่งใดมีความสำคัญควรจดจำบ้าง
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินผลสิ่งที่อ่านว่า เป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของผู้เขียน

และมีความเชื่อถือได้หรือไม่

การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น จะต้องมีการฝึกฝนเสมอ เพราะการอ่านเป็นเรื่องของทักษะ ซึ่งต้องฝึกฝนอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน การสอนอ่านให้ได้ผลนั้นครูต้องพยายามฝึกนักเรียนให้อ่านออกอ่านได้หรืออ่านแตก และในที่สุดก็อ่านเป็น สามารถพัฒนาทักษะการอ่านด้วยตนเองได้

1.9 ความสนใจในการอ่าน

สิ่งที่สำคัญที่สุดอีกสิ่งหนึ่งในการพัฒนาทักษะการอ่านคือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งครูจะต้องพยายามจัดกิจกรรมให้นักเรียนรักการอ่านและเห็นคุณค่าของการอ่าน สื่อในการจัดกิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ หนังสือที่จะให้นักเรียนอ่านจะต้องมีความหลากหลาย มีความเหมาะสม และอยู่ในความสนใจของนักเรียน นักเรียนในวัยต่าง ๆ จะมีความสนใจในการอ่านที่แตกต่างกันและจะมีพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย

ทูซ แฮร์ริสและวิทตี้ (สุจริต เพียรชอบ. 2537 : 12 ; อ้างอิงจาก Tooz. 1957 ; Harris. 1956 ; Witty. 1949) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรักการอ่าน ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านหนังสือที่ง่ายสั้น เหมาะกับวัย ประสบการณ์ ตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน เมื่อนักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่านแล้ว นักเรียนจะหาหนังสือชนิดต่าง ๆ มาอ่านเอง

ฮันนา และแมคคอลลิสเตอร์ (สมเกียรติ กุฑ์วิกุล. 2540? : 96 ; อ้างอิงจาก Hanna and Macallister. 1960. *Book Young People and Reading Guidance.*) กล่าวว่า วัยรุ่นมีความต้องการ 11 ประการดังต่อไปนี้

1. ความต้องการความมั่นใจว่าตนเป็นคนปกติทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
2. ความต้องการโอกาสที่จะพัฒนาความเป็นอิสระภาพทางอารมณ์จากผู้ใหญ่
3. ความต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ความต้องการความช่วยเหลือในการสร้างบทบาทของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการประกอบอาชีพ การมีบ้านและครอบครัว

5. ความต้องการความสัมพันธ์อันน่าพึงพอใจกับวัยรุ่นคนอื่น ๆ ทั้ง 2 เพศ
6. ความต้องการที่จะเข้าใจและเรียนรู้ว่า จะควบคุมโลกและจักรวาลอย่างไร
7. ความต้องการที่จะมีประสบการณ์ด้านความสำเร็จในชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม
8. ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาทัศนคติทางสังคม และพฤติกรรมที่รับผิดชอบทางสังคม
9. ความต้องการที่จะมีปรัชญาที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต

10. ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาความซาบซึ้งด้านสุนทรียะ

11. ความต้องการโอกาสที่จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและการผ่อนคลายอารมณ์

หนังสือที่มีแนวคิดสำคัญที่จะสะท้อนความต้องการของวัยรุ่นทั้ง 11 ประการข้างต้น จะดึงดูดความสนใจของวัยรุ่นได้มากกว่าหนังสือที่ปราศจากแนวคิดดังกล่าว หนังสือเหล่านี้จึงเป็นหนังสือดีสำหรับวัยรุ่นในแง่ที่สามารถทำให้เขาพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของเขาได้ ผู้ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมทุกฝ่ายจึงควรยึดถือความต้องการทั้ง 11 ประการของวัยรุ่นเป็นหลักในการจัดประสบการณ์ในการอ่านหนังสือให้แก่คนวัยนี้ เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทั้งด้านจิตใจ อารมณ์และสติปัญญาเพื่อให้เขาเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของสังคมต่อไป

ความต้องการของวัยรุ่นดังกล่าวเกี่ยวพันกับความสนใจหนังสือของวัยรุ่น คาร์ลเซนแบ่งความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่นไว้ว่า เนื้อหาสาระที่วัยรุ่นแสวงหาจากหนังสือตามปกติจะเป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงของช่วงอายุ 3 ช่วงคือ (Carlsan. 1967 : 25-30)

1. วัยรุ่นตอนต้น (อายุ 11-14 ปี) เด็กมีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ การผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องที่เหนือธรรมชาติ กีฬา โลกรอบๆ ตัว บ้านและชีวิตครอบครัว วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และเรื่องตลก
2. วัยรุ่นตอนกลาง (อายุ 15-16 ปี) เด็กจะมีความสนใจเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย สงคราม ประวัติศาสตร์ เรื่องลึกลับ ชีวิตของเด็กวัยรุ่น
3. วัยรุ่นตอนปลาย (16-18 ปี) เด็กมีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ สังคม ประสบการณ์ที่เหนือความจริง

จิวลิกันท์ บุกเยกาญจน (2524 : 30) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. เด็กอายุ 12-13 ปี นักเรียนชายเริ่มสนใจวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติและหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบอ่านนวนิยาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนขัดกับความเป็นจริง เรื่องตลก และเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก
2. เด็กอายุ 14 ปี สนใจอ่านนิตยสารมากขึ้น เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่างๆ หนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนเริ่มอ่านเรื่องรักๆ ใคร่ๆ เด็กหญิงชอบอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่สะเทือนอารมณ์ เรื่องราวที่แต่งเกินความเป็นจริง บางคนสนใจเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ และบทละครด้วย

3. เด็กอายุ 15 ปี เริ่มอ่านหนังสือตามความสนใจของโรงเรียนและสังคมของตน ความสนใจในการอ่านของเด็กหญิงจะเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรกและการทดลอง เด็กหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยาย

จะเห็นได้ว่า เด็กแต่ละเพศวัยมีความสนใจแตกต่างกัน แต่ก็มิได้หมายความว่าความสนใจของวัยรุ่นจะขาดตอนเป็นปีๆ ความสนใจนั้นย่อมต่อเนื่องและมีซ้ำกันบ้าง การสร้างความสนใจจึงเป็นความสนใจที่เกิดจากบุคคลได้รับการตอบสนองสิ่งที่ต้องการ ถ้าไม่ได้รับการตอบสนอง ความสนใจก็จะลดลง เช่นเดียวกับการอ่าน ก่อนการสอนทักษะการอ่านครูจึงควรสำรวจความสนใจในการอ่านของนักเรียนเพื่อจัดเตรียมหนังสือหรือสื่อต่างๆ สอดคล้องความต้องการให้ตรงกับวัยและประสบการณ์ของนักเรียนให้มากที่สุด

1.10 การวัดความเข้าใจในการอ่าน

การจะพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่าน จำเป็นที่จะต้องทราบระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่านก่อน ดังนั้นการวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่านจึงมีความสำคัญ เพราะการวัดและการประเมินผลที่เป็นระบบจะช่วยให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของเด็กแต่ละคน เพื่อให้ครูสามารถวางแผนทางในการพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยทั่วไปแล้ว การประเมินผลการอ่านของเด็กจะต้องกระทำในระดับรวมๆ ก่อนกล่าวคือ ต้องเริ่มทำในระดับชั้นเรียน ต่อมาจึงทำในระดับกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย ตลอดจนการประเมินผลเป็นรายบุคคล ที่ต้องประเมินผลเป็นกลุ่มใหญ่ๆในระดับชั้นเรียนก็เพราะว่า ต้องการทราบว่าเด็กส่วนใหญ่ของชั้น มีสภาพการอ่านอยู่ในระดับใด มีความต้องการเกี่ยวกับการอ่านเพียงใด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ดำเนินการสอนได้ถูกต้อง จัดวัสดุอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสมในระดับต่อไป การประเมินผลในระดับย่อยๆ ลงไปเป็นการวัดคุณสมบัติเฉพาะด้าน เป็นการเจาะจงวัด สำหรับการวัดในระดับสุดท้าย กระทำเพื่อการวิเคราะห์ ค้นหารายละเอียดเพื่อการแก้ไขต่อไป ซึ่งการวัดในแต่ละระดับนี้กระทำโดยอาศัยจำนวนเด็กเป็นเกณฑ์

การวัดโดยลำดับขั้นดังนี้จะทำให้ครูทราบความต้องการที่แท้จริงของเด็กได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้โดยการประเมินความต้องการของเด็กทั้งชั้น ความต้องการดังกล่าวจะถูกกำหนดเป็นแผนการเรียนการสอนต่อไป ครูจะได้ทราบว่ากลุ่มใดมีความต้องการการสอนในระดับใด เพื่อครูจะได้จัดแบ่งกลุ่มในการเรียนการสอนได้ถูกต้อง ทั้งนี้โดยการพิจารณาจากทักษะและความสนใจที่เด็กในกลุ่มมีส่วนร่วม ซึ่งรวมไปถึงระดับความสามารถในการอ่านของเด็กด้วย

โดยเหตุที่การอ่านเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการประเมินผลการอ่านจึงจำเป็นต้องกระทำอยู่ตลอดเวลา กระทำเป็นระยะๆ การประเมินผลการอ่านทำให้ทั้งครูและเด็กได้ทราบความก้าวหน้าของตน ครูสามารถทราบได้จากการประเมินผลว่า การสอนของตนได้ผลหรือไม่ เด็กก้าวหน้าเพียงใด มีความบกพร่องในด้านใด ทางตัวเด็กนั้น เด็กจะได้ทราบความก้าวหน้าและความบกพร่องของตน อันจะทำให้เด็กสามารถปรับปรุงแก้ไขการอ่านของให้ดีขึ้น

การทดสอบความสามารถในการอ่านของเด็กนี้ ครูจะต้องตระหนักว่า ความสามารถในการอ่านของเด็กจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ ความสามารถในการอ่านในชั้นเรียน กับความสามารถในการอ่านอย่างอิสระ ความสามารถในการอ่านในชั้นเรียนได้แก่ ความสามารถในการอ่านหนังสือหรือแบบเรียนที่ครูให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้อ่าน สำหรับความสามารถในการอ่านอย่างอิสระนั้น หมายถึงความสามารถในการอ่านหนังสือทั่วไป เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ นิทาน นิตยสาร บทร้อยกรอง เป็นต้น โดยทั่วไปความสามารถในการอ่านอย่างอิสระมักต้อยกว่าความสามารถในการอ่านในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการอ่านในชั้นเรียนนั้นครูเป็นผู้เตรียมบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอน ตลอดจนมีการติดตามผลอยู่ตลอดเวลา ความสามารถในการอ่านอย่างอิสระนั้นถือว่า เด็กจะอ่านผิด 1 คำในข้อความที่มีคำ 100 คำ มีความเข้าใจเรื่องที่อ่านถึงร้อยละ 90 และต้องไม่อ่านโดยใช้นิ้วชี้ที่ตัวอักษร การโคลงศีรษะ ตลอดจนการแบ่งวรรคตอนไม่ถูกต้อง สำหรับความสามารถในการอ่านในชั้นเรียนนั้น เด็กจะมีก็ต่อเมื่ออ่านออกเสียงผิดไม่เกิน 1 คำ ในข้อความที่อ่าน 20 คำมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านร้อยละ 75 ในขณะที่อ่าน ไม่แสดงอาการว่ามีปัญหาติดขัด และสามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ (ประทีน มหาจันทร์. 2530 : 253)

3. การรู้จักจับใจความสำคัญของบทอ่าน
 4. การใช้ความรู้เกี่ยวกับคำเชื่อมประโยคต่างๆ
 5. การนำความรู้เดิมมาใช้
 6. การตีความจากบริบท
 7. การใช้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีต่างๆมาช่วยทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน
- วิลเลียม (Williams. 1984 : 3-7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพว่า

ประกอบด้วย

1. ความรู้ในระบบการเขียน ด้านการสะกดคำและการอ่านออกเสียง
2. ความรู้ในเรื่องภาษาหมายถึง ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ของภาษา
3. ความสามารถในการตีความหมายถึง ความเข้าใจจุดประสงค์ของข้อความ รู้วิธีการเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกัน และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค
4. ความรู้รอบตัวทั่วไป ได้แก่ ลักษณะของข้อเขียน วัฒนธรรม เหตุการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ

5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน ผู้อ่านแต่ละคนมีเหตุผลและความต้องการในการอ่านแตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกวิธีการอ่าน ดังนั้นเมื่อต้องการอ่าน ผู้อ่านต้องทราบว่าตนเองกำลังอ่านอะไร อ่านไปเพื่ออะไร และจะเลือกวิธีอ่านอย่างไรให้เหมาะสม

กู๊ดแมน(Goodman. 1971 : 178) ได้ให้ทัศนะว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความรู้ทางภาษา ผู้อ่านจะเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรและความหมายของคำก่อนในระยะแรก จนกระทั่งเมื่อผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น ก็จะสามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้มากขึ้น
2. ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องหรืองานเขียนนั้น หากเนื้อเรื่องที่อ่านขาดความสมบูรณ์ผู้อ่านจะไม่เข้าใจยกเว้นในกรณีที่ผู้อ่านมีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาก่อน
4. ความสามารถในการวิเคราะห์งานเขียน งานเขียนแต่ละชิ้นมีลักษณะโครงสร้างแตกต่างกัน และสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมของผู้เขียนด้วย ถ้าหากงานเขียนนั้นเสนอเรื่องราวที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแล้ว การอ่านจะไม่ประสบผลสำเร็จ

ฮาฟเนอร์(Hafner. 1974 : 85) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1. สถิติปัญญาคือ เด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาปกติหรือค่อนข้างสูง จะมีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านสูงกว่าเด็กที่มีสติปัญญาดำ
2. ประสบการณ์เดิมหมายถึง ผู้อ่านที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับ เรื่องที่ตนอ่านจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น
3. เจตคติที่มีต่อเรื่องที่อ่านคือ การที่ผู้อ่านมีอคติต่อบุคคล ความคิดหรือเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้การประเมินเรื่องที่อ่านผิดพลาดไปได้

นอกจากนี้ มีผู้ให้เกณฑ์การวัดความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

เบทส์ (Betts. 1957 : 321) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับการอ่านอิสระ ผู้อ่านสามารถอ่านเองได้โดยที่ผิดเพียงเล็กน้อย มีความเข้าใจในเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ และสามารถอ่านเองได้ด้วยคามมั่นใจ เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดคือ คะแนนจากการอ่านออกเสียงปากเปล่าได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และคะแนนความเข้าใจ การตีความไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

2. ระดับการอ่านที่ต้องสอน ผู้อ่านจะต้องได้คะแนนออกเสียงปากเปล่า ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และคะแนนความเข้าใจ การตีความไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

3. ระดับการอ่านที่คับข้องใจ เป็นระดับที่ผู้อ่านอ่านด้วยความลำบาก เกณฑ์การวัดคือ ได้คะแนนออกเสียงปากเปลาร้อยละ 90 หรือต่ำกว่าและคะแนนความเข้าใจ การตีความร้อยละ 50 หรือต่ำกว่า

แฮร์ริส (Harris. 1969 : 59-60) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ควรให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่าน 3 ด้านดังนี้

1. ด้านภาษาและสัญลักษณ์คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายส่วนใหญ่ของคำที่ปรากฏในบทอ่าน รู้จักการเดาความหมายของศัพท์จากบริบท เข้าใจระบบคำ และโครงสร้างของประโยค เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น เครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น

2. ด้านความคิด คือ ความสามารถในการระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถระบุใจความหลักและใจความย่อยที่นำมาสนับสนุน ตลอดจนสามารถสรุปและอนุมานความจากสิ่งที่อ่านได้

3. ด้านอารมณ์และลีลาของเนื้อหาที่อ่านคือ ความสามารถในการบอกถึงทัศนคติของผู้เขียนต่อเรื่องที่อ่าน สามารถที่จะเข้าใจอารมณ์ของเรื่อง สามารถระบุวิธี และแนวการเขียนของผู้เขียนได้

เลนนอน(Lennon. 1972 : 26-31) ได้เสนอแนะเกณฑ์ที่ใช้วัดความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคำโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของการอ่านโดยทั่วไป

2. ความเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างเด่นชัด กล่าวคือ การเข้าใจความหมายตัวอักษร และความสามารถในการตีความเรื่องที่อ่านตามลำดับ

3. ความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความที่อ่านหมายถึง ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตามความสามารถในการคาดการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา ความสามารถในการทราบถึงความคิดสำคัญและการจัดลำดับความคิด ความสามารถในการเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ของข้อความที่อ่านโดยได้ข้อสรุปหรือหลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน

4. ความซาบซึ้งหมายถึง ความสามารถในการทราบถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์และความเข้าใจวิธีการที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุจุดมุ่งหมายในการเขียน

การประเมินผลความเข้าใจในการอ่านสามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งครูสามารถเลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนการสอน ดังที่ฟินอกเชียโรและซากะ (Finocchiaro and Sako. 1983 : 109) กล่าวถึงแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านว่ามี 3 แบบคือ

1. แบบทดสอบอัตนัยได้แก่ แบบทดสอบความเรียง โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านโดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาวๆ

2. แบบทดสอบปรนัยได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

3. แบบทดสอบกึ่งปรนัย ได้แก่ แบบทดสอบที่ต้องการคำตอบสั้นๆ ให้เติมหรือต่อให้สมบูรณ์ ให้คะแนนโดยครูประจำชั้น หรือผู้ทดสอบที่มีความสามารถในการประเมินผล

ลักษณะของแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน ที่นิยมใช้คือ แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Heaton. 1990 : 85) เพราะแบบทดสอบชนิดเลือกตอบเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงสูง เนื่องจากได้คะแนนเหมือนกันไม่ว่าใครจะเป็นผู้ตรวจและสะดวกในการให้คะแนน และมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของแมดเซน (Madsen. 1983 : 91) ว่าข้อดีของแบบทดสอบชนิดนี้คือ เป็นแบบทดสอบที่ง่ายต่อการให้คะแนนเพราะมีคำตอบที่แน่นอนและสามารถประเมินผลนักเรียนได้ทุกระดับ

เตือนใจ ดันจามตรง (2536 : 37-40) ให้ข้อเสนอแนะในการเขียนข้อสอบหรือคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. คำถามควรจะเรียงตามลำดับที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ไม่ควรจะกระโดดข้ามไปมาทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้สอบ
2. คำถามใจความหลัก นิยมเอาขึ้นมาก่อนคำถามชนิดอื่น
3. ควรเลือกถามใจความสำคัญเท่านั้น
4. ตรวจสอบคำถามให้แน่ใจว่ามีคำตอบถูกเพียงข้อเดียว
5. ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่กว้างเกินไปจนทำให้มีหลายคำตอบ ถ้าต้องการสร้างคำถามที่ผู้อ่านคิดได้หลายทาง ต้องแน่ใจว่าคำถามนั้นดีพอที่จะมีคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว
6. ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่ผู้อ่านตอบได้โดยไม่ต้องอ่านข้อความในเนื้อเรื่อง เช่น ข้อความที่เกี่ยวกับความเป็นจริงที่รู้กันทั่วไป ข้อความเกี่ยวกับหลักทางวิชาการหรือประสบการณ์ของผู้สอบแต่อย่างไรก็ตามคำถามชนิดนี้ใช้ได้ผลกับการวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์
7. ถ้าจะสร้างคำถามทดสอบความเข้าใจในการอ่านโดยควบคู่กันไปกับการใช้รูปภาพ ต้องพยายามเน้นความสามารถในการอ่านโดยใช้รูปภาพเป็นส่วนประกอบ ไม่ควรให้ผู้สอบดูรูปภาพแล้วตอบคำถามได้เลยโดยไม่ต้องอาศัยการอ่าน
8. คำถามควรสั้นและง่าย ไม่ควรใส่ข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องลงไป
9. ไม่ควรใช้ไวยากรณ์ที่ซับซ้อนในตัวคำถาม จะเป็นเหตุให้ผู้สอบทำข้อสอบไม่ได้ทั้งๆ ที่อ่านเนื้อเรื่องเข้าใจ
10. พยายามหลีกเลี่ยงการตั้งคำถามในรูปปฏิเสธ ถ้าจำเป็นจริงๆ ให้ขีดเส้นใต้คำว่า " ไม่ " ให้ชัดเจน
11. ถ้าต้องการให้ข้อสอบชัดเจนและประหยัดเวลาในการอ่านคำถาม การขึ้นต้นด้วยคำถาม ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ซึ่งง่ายกว่าการตั้งคำถามนำแล้วให้เติมเนื้อความลงไป

เมื่อพิจารณาถึงแนวการเขียนแบบทดสอบหรือการสร้างคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านแล้วจะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องสำคัญที่ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านควรจะตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาใช้วัดความรู้ความคิด ความเข้าใจ จินตนาการหรือประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางฝึกฝนให้ผู้อ่านใช้ทักษะความรู้ ความเข้าใจได้หลายระดับ อีกทั้งช่วยให้การอ่านบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย อนึ่งในการสร้างแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์คำถามว่าควรมีแนวในการวัดทักษะต่างๆ ดังกล่าวในปริมาณมากน้อย

เพียงใด ครูผู้สอนหรือผู้สร้างแบบทดสอบควรพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

ทวีศักดิ์ บุญทน (2534) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จารณัย ปิ่นทองน้อย (2536) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิสมัย ชุ่มจิตร (2536) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์ กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของ นักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ผาณิตก์ วิไลสูงเนิน (2538) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคพาโนรามากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคพาโนรามา มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เอกสารและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ

2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือไม่ใช่แนวคิดใหม่ การร่วมมือมีมาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์เกิดขึ้นในโลก การร่วมมือกันในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1994 : 5) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการสอนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันทางด้านเพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน ฯลฯ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกัน

สลาวิน (Slavin. 1987 : 4) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกกลุ่มโดยทั่วไปมี 4 คนและมีความสามารถแตกต่างกัน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน นักเรียนแต่ละคนจะต้องช่วยเหลือเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ สมาชิกกลุ่มจะได้รับรางวัล ถ้ากลุ่มทำคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

กรອງทอง ไครรี (2538 : 1) กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม และทักษะในด้านเนื้อหาวิชาต่างๆ เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง โดยจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันเรียนและทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-4 คน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ช่วยเหลือกันและกันภายในกลุ่ม ผู้ที่เรียนเก่งช่วยเหลือผู้ที่เรียนอ่อนกว่า และต้องยอมรับซึ่งกันและกันเสมอ ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม

พรพนธ์ศรี เจริญธรรมสาร (2536 : 53) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการเรียนแบบทำงานร่วมกัน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกจะมีความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่าๆ กับรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกในกลุ่มด้วย

อุษาวดี จันทรสนธิ (2536 : 54) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือกันว่าหมายถึง วิธีการเรียนที่นักเรียนทำงานด้วยกันในกลุ่มย่อยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม กลุ่มแบบร่วมมือกันมีลักษณะต่างไปจากกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนทั่วไป ที่กลุ่มจะมีขนาดเล็กและสมาชิกภายในกลุ่มมีคุณสมบัติต่างกัน (Heterogeneous Group) นอกจากนี้กลุ่มเหล่านี้จะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และมีกิจกรรมที่เน้นภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ให้ศึกษาเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยกัน หรือทำกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง ในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้มองความแตกต่างระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นข้อดี โดยที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนมุมมอง แนวคิด ความเข้าใจและได้พึ่งพาความสามารถของกันและกันในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือกันนั้นหมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ 4-6 คน ภายในกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนและรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มจะได้รับประโยชน์จากการทำงานร่วมกัน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

2.2.1 ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม

การจัดการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกัน มีลักษณะแตกต่างจากการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนทั่วไป แทนที่จะปล่อยให้ให้นักเรียนทำงานไปตามกลไกกลุ่มโดยเสรี ครูต้องจัดสภาพการณ์และวางเงื่อนไขให้ นักเรียนร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือและพึ่งพากัน ทั้งนี้ มิใช่เพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่มซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในชีวิตจริงในภายหน้า และช่วยลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสังคมในชั้นที่ต่างเชื้อชาติต่างชนชั้นกัน

การจัดสภาพการณ์และเงื่อนไขเพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันนั้น อาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมเป็นพื้นฐาน (Johnson and Johnson. 1994 : 78) โดยนำแนวคิดเรื่องพลวัตในกลุ่มมาใช้ พลวัตในกลุ่มคือการศึกษาพฤติกรรมของคนในกลุ่ม พลวัตต่างๆในกลุ่มและการเปลี่ยนแปลงต่างๆภายในกลุ่มซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มโดยส่วนรวม นอกจากนี้ยังรวมถึงกระบวนการแปลความหมายของพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนในกลุ่ม

โดยอาศัยประสบการณ์ของคนในกลุ่ม หรือจะอธิบายว่าทำไมจึงเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นในกลุ่ม ทำไมสมาชิกในกลุ่ม จึงต้องแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น พลวัตในกลุ่มช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกัน วิธีการเลือกจุด มุ่งหมายของกลุ่ม การตัดสินใจของกลุ่ม การวางแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม การดำเนินงานตามแผนการ การเสนอแนะและการประเมินผลวิธีดำเนินงานของกลุ่ม พลวัตในกลุ่มจะช่วยให้บุคคลมีความคุ้นเคยกับเรื่องความเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิก ซึ่งมีความจำเป็นต่อการรับผิดชอบต่อกัน และช่วยให้บุคคลสามารถฝึกฝนตนเองและผู้อื่นให้เป็น ผู้นำ พลวัตในกลุ่มประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

1. องค์ประกอบส่วนบุคคล หมายถึง มโนทัศน์เกี่ยวกับตน ความสามารถของบุคคลที่จะเข้าใจตนเองและผู้อื่น แรงจูงใจ ความสนใจ ความต้องการ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบกับบุคคลอื่น ปฏิสัมพันธ์ทางบวกเช่น การช่วยเหลือ การริเริ่ม การรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ส่วนทางลบเช่น การอยากเด่นคนเดียว การต่อต้าน การไม่ร่วมมือ

2. ประสบการณ์ ความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของกลุ่ม ผู้ที่ประสบผลสำเร็จเมื่อทำงานกลุ่มย่อมมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานกลุ่ม และเป็นไปในทางตรงข้ามกับผู้ที่ได้รับความล้มเหลวในการทำงานกลุ่ม ก็มักมีเจตคติไม่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประสบการณ์จึงมักมีอิทธิพลโดยตรงต่อการทำงานกลุ่ม ส่วนความรู้ของแต่ละบุคคลก็มีความสำคัญต่อการทำงานกลุ่มเช่นกันคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ในเรื่องที่กลุ่มต้องการย่อมเกิดความมั่นใจในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ แต่ถ้าบุคคลไม่มีความรู้จะมีผลให้เขารู้สึกไม่สบายใจในการทำงานเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่ม สำหรับเรื่องทักษะของการทำงานกลุ่มมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ทักษะในการทำงานหรือกิจกรรมเฉพาะอย่างกับทักษะในการสื่อความกับผู้อื่น เช่น ความสามารถในการฟังและจับใจความสำคัญได้ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น สรุปความคิดเห็น ความสามารถในการประนีประนอมเพื่อลดความขัดแย้งและความเครียดภายในกลุ่ม ทักษะทั้งสองประเภทยังช่วยให้การทำงานกลุ่มดำเนินไปสู่จุดหมายได้

3. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจและยอมรับของบุคคลในกลุ่ม ทำให้กลุ่มเห็นทิศทางในการทำงาน จุดมุ่งหมายมี 2 ประเภทด้วยกันคือ จุดมุ่งหมายของบุคคลและจุดมุ่งหมายของกลุ่มซึ่งสอดคล้องกัน จึงจะทำให้เกิดบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือร่วมกัน

4. องค์ประกอบด้านกายวิภาค เป็นพลังที่ช่วยให้บุคคลซึ่งแตกต่างกันได้มาร่วมมือกันเนื่องจากบุคคลแต่ละคนไม่อยากจะแตกต่างจากคนอื่นมากเกินไป และไม่อยากจะยกยกว่าคนอื่น การทำงานกลุ่มจึงสร้างบรรยากาศให้ทุกคนมีคุณค่าเท่าเทียมกัน การตัดสินใจเรื่องใดก็ตามถือเป็นมติเอกฉันท์ของกลุ่ม มิใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง ทำให้บุคคลเกิดความสบายใจและมีความสุข

5. ขนาดของกลุ่ม กลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไปอาจทำให้งานล่าช้าหรือภาระงานไปตกกับสมาชิกบางคน ขณะที่บางคนอาจจะไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย หรือเกิดกรณีทำงานซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดบรรยากาศของความคับข้องใจจากการทำงานมากเกินไปหรือไม่ทำอะไรจะทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ ขนาดของกลุ่มจึงควรเหมาะสมกับสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของงานและที่สำคัญทำให้สามารถกระจายภาระหน้าที่ได้ทั่วถึงทุกคน

6. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพห้องเรียน โต๊ะเรียน จัดโต๊ะประชุม อภิปราย ล้วนมีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศของกลุ่ม ป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกแตกแยก

กล่าวโดยสรุปพลวัตในกลุ่มมีประโยชน์ดังนี้ (คมเพชร จัตรศุภกุล. 2533 : 27)

1. ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเพิ่มการรับรู้ที่รวดเร็วต่อเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในกลุ่มและช่วยให้แต่ละคนทำหน้าที่เป็นสมาชิกหรือเป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้ใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในการพัฒนางานของกลุ่มไปสู่จุดหมาย
3. ช่วยให้ผู้นำกลุ่มรับรู้และตระหนักในความรับผิดชอบที่จะช่วยกลุ่ม ในการพัฒนางานให้สำเร็จสู่จุดหมาย

2.2.2 ทฤษฎีร่วมมือกัน

การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นนอกจากจะอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมเป็นพื้นฐานแล้ว ยังอาศัยทฤษฎีร่วมมือกัน (Olsen and Kagan. 1992 : 41 ; Johnson and Johnson. 1994 : 103) ซึ่งมีแนวคิดว่าการพึ่งพากันทางสังคม (Social Interdependence) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล การกำหนดหรือสร้างสถานการณ์ ที่ทำให้เกิดการพึ่งพากันทางสังคมแบบใดแบบหนึ่ง ทำให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กันตามรูปแบบที่ต้องการ

การพึ่งพากันทางสังคมจะมีขึ้นเมื่อผลงานของแต่ละบุคคลได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้อื่นในสถานการณ์ทางสังคมแต่ละคนอาจร่วมมือกันเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน หรือแข่งขันกันเพื่อดูว่า ใครดีที่สุด การพึ่งพากันทางสังคมจึงอาจอยู่ในรูปการร่วมมือและการแข่งขัน (Sprinthall, Sprinthall and Oja. 1994 : 542)

ผลจากการวิเคราะห์แบบเมตา (Meta-Analysis) จากงานวิจัยจำนวน 46 เรื่อง พบว่า 29 เรื่องหรือร้อยละ 63 ปรากฏหลักฐานชัดเจนในการสนับสนุนโครงสร้างแบบร่วมมือ มากกว่าโครงสร้างแบบแข่งขัน และโครงสร้างแบบรายบุคคล ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Slavin. 1983a) สอดคล้องกับงานของคุนทซ์ ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้ร่วมมือกันและการแข่งขันกันในห้องเรียนเป็นเวลามากกว่า 35 ปี พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีโครงสร้างเพื่อเป้าหมายความร่วมมือกัน มีประสิทธิภาพสูงกว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีโครงสร้างเพื่อการแข่งขันกัน (Sprinthall, Sprinthall and Oja. 1994 : 334) การร่วมมือกันจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ของการพึ่งพากันทางบวก ส่งผลให้บุคคลส่งเสริมกันและกันให้ประสบผลสำเร็จและนำไปสู่การเพิ่มผลงาน เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล

แนวทางในการสร้างการพึ่งพาเชิงบวกเพื่อให้เกิดความร่วมมือกัน การพึ่งพากันทางบวก (Positive Interdependence) แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. การพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ (Outcome Interdependence)
2. การพึ่งพากันเชิงวิธีการ (Means Interdependence)

เนื่องจากพฤติกรรมของบุคคลจะเป็นไปตามการรับรู้ถึงผลลัพธ์หรือเป้าหมายและวิธีการไปสู่เป้าหมายนั้น ดังนั้นเมื่อต้องการให้เกิดพฤติกรรมความร่วมมือกัน จึงต้องสร้างสภาพการณ์ให้มีการพึ่งพากันทั้งสองประเภท

การสร้างสภาพการณ์การพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันต้องระบุเป้าหมาย (Goal-Structured Interdependence) ร่วมกันและรางวัล (Reward-Structured Interdependence) ที่บุคคลจะได้รับร่วมกัน เพื่อให้แต่ละบุคคลตระหนักว่า ผลงานรวมของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลสำเร็จของทุกคน ดังนั้นจึงต้อง

พยายามเพื่อประโยชน์ร่วมกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความผูกพันกันเป็นกลุ่ม

ส่วนการพึ่งพากันเชิงวิธีการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันนั้น ต้องสร้างสภาพการณ์ให้แต่ละบุคคลรับรู้ว่าเขาต้องร่วมกันใช้ความสามารถของแต่ละคนในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ การสร้างสภาพการณ์ พึ่งพากันเชิงวิธีการประกอบด้วย

1. ทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงบทบาทของสมาชิก (Role-Structured Interdependence) คือ การกำหนดบทบาทการทำงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่มเช่น ผู้อธิบาย ผู้ตรวจสอบ ผู้รายงาน
2. ทำให้เกิดการพึ่งพาทรัพยากรหรือข้อมูล (Materials -Structured Interdependence) คือ แต่ละบุคคลจะมีข้อมูลความรู้เพียงบางส่วนที่เป็นประโยชน์ต่องานกลุ่ม ทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะทำงานให้สำเร็จได้
3. ทำให้เกิดการพึ่งพากันเชิงภาระงาน (Task-Structured Interdependence) คือ แบ่งงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่มให้มีลักษณะเกี่ยวเนื่องกัน ถ้าคนใดคนหนึ่งทำงานของตนไม่สำเร็จ จะทำให้คนอื่นไม่สามารถทำงานส่วนที่ต่อเนื่องได้

การพึ่งพาข้อมูลและภาระงานเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันและเกิดการพึ่งพาบทบาทของสมาชิกเพื่อให้งานของกลุ่มบรรลุผล

2.2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสติปัญญา

ลีซอร์ (Leechor. 1988 : 26-29) ได้สรุปว่าการเรียนแบบร่วมมือในกลุ่มย่อยมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางสติปัญญาในระดับสูงได้แก่ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้จะทำให้การเรียนรู้การสอบมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนแบบปกติ กลไกหรือกระบวนการทางสติปัญญาสำคัญที่เกิดขึ้นในการทำกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมความรู้คือ

1. การลดความขัดแย้ง เมื่อมีการเข้ากลุ่มย่อยจะมีการปฏิสัมพันธ์กันในขณะที่ทำกิจกรรมในเรื่องเกี่ยวกับการแก้ปัญหา เมื่อสมาชิกเสนอความคิดเห็นอาจมีการคัดค้านไม่เห็นด้วย ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในใจ ต้องกลับมาคิดทบทวนความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับให้เกิดความเข้าใจ มั่นใจในคำตอบที่ถูกต้องเหมาะสมมีเหตุผล สิ่งนี้จึงเป็นการเพิ่มทักษะการคิดขึ้น และความคิดก็จะมีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาซึ่งจะดีต่อการเรียนรู้ ดูได้จากการเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น
2. การระดมและการใช้ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน การปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มที่มีสมาชิกที่มีพื้นฐานประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เมื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันจะได้ความคิดที่หลากหลายทำให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี
3. เพื่อนสอนเพื่อน นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็กมีความรับผิดชอบไม่เพียงแต่การเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่สำหรับการเรียนในกลุ่มเพื่อนจะต้องดีขึ้นด้วย ครูต้องเตรียมการให้พร้อมในการวางโครงสร้างทางการเรียนรู้ในระดับสูง ครูควรเตรียมนักเรียนด้วยการเตือนให้นักเรียนคำนึงถึงการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะสมาชิกในกลุ่มจะได้รับประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนรู้ในด้านการปฏิบัติทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการคิดและแก้ปัญหาได้อย่างดี

สลาวิน (Slavin. 1995 : 6) ได้อ้างถึงแนวคิดของไวโกตสกี (Vygotsky) ด้านทฤษฎีการเรียนรู้

ทางสติปัญญาเรื่องพัฒนาการช่วงกลาง เป็นช่วงที่เด็กไม่สามารถแก้ปัญหาได้เอง แต่จะทำได้เมื่อได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือทำร่วมกับเพื่อนที่ทำได้ ไวโกตสกี กล่าวถึงการเรียนโดยมีการให้ความช่วยเหลือและนำซึ่งเป็นการเรียนในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม แทนที่ครูจะเป็นผู้ควบคุม สถานการณ์ในการเรียนหรือปล่อยให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยไม่ให้ความช่วยเหลือก็เปลี่ยนมาเป็นกระบวนการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ที่มีทั้งการสนับสนุนและการรับผิดชอบร่วมกัน โดยกล่าวว่า กิจกรรมด้านความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่มักจะได้รับการสร้างเสริมครั้งแรกจากการปฏิสัมพันธ์ในช่วงเวลาหนึ่ง (Vygotsky, 1978 : 29) กล่าวคือ กิจกรรมของครูได้แก่ การสาธิต การแสดงตัวแบบ การถามตอบ สิ่งเหล่านี้ เด็กจะรับไปสะสมเป็นทักษะของตนเอง

ดังนั้นการเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดสภาพการณ์ให้บุคคลมีส่วนร่วมในประสบการณ์และอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นจะมีการอภิปรายในกลุ่มเพื่อปรับความคิด จนกระทั่งในที่สุดบุคคลสามารถผสมผสานความคิด เพื่อเข้าสู่สภาพสมดุล สภาพการณ์เช่นนี้นำไปสู่พัฒนาการทาง สติปัญญาจากจุดนี้แสดงให้เห็นว่า เด็กมีพัฒนาการขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งโดยอาศัยผู้ใหญ่และเพื่อนและการเปลี่ยนแปลงนี้จะนำไปสู่วุฒิภาวะ

2.2.4 ทฤษฎีแรงจูงใจ

ดุนท์ (Slavin, 1995 : 11 ; citing Deutsch, 1949. *A Theory of Cooperation and Competition.*) ได้แบ่งโครงสร้างเป้าหมายของชั้นเรียนออกเป็น 3 โครงสร้างคือ เป้าหมายแบบร่วมมือ (Cooperative) เป้าหมายแบบแข่งขัน (Competitive) และ เป้าหมายรายบุคคล (Individualistic)

เป้าหมายแบบร่วมมือคือ การที่แต่ละบุคคลมีเป้าหมายร่วมกัน และพยายามทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น โดยอาศัยความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บุคคลหนึ่งจะบรรลุเป้าหมายของตนได้ ต่อเมื่อบุคคลอื่นที่มีเป้าหมายร่วมกันนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายของเขาได้เช่นกัน ในขณะที่เป้าหมายแบบแข่งขันคือ การที่แต่ละบุคคลมีเป้าหมายเดียวกันและการพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของตนได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลอื่นที่มีเป้าหมายเดียวกันไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของเขาได้ ส่วนเป้าหมายรายบุคคลคือการที่บุคคลแต่ละคนพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นโดยไม่ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของบุคคลอื่น

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นเป้าหมายของการร่วมมือ ดังนั้นบุคคลก็ต้องเรียนรู้ที่จะทำพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายของกลุ่มให้กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกภายในกลุ่มช่วยพัฒนาศักยภาพของสมาชิก แต่ละคนรวมทั้งตนเองด้วย ตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในกระบวนการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกจะมีการกระตุ้นด้วยวิธีการเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในการที่จะบรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น

การใช้เทคนิคแรงจูงใจในโครงสร้างเป้าหมาย จะทำให้สมาชิกบรรลุผลตามเป้าหมายรายบุคคลได้ ซึ่งจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จด้วย นอกจากนี้การประชุมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายทำให้สมาชิกตระลึกเสมอว่าจะทำอย่างไรให้กลุ่มประสบความสำเร็จ การเสริมกำลังใจของกลุ่มด้วยการให้สมาชิกทำงานเต็มความสามารถ มีปฏิสัมพันธ์กัน ผลตอบแทนที่กลุ่มจะได้รับเป็นการเสริมแรงทางสังคมด้วย เมื่อนักเรียนทำงานด้วยกันจนบรรลุผลตามเป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกจะมีความพิเศษกว่าเดิมคือ กลายเป็น "คนโปรด" ในการทำสิ่งสำคัญให้กลุ่มประสบความสำเร็จ การเรียนแบบนี้ทำให้นักเรียนทุกคนมีความมานะพยายาม ตั้งใจช่วยเหลือคนอื่น

ด้วยการชมและให้กำลังใจกัน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสมาชิกแสดงถึงความก้าวหน้าของกลุ่ม โดยการปรับปรุงฐานะทางสังคมในห้องเรียนซึ่งหาไม่พบในห้องเรียนแบบเดิมซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่า เป้าหมายของการเรียนแบบร่วมมือ สามารถสร้างสมาชิกให้ก้าวหน้าอย่างมีมาตรฐาน และมาตรฐานของนักเรียนมีความสำคัญต่อกลุ่ม กล่าวได้ว่า ในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือมีกระบวนการที่จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมเกิดประสิทธิภาพคือ กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ กระบวนการให้การเสริมแรง ซึ่งมีการให้การเสริมแรงภายนอก เช่น สิ่งของ คะแนนที่ได้รับ เป็นต้น และการเสริมแรงจากภายในคือความพึงพอใจในความสำเร็จของกลุ่ม

2.3 องค์ประกอบของสภาพการณ์การทำงานแบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 58) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือว่า การเรียนจะมีประสิทธิผล สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามพื้นฐาน 5 ประการดังนี้

1. การพึ่งพากันทางบวก(Positive Interdependence)สมาชิกทุกคนมีหน้าที่และมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด แต่ละคนรู้หน้าที่ของตัวเองว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างในการเรียนครั้งนั้นๆ และต้องรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นๆเสมอ สมาชิกทุกคนตระหนักดีว่า ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม วิธีการที่จะทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนี้ อาจจะทำโดยให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกันเช่น นักเรียนจะต้องเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเพื่อนทุกคนในกลุ่มจะต้องเรียนรู้ด้วยกัน หรืออาจให้รางวัลร่วมกันเช่น ถ้านักเรียนกลุ่มใดทำคะแนนได้สูง สมาชิกแต่ละคนก็จะได้คะแนนเพิ่มในส่วนของตนสูงตามไปด้วย
2. การติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Face to Face Interaction) การเรียนแบบร่วมมือนักเรียนจะนั่งเรียนด้วยกันเป็นกลุ่มกลุ่มละ 2 - 4 คน หันหน้าเข้าหากันเพื่อซักถามปัญหาอธิบายโต้ตอบกันให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ยอมรับเหตุผลของผู้อื่น โต้เถียงกันด้วยเหตุผลไม่ใช่โต้เถียงเพราะบุคคล รู้จักสนับสนุนและกล่าวชมเชย ให้กำลังใจผู้อื่นเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม
3. การรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม (Individual Accountability at Group Work) สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และจะต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถเสมอเช่น สมาชิกแต่ละคนจะต้องตอบคำถามและอธิบายให้แก่เพื่อนสมาชิกด้วยความเต็มใจเสมอ การเรียนจะถือว่าไม่สำเร็จจนกว่าสมาชิกทุกคนจะเรียนรู้บทเรียนครบทุกคนหรือ ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องวัดผลการเรียนของแต่ละคน เพื่อกลุ่มจะได้ช่วยเหลือเพื่อนที่ไม่เก่ง ครูอาจใช้วิธีการสุ่มเรียกสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตอบคำถามหลังจากเรียนจบบทหนึ่งๆ ดังนั้นกลุ่มจะต้องช่วยกันเรียนรู้และช่วยกันทำงาน โดยมีความรับผิดชอบต่องานของตนเป็นพื้นฐาน ซึ่งจะต้องเข้าใจและรู้แจ้งในงานที่ตนรับผิดชอบและอธิบายในสิ่งที่ตนรู้แก่เพื่อน

4. ทักษะทางสังคม (Social Skill) กิจกรรมการช่วยเหลือและการร่วมมือกันทางสังคม จะสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะระหว่างบุคคลและการทำงานร่วมกลุ่ม เรียกรวมๆ ว่า ทักษะทางสังคม คือ ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูต้องปูพื้นฐานนักเรียนให้มีทักษะในการทำงานดังนี้

4.1 ทักษะการจัดกลุ่ม เป็นทักษะเบื้องต้นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ครูจะต้องฝึกให้นักเรียนมีทักษะดังนี้ เช่น

4.1.1 จัดกลุ่มอย่างรวดเร็วและไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น

4.1.2 นั่งทำงานอยู่แต่ในกลุ่มในกลุ่มของตนเองเท่านั้น

4.1.3 พูดคุย ชักถาม อธิบายโดยใช้เสียงดังพอได้ยินเฉพาะในกลุ่มเท่านั้น

4.1.4 ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ต่างๆ เช่น ผู้บันทึก ผู้สนับสนุน ผู้รายงาน เป็นต้น

4.1.5 ใช้สายตา ท่าทางเป็นสื่อบอกความสงสัย ความเข้าใจและยอมรับผู้พูด

4.1.6 เรียกชื่อของสมาชิกในกลุ่ม

4.1.7 ให้ความสำคัญแก่สมาชิกทุกคนเท่าเทียมกัน

4.2 ทักษะการทำหน้าที่ เป็นความพยายามในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จ รักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ทักษะในด้านนี้ เช่น

4.2.1 แลกเปลี่ยนความคิด และออกความคิดเห็น อธิบายโต้ตอบและแบ่งใช้อุปกรณ์ร่วมกันในกลุ่ม

4.2.2 ชักถามคำถามที่ต้องการรู้ความจริงและเหตุผล สมาชิกทุกคนจะต้องชักถามคำถาม ตอบคำถาม อธิบาย และแก้ไขความเข้าใจผิดต่างๆที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคน ไม่ใช้การยอมรับความคิดเห็นจากผู้ที่ยืนเคียงเท่านั้น

4.2.3 ใช้คำพูดที่สุภาพไม่ก้าวร้าวและไม่ได้เถียงกันด้วยเรื่องส่วนตัว

4.2.4 ไม่ทำตัวเป็นผู้เผด็จการในกลุ่ม

4.2.5 สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน โดยมีอารมณ์ขันและรักษาน้ำใจซึ่งกันและกัน

4.3 ทักษะการสรุป เป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ความเข้าใจ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดตามลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผล ทักษะในด้านนี้เช่น

4.3.1 การสรุปความคิดเห็นและข้อเท็จจริงทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยการพูดปากเปล่า

4.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของผลงานกลุ่ม โดยการแก้ไขปรับปรุงความคิดเห็นที่ยังไม่ถูกต้องของเพื่อนสมาชิก เพิ่มเติมข้อความสำคัญที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งหลงลืมไป สืบถามความคิดเห็นของตนเองในส่วนที่ตนเองไม่เข้าใจชัดเจนหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

4.3.3 สมาชิกทุกคนควรจะต้องตรวจสอบผลงาน และคำตอบของกลุ่มก่อนนำเสนอ และสมาชิกทุกคนต้องยอมรับว่าผลงานของกลุ่มเสมือนผลงานของตน

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) พื้นฐานที่สำคัญของการ เรียนแบบร่วมมือกันคือกระบวนการกลุ่ม กล่าวคือ การให้ผู้เรียนอภิปรายและให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยบอกว่าการเรียนโดยวิธีนี้ได้ผลดีอย่างไร ผู้เรียนใช้ทักษะในการสร้างภาระงานโดยการเรียนแบบร่วมมืออย่างไร บางครั้งการเรียนรู้เกิดขึ้นโดยนักเรียนก็ไม่ได้รู้ตัวว่าตนเองเรียนรู้ได้อย่างไร บทเรียนแบบร่วมมือกันช่วยจัดเตรียมโอกาส ให้นักเรียนได้ทบทวนและจดจำว่ากลวิธีใดเหมาะสมกับตนเอง เช่น กระบวนการตั้งคำถาม กระบวนการของภาระงานการอ่านเป็นกลุ่มควรจะเกิดขึ้นเมื่อแต่ละกลุ่มได้เสนอผลงานของตนเอง หลังจากนั้นครูควรตั้งคำถามให้แต่ละกลุ่มประเมินตนเอง เช่น สิ่งที่คุณทำได้ดีที่สุดคืออะไร กลุ่มของท่านต้องการอ่านเกี่ยวกับเรื่องอะไร กลุ่มของท่านใช้กลวิธีอะไรในการอ่าน ท่านช่วยเหลือกันอย่างไรในการทำความเข้าใจบทอ่าน ครูอาจจะมอบหมายให้นักเรียนได้คิดตั้งคำถามประเมินตนเองแล้วร่วมกันหาคำตอบ ต่อจากนั้นอาจให้แต่ละกลุ่มได้รายงานผลแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกัน แต่ละกลุ่มอาจมีวิธี

ดำเนินการที่แตกต่างกันแต่ก็จะได้เรียนรู้วิธีการทำงานของกันและกัน ขณะเดียวกันครูควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยตอบคำถามที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อเสนอแนะบางประการที่ได้จากการสังเกตในช่วงระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกัน การสังเกตนี้ไม่จำเป็นต้องทำทุกคาบ แต่ควรจะทำบ่อยครั้ง การสังเกตอาจดูในด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น การแก้ปัญหาการทำงานของสมาชิก การใช้คำถามที่ชี้เฉพาะจำเป็นสำหรับนักเรียนที่เพิ่งเริ่มฝึกการทำงานกลุ่ม เช่น ให้สมาชิกกลุ่มบอกสิ่งที่เขาทำได้ดีมา 2 ข้อ หรือบอกสิ่งที่เขาควรแก้ไขปรับปรุงมา 1 ข้อ

กระบวนการในการทำงานกลุ่มมีความสำคัญเท่าๆกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ครูจึงให้นักเรียนประเมินการทำงานกลุ่มด้วยการตอบคำถาม หรือเลือกคำตอบในแบบสอบถาม กระบวนการกลุ่มควรเน้นที่การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในการเรียน โดยยังคงสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่ม เพื่อที่จะช่วยเพื่อนในการเรียน สมาชิกไม่ควรขาดเรียน ควรทำการบ้านหรืองานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายและอธิบายช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกที่ไม่เข้าใจบทเรียน การอภิปรายในกลุ่มจะได้ผลดี เมื่อสมาชิกทุกคนเตรียมบทเรียนและมีความรับผิดชอบในตัวเอง การทำงานกลุ่มควรมีบรรยากาศของความสนุกสนาน ถ้ามีปัญหาสมาชิกกลุ่มควรช่วยกันแก้ปัญหา

องค์ประกอบทั้ง 5 นี้เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ เมื่อปฏิบัติร่วมกันจะส่งผลให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

2.4 บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

บทบาทของครู

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 98) กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือมี 5 ประการคือ

1. จัดเตรียมบทเรียน
2. จัดแบ่งกลุ่มและการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียน ตามความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนก่อนเริ่มเรียน
3. อธิบายเป้าหมายและภาระงานที่นักเรียนต้องทำร่วมกัน
4. ควบคุมดูแลให้คำแนะนำทักษะการทำงานร่วมกันแก่นักเรียนเมื่อเกิดปัญหา
5. ประเมินผลการทำงานกลุ่มและเพิ่มเติมคำอธิบายในส่วนที่ยังบกพร่อง

มาลี นรสิงห์ (2538 : 28) สรุปบทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียนแบบร่วมมือดังนี้

1. บทบาททางตรงคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบการฝึกทักษะทางสังคมเพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มว่าอยู่ในบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่ได้อภิปราย ซึ่งเป็นเรื่องหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้งรวมทั้งเก็บผลงานของนักเรียน มาศึกษาปัญหาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขในชั่วโมงต่อไป

2. บทบาททางอ้อมคือ ครูคอยติดตามเฝ้าสังเกตการทำงานในแต่ละกลุ่ม คอยให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหาและพยายามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงาน หากมีปัญหาการไม่ยอมรับสมาชิกคนใดคนหนึ่ง

ของกลุ่ม ครูต้องพยายามช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับให้ได้ ครูต้องคอยให้กำลังใจและให้คำชมเชยแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

ครูผู้สอนจึงมีส่วนในการสร้างบรรยากาศของนักเรียนเป็นอย่างมาก ถ้าทำเช่นนั้นนักเรียนจะได้รับทั้งความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ทักษะที่ดีต่อการเรียน มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

กล่าวโดยสรุปบทบาทของครูมีดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอนทั้งด้านวิชาการ และทักษะทางสังคมหรือพฤติกรรมที่คาดหวังจากการทำงานกลุ่ม

2. จัดกลุ่มหรือองค์ประกอบของกลุ่มควรจัดให้มีลักษณะคละกัน

3. กำหนดจำนวนสมาชิก ระยะเวลาที่กลุ่มอยู่ด้วยกัน และจัดเอกสารและอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน

4. กำหนดบทบาทของสมาชิกให้ชัดเจน เช่น ผู้นำกลุ่ม ผู้ตรวจสอบ ผู้หาข้อมูล ผู้สังเกต

เป็นต้น

5. จัดให้เด็กได้ร่วมกันสร้างผลงาน โดยครูต้องพิจารณาทั้งวิธีการทำงาน และผลงานของกลุ่ม

6. ประเมินผลทั้งในด้านวิชาการ และทักษะทางสังคมหรือพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. ลดบทบาทของตนเองจากผู้ถ่ายทอดข้อมูลมาเป็นผู้แนะนำ และถ่ายโอนบทบาทของครู

เป็นนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

8. จัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียน เช่นบรรยากาศที่เป็นกันเอง ให้การยอมรับนักเรียนเท่าเทียมกัน

บทบาทของนักเรียน

ชูศรี สนิทประชากร(2534 : 48) กล่าวถึง การกำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่ม นับว่าสำคัญประการหนึ่ง เพราะทุกคนจะต้องรับรู้และเรียนรู้ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นขณะมีกิจกรรมการเรียนรู้ตามบทบาท หากไม่กำหนดบทบาทแล้ว นักเรียนบางคนอาจไม่ทำอะไรเลยซึ่งจะเกิดปัญหาและความขัดแย้งอยู่เสมอ บทบาทที่กำหนดนั้นอาจจะเป็นดังนี้แล้วแต่ครูจะกำหนด เช่น

1. ผู้นำกลุ่ม นำงานให้ลุล่วงไป

2. ผู้สรุป สรุปผลการเรียน

3. ผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบทุกคนในกลุ่มให้รู้ร่วมกัน

4. ผู้ช่วย คอยช่วยเหลือให้คิดว่าถูกต้องหรือไม่

5. ผู้ชี้แนะ คอยเพิ่มเติมขยายความรู้

6. ผู้หาข้อมูล หาเอกสารและข้อมูลให้กลุ่ม

7. ผู้กระตุ้นเตือน คอยให้กำลังใจและกระตุ้นเตือนให้ทำงาน

8. ผู้สังเกต ดูแล้วทุกคนทำหน้าที่ของตนหรือยัง ไม่ออกนอกเรื่อง

เปรมจิตต์ ขจรภักย์ (2536 : 10) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนไว้อีกว่า นักเรียนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันด้วยความจริงใจ และทำหน้าที่ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ผู้อ่าน
2. ผู้บันทึกคำตอบของสมาชิกในกลุ่มและตรวจสอบความถูกต้อง
3. ผู้จัดการอุปกรณ์ จัดหาสื่อที่กลุ่มต้องการพร้อมส่งคืน
4. ผู้เสริมกำลังใจ ดูแลทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงานหรือในการเรียนรู้
5. ผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบคนภายในกลุ่มถึงความเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียนหรือทำงานที่กำลังทำ

และทุกคนสามารถอธิบายความเข้าใจได้เหมือนกัน

6. ผู้ชมเชย ช่วยทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความรู้สึกในทางที่ดีโดยการชมเชย
 7. ผู้ถาม ช่วยถามคนอื่น ๆ ในกลุ่มเพื่อให้ได้ความคิดที่กว้าง
 8. ผู้ควบคุมเวลา ทำหน้าที่รักษาเวลาในการทำงาน
 9. ผู้สังเกต โดยสังเกตสมาชิกในกลุ่มว่าปฏิบัติตามบทบาทหรือไม่
- สำหรับการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน โดยกำหนดบทบาท

หน้าที่ไว้ดังนี้

1. ผู้นำกลุ่ม ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานให้ลุล่วง กระตุ้นเตือนและให้กำลังใจสมาชิกรับ
- เอกสารจากครูและรวบรวมงานส่งครู
2. ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกข้อตกลง สรุปผลการทำงานและรายงานผล
3. ผู้ชี้แนะ ทำหน้าที่ขยายความรู้ เพิ่มเติมความคิด
4. ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของสมาชิก ให้ทุกคนสามารถ

อธิบายได้เหมือนกัน

บทบาทหน้าที่ดังกล่าวครูผู้สอนจะกำหนดให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

กล่าวสรุปได้ว่า การแบ่งจำนวนสมาชิกของกลุ่มและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูโดยครูจะพิจารณาจากจำนวนสมาชิกของชั้นเรียน ระดับความสามารถของผู้เรียนตลอดจนระยะเวลาที่นักเรียนรับผิดชอบในแต่ละบทบาท เมื่อเห็นว่านักเรียนทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แล้วก็จัดการแลกเปลี่ยนบทบาทกัน อาจเป็นสัปดาห์ที่ทำหรือหกหลังจากเริ่มบทเรียน (Slavin. 1995 : 45)

2.5 ความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1994 : 78) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือนั้น สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน สนใจการทำงานของตัวเองเท่าๆ กับการทำงานของกลุ่ม ส่วนการทำงานแบบกลุ่มเดิม สมาชิกจะมีความรับผิดชอบต่ำ
2. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้คำแนะนำ คำชมเชยแก่กันเพื่อให้ได้งาน ส่วนการทำงานกลุ่มแบบเดิมนั้น สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบงานของตนเอง และบางครั้งก็ใส่ชื่อของตนเองโดยไม่ทำงาน
3. ในการเรียนแบบร่วมมือนั้น สมาชิกกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกันแต่ในการเรียนแบบกลุ่มเดิมสมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน

4. มีการแลกเปลี่ยนบทบาทของผู้นำกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ในขณะที่การเรียนแบบกลุ่มเดิม ผู้นำกลุ่มหรือหัวหน้าจะได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก

5. สมาชิกกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ จะฟังพากัน ช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจ ช่วยกันรับผิดชอบในการทำงาน และได้รับการสอนทักษะทางสังคม ส่วนการทำงานในกลุ่มแบบเดิม สมาชิกแบ่งงานกันและรับผิดชอบเฉพาะงานของตนเองเท่านั้น

6. ในการเรียนแบบร่วมมือนั้น จะมีการประเมินกระบวนการทำงานกลุ่มทั้งก่อนและหลังการเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ส่วนการเรียนแบบกลุ่มเดิมจะประเมินผลรายบุคคลเพื่อให้รางวัล ไม่มีการประเมินคุณภาพของการทำงานกลุ่ม

จอห์นสันและจอห์นสัน (สุรศักดิ์ หลาบลมาลา. 2531 : 42 ; อ้างอิงจาก Johnson and Johnson. 1987. *Research show the benefits of adult cooperation.*) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่วิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือได้ผลดีกว่าแบบเก่าดังนี้

1. เด็กเก่งจะเข้าใจคำสอนของครูได้ดีจะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของเด็ก อธิบายให้เพื่อนฟังได้ ทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น

2. เด็กที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น เป็นความเข้าใจในระดับลึก

3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้เด็กได้รับการเอาใจใส่และมีความสนใจมากขึ้น

4. เด็กทุกคนต่างพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครูจะคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มด้วย

5. เด็กทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนเฉลี่ยของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนจึงพยายามอย่างเต็มที่ที่จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวยังไม่ได้

6. เด็กทุกคนมีโอกาสดีกทักษะทางสังคม มีหัวหน้ากลุ่ม มีผู้ช่วย มีเพื่อนร่วมกลุ่มเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากเมื่อเข้าสู่แรงงานอันแท้จริงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว

7. เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น

8. เด็กเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เขารู้สึกว่าไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตนเองเขามีหน้าต่อสังคมด้วย

9. ในการตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ เมื่อทำงานเป็นทีม เด็กจะช่วยเหลือกัน ถ้าหากตอบผิดถือว่าผิดทั้งทีม คนอื่นอาจจะช่วยบ่งหากเกิดปัญหา เด็กในทีมจะมีความผูกพันกันมากขึ้น

ต่อมาในปี 1992 จอห์นสันและจอห์นสัน (สุรศักดิ์ หลาบลมาลา. 2536 : 12 ; อ้างอิงจาก Johnson and Johnson. 1992. *What to say for advocates for the Gifted.*) ตอบข้อสงสัยของผู้ปกครองและครูอาจารย์บางคนในผลการเรียนแบบร่วมมือต่อเด็กเก่งและเด็กอ่อน ได้รับการอธิบายจากผลการวิจัยดังนี้

1. เด็กเก่งได้รับผลดีหรือมีความรู้ดีเพิ่มขึ้น เพราะเด็กเก่งมีโอกาสนอภิปราย อธิบาย และสาธิตให้เพื่อนดู เด็กเก่งจึงมีโอกาสนปฏิบัติมากจำได้มาก ได้ความคิดจากเพื่อนมาก จึงเกิดความคล่องในวิชาที่เรียนมากขึ้น

2. การเรียนแบบร่วมมือไม่ทำให้ความคิดวิเคราะห์หรือการให้เหตุผลในระดับสูงของเด็กเก่งลดลงเพราะวิธีสอนจะไม่เน้นการฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีก เด็กมีเวลาในการเรียนหลักการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลมากขึ้น การวิจัยพบว่าเด็กเก่ง มักจะใช้วิธีการหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหาในระดับสูง เมื่อเรียนแบบร่วมมือ แต่เมื่อเรียนกับเด็ก

เก่งด้วยกันเด็กเก่งจะใช้ทั้งยุทธวิธีแก้ปัญหาในระดับสูงและระดับต่ำพอๆกัน

3. เด็กอ่อนไม่ถ่วงการเรียนรู้ของเด็กเก่ง เพราะเด็กเรียนอ่อนทราบบทบาทของตนว่าต้องรับฟังคำอธิบายจากเด็กเก่งจึงตั้งใจฟังและพร้อมจะพัฒนาตนเอง จึงไม่มีใครถ่วงความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งกันและกัน

4. เด็กเก่งมีเวลาศึกษาค้นคว้าน้อยลง ข้อนี้ถูกต้องเพราะเด็กเก่งต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งดูแลเพื่อนๆในกลุ่ม จึงมีเวลาเป็นของตนเองน้อยลง ดังนั้นความรู้ในแนวทางจะลดลงบ้างแต่ความรู้ในแนวลึกจะเพิ่มขึ้น แต่ก็มีความเข้าใจได้

5. เด็กเก่งมีปัญหาทางสังคมหรือไม่ บางครั้งเด็กที่เรียนเก่งอาจจะทำผลการเรียนได้ไม่ดีเพราะกลัวเพื่อนๆจะทอดทิ้งหาว่าเป็นพวกหนอนหนังสือ ไม่เอาเพื่อนเอาฝูง แต่วิธีการเรียนแบบร่วมมือไม่เป็นเช่นนั้น เด็กอื่นๆต้องฟังเด็กเก่ง ยอมรับความช่วยเหลือและยกย่องคนเก่งในกลุ่มและผลการสอบมีการคิดคะแนนของกลุ่มด้วย จึงทำให้เห็นมุมมองว่าเด็กเก่งเป็นความหวังของพวกเขา

6. การเรียนแบบร่วมมือช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมให้แก่เด็ก เพราะเด็กทุกคนรู้สึกว่ามีกลุ่มมีพวก มีเพื่อนที่คอยช่วยเหลือกัน ไม่รู้สึกเปล่าเปลี่ยว จึงทำให้เด็กมีความรักใคร่ มีความมั่นคงทางใจอันส่งผลดีต่อการเรียนของทั้งกลุ่ม

สุริย์ บาวเออร์ (2533 : 20) ; ชูศรี สนิทประชากร (2534 : 47) ; เดนนิสและฮันน์ (Dennis and Hann. 1990 : 11-12) กล่าวสรุปถึงผลของการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ จะให้ประโยชน์ดังนี้

1. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร การเข้าสังคม การเป็นผู้นำ เป็นการเตรียมตัวเพื่อทำงานในสังคม
2. นักเรียนมีความนับถือตนเอง เพราะว่าได้ช่วยแก้ปัญหาของกลุ่ม
3. นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากหลายๆ ทักษะจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
4. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากทุกคนมีโอกาสนประสบความสำเร็จในการเรียนสูง
5. นักเรียนมีสุขภาพจิตดี เพราะนักเรียนสามารถอภิปรายตามที่ตนรู้สึก และรู้สึกว่าตนเป็นส่วนสำคัญของส่วนหนึ่งของกลุ่ม
6. นักเรียนอ่อนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรม เกิดความมั่นใจในตนเอง และประสบความสำเร็จในการเรียน
7. นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านความคิด รู้จักใช้เหตุผล และคิดอย่างรอบคอบก่อนนำผลงานส่งครู
8. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้น ต่อเพื่อนร่วมชั้น ต่อครูผู้สอน ตลอดจนต่อโรงเรียน
9. นักเรียนยอมรับในความแตกต่างระหว่างเพื่อนในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย ความสามารถ ฐานะทางสังคม

10. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

กล่าวได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ดีกว่าการเรียนแบบเดิม ทั้งนี้เพราะว่าสมาชิกภายในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และสิ่งที่กลุ่มได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะมีสูงขึ้นอีกทั้งยังเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมอีกด้วย

2.6 เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันนี้มีหลายวิธี มีผู้วิจัยและพัฒนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ 4 วิธีดังนี้

1. Student Teams Achievement Divisions (STAD)

พัฒนาโดย Slavin ปี 1978 การเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีนี้ ครูเป็นผู้เสนอเนื้อหาบทเรียน หลังจากนั้น นักเรียนจะศึกษาจาก ใบงาน (Work Sheet) ในลักษณะเป็นทีมซึ่งแต่ละทีมจะมีสมาชิก 4 คนซึ่งมีลักษณะความสามารถ เพศ และเชื้อชาติที่แตกต่างกันไป นักเรียนจะถามคำถามซึ่งกันและกัน แล้วเปรียบเทียบคำตอบ และอภิปรายปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม หลังจากนั้นแล้วนักเรียนแต่ละคนจะต้องทำการทดสอบย่อย (Quiz) คะแนนของทีมที่ได้นั้น คำนวณจากความมากน้อยของคะแนนแต่ละคนที่พัฒนาดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนที่นักเรียนทำได้ในครั้งก่อน คะแนนของทีมจะถูกประกาศออกมาเป็นข่าวของชั้นเรียนนั้นๆ

2. Teams Games Tournament (TGT)

พัฒนาโดย DeVries และ Slavin ในปี 1978 วิธีนี้มีลักษณะเหมือน STAD ยกเว้นการทำแบบทดสอบย่อย วิธีนี้จะใช้การแข่งขันกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่มีผลการเรียนในครั้งก่อนๆเหมือนกัน เพื่อเพิ่มคะแนนให้กับทีมของตน

3. Teams Assisted Individualization (TAI)

พัฒนาโดย Slavin, Leavey และ Madden ในปี 1984 วิธีนี้นักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นทีมแต่นักเรียนแต่ละคนจะได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถและอัตราความเร็วของตน การที่ทีมจะได้รับใบประกาศนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนงานแต่ละส่วนที่สมบูรณ์และความถูกต้องจากการทดสอบครั้งสุดท้ายของสมาชิกทุกคนในทีม

4. Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC)

พัฒนาโดย Madden, Slavin และ Stevens ในปี 1986 เป็นโปรแกรมการเรียนรู้ที่ใหม่ที่สุดของการเรียนรู้เป็นทีมของนักเรียน ใช้สำหรับสอนการอ่านและการเขียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย

นอกจากนี้ยังมีเทคนิคอื่นๆ อีก เช่น Jigsaw , Group Investigation , Learning Together

3. เอกสารเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

การเรียนรู้ตามวิธีเอสทีเอดี (STAD : Student Teams - Achievement Divisions)

เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) พัฒนาขึ้นโดยสลาวิน (Robert E. Slavin) ผู้อำนวยการโครงการศึกษาระดับประถมศึกษา ศูนย์การวิจัยประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่มี ปัญหาทางด้านวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา และเป็นผู้เชี่ยวชาญการสอนคณิตศาสตร์ สลาวินได้พัฒนาเทคนิคนี้ขึ้นเพื่อขจัดปัญหาทางการศึกษา มุ่งเน้นทักษะการคิด การเรียนรู้ที่เป็นระบบ เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียน

การเรียนรู้ตามวิธีเอสทีเอดี เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ครบวงจร ผู้เรียนเรียนรู้ได้โดยการลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง การเรียนรู้วิธีนี้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน เน้นให้มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกันร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในกลุ่มหนึ่งๆประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งในการจัดแบ่งกลุ่มอาจพิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนการสอบในภาคเรียนที่ผ่านมา ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเหลือกันในการทำงานในเนื้อหานั้นๆ แต่ในการทดสอบซึ่งจะทำเมื่อ เรียนจบเนื้อหานั้นๆแล้วจะเป็นการทดสอบรายบุคคลช่วยเหลือกันไม่ได้ คะแนนการสอบของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนน

ของกลุ่ม มีการประกาศคะแนนของกลุ่ม และถ้ากลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะมีรางวัลให้ด้วยและเมื่อเรียนครบ 5-6 สัปดาห์แล้วผู้เรียนสามารถเปลี่ยนกลุ่มได้

การเรียนตามวิธีเอสทีเอดี จึงเป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิด เหตุผลซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อที่จะเรียนรู้และรับผิดชอบงานของผู้อื่นเสมือนงานของตน โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ และความสำเร็จของกลุ่มในการเรียนแบบนี้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงมี 3 ประการคือ

1. รางวัลของกลุ่ม ซึ่งได้รับเมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ผลความรับผิดชอบรายบุคคลหมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะขึ้นอยู่กับคนที่สมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาหนึ่งๆ ดังนั้นสมาชิกทุกคนจะต้องช่วยกันอธิบายให้เข้าใจเพราะเมื่อมีการทดสอบสมาชิกจะต้องทำด้วยตนเองเป็นรายบุคคลโดยไม่มีผู้ช่วยเหลือ แต่คะแนนที่ได้จากการสอบจะนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม
3. โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกันหมายถึง สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะทำได้ดีที่สุด และประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นจากประสบการณ์ที่ทำงานร่วมกันมาจะช่วยพัฒนาสมาชิก ดังนั้นการช่วยเหลือของสมาชิกทุกคนจึงเป็นสิ่งมีค่า

สลาวิน (Slavin. 1995 : 4) กล่าวว่าวิธีเอสทีเอดีนี้สามารถใช้ได้กับทุกวิชา ตั้งแต่คณิตศาสตร์ไปจนถึงศิลปศึกษา หรือสังคมศึกษา และใช้ได้กับระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย และเหมาะสมอย่างยิ่งกับรายวิชาที่มีการวางจุดประสงค์ไว้อย่างแน่ชัดโดยมีคำตอบที่ตายตัว เช่น คณิตศาสตร์ วิชาคำนวณต่างๆ การใช้ภาษา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น

จุดประสงค์หลักของการใช้วิธีเอสทีเอดีก็เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนให้กระตือรือร้น กล้าแสดงออก และช่วยเหลือกันในการทำความเข้าใจเนื้อหาหนึ่งๆ อย่างแท้จริง สลาวิน (Slavin. 1995 : 54)กล่าวเพิ่มเติมว่า การเรียนตามวิธีเอสทีเอดีเป็นวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่ง่ายที่สุด และเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดสำหรับครูในการเริ่มต้นใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงวิธีการเรียนตามวิธีเอสทีเอดีแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการที่เน้นความสำคัญของการเรียนเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม เป็นการฝึกทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน และทำให้มองเห็นคุณค่าของการร่วมมือกันในการแสดงออกทางการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งรูปแบบการเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้จะเหมาะสมกับการสอนอ่านภาษาไทยเพราะจะทำให้นักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อนร่วมมือกันอ่านและทำงานร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมในขณะที่อ่านและหลังการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาอื่นมากขึ้นด้วย

3.1 องค์ประกอบของการเรียนตามวิธีเอสทีเอดี

รูปแบบการเรียนแบบเอสทีเอดี ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอนคือ (Slavin. 1995 : 71-73)

1. การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการสอนตรงอาจเป็นการใช้เอกสารหรือการบรรยาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน การนำเสนอข้อมูลนี้จะแตกต่างจากการสอนโดยทั่วไปกล่าวคือ นักเรียนจะต้องมีความตั้งใจและสังเกตขณะครูสอนเพราะนักเรียนต้องลงมือปฏิบัติเอง และมี

การทดสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่งๆ

2. การทำงานร่วมกัน (Teams) นักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ และเพศละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่มคือ การช่วยเหลือกันเรียนร่วมกัน เตรียมสมาชิกเพื่อการทดสอบหลังจาก ครูสอนเนื้อหาจบแล้ว สมาชิกจะเข้ากลุ่มเรียนรู้และทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาร่วมกันรวมทั้งการตรวจสอบ คำตอบการแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน ทุกคนจึงต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด สมาชิกเรียนรู้ ให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน

3. การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไปประมาณ 1-2 ครั้ง นักเรียนจะเข้าทำการทดสอบในสาระ ที่เรียน ต่างคนต่างสอบจะช่วยเหลือกันไม่ได้

4. การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvement Scores) จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ นักเรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้น

5. การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของ สมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลความสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่ม อาจเป็นคำชมเชย ใบประกาศนียบัตร รางวัล เป็นต้น

3.2 ขั้นตอนการเรียนรู้ตามวิธีเอสทีเอดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิธีเอสทีเอดี มีเทคนิค 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ (Slavin. 1995 : 73-84)

3.2.1. การเตรียมการสอน (Preparation) ครูจะดำเนินการดังนี้

1. เนื้อหาของบทเรียน การเรียนโดยใช้วิธีเอสทีเอดี สามารถใช้ได้กับเนื้อหาต่างๆที่ ครูสร้างขึ้น และโดยเฉพาะเนื้อหาที่โครงการการเรียนรู้แบบทีมแห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์เป็นผู้สร้างขึ้น แต่ จะเป็นการง่ายถ้าครูผู้สอนสร้างขึ้นเอง โดยการทำเอกสารประกอบการสอนหรือใบงาน กระดาษคำตอบ และข้อ ทดสอบย่อยสำหรับเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละบท

2. การจัดกลุ่มผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 4 คน เป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คนและอ่อน 1 คน ครูควรจัดกลุ่มให้นักเรียนเองเพราะถ้าให้ นักเรียนจัดกลุ่มเอง นักเรียนจะเลือกคนที่ชอบพอสนิทสนมกันเท่านั้น ขั้นตอนในการจัดกลุ่มได้แก่

2.1 จัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับการเรียนเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม

2.2 จัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยจัดเรียงนักเรียน ที่มีผลคะแนนสูงสุดไปถึงต่ำ สุด ข้อมูลที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มได้จาก คะแนนการทดสอบจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุทธรองลงมาคือ การใช้ผลการเรียนระดับ คะแนนวิชาที่ผ่านมา หรือบางครั้งขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของครูผู้สอนก็ได้

2.3 พิจารณาจำนวนกลุ่มในชั้นเรียน ในแต่ละกลุ่มควรประกอบด้วย สมาชิก 4 คน

ดังนั้นนักเรียนจะมีกี่กลุ่มนั้นให้ใช้ 4 หารจำนวนนักเรียนเช่น ในห้องเรียนหนึ่งมี นักเรียน 32 คนก็จะแบ่งนักเรียนได้ 8 กลุ่ม แต่ถ้าหารด้วย 4 ไม่ลงตัวก็ต้องมีบางกลุ่มที่มีสมาชิกมากกว่า 4 คน เช่น ในห้องเรียนหนึ่งมีนักเรียน 30 คน ก็จะสามารถแบ่งนักเรียนได้ 6 กลุ่ม โดยมีกลุ่ม 5 กลุ่ม ที่มีสมาชิก 4 คน และมี 2 กลุ่มที่มีสมาชิก 5 คนอย่างนี้เป็นต้น

2.4 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ในแต่ละกลุ่มควรให้มีความสมดุลกัน เพื่อให้แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนตั้งแต่ต่ำ ปานกลางจนถึงสูงและระดับความสามารถโดยเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มๆละเท่าๆกัน ซึ่งอาจจัดกลุ่มโดยอาศัยคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนหรือคะแนนจากผลการเรียนเดิม

2.5 การพิจารณาคะแนนพื้นฐาน คะแนนพื้นฐานหมายถึงคะแนนจากการทดสอบครั้งที่แล้วมา เมื่อครูใช้เทคนิคนี้และมีการทดสอบไป 2-3 ครั้งแล้วนำคะแนนนี้มาเฉลี่ยเป็นคะแนนพื้นฐานหรือ อาจใช้คะแนนผลการเรียนของปีที่ผ่านมาก็ได้

3.2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ ดังนี้

1. การสอน (Teach)

ครูใช้วิธีการสอนแบบโดยตรง (Direct Instruction) หรืออภิปราย (Discussion) หรือเสนอโดยใช้เสียงและภาพ (Audiovisual Presentations) จะใช้เวลา 1 -2 คาบในการสอนบทเรียนหนึ่งๆ โดยดำเนินตามแผนการสอนซึ่งในการนำเสนอบทเรียนนั้น ควรจะครอบคลุมถึงการนำเข้าสู่บทเรียน การพัฒนาและการฝึกโดยให้แนวปฏิบัติมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน (Opening) เป็นการสร้างความสนใจของนักเรียนให้อยากรู้อยากเห็น อยากเรียน เป็นการเริ่มเข้าสู่การนำเสนอบทเรียน ควรจะ

1.1.1 บอกนักเรียนถึงสิ่งที่เรียนว่า คืออะไรมีความสำคัญอย่างไร กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนด้วยการสาธิต การใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบาย หรือยกตัวอย่างปัญหาในชีวิตจริง

1.1.2 ทบทวนสั้นๆ เกี่ยวกับทักษะหรือข้อมูลที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว

1.2 การพัฒนา (Development) เป็นขั้นที่จัดในขั้นนำเสนอบทเรียนครูอาจจะปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1.2.1 ทดสอบโดยวัดตามจุดประสงค์

1.2.2 เน้นทักษะความเข้าใจไม่ใช่ความจำ

1.2.3 ยกสาระหรือทักษะต่างๆโดยใช้อุปกรณ์สื่อที่เห็นชัดเจน

1.2.4 ประเมินความเข้าใจของนักเรียนบ่อยๆด้วยการถามคำถาม

1.2.5 อธิบายว่าคำตอบนี้ทำไมจึงถูกต้องและไม่ถูกต้อง ยกเว้น

กรณีที่เห็นชัดแล้ว

1.2.6 เมื่อนักเรียนจับใจความสำคัญได้แล้วให้นำไปสู่สาระถัดไป

1.2.7 รักษาประเด็นที่กำลังเรียนอยู่ โดยการถามคำถามต่างๆ

และนำไปสู่บทเรียนทั้งบทอย่างรวดเร็ว

1.3 การฝึกโดยให้แนวปฏิบัติ (Guided Practice) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับบทเรียนที่นำเสนอโดยแนะแนวทางให้ เพื่อให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติถือว่าเป็นขั้นฝึกฝนอาจทำดังนี้

1.3.1 ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแก้ปัญหา หรือหาคำตอบสำหรับคำถามนั้นๆ

1.3.2 สุ่มตัวอย่างนักเรียนเพื่อถาม ซึ่งวิธีนี้เป็นการกระตุ้น

นักเรียนทุกคนเตรียมคำถามไว้

1.3.3 ไม่ควรให้งานที่ต้องใช้เวลานาน อาจให้นักเรียนเตรียม

คำถาม 1-2 ข้อ แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. การทำงานเป็นกลุ่ม (Team Study)

ใช้เวลา 1-2 คาบ ในการสอนบทหนึ่งๆ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการอ่านและศึกษาไปงานร่วมกันกับเพื่อนสมาชิก เอกสารที่ใช้ในขั้นนี้คือใบงาน และกระดาษคำตอบกลุ่มละ 2 ใบ สำหรับกลุ่มหนึ่งๆ ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มจะต้องเรียนรู้เนื้อหาหนึ่งๆ ให้เข้าใจและช่วยกันทำงาน ในวันแรกของการเรียน ครูจะอธิบายถึงความหมายของการทำงานแบบร่วมมือและเทคนิคต่างๆในการเรียน

2.1 นักเรียนทุกคนต้องรับผิดชอบในการทำให้เพื่อนสมาชิกทุกคนเรียนรู้เนื้อหาให้กระจ่าง

2.2 นักเรียนจะเสร็จสิ้นงานที่ได้รับมอบหมายได้เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มเรียนรู้เนื้อหาหนึ่งๆ จนกระจ่างแล้ว

2.3 นักเรียนควรจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามครู

2.4 นักเรียนในกลุ่มควรพูดคุยปรึกษากันเบาๆ

นอกจากนี้ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนได้รับทราบกฎบางอย่าง เช่น

1. ให้จัดกลุ่มอย่างรวดเร็วและไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น
2. ให้เวลาประมาณ 5 นาทีในการตั้งชื่อกลุ่ม
3. แจกใบงานและกระดาษคำตอบ (กลุ่มละ 2 ชุด)
4. แลกเปลี่ยนความคิด อธิบายโต้ตอบและแบ่งใช้อุปกรณ์ร่วมกัน
5. ให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายคำตอบแทนที่จะเป็นการตรวจคำตอบ
6. ใช้คำพูดที่สุภาพไม่ก้าวร้าวและไม่เถียงกันด้วยเรื่องส่วนตัว
7. เมื่อเกิดข้อขัดแย้งให้ใช้หลักประชาธิปไตย
8. ตรวจสอบผลงานและคำตอบของกลุ่มก่อนนำเสนอครู และสมาชิกทุกคน

ต้องยอมรับผิดชอบผลงานกลุ่มเสมือนงานของตน

9. เน้นให้นักเรียนทราบว่า พวกเขาจะจบบทนี้ต่อเมื่อแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำคะแนนทดสอบได้ 100%

10. ต้องแน่ใจว่านักเรียนศึกษาเนื้อหาในใบงานจริงๆ ไม่ใช่ถือไว้เฉยๆ ดังนั้นจึง เป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนต้องมีกระดาษคำตอบเพื่อเอาไว้ตรวจสอบคำตอบของตนเองและของสมาชิกในขณะเรียน ผู้เรียนอธิบายคำตอบกันด้วย แทนที่จะเป็นเพียงการตรวจคำตอบจากกระดาษคำตอบเท่านั้น

11. ผู้เรียนมีคำถามควรให้ถามสมาชิกก่อนที่จะถามครู

บทบาทของครู คือสังเกตและประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยเดินดูทุกกลุ่ม และให้การช่วยเหลือเมื่อจำเป็น นอกจากนี้ครูอาจจะมีการซักถามกลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนไปจัดว่าเป็นขั้นที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้

3. การทดสอบ (Test)

จะใช้เวลาในการทดสอบ 1/2 คาบ โดยเป็นการทดสอบรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนได้รับกระดาษทดสอบคนละ 1 ชุด ในการทดสอบนั้นควรจะ

3.1 ให้ความเวลาในการทำข้อสอบอย่างพอเพียง แต่ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษากันในขณะที่ทำข้อสอบ เพราะต้องการจะให้นักเรียนแสดงให้เห็นว่าตนเรียนรู้อะไรบ้างจากบทเรียนนี้ ในขณะที่ทำการทดสอบ นักเรียนต้องแยกโต๊ะจากกลุ่ม

3.2 ให้มีการแลกเปลี่ยนกระดาษคำตอบเพื่อเปลี่ยนกันตรวจกับผู้อื่นได้หรือสะสมคะแนนเอาไว้เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว

4. การตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม (Team Recognition)

การตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงคะแนนของแต่ละบุคคลที่มีการเพิ่มขึ้นทันทีที่ผู้สอนคำนวณคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน ก็จะชี้ถึงคะแนนของแต่ละคนที่เพิ่มขึ้น และจัดทำคะแนนกลุ่ม มีการให้รางวัลหรือประกาศนียบัตรชมเชยให้กับกลุ่มที่ทำคะแนนสูงๆ ถ้าเป็นไปได้ควรจะบอกคะแนนในคาบถัดไปหลังจากการสอบ ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงกันระหว่างการทำคะแนนให้ดีที่สุดกับตระหนักถึงความสำเร็จและได้รับรางวัล ซึ่งจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนที่ดีด้วย กลุ่มจะได้รับรางวัลก็ต่อเมื่อกลุ่มนั้นได้รับความสำเร็จเหนือกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งจะตัดสินด้วยคะแนนที่ได้มาจากการทำแบบทดสอบของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน แล้วจึงนำมาคำนวณเป็นคะแนนของกลุ่ม

3.3 การคิดคะแนน

การคิดคะแนน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่นักเรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้นได้ในแต่ละครั้ง เป็นการแข่งขันกับตัวเอง ผลการทดสอบย่อยและการนำผลงานไปตัดสินกลุ่ม สลาวัน (Slavin, 1995 :77-80) ได้ให้แนวทางในการประเมินผลกลุ่มประกอบด้วยการกำหนดคะแนนพื้นฐาน การทดสอบย่อย การปรับปรุงคะแนนและการตัดสินประเมินผลกลุ่มดังนี้

1. การกำหนดคะแนนพื้นฐาน (Base Score)

นักเรียนแต่ละคนต้องตั้งเป้าหมายของการเรียนว่า นักเรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถ้านักเรียนทำงานที่ยากกว่าและทำคะแนนสอบได้ดีกว่าคะแนนสอบที่ผ่านมา แต่ถ้านักเรียนไม่สามารถทำคะแนนได้สูงขึ้นก็ปราศจากคะแนนสอบที่ปรับปรุงมาจากการสอบที่ผ่านมา คะแนนสอบที่ผ่านมาเรียกว่า คะแนนพื้นฐาน (Base Score : B) ได้มาจาก 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 คะแนน B ได้มาจากคะแนนเฉลี่ยจากการสอบที่ผ่านมาของนักเรียน หลังจากที่ถูกเสนอบทเรียนโดยใช้วิธีเอสทีเอดี

วิธีที่ 2 คะแนน B ได้มาจากคะแนนสอบครั้งสุดท้ายของนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา

จากแนวคิดการคิดคะแนนพื้นฐานดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีคิดคะแนนพื้นฐานโดยนำเอาผลคะแนนจากการเรียนวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนแต่ละคน มาคิดเป็นคะแนนพื้นฐานแล้วนำไปคิดเทียบเป็นคะแนนที่ต้องการ

ตัวอย่าง ปริยามีคะแนนจากการเรียนวิชาภาษาไทยในภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2540 อยู่ 70 คะแนน

ดังนั้นคะแนนพื้นฐานของปรียาคือ 70 คะแนนและเมื่อนำไปเทียบเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน ปรียาจะมีคะแนนพื้นฐานคือ 7 คะแนนเป็นต้น

2. การหาคะแนนก้าวหน้า (Improvement Points : I)

โดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนย่อยกับคะแนนพื้นฐาน เพื่อหาความแตกต่างและปรับเป็นคะแนนก้าวหน้า ซึ่งมีเกณฑ์ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 การหาคะแนนก้าวหน้า (Slavin. 1995 : 80)

คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐานมากกว่า 10 คะแนน	5
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐาน 1-10 คะแนน	10
คะแนนสูงกว่าคะแนนพื้นฐาน 1-10 คะแนน	20
คะแนนมากกว่า 10คะแนนเหนือคะแนนพื้นฐาน	30

จากตารางนี้ให้คะแนนพื้นฐาน คะแนนสอบย่อย และคะแนนก้าวหน้า บันทึกในตารางคะแนนของแต่ละกลุ่มดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการบันทึกคะแนนสอบและคะแนนก้าวหน้า (Slavin. 1995 : 81)

ชื่อกลุ่ม	ในฝัน	สอบครั้งที่ 1	เรื่อง ราชาริราช	วันที่ 20 ก.ค.41
ชื่อสมาชิก	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า	
ด.ช.สมอ	90	100	30	
ด.ช.สมรค์	90	82	10	
ด.ญ.สมใจ	85	74	5	
ด.ญ.สมร	75	79	20	

จุดประสงค์ของการคิดคะแนนพื้นฐานและคะแนนก้าวหน้าก็เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนพยายามทำคะแนนสูงสุดให้กับกลุ่มของตน ไม่ว่าคะแนนครั้งที่ผ่านมาจะอยู่ในระดับใดก็ตาม นักเรียนจะเข้าใจและเห็นว่าเป็นการยุติธรรมที่จะเปรียบเทียบคะแนนของตนกับคะแนนที่ทำไว้ครั้งก่อน โดยไม่ต้องไปแข่งขันกับใคร เมื่อนักเรียนรู้เกณฑ์ล่วงหน้าทำให้ทราบว่า จะต้องใช้ความพยายามมากน้อยเพียงใด ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้กลุ่มได้คะแนนดีขึ้นและได้เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

3. การคิดคะแนนกลุ่ม (Team Score)

โดยนำคะแนนก้าวหน้าของสมาชิกในกลุ่ม มาเฉลี่ยเป็นคะแนนก้าวหน้าของกลุ่ม เช่น กลุ่มในฝัน

ตาราง 3 แสดงการบันทึกคะแนนก้าวหน้าและคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

สมาชิก	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
ด.ช. สมอ	90	100	30
ด.ช. สมรักษ์	90	82	10
ด.ญ. สมใจ	85	74	5
ด.ญ. สมร	75	79	20
		คะแนนรวม	65
		คะแนนเฉลี่ย	16

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอื่น เพื่อจะหากลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดให้ได้รับรางวัล

3.4 การให้รางวัล

การให้รางวัลเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเรียนด้วยวิธีนี้ เพื่อเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนทำงานให้ดีที่สุด เปิดโอกาสให้กลุ่มได้รับรางวัลมี 3 รางวัลได้แก่ รางวัลยอดเยี่ยม(Superteam) รางวัลดีมาก(Greatteam) และรางวัลดี (Goodteam) และใช้เกณฑ์การคิดคะแนนก้าวหน้ามาเป็นเกณฑ์ดังนี้

ตาราง 4 ตารางแสดงเกณฑ์การให้รางวัล (Slavin. 1995 : 80)

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม (Team Average)	รางวัล (Award)
15	ดี
20	ดีมาก
25	ยอดเยี่ยม

เกณฑ์เหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่ตายตัว ดังนั้นกลุ่มใดจะได้รับรางวัลยอดเยี่ยมได้ กลุ่มนั้นจะต้องได้คะแนนสูงกว่าคะแนนพื้นฐานของตนเอง และการที่จะได้รางวัลดีมากได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในกลุ่มเกือบทุกคนได้คะแนนสูงกว่าคะแนนพื้นฐานของตัวเองตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตามครูผู้สอนอาจเปลี่ยนแปลงเกณฑ์นี้ได้

ครูอาจให้รางวัลเป็นสิ่งของ หรือใบประกาศนียบัตร เพื่อดึงดูดใจแก่สมาชิกภายในกลุ่มเช่นกลุ่มที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อาจจะได้ใบประกาศนียบัตรแผ่นใหญ่กว่ากลุ่มที่ได้รับรางวัลดีมาก และสำหรับกลุ่มที่ได้รับรางวัลดีอาจจะได้รับคำชมเชยในห้องเรียน เท่านั้นซึ่งอยู่ในดุลพินิจของผู้สอน โดยหลักการแล้วการให้รางวัลนี้เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนนั่นเอง

3.5 การบันทึกคะแนน

การเรียนตามวิธีเอสทีเอดี ครูควรจัดทำบันทึกคะแนน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบพัฒนาการหรือความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองตลอดจนของสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย เมื่อนักเรียนทราบผลความก้าวหน้าทางการเรียนของตนแล้วจะทำให้นักเรียนเกิดความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้มีพัฒนาการทางการเรียนมากยิ่งขึ้น สำหรับการจัดทำแบบบันทึกคะแนนตามวิธีเอสทีเอดีในที่นี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบดังนี้ (Slavin. 1995 :178)

ตาราง 5 แสดงแบบใบบันทึกคะแนนของกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
ผลรวมของคะแนนกลุ่ม						
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม						
รางวัลที่ได้รับ						

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม = ผลรวมของคะแนนกลุ่ม ÷ จำนวนสมาชิกของกลุ่ม

จุดประสงค์ของการคิดคะแนนพื้นฐานและคะแนนก้าวหน้าก็เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนพยายามทำคะแนนสูงสุดให้กับกลุ่มของตน ไม่ว่าคะแนนครั้งที่ผ่านมาจะอยู่ในระดับใดก็ตาม นักเรียนจะเข้าใจและเห็นว่าเป็นการยุติธรรมที่จะเปรียบเทียบคะแนนของตนกับคะแนนที่ทำไว้ครั้งก่อน โดยไม่ต้องไปแข่งขันกับใคร เมื่อนักเรียนรู้เกณฑ์ล่วงหน้าทำให้ทราบว่า จะต้องใช้ความพยายามมากน้อยเพียงใด ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้กลุ่มได้คะแนนดีขึ้นและได้เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

4. ขั้นตอนการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

เพื่อให้เหมาะสมกับการสอนทักษะการอ่านผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการสอนแบบเอสทีเอดีของสลาวิน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการสร้างความสนใจและความพร้อมของนักเรียนในการเรียนโดยใช้การสนทนา หรือใช้เกม

2. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 - 5 คน ที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลางและอ่อน ในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 สมาชิกจะทำหน้าที่ต่างกันดังนี้

ผู้นำกลุ่ม ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานให้ลุล่วง กระตุ้นเตือนและให้กำลังใจสมาชิก รับเอกสารจากครู และรวบรวมงานส่งครู

ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกข้อตกลง สรุปผลการทำงานและรายงานผล

ผู้ชี้แนะ ทำหน้าที่ขยายความรู้ เพิ่มเติมความคิด

ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของสมาชิกให้ทุกคนสามารถ

อธิบายได้เหมือนกัน

2.2 นำเสนอบทเรียน โดยครูสอนความรู้ให้แก่นักเรียนทั้งชั้นด้วยวิธีสอนตรงประกอบสื่อการสอน เช่น แผ่นใส บัตรคำ รูปภาพ เป็นต้น และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับบทเรียนที่นำเสนอโดยแนะแนวทางให้

2.3 นักเรียนทำงานกลุ่ม จะใช้เวลา 1 คาบในการเรียนบทหนึ่งๆ นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยศึกษาจากใบงานร่วมกับสมาชิก ทุกคนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ ให้เข้าใจและช่วยกันทำงาน ตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. ขั้นสรุป ครูใช้วิธีสุ่มนักเรียนบางกลุ่มรายงานผลหรือซักถามเพื่อสรุปความเข้าใจในการอ่าน

4. ขั้นวัดและประเมินผล

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการประเมินผลการทำงานของกลุ่มโดยใช้แบบสังเกต

4.2 นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยเมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละบท

4.3 ครูตรวจผลการสอบและพิจารณาผลเป็นคะแนนรายบุคคลและคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

5. ขั้นสร้างความประทับใจ

ครูประกาศคะแนนของกลุ่มให้รู้พร้อมคำชม รางวัลหรือใบประกาศนียบัตรให้กับกลุ่มที่ทำคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นการจูงใจให้นักเรียนตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ พบว่างานหลายชิ้นที่ทำในต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่จะศึกษาผลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปฏิสัมพันธ์การร่วมมือในการเรียน ทั้งนี้โดยศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการเรียนแบบอื่น เช่น การเรียนแบบแข่งขัน หรือการเรียนแบบเก่า

สลาวิน (Slavin, 1978) ได้ทำการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา เกรด 7 จำนวน 62 คน ซึ่งเป็นนักเรียนผิวขาว 25 คน และนักเรียนผิวดำ 37 คน จัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีเอสทีเอทีมีการให้รางวัลเป็นทีม ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมใช้การเรียนด้วยวิธีปกติแบบทั้งชั้น มีการให้รางวัลเป็นรายบุคคล ครูผู้หญิงผิวดำเป็นผู้สอนทั้งสองห้อง เนื้อหาในการเรียนเป็นเรื่องเดียวกัน ใช้เวลาสอน 10 สัปดาห์ ผลปรากฏว่า นักเรียนผิวดำในกลุ่มทดลอง เรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนผิวดำในกลุ่มควบคุม และนักเรียนผิวขาวในกลุ่มทดลองเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนผิวขาวในกลุ่มควบคุมด้วย และพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนที่ต่างเชื้อชาติ สนิทที่ดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

ในปี 1992 ออรอนโด (Orlando, 1992) ได้ทดลองสอนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 จากวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวน 132 คน และครูผู้สอน 8 คนจาก 8 วิทยาเขต โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีผู้สอนที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนแบบร่วมมือ 4 คน และกลุ่มที่ 2 มีผู้สอน 4 คน ใช้วิธีสอนแบบปกติผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือ แตกต่างจากอีกกลุ่มซึ่งเรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชารานและคณะ (Sharan, et al. 1984) แห่งมหาวิทยาลัยเทลอาวีฟ ประเทศอิสราเอล ศึกษาผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มี

ความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรมและพฤติกรรมการให้ความร่วมมือกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในบรรดานักเรียนเหล่านี้ จะมีนักเรียนซึ่งมีเชื้อชาติยิวตะวันตกและตะวันออกกลางรวมอยู่ด้วย

วิธีสอน 3 แบบที่นำมาเปรียบเทียบคือ 1) วิธีสอนที่เน้นการบรรยายโดยครูให้กับนักเรียนทั้งชั้น ซึ่งเรียกว่าวิธีสอนปกติ 2) วิธีสอนแบบกลุ่มศึกษาค้นคว้า (แบบG.I) 3) วิธีสอนแบบเอสทีเอดี ผลการวิจัยสรุปว่าวิธีสอนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมให้ความร่วมมือกัน และพฤติกรรมการแข่งขันของนักเรียน กล่าวคือ วิธีการสอนแบบกลุ่มศึกษาค้นคว้าช่วยสร้างพฤติกรรมร่วมมือกัน ระหว่างนักเรียนให้เกิดขึ้นทั้งการร่วมมือกันทางวาจา และไม่ใช่วาจาได้มากกว่าวิธีสอนแบบปกติและแบบเอสทีเอดี แต่อย่างไรก็ตามวิธีสอนแบบเอสทีเอดี ก็ยังช่วยสร้างพฤติกรรมความร่วมมือกันให้เกิดขึ้นได้มากกว่าวิธีแบบปกติ นักเรียนที่มาจากชั้นเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกันจะแสดงพฤติกรรมการแข่งขันกันน้อยกว่า นักเรียนที่มาจากชั้นเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น และยังพบอีกว่า วิธีสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนช่วยเพิ่มพฤติกรรมการให้ความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังด้านเชื้อชาติวัฒนธรรมต่างกันด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบปกติ

วิธีสอนนี้นอกจากช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือกันและกระบวนการกลุ่มระหว่างนักเรียนแล้วยังช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย

สลาวิน (Slavin, 1986) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีเรียนแบบร่วมมือกันที่ทำในระหว่างปีค.ศ. 1972-1986 และรายงานว่ามีงานวิจัย 45 เรื่องที่ ศึกษาผลของวิธีเรียนแบบร่วมมือกันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานวิจัยเหล่านี้มีขอบเขตการศึกษากับทุกระดับชั้นในหลายวิชา อาทิ ภาษาศาสตร์ การอ่าน การเขียน ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ และครอบคลุมนักเรียนทั้งในเมือง ชานเมืองและในชนบท และรวมไปถึงงานวิจัยวิธีสอนนี้ที่ศึกษาในประเทศอิสราเอล ไนจีเรียและเยอรมัน งานวิจัยทั้ง 45 เรื่อง มี 37 เรื่องได้ผลการวิจัยว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบช่วยเหลือกันเป็นกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ มี 8 เรื่องพบว่าไม่มีความแตกต่างและไม่มีเรื่องใดเลยให้ผลว่า วิธีเรียนแบบร่วมมือให้ผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในปี 1991 สลาวินและคณะ ได้ทำการศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือและการสอนแบบ Direct Instruction ในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 3 และ 4 จำนวน 486 คนจากโรงเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน ได้ทำการสุ่มให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในจำนวนเท่าๆกัน ทั้งหมดมี 30 กลุ่ม โดยมีรูปแบบการทดลองแบบ Counter Balancing ระหว่างระดับชั้นกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มทดลองที่ 1 ให้มีการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนโดยให้ครูชี้แนะในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ กลุ่มทดลองที่ 2 ให้มีการเรียนแบบร่วมมือเพียงอย่างเดียวในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ กลุ่มควบคุมให้มีการเรียนตามแผนการสอนที่ครูใช้ตามหลักสูตรที่ใช้อยู่ปกติ พบว่า 1) กลุ่มทดลองที่ 1 และที่ 2 มีคะแนนความสามารถในการอ่านแตกต่างกับกลุ่มควบคุมที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 2) คะแนนความสามารถในการอ่านของกลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 ไม่แตกต่างกัน 3) คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านของกลุ่มทดลองที่ 2 เพิ่มมากกว่า คะแนนเพิ่มของกลุ่มทดลองที่ 1

งานวิจัยในประเทศ

ชาญณรงค์ อินทประเสริฐ (2533) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทางด้านการฟังเพื่อเพิ่มความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเอสทีเอที กับการสอนแบบทั้งชั้น ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทางด้านการฟังเพื่อเพิ่มความเข้าใจของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเอสทีเอทีสูงกว่าการสอนแบบทั้งชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบ

จกมลณี รูปพงษ์ (2536) ศึกษาผลการเรียนโดยวิธีเอสทีเอที ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ และการให้ความร่วมมือของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการให้ความร่วมมือของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีเอสทีเอทีกับวิธีตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สายวรุณ ทองวิทยา (2536) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยการเรียนแบบเอสทีเอทีกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ทางสถิติระดับ .01

จากงานวิจัยที่ผ่านมาในต่างประเทศ มีการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาศึกษาเป็นจำนวนมากซึ่งผลของการวิจัยที่ได้ส่วนใหญ่ก็ได้ผลสอดคล้องกันว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านอื่นๆ เช่น ก่อให้เกิดพฤติกรรมความร่วมมือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมมาจัดในชั้นเรียนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จิตติมา จรรยาธรรม (2539) ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบละสมฤทธิ์ผล(เอสทีเอที)ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบละสมฤทธิ์ผลสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามปกติของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับงานวิจัยในประเทศมีจำนวนน้อย และผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องตรงกันมากนักในแง่ของการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาและประยุกต์วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคเอสทีเอทีให้เหมาะกับนักเรียนและสภาพของชั้นเรียน

4. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามคู่มือครู

4.1 ความหมายของการสอนตามคู่มือครู

การสอนตามคู่มือครูหมายถึง การสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยได้ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวของกาเย่ (Gagne) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กนั้นจะมีลำดับความยากง่าย โดยเริ่มจากข้อเท็จจริงที่มีความยากง่ายไปสู่ลำดับที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ตอนแรกนักเรียนจะเรียนรู้เพื่อข้อเท็จจริงแล้วนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นไปสร้างความคิดรวบยอด จากนั้นนักเรียนจะเริ่มศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดเพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์แล้วนักเรียนจะค่อยๆ พัฒนาหลัก

เกณฑ์เหล่านั้นไปเพิ่มพูนทักษะให้แก่ตนเองเพื่อให้มีสามารถในการแก้ปัญหาได้ในที่สุด

4.2 รูปแบบการสอนตามแนวคิดของกาเย

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดแนวปฏิบัติการสอนให้อยู่ในลักษณะเดียวกัน โดยเน้นคุณสมบัติ 3 ประการคือคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตร หน่วยศึกษานิเทศก์จึงได้ทำคู่มือให้ทุกโรงเรียนได้ยึดเป็นแนวการสอนที่เรียกว่า คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดย ยึดรูปแบบการเรียนรู้ของโรเบิร์ต เอ็ม กาเย (Robert M. Gagne) และ ลิสเลส บริงจด์ (Lisles J. Briggs) เป็นหลัก (มัลลิกา พงษ์ปริตร. 2527 : บทนำ)

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวของโรเบิร์ต เอ็ม กาเย

กาเย (Gagne. 1965 : 62-170) ได้จัดแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภทตั้งแต่การเรียนรู้พื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อนดังนี้

1. การเรียนรู้เครื่องหมายหรือสัญญาณ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่ให้แสดงออกมาได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้การวางเงื่อนไขตามแบบของพาโลฟ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก
2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เป็นการเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่างจากชนิดแรก ตรงที่ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและรู้ตัว ในการที่จะเชื่อมโยงการตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้องและเหมาะสมก็จะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของธอร์นไคต์ การวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์
3. การเรียนรู้แบบลูกโซ่ เป็นการเรียนรู้ในการประกอบกิจกรรมต่อเนื่องตามลำดับ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไปเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและทักษะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหว การเรียนรู้ประเภทนี้กาเย นำมาจากทฤษฎีต่าง ๆ หลายทฤษฎี ซึ่งรวมแนวความคิดของ บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) และเอ็ดวิน กัทธรี (Edwin R. Guthrie)
4. การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงด้วยภาษาถ้อยคำ เป็นเรื่องของการใช้ภาษา เน้นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบที่ 3 เช่น การเชื่อมโยงชื่อของสิ่งของกับสิ่งของนั้นๆ เป็นต้น
5. การเรียนรู้แบบจำแนกความแตกต่าง เป็นการการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถมองเห็นและแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเพื่อที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง
6. การเรียนรู้โมโนติ เป็นการเรียนการตอบสนองร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ถึงสิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือนและแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าได้
7. การเรียนรู้กฎหรือหลักการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงมโนคติ ตั้งแต่สองมโนคติขึ้นไปด้วยกัน และจากการที่สามารถตั้งเป็นเกณฑ์ขึ้นได้แล้วจะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีคล้ายคลึงกัน
8. การเรียนรู้การแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิด โดยการรวมกฎเกณฑ์ต่างๆ ของการ

เรียนรู้ประเภทที่ 7 เข้าด้วยกันและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวของกาเย่ อาคม จันทสุนทร (2527 : 6-7) อธิบายวิธีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

1. ต้องเริ่มด้วยการหาความต้องการจำเป็นของการเรียนการสอนนั้น ในกลุ่มผู้รับผิดชอบกำหนดเป้าหมายใหญ่ๆ ของการเรียนการสอน พร้อมกับดูว่ามีทรัพยากรสิ่งสนับสนุนที่จะใช้ในการเรียนการสอนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อจำกัดอย่างไร
2. นำเป้าหมายใหญ่ๆ ในการเรียนการสอนมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยยึดเป้าหมายใหญ่ในข้อ 1 โดยมีเป้าหมายของแต่ละรายวิชา
3. จุดประสงค์แต่ละรายวิชานั้น จะสามารถระบุถึงสมรรถภาพในการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพได้ นั่นคือสามารถบอกผลของการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งสามารถระบุสมรรถภาพให้เห็นได้ชัดเจนขึ้น
4. ระบุถึงสมรรถภาพต่างๆ ของมนุษย์ให้ชัดเจน ทั้งสมรรถภาพภายในและภายนอกได้ถูกต้อง การใช้แต่หลักการเรียนรู้ทั่วไป จะใช้แต่ในวงกว้างเท่านั้น การรู้และการใช้หลักการเรียนรู้เฉพาะแต่ละสมรรถภาพจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
5. เมื่อรู้สภาพหรือเงื่อนไขของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพ จะช่วยให้มีการวางแผนกำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนได้ดีขึ้น กล่าวคือ จะทำให้สามารถจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องได้ว่า ถ้าจะเรียนเรื่องใดต้องมีความสามารถพื้นฐานที่ต้องการอะไรบ้างมาก่อน และสามารถที่จะทำเป็นภาพของขั้นตอน หรือการจัดลำดับสิ่งที่เรียนนั้นๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน
6. ขั้นตอนต่อมาของการวางแผนการเรียนการสอนก็คือ ต้องทำเป็นหน่วยย่อยๆ ที่มีขอบเขตแคบลง แต่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วจัดทำรายละเอียดของจุดประสงค์จากจุดประสงค์รายวิชาที่เป็นเป้าหมายที่เห็นได้ในเชิงการกระทำหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
7. เมื่อแต่ละรายวิชาเป็นหน่วยย่อย หรือเป็นบทเรียนซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนแล้วเราจะต้องจัดสภาพภายนอกหรือจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้นๆ ทั้งนี้ รวมทั้งการปฏิบัติของครูและการจัดการเรียนการสอนต่างๆ จะต้องหาทางเลือกที่ดี จะให้ได้ผลตามจุดประสงค์นั้น
8. ขั้นตอนที่จะทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ก็คือ การประเมินผลซึ่งจะต้องประเมินผลในแต่ละบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ควรจะใช้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลัก
9. เพื่อให้เห็นภาพการเรียนการสอนได้ทั้งระบบ ก็ต้องพิจารณาถึงระบบการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญที่จะจัดระบบถ่ายทอดสำหรับการถ่ายทอดน่าจะพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้ดีก็คือ การเรียนการสอนที่เน้นความสามารถของแต่ละคน และเพื่อให้ระบบการเรียนการสอน สมบูรณ์ก็จะต้องพิจารณาถึงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดผลงาน เพื่อดูประสิทธิภาพการจัดรูปแบบการเรียนการสอน

4.3 การจัดเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์

ในการสอนจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้น โดยยึดจุดประสงค์และคำนึงถึงสมรรถภาพของนักเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกระบวนการของการเกิดการเรียนรู้ในสมองของคนเรา ซึ่งมีลำดับขั้นดังนี้ (มัลลิกา พงษ์ปริตร. 2527 : 140-141)

1. เราความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนวิธีหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากนัก ครูอาจใช้วิธีพูดคุย หรือซักถาม มีอุปกรณ์ใด ๆ ก็ตามที่จะเชื่อมโยงถึงสิ่งใหม่มาเสนอแก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจตื่นตัวและพร้อมที่จะเข้าเริ่มบทเรียน
2. แจ้งจุดประสงค์ เป็นการบอกให้เด็กทราบว่า วันนี้จะได้เรียนเรื่องอะไร และเมื่อเรียนรู้แล้วสามารถทำอะไรได้บ้าง การแจ้งหัวข้อหรือเรื่องที่จะสอนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนจะเริ่มบทเรียนนี้เป็นวิธีทำให้ตั้งใจเรียนวิธีหนึ่ง และเป็นวิธีการวางแผนให้แก่ผู้สอนและผู้เรียนว่า การเรียนการสอนในครั้งนี้จะมีการศึกษาไปแนวใดเป็นการตั้งเป้าหมายเอาไว้เพื่อกันการหลงทาง สำหรับวิธีการแจ้งจุดประสงค์ให้น่าสนใจนั้น เป็นเทคนิคการสอนของแต่ละคน แต่ไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากนัก
3. ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ครูจะตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องต่อไป เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี วิธีการทบทวนอาจทำได้โดยการซักถาม บอกเล่าหรือทดสอบก่อนสอน
4. เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้สื่อวัสดุทัศนูปกรณ์ช่วย เพื่อให้บทเรียนใหม่ที่น่าสนใจและชวนติดตาม
5. ให้แนวความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานที่นักเรียนจะนำไปฝึกปฏิบัติโดยครูควรที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์ปลายทางของคาบนั้น
6. ปฏิบัติ ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมในห้องเรียน ให้แสดงความคิดเห็นและแสดงออกตามสภาพการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นเป็นนักคิด มีความคิดริเริ่ม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
7. ทราบผลการปฏิบัติ การที่นักเรียนลงมือกระทำกิจกรรมใดๆ แล้วได้ทราบผลทันทีว่าสิ่งที่ทำลงไปถูกต้องหรือไม่ ย่อมเป็นผลดีต่อนักเรียน ข้อบกพร่องบางอย่างถ้าทิ้งไว้นานโดยไม่ปรับปรุงแก้ไข ผู้กระทำก็เกิดความเคยชิน ติดเป็นนิสัยและยากแก่การเปลี่ยนแปลงในภายหลัง ในขั้นนี้ครูอาจเป็นผู้ให้คำติชม หรืออาจให้กลุ่มหรือตัวนักเรียนเองเป็นผู้ประเมิน
8. ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องที่จะยืนยันให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนในคาบนั้นได้ผลเพียงใด นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ วิธีการอาจใช้การสังเกตหรือการทดสอบย่อย เมื่อทราบผลแต่ละคาบพบว่าการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายแล้ว ย่อมเป็นเครื่องหมายที่ดีว่าถ้าเป็นเช่นนั้นทุก ๆ คาบทุก ๆ บทเรียนแล้วการสอนของครูโดยส่วนรวมก็ย่อมจะบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาด้วย
9. เน้นให้นักเรียนเกิดความแม่นยำและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ คือ การที่ครูสรุปเน้นและย้ำให้เด็กมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนในคาบนั้นอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น วิธีการที่ครูจะทำได้ก็คือ อาจยกสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันกับสิ่งที่เรียนมา ให้นักเรียนลองคิดว่าทำได้หรือไม่ ครูอาจให้การบ้าน ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่เรียนในชั้น

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์ เมื่อนำมาจัดแผนการสอนสามารถ

ลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

1. สร้างความสนใจคือ การทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสนทนา หรือใช้สื่อต่างๆ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน
2. แจ้งจุดประสงค์คือ บอกให้ผู้เรียนทราบจุดหมายปลายทางของการสอน
3. ทบทวนความรู้เดิมคือ ทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่ก่อนแล้ว เป็นการปูพื้นฐานความรู้สำหรับที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการสนทนา ชักถามหรือทำแบบทดสอบ
4. เสนอบทเรียนใหม่คือ การอธิบายเนื้อหา โดยให้ผู้เรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ใหม่ อาจใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบ
5. ให้แนวการเรียนรู้คือ การบอกแนวทางให้ผู้เรียนสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง โดยครูให้ตัวอย่างที่ถูกต้อง และใช้คำถามเป็นการนำทางให้กับผู้เรียนช่วยกันวิเคราะห์ วิจัย
6. ปฏิบัติคือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง
7. แจ้งผลการปฏิบัติคือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนชมเชยหรือแนะนำแก้ไข
8. ประเมินผลการปฏิบัติคือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ หรือแสดงออกด้วยการพูดตอบคำถามหรือกิจกรรมที่เหมาะสมอื่นๆ
9. ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอนการเรียนรู้คือ การสรุปย้ำทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนโดยให้แบบฝึกหัดเสริมหรือมอบหมายงานเพิ่มขึ้น

ตาราง 6 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือและวิธีสอนตามคู่มือครู

การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ(วิธีเอสทีเอ็ด)	การสอนตามคู่มือครู
1.ขั้นการสอน ■ ครูนำเข้าสู่บทเรียน ■ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทักษะทางสังคม ■ ครูทบทวนความรู้เดิม ■ ครูสอนตรง (สาธิต พร้อมอุปกรณ์) ■ นักเรียนฝึกโดยครูให้แนวปฏิบัติ ■ นักเรียนสรุปสาระความรู้ด้วยตนเอง	ขั้นการสอน 1. ครูสร้างความสนใจ 2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. ครูทบทวนความรู้ (สนทนาหรือทดสอบก่อนเรียน) 4.ครูเสนอบทเรียนใหม่(อธิบาย ให้ตัวอย่าง) 5.ครูให้แนวการเรียนรู้ (สาธิตพร้อมอุปกรณ์)
2.ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย ■ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบละความสามารถ ■ นักเรียนร่วมมือทำงานตามข้อตกลง ■ นักเรียนบันทึกผลงาน	6.ขั้นปฏิบัติ ■ นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยทำแบบฝึกหัด ■ หรือ แบ่งกลุ่มอภิปราย
3.ขั้นสรุป ■ นักเรียนรายงานผลและส่งใบงาน ■ นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้ด้วยตนเอง ■ ครูอธิบายเพิ่มเติม	7.ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติ ■ ครูตรวจสอบ แก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ ■ ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนเพื่อสรุปบทเรียน
4.ขั้นวัดและประเมินผล ■ นักเรียนทดสอบย่อย (ไม่มีการช่วยเหลือกัน) ■ ครูตรวจสอบ ■ นักเรียนกรอกแบบสังเกตและสรุปงานกลุ่ม ■ ครูประเมินผลงานกลุ่ม	8.ขั้นวัดและประเมินผล ■ ทำแบบฝึกหัด ■ ทำแบบทดสอบ ■ รายงานหน้าชั้น ■ ตอบปากเปล่า
5.ขั้นสร้างความประทับใจ ■ ครูสรุปผลคะแนนกลุ่มด้านวิชาการและด้านสังคม ■ ครูให้การรับรองผลการเรียน ■ ครูสร้างเสริมกำลังใจสู่ความสำเร็จ	9.ส่งเสริมความมั่นใจและถ่ายโอน ■ ครูกล่าวคำชมและให้กำลังใจนักเรียน ■ ครูสรุปย้ำ ทบทวน ■ ครูให้แบบฝึกหัดเสริม

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

5.1 ความหมายและขอบข่ายของความรับผิดชอบ

ได้มีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ดังนี้

บราวน์และโคห์น (Browne and Cohn. 1958 : 58) กล่าวถึงลักษณะของความรับผิดชอบว่า ได้แก่ ความไว้วางใจได้ ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค การทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาทำให้ดีกว่าเดิมและผู้ที่มีความรับผิดชอบคือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตและตรงต่อเวลา

ฟลิปโป(Flippo. 1966 : 122) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นความผูกพันในการจะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำนึกนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการคือพันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

ซวาล แพร์ตกุล (2514 : 33) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่าหมายถึงความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับการงานมา

ชานาญ นิสารัตน์ (2524 : 53) ให้ความหมายว่าความรับผิดชอบคือ การยอมรับรู้และสำนึกในการกระทำของตน ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความ เต็มใจไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่บิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุม เข้มงวดจากผู้อื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์(2514 : 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถและความรอบรู้ ความเอาใจใส่และความฝึกฝนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

วัฒนา สิงห์สมฤทธิ์ (2527 : 5) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่าหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานของตน ด้วยความเอาใจใส่ ความขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น รู้จักวางแผน และป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในวงงานที่ตนรับผิดชอบ

สาโรช บัวศรี(2522 : 129) ได้อธิบายขอบข่ายของพฤติกรรมของความรับผิดชอบว่าได้แก่ การเอาใจใส่ ต่อหน้าที่การงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลของงานนั้นๆ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลา และยอมรับผลการกระทำของตน

จากความหมายของความรับผิดชอบที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองด้วยความสนใจ เอาใจใส่ไม่ละเลย หลีกเลี่ยงทอดทิ้งงาน มีความเพียรพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา

ยอมรับผลการกระทำของตน และพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องมีการบังคับเข้มงวดจากบุคคลอื่น

5.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของพลเมืองที่จำเป็นและแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางด้านอุปนิสัย ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม เพราะบุคคลแต่ละคนมีบทบาทที่จะต้องกระทำมากมายในสังคม เช่น บทบาทพลเมืองดี บทบาทของลูก บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน เป็นต้น ถ้าทุกคนรู้จักรับผิดชอบเป็นอย่างดี ย่อมทำให้สังคมสงบสุขเจริญรุ่งเรือง ประเทศชาติพัฒนาก้าวหน้าไปด้วยดี ดังนั้นความรับผิดชอบจึงเป็นลักษณะนิสัยที่สำคัญและควรได้รับการปลูกฝังให้มีสูงขึ้นในคนไทย เพราะหากพลเมืองขาดคุณลักษณะด้านนี้ ไม่กระทำตามบทบาทหน้าที่ของตนก็จะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายหรือผลเสียหายได้ เช่น พ่อแม่ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนไม่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร ก็จะทำให้เด็กขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดความรู้สึกรักผูกพันต่อพ่อแม่ หันไปพึ่งพายาเสพติดหรือก่อการทะเลาะวิวาทกัน หากครูไม่รับผิดชอบต่อบทบาทของตนไม่สนใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนของชาติขาดความรู้ ประสบการณ์ ขาดความสามารถในการปรับตัวอยู่ในสังคม นักเรียนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนไม่สนใจการเรียน ขาดระเบียบวินัยมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดปัญหาและความเสียหายต่างๆ ขึ้นในสังคม

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2514 : 55-57) กล่าวถึงปัญหาต่างๆของสังคมไทย เช่น ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ปัญหาข้าราชการไม่สามารถปฏิบัติตาม หน้าที่และสับสนุนวายเป็นต้น ในสังคม มีสาเหตุจากบุคคลกลุ่มหนึ่งขาดคุณสมบัติหนึ่งใน 5 ประการคือ ความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการขาดความรับผิดชอบเป็นสาเหตุประการหนึ่งของปัญหาต่างๆ สังคม

จรรยา สุวรรณทัตและคณะ (2521 : 28) ได้กล่าวว่า ความรู้สึกรับผิดชอบเป็นลักษณะของพลเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากความมีวินัยในสังคม ความเอื้อเฟื้อและความเกรงใจ ลักษณะความเป็นพลเมืองดีนี้คือนิสัยและการกระทำซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและกฎเกณฑ์ของศาสนา กฎหมายบ้านเมือง รวมถึงลักษณะที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เนื่องจากว่าความรู้สึกรับผิดชอบนี้เป็นลักษณะนิสัยและเจตคติของบุคคลเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตนและมีความซื่อสัตย์สุจริต การเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่นี้เป็นลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่นสงบสุข และยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศด้วย

ดังนั้นลักษณะของความเป็นผู้รับผิดชอบ จึงเป็นคุณธรรมที่สำคัญและจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันปลูกฝังให้เกิดแก่บรรดาสมาชิกทุกคนเพื่อความสงบสุข และความก้าวหน้าของประเทศ

5.3 พฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบ

นักเรียนที่มีความรับผิดชอบจะแสดงพฤติกรรมให้เห็นดังต่อไปนี้ (มสธ. 2524 : 242 ; กิตติพันธ์ รุจิรกุล. 2539 : 68,80 ; อ้างอิงจาก หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 2525 ; อรุณศรี กุมาทและคณะ. 2528 : 53-54)

1. กระตือรือร้นทำงานที่ได้รับมอบหมาย
 2. อุทิศเวลาให้แก่งาน
 3. เอาใจใส่งานเพื่อให้งานนั้นเกิดผลดีมีคุณภาพ
 4. ศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะของงานโดยละเอียด
 5. มุ่งหวังความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง
 6. มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรค
 7. ยอมรับความผิดจากผลการกระทำของตนเองโดยไม่กล่าวโทษผู้อื่น
 8. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและของสังคม
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 84-90) กล่าวถึงผู้ที่มีความรับผิดชอบว่า จะต้องมีความคิดดังนี้
1. จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีและสุดกำลังความสามารถ ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับอุปสรรค

มากน้อยเพียงใด

2. จะพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วตัดสินใจเป็นผู้กระทำสิ่งนั้น โดยยินดีรับผลของมันไม่ว่าจะออกมาอย่างไร
3. แม้ไม่มีใครรู้ใครเห็น ไม่มีใครมาคอยควบคุม ก็ยินดีที่จะกระทำต่อไปจนสำเร็จ
4. จะไม่ยอมทำสิ่งที่ส่งผลเสียหายต่อผู้อื่น
5. จะพยายามทำสำเร็จตามเวลาที่ได้นัดหมาย ซึ่งวิเคราะห์แล้วว่ามีความเป็นไปได้
6. ยินดีรับส่วนในความผิดของตน หากพบภายหลังผิดพลาด

นอกจากความคิดแล้วผู้ที่มีความรับผิดชอบจะต้องแสดงพฤติกรรมที่ยอมรับว่า ตนเป็นผู้กระทำในสิ่งที่กระทำไปแล้วและเต็มใจที่จะรับผลที่เกิดขึ้น กระทำตามหน้าที่อย่างสุดความสามารถ โดยไม่จำเป็นต้องมีใครมาคอยควบคุมด้วยความเต็มใจเอาใจใส่แม้ไม่มีใครเห็น เอาใจจริงเอาใจและขยันขันแข็ง ไม่ทิ้งงานไปกลางคันแม้เป็นงานที่ตนไม่ชอบนักก็จะพยายามทำจนสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ผัดวันประกันพรุ่งหรือทิ้งปัญหาไว้ โดยคิดว่าจะหมดไปเองและที่สำคัญคือ ไม่โทษผู้อื่นหากงานนั้นไม่สำเร็จหรือเกิดผลเสียหาย แต่แสดงความรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นและแก้ปัญหาจนสำเร็จลุล่วง

แคทเทล (Cattell, 1963 : 145) อธิบายว่าบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงจะต้องมีความเพียรพยายาม ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ส่วนบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำจะถือเอาความสะดวกเป็นเกณฑ์ มักหลีกเลี่ยงกฎข้อบังคับ

อาร์ค บิชอป เนลสัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2539 : 90 ; อ้างอิงจาก อาร์ค บิชอป เนลสัน) กล่าวถึงกฎแห่งความรับผิดชอบดังนี้

1. ไม่ผัดวันประกันพรุ่งในการเริ่มงานสำคัญต่างๆ
2. อย่าบ่นเมื่อมีงานรัดตัวหรือบอกว่าไม่มีเวลา แต่ควรใช้เวลาทั้งหมดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. อย่าสร้างทำเป็นว่างงานที่รับผิดชอบอยู่นั้นหนักหนาเกินความเป็นจริง และต้องทุกข์ทรมานกับงานนั้น แต่ควรยอมรับด้วยความยินดีและภูมิใจต่องานที่รับผิดชอบ
4. ไม่เสาะหาคำสรรเสริญ คำขอบคุณ การนับถือจากหัวหน้าหรือเพื่อนในระดับเดียวกัน
5. รู้สึกน้อยใจเมื่อคนอื่นไม่สนใจ
6. ไม่ปัดความรับผิดชอบให้ผู้อื่น

กิริติ บุญเจือ (2528 : 70) กำหนดขั้นตอนของความรับผิดชอบดังนี้

1. ศึกษาให้รู้หน้าที่ของตนสำหรับการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง หากมีกรณีพิเศษที่รับผิดชอบต้องชวนช่วยไต่ถามผู้เชี่ยวชาญ
2. ทาวิธีปฏิบัติหน้ามืออย่างมีประสิทธิภาพ
3. ยอมรับผิดเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง

ความรับผิดชอบของผู้นำกลุ่ม

สุภาณี วัคคีย์พรหม (2540 : 35-36) กล่าวว่าความรับผิดชอบของผู้นำกลุ่มหมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบตนเองและรับผิดชอบคนอื่นด้วย เมื่อได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ที่การทำงานชิ้นหนึ่ง จะต้องรับผิดชอบต่องานดังนี้

1. ต้องรับผิดชอบในการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างทั้งกำลังคนและกำลังวัตถุ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. ต้องรับผิดชอบต่อกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน ไม่ให้จังหวะที่จำเป็นในกระบวนการทำงานบกพร่อง
3. ต้องรับผิดชอบให้งานนั้นประสบผลสำเร็จทั้งปริมาณและคุณภาพตามที่กำหนดไว้
4. ต้องรับผิดชอบให้งานนั้นเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา
5. ต้องรับผิดชอบในการประสานงานด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกันให้สามารถดำเนินไปด้วยดี
6. ต้องทำให้งาน นั้นดำเนินไปได้เร็ว และดีกว่าโครงการที่ตั้งไว้แต่เดิม

ความรับผิดชอบของสมาชิก

ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม (ถวิล ธาราโกชน. 2524 : 143)กล่าวว่าต้องรับผิดชอบดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม
2. แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่ม
3. รับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม
4. ต้องทำความรู้จักสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

ประเทิน มหาพันธ์ (ม.ป.ป. : 16) กล่าวถึง คนมีภาระหน้าที่ต้องรับผิดชอบอยู่ 2 ประการคือ

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่งานและหน้าที่ทางสังคมเช่น หน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ต่อญาติพี่น้อง ต่อบุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติ
2. ความรับผิดชอบต่อภาระกระทำของตนหมายถึง การที่เรากระทำสิ่งใดไปแล้วไม่ว่าจะดีหรือร้าย ผู้กระทำต้องยอมรับผลการกระทำนั้นๆ ไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่นหรือหลีกเลี่ยง จึงจะเรียกว่ารับผิดชอบต่อภาระกระทำของตน

จากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบสรุปว่า ทั้งผู้นำและสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม โดยแสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏจนทำให้บุคคลที่รู้จักเชื่อถือในตัวเขาได้สิ่งสำคัญที่สุดของความรับผิดชอบคือ ทำให้การงานเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

5.4 การปลูกฝังความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่ในวัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น และจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ ในระยะแรกของชีวิต เด็กยังช่วยตนเองไม่ได้ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา เมื่อโตขึ้นจะมีความสามารถในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นและช่วยตัวเองได้มากขึ้น ที่ละน้อยจะค่อยเรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น (เอนกกุล กริแสง. ม.ป.ป. : 81) การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มด้วยการให้งานที่ง่ายๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง (Hurlock. 1967 : 244) ดังนั้นครูควรจัดสถานการณ์การเรียนการสอนในโรงเรียนให้แก่เด็กเพื่อปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบให้เขาเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติเองได้ (ชม ภูมิภาค. 2518 : 25)

มิลตัน และแฮริส (Milton and Harris. 1962 : 407-416) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติจริงให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน
3. การจัดประสบการณ์ให้เด็กรับผิดชอบ ควรให้เหมาะกับวัยและความสามารถของแต่ละคน
4. การให้เด็กได้ทราบว่าคุณใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา
5. ในการฝึกความรับผิดชอบนั้น ผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นไม่ควรเร่งรัดเด็กจนเกินไป
6. ต้องระลึกไว้เสมอว่าในการทำงานนั้นเด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่
7. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ ดังนั้นการมอบหมายงานให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กรับผิดชอบอย่างเต็มที่

เต็มที่

8. การให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถก็อาจเป็นอันตรายแก่เด็กได้
- กรมการศาสนา (2521 : 21) ได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังความรับผิดชอบไว้ดังนี้คือ

1. หัดไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนไปตกแก่ผู้อื่น
2. ฝึกหัดให้เกิดนิสัยความรับผิดชอบตั้งแต่เด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน
3. ชี้แจงให้รู้จักขอบเขตหน้าที่การงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เมื่อรู้หน้าที่ของตนเองแล้วจะไม่ก้าวล่วงหน้าที่ของผู้อื่น

หน้าที่ของผู้อื่น

เกียรติ ศรีพงษ์ (2505 : 16-19) เสนอแนะข้อคิดบางประการเกี่ยวกับวิธีการที่จะปลูกฝังความรับผิดชอบ ได้แก่

1. ผู้ใหญ่ควรทำความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กให้กระจ่างว่า เด็กมีอุปนิสัยอย่างไร เช่นอยากรู้ อยากเห็นประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นบทเรียนของชีวิต อยากโต อยากพึ่งตนเอง อยากทำตามผู้ใหญ่ อยากโชว์ ต้องการอวดว่า เขามีความสามารถและอยากช่วย ชอบช่วยผู้ใหญ่ ต้องการให้ผู้ใหญ่ไว้วางใจ

แต่เด็กทั้งหลายก็ยังเป็นเด็กอยู่ สติปัญญาและร่างกายยังอ่อนต่อโลกจึงเกิดความผิดพลาดได้ง่าย ผู้ใหญ่ควรช่วยเหลือแนะนำให้เขากระทำตามความสามารถของเขา ความบกพร่องจะลดน้อยลง ถ้าพลาดก็น่าจะถือเป็นบทเรียนให้เขาปรับปรุงแก้ไขใหม่ ต่อไปเด็กจะมีความรับผิดชอบดีขึ้น

2. เด็กย่อมต้องการความรับผิดชอบที่ดีไปตามระดับความสามารถของเขา เราควรส่งเสริมหาวิธีทาง

ให้เขาได้เรียนรู้แก้ปัญหาต่างๆ ให้รู้จักช่วยตนเอง ให้เขาเป็นตัวของตัวเอง โดยคอยควบคุมและแนะนำเมื่อจำเป็น คำสั่งหรือการควบคุมตลอดเวลาอาจทำให้เด็กมีสภาพเป็นเด็กอยู่เสมอซึ่งจะเป็นปัญหาต่อไป

3. การที่เด็กจะมีความรับผิดชอบได้ดีขึ้น เราควรปลูกฝังให้เขามีระเบียบวินัยอันดีงามแต่เริ่มแรกไปก่อน บ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมวินัยให้ได้ดีโดยการส่งเสริมให้เด็กมีการกระทำ มิใช่คอยควบคุมห้ามปราม วินัยที่ดีย่อมมีผลจากเจตคติอันชอบธรรม ซึ่งเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ด้านต่างๆ ควรส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมมือกันรับผิดชอบโดยการฝึกให้คิดและกระทำเป็นหมู่คณะ อิทธิพลอีกประการหนึ่งคือ แรงขับอันเกิดจากความต้องการของเด็กเอง ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทราบความต้องการพื้นฐานของเด็กแต่ละวัยว่ามีสภาพอย่างไรเพื่อนำไปเป็นหลักพิจารณา

4. บรรยากาศภายในบ้านและโรงเรียนย่อมเป็นรากฐานแห่งชีวิตจิตใจของเด็กอย่างสำคัญยิ่ง การสร้างบรรยากาศในบ้านให้ดี พ่อแม่ไม่ก่อเรื่องยุ่งยากเดือดร้อน การปกครองดี ดำเนินสายกลางไม่เคร่งครัดจนเกินไป ส่วนโรงเรียนควรคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับให้มาก เด็กต้องการครูที่มีน้ำใจรักใคร่เห็นอกเห็นใจ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความความภาคภูมิใจ สำหรับหลักสูตรและการสอนก็ควรจะเหมาะสมกับระดับความสนใจและความสามารถ เด็กมีโอกาสร่วมกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น อันเป็นวิธีหนึ่งที่จะฝึกให้เขามีความสำนึกในสิทธิและหน้าที่

ไพบุลย์ จันทยศ (ม.ป.ป. : 132) เสนอแนะวิธีสอนให้คนมีความรับผิดชอบ ขยัน อดทนด้วยการฝึกทำฝึกปฏิบัติ จากสูตร 5 ค. คือ ฝึก **ค้น** ฝึก **คว่ำ** ฝึก **คิด** (ทดลอง พิจารณา อภิปราย) ฝึก **คาย** (รายงาน) และฝึกทำงานเป็นหมู่ **คณะ**

ประดินันท์ อุปรมัย (2524 : 218-223) เสนอวิธีการฝึกความรับผิดชอบต่อเด็กดังนี้

1. วิธีฝึกความรับผิดชอบโดยอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ โดยวางเงื่อนไขของการกระทำเป็นการฝึกความรับผิดชอบต่อเด็ก คือ

1.1 ทำให้เด็กมีความถี่ของพฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น โดยการให้เสริมแรงทางบวกและลบโดยใช้ตัวเสริมแรงทางบวกและทางลบ

1.1.1 การเสริมแรงทางบวกคือ การทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบมากขึ้นด้วยการให้ตัวเสริมแรงทางบวก ได้แก่ รางวัล หรือกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กชอบ

1.1.2 การเสริมแรงทางลบคือ การทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบมากขึ้นโดยให้ตัวเสริมแรงทางลบแก่เด็ก เช่น กิจกรรมต่างๆ

1.2 ทำให้พฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบยุติลงด้วยการลงโทษ เพิกเฉย หรือหยุดยั้ง

1.2.1 การลงโทษคือ การให้อาหาร ขนมน้ำ และกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กไม่ชอบเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบ

1.2.2 การเพิกเฉยคือ การไม่ให้ความสนใจต่อพฤติกรรมที่แสดงความไม่รับผิดชอบของเด็ก เมื่อเด็กมีพฤติกรรมไม่รับผิดชอบ

1.2.3 การหยุดยั้งคือ การหยุดหรือเลิกให้การเสริมแรงต่อพฤติกรรมการขาดความรับผิดชอบที่เคยได้รับการเสริมแรงมาก่อน

2. วิธีฝึกความรับผิดชอบโดยอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นการฝึกความรับผิดชอบต่อ

ชนิดที่ให้เกิดความรู้สึกับผิดชอบ และมี พฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบจากการดูตัวแบบ

ตัวแบบ ที่จะปลูกฝังความรู้สึกับผิดชอบหรือทำให้เกิดพฤติกรรมได้แก่ พ่อแม่ บุคคลที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเด็ก และตัวแบบอื่นๆ ซึ่งแสดงความรับผิดชอบปรากฏอยู่ในชีวิตจริงหรืออยู่ในหนังสืออ่านเล่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นๆ ที่เด็กให้ความสนใจ

3. วิธีฝึกความรับผิดชอบโดยให้เด็กได้รับผลการกระทำของตนเอง จากความเป็นเหตุเป็นผลกันตามธรรมชาติ และตามสภาพการณ์เป็นการฝึกความรับผิดชอบให้กับเด็กชนิดที่พ่อแม่ปล่อยให้เด็กได้รับผลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติภารกิจที่เขาพึงกระทำด้วยตัวเอง เช่น ถ้าไม่มากินข้าวตรงเวลาจะไม่มีใครคอย เมื่อมาทีหลังไม่มีข้าวกินก็จะหิว เป็นต้น

การฝึกความรับผิดชอบของเด็กควรใช้ 3 วิธีควบคู่กันไป แล้วแต่เหตุการณ์และความเหมาะสม เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เด็กทุกคนต้องการได้สิ่งที่ตนพอใจ การให้รางวัลหรือการเสริมแรงจะทำให้เด็กมีความสุข ฉะนั้นถ้ารู้จักเลือกตัวเสริมแรงที่ตรงกับเด็กชอบขณะนั้น ตัวเสริมแรงจะชักจูงให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการได้

2. การลงโทษอย่างมีเหตุผลสมควรทำให้เด็กยอมรับได้ แต่การลงโทษทำให้เกิดความทุกข์ ฉะนั้นการลงโทษบางกรณีเมื่อสมควรและไม่รุนแรงเกินกว่าเหตุ จะทำให้เด็กหลบจำและไม่ประพฤติสิ่งที่ไม่สมควรประพฤติอีก

3. เด็กมักทำตามสิ่งที่เห็นมากกว่าทำตามสิ่งที่ได้รับการบอกเล่า ฉะนั้นการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควบคู่ไปกับวิธีการอื่นๆ

4. การให้เด็กได้รับผลการกระทำด้วยตนเอง ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงซึ่งส่งผลให้เกิดความสุขหรือทุกข์ ย่อมเกิดความประทับใจต่อประสบการณ์นั้นได้ดี และเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจกระทำด้วยตนเอง มีผลต่อการฝึกความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็กได้

5. การใช้วิธีการใด วิธีการหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวมีข้อจำกัดกล่าวคือ ถ้าใช้วิธีการให้การเสริมแรงหรือการลงโทษโดยไม่ใช้วิธีอื่นอาจทำให้เกิดผลเสียคือ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบให้ปรากฏเฉพาะต่อหน้าคนที่มิสัทธิให้รางวัลหรือลงโทษเท่านั้น และเด็กจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือต่อต้านเพราะเป็นการบีบบังคับทางอ้อม เด็กจะเรียนรู้ที่จะมีความรับผิดชอบจากความปรารถนาของคนอื่นมากกว่าจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากธรรมชาติหรือสภาพการณ์ที่เขาเป็นผู้เลือกเอง แต่การปล่อยให้เด็กได้รับผลการกระทำด้วยตนเองอย่างเดียว บางครั้งล่าช้าเป็นอันตรายหรืออาจไม่ได้ผล เช่น ถ้าจะฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบปิดเตาแก๊สหลังใช้ โดยปล่อยให้ไฟไหม้บ้านเพื่อให้เด็กรู้โทษของการปิดเตาแก๊สไม่เป็น เป็นสถานการณ์ที่เสี่ยงและได้ผลไม่คุ้มกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 86-88) กล่าวถึง ผลดีของความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น
2. ประสบความสำเร็จอันก่อให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินชีวิต
3. อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีความเจริญก้าวหน้าทั้งตนเอง สังคมและประเทศชาติ

จากการฝึกฝนความรับผิดชอบดังกล่าวสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต้องฝึกฝนโดยการใช้การเสริมแรง

ดูตัวแบบและให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติเอง ถ้านักเรียนมีความรับผิดชอบดี ย่อมทำให้ครอบครัว สังคมและประเทศเจริญก้าวหน้าไปด้วย นอกจากนี้ความรับผิดชอบยังเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อคุณลักษณะที่ดีอื่นๆ อีกด้วย เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเชื่อมั่นในตนเองและความอดทน เป็นต้น

สรุปข้อเสนอแนะในการปลูกฝังความรับผิดชอบนั้น ควรฝึกให้เด็กมีนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานที่ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้ว ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเองเพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น หัดไม่ให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเองให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอันโดยไม่ละทิ้งงานที่ได้ทำไว้แล้ว ชี้แจงให้เด็กรู้จักขอบเขตหน้าที่การงานของตนเองว่ามีอะไรบ้าง เพื่อไม่ให้ก้าวล่วงงานของผู้อื่น และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งการปลูกฝังให้เกิดความรับผิดชอบนั้นนอกจากจะสอนเนื้อหาหรือการบอกกล่าวแล้วก็โดยการนำเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการแทรกเสริมในกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องต้องติดตามกำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

งานวิจัยต่างประเทศ

บัตเตอร์เวิร์ท (Butterworth. 1974 : 2043-2044) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เจตคติต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเจตคติต่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสามารถทั่วไปสูง มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทั่วไปต่ำ

เบคอน (Bacon. 1989 : 1289-A) ศึกษาพบว่า นักเรียนแสดงความรับผิดชอบในการเรียนด้วยคุณลักษณะ 6 ประการคือ 1) การทำกิจกรรมการเรียน 2) การเชื่อฟังครู 3) ตั้งใจเรียน 4) การเรียนหรือการศึกษา ค้นคว้า 5) การพยายามเรียน และ 6) การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่เลือกกระทำ

งานวิจัยในประเทศ

ชะอ้อน ทองสงโสม (2525 : 35) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้และไม่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าความรับผิดชอบของกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มที่ไม่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปราโมทย์ ชูเดช (2535 : บทคัดย่อ) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรเชษฐ์ โชคชัย (2536 : บทคัดย่อ) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนาฏการมีความรับผิดชอบในห้องเรียนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01

อัมพา อรุณพรหมณ์ (2539 : บทคัดย่อ) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บังอร หล่อวิริยากุล (2535 : 107) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทางภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการใช้กลวิธีการเรียนรู้ทางภาษา กับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าความรับผิดชอบของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุศรา จิตลำดวน (2538 : บทคัดย่อ) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สแบบบรรทัดฐานกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สแบบบรรทัดฐานกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ต้องฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ โดยใช้วิธีสอนที่เหมาะสมและใช้เวลาในการฝึก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือกระทำอย่างอิสระ ขณะเดียวกันครูก็จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาความรับผิดชอบ และการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีนี้จะพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ เพราะนักเรียนต้องสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้ จนสามารถพัฒนาตนเองและกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จได้

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี กับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” ปีการศึกษา 2541 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 203 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) จำนวนห้องเรียน 5 ห้อง รวมนักเรียน 197 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือสุ่มห้องเรียน 2 ห้องจาก 5 ห้อง รวมนักเรียน 72 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยแบ่งได้ดังนี้

กลุ่มทดลอง ให้ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

กลุ่มควบคุม ให้ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 1

เป็นแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรและขอบข่ายของเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ท 203 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

1.2 ศึกษารายละเอียด วิเคราะห์เนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา ท 203 เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.3 พิจารณาคัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการสอน เป็นเนื้อหาที่ตรงกับคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ท 203 ซึ่งมีความยากง่ายเหมาะกับระดับความสามารถ วัยและความสนใจของนักเรียน โดยผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นช่วยกันคัดเลือกจากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 หนังสืออ่านนอกเวลา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.4 ศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือกับวิธีสอนแบบเอสทีเอดีและเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจเพื่อนำมาสร้างแผนการสอน จำนวน 16 คาบ มีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 การเตรียมการสอน

1.4.1.1 เนื้อหาของบทเรียน

เนื้อหาจากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 จำนวน 4 เรื่องคือ นิทานเทียบสุภาษิต เรื่องฝนทั้งเป็นขี้ม พายเรือทวนน้ำ กลิ้งครกขึ้นเขา เรื่องสั้นเรื่องศิลปินเอก ความเรียงเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด และราชาธิราช ข้อความบางตอนจากหนังสืออ่านนอกเวลา วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.4.1.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน

สมาชิกในแต่ละกลุ่มมี 4 คนเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน ผู้วิจัยดำเนินการจัดกลุ่มดังนี้

ในชั้นเรียนมีนักเรียน 36 คน ต้องจัดกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน จึงได้ทั้งหมด 9 กลุ่มแล้ว นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากภาคเรียนที่แล้วของมาเรียงลำดับคะแนนสูงไปหาลำดับต่ำ ดังตาราง

ตาราง 7 การจัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน จำนวน 9 กลุ่ม

ลำดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	ชื่อกลุ่ม
1	ก
2	ข
3	ค
4	ง
5	จ
6	ฉ
7	ช
8	ซ
9	ณ
10	ณ
11	ซ
12	ช
13	ฉ
14	จ
15	ง
16	ค
17	ข
18	ก

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	ชื่อกลุ่ม
19	ก
20	ข
21	ค
22	ง
23	จ
24	ฉ
25	ช
26	ซ
27	ณ
28	ณ
29	ซ
30	ช
31	ฉ
32	จ
33	ง
34	ค
35	ข
36	ก

ผลการจัดกลุ่มจะได้ดังนี้

กลุ่ม ก	ได้แก่นักเรียนคนที่	1, 18, 19, 36
กลุ่ม ข	ได้แก่นักเรียนคนที่	2, 17, 20, 35
กลุ่ม ค	ได้แก่นักเรียนคนที่	3, 16, 21, 34
กลุ่ม ง	ได้แก่นักเรียนคนที่	4, 15, 22, 33
กลุ่ม จ	ได้แก่นักเรียนคนที่	5, 14, 23, 32
กลุ่ม ฉ	ได้แก่นักเรียนคนที่	6, 13, 24, 31
กลุ่ม ช	ได้แก่นักเรียนคนที่	7, 12, 25, 30
กลุ่ม ซ	ได้แก่นักเรียนคนที่	8, 11, 26, 29
กลุ่ม ณ	ได้แก่นักเรียนคนที่	9, 10, 27, 28

และเพื่อให้แต่ละกลุ่มมีความสมดุลกัน ผู้วิจัยจึงตรวจสอบอีกครั้งโดยนำคะแนนทุกคนในแต่ละกลุ่มมาหาค่าเฉลี่ย เมื่อพบค่าแตกต่างกันมากจึงนำกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำมาจัดใหม่ได้ระดับความสามารถโดยเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มเท่าๆกัน

1.4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆดังนี้

1.4.2.1 ขั้นการสอน

ขั้นนำ

1. ครูสร้างความสนใจโดยใช้การสนทนาหรือใช้เกม
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และระบุทักษะทางสังคมที่จะพัฒนา
3. ครูทบทวนสั้นๆเกี่ยวกับทักษะหรือความรู้พื้นฐาน

ขั้นสอน

1. ครูเสนอเนื้อหาและประโยชน์ของบทเรียน
2. ครูสาธิตทักษะต่างๆโดยใช้สื่อที่เห็นชัดเจนเรียงตามลำดับขั้นตอน
3. ครูชี้แนะนักเรียนขณะฝึกตามแบบ
4. ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียนบ่อยๆด้วยการใช้คำถามและลดจำนวนคำถามลงเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้เอง

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปบทเรียนด้วยตนเอง
2. ครูแก้ไขและสอนซ้ำในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจหรือให้นักเรียนที่เข้าใจช่วยอธิบาย

1.4.2.2 ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้และทำกิจกรรมจากใบงาน
2. นักเรียนต้องปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันคือ
ฟังพาสัย ร่วมแรงร่วมใจ ใฝ่หาความรู้ เพื่อผู้ศักดิ์ศรี

1.4.2.3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนตามที่ครูสุ่มเรียก
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาที่เรียนและครูเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

1.4.2.4 ขั้นวัดและประเมินผล

1. ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียนแต่ละคนด้วยแบบทดสอบ
2. นักเรียนประเมินผลการทำงานกลุ่มโดยใช้แบบสังเกต

1.4.2.5 ขั้นสร้างความประทับใจ

1. ครูแจ้งคะแนนความก้าวหน้าจากการเรียน 2 ด้าน คือด้านวิชาการ (ผลงานของกลุ่ม และผลการสอบรายบุคคล) ด้านสังคม (กระบวนการทำงานกลุ่ม)
2. ครูกล่าวชมกลุ่มที่ทำคะแนนถึงเกณฑ์

3. ครูและนักเรียนร่วมมืออภิปรายถึงปัญหาด้านการเรียนการสอนและแนวทางแก้ไข

1.5 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คนคือ ผศ.ขจรศรี ชาดิกานนท์ อาจารย์สมบูรณ์ ราชนิล อาจารย์สฤติพันธ์ ผู้สนธิสาย ตรวจสอบโดยพิจารณาเรื่อง ความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

1.6 นำแผนการสอนที่ได้รับการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี "นันทมนิบำรุง" ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน เพื่อหาความบกพร่องในการใช้ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนกับเวลาที่กำหนดเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้สอนกลุ่มทดลอง

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 2

เป็นแผนการสอนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) เพื่อดูจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 203

2.2 ศึกษาและเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน ซึ่งในแผนการสอนกลุ่มควบคุมนี้ใช้เนื้อหาเดียวกับแผนการสอนกลุ่มทดลอง

2.3 ศึกษาและสร้างแผนการสอนตามคู่มือครู ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ โดยการสนทนาถึงสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันหรือใช้สื่อต่างๆ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์ โดยบอกให้นักเรียนทราบว่าเมื่อนักเรียนเรียนเนื้อหาจบแล้ว นักเรียนควรจับใจความสำคัญ แปลความ ขยายความ บอกเจตนาของผู้แต่งเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม เป็นการปูพื้นฐานความรู้สำหรับที่จะใช้ในบทเรียนใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีซักถามสนทนา หรือทำแบบทดสอบ

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ประกอบการพูดอธิบายและให้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ คือแนะนำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง โดยครูให้ตัวอย่างที่ถูกต้องแล้วช่วยกันวิเคราะห์วิจารณ์

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติหรือทำให้เกิดพฤติกรรม คือการฝึกให้นักเรียนอ่านในใจและฝึกการคิดไตร่ตรองขณะอ่านด้วยตนเอง แล้วจึงทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไขและอภิปรายร่วมกัน เพื่อเป็นแนวในการอ่านครั้งต่อไป

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดหรือประเมินผลการอ่านของนักเรียนว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนนั้นหรือไม่เพียงใด ทำได้โดยการย่อความ ทำแบบฝึกหัด ทำแบบทดสอบ รายงานหน้าชั้นเรียน หรือการตอบคำถามของผู้เรียน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและถ้อยอาการเรียนรู้ โดยการสรุปย่อบทบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนโดยให้แบบฝึกหัดเสริมหรือมอบหมายงานเพิ่มเติม

2.4 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คนคือ ผศ.ขจรศรี ชาดิกานนท์ อาจารย์สมบุรณ์ ราชนิล อาจารย์สฤติพันธ์ ผู้สนธิ์สาย ตรวจสอบโดยพิจารณาในเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

2.5 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิภารุง” ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน เพื่อนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ทดลองจริง

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 3

คือแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 203

3.2 ศึกษาการสร้างข้อสอบภาษาไทยจากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 9-77)

3.3 สร้างแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 60 ข้อตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้สอนโดยวัดพฤติกรรมการอ่านด้านการแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญ สรุปความและวิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่าน

3.4 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คนคือ รศ.ดร. สุนันท์ ศลโกสม รศ.จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์สฤติพันธ์ ผู้สนธิ์สาย ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 117)

คะแนน 1 สำหรับข้อคำถามที่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าวัดจุดประสงค์นั้นหรือไม่

คะแนน -1 สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์นั้น

บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าตรงความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อที่มีค่าตรงความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งแสดงว่าข้อสอบมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนข้อสอบที่มีค่าตรงความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้คัดเลือกและนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองเพื่อหาคุณภาพกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ และเปิดตารางสำเร็จรูปของจุง เตห์ ฟาน (Fan, 1952 : 1-32) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 179 - 188) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.21 - 0.73 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.57 ไว้จำนวน 40 ข้อ

3.6 นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายตามเกณฑ์จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน

3.7 นำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร K.R. - 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 123) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 4

คือแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนของภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบคุณภาพไว้แล้ว มาเป็นแนวทางในการสร้าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนคือ ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข รศ.อัจฉรา สุขารมณ รศ.อรุณศรี กุมุทตรวจดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและลักษณะของข้อความทางบวกและทางลบว่า ครอบคลุมตามคำนิยามศัพท์ที่ต้องการหรือไม่แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ท 3 ระดับ จำนวน 40 ข้อ และแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 3 ตัวเลือกได้แก่ สม่่าเสมอ บางครั้ง และไม่เคย แต่ละตัวเลือกแสดงการตัดสินใจของนักเรียนที่จะแสดงพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันโดยผู้ตอบจะเลือกเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุด

ตาราง 8 ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
0	ข้าพเจ้าจัดตารางการทำงานสำหรับแต่ละวัน			
00	เมื่อทำงานใดก็ตามข้าพเจ้าตั้งใจทำอย่างเต็มที่			

เกณฑ์การให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

1. สำหรับข้อความที่มีความหมายเชิงบวก

ถ้าตอบว่า “เสมอ” ให้ 3 คะแนน

ถ้าตอบว่า “บางครั้ง” ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบว่า “ไม่เคย” ให้ 1 คะแนน

2. สำหรับข้อความที่มีความหมายเชิงลบ

ถ้าตอบว่า “เสมอ” ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบว่า “บางครั้ง” ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบว่า “ไม่เคย” ให้ 3 คะแนน

4.2 นำแบบสอบถามจากข้อ 4.1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร.ร. ปทุมธานี “นันทบุรีราษฎร์” ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% แบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ และใช้วิธีการแจกแจงที (t - distribution) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.22 - 14.4 จำนวน 20 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วไปทดลองกับนักเรียนอีกครั้ง จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125,132) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 216)

ตาราง 9 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E_R	T_1	X_1	T_2
C_R	T_1	$\sim$	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X_1	แทน	การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี
$\sim$	แทน	การสอนตามคู่มือครู
E	แทน	กลุ่มทดลอง

C	แทน	กลุ่มควบคุม
T ₁	แทน	การสอบก่อนทำการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังการทดลอง
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

1. การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งสองกลุ่ม โดยสอนสัปดาห์ละ 4 คาบๆ ละ 50 นาที รวม 16 คาบ ใช้นิเทศน์ร่วมกันและระยะเวลาสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม
2. จัดประชุมนิเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียนและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนทดลองจริงจำนวน 2 คาบและนักเรียนกลุ่มควบคุมจะได้รับการฝึกการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มย่อยและการรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้
 - 4.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี
 - 4.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามคู่มือครู
5. ทำการทดสอบหลังการทดลอง(Posttest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง
6. ตรวจผลการทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของคะแนน
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 สถิติพื้นฐาน
 - 4.1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ชุตีร์ วงศ์รัตน์. 2537 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

4.1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของคะแนน คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์,

2537 : 74)

$$S_2 = \frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

S_2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$n-1$ แทน ค่าของชั้นแห่งความเป็นอิสระ

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน คำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 117) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

IC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านโดยใช้เทคนิค 27 % แล้วเปิดสำเร็จรูปของตารางจุด เดห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 186-187)

4.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน คำนวณจากสูตร
K.R. - 20 ของคูเตอร์ ริชาร์ดสัน ซึ่งมีสูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 123)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left| 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right|$$

r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ได้ในข้อหนึ่งๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือคือ $1-p$
s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

4.2.4 หาค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทย เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำและตรวจสอบค่า t ตามวิธีการแจกแจงที (t - distribution) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185 -186 ; อ้างอิงจาก Edwards. 1957. *Techniques of Attitude Scale Construction.*) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}} \quad df = 2(n-1)$$

t	แทน	ค่าที่พิจารณาของการแจกแจงแบบที
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

4.2.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทยโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งมีสูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left| 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right|$$

α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนในแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนรายทั้งฉบับ

5. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

5.1 ใช้ t-test แบบ Independent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 162)

5.1.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับการสอนตามคู่มือครู

5.1.2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left| \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right|}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มควบคุม

5.2. ใช้ t-test แบบ Dependent (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538:165)

5.2.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

5.2.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

5.2.3 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

5.2.4 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบ t

D แทน ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่ของคะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ΣD	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ΣD^2	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลองแทน		นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี
กลุ่มควบคุมแทน		นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
5. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้ทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกันโดยใช้ t - test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
กลุ่มทดลอง	36	22.88	5.96	28.11	6.90	4.69**
กลุ่มควบคุม	36	21.61	13.94	24.75	11.39	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามวิธีคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยกับกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกันโดยใช้ *t - test for Independent Sample* ได้ผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
กลุ่มทดลอง	36	44.88	9.53	54.08	4.76	7.79**
กลุ่มควบคุม	36	44.25	16.70	48.77	11.26	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความเข้าใจใน การอ่านภาษาไทย กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S^2	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	36	22.88	7.26	189	1255	11.49**
หลังการทดลอง	36	28.11	6.90			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 12 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ความเข้าใจใน การอ่านภาษาไทย กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S^2	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	36	21.61	13.95	113	525	8.53**
หลังการทดลอง	36	24.75	11.39			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 13 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4

5. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำคะแนนซึ่งวัดจากแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ความรับผิดชอบ						
ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	N	$\bar{X}$	S^2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	36	44.88	9.53			
				328	3351	19.80**
หลังการทดลอง	36	54.08	4.76			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 14 แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 5

6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำคะแนนซึ่งวัดจากแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ความรับผิดชอบ						
ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	N	$\bar{X}$	S^2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มควบคุม						
ก่อนทดลอง	36	44.25	16.70			
				163	869	12.97**
หลังการทดลอง	36	48.86	2.89			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 6

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาและผลสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านในระดับชั้นอื่นต่อไป

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี กับวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” ปีการศึกษา 2541 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 203 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) จำนวน 5 ห้อง รวมนักเรียน 197 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 72 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือสุ่มห้องเรียน 2 ห้อง จาก 5 ห้อง แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

1.2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามวิธีคู่มือครู

2. เครื่องที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 แผน รวมทั้งหมด 16 คาบ ใช้การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 4 แผน รวมทั้งหมด 16 คาบ ใช้การสอนตามวิธีคู่มือครู ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เป็นการทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.21 – 0.73 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 0.57 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

2.4 แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยนำแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนของภาควิชาประเมินผลการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ตรวจสอบคุณภาพ และหาค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 2.22 – 14.4 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 100 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

3.1 การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งสองกลุ่ม โดยสอนสัปดาห์ละ 4 คาบ ๆ ละ 50 นาทีรวม 16 คาบ ใช้เนื้อหาเดียวกันและระยะเวลาสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม

3.2 จัดปฐมนิเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียนและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนการทดลองจริงจำนวน 2 คาบ และนักเรียนกลุ่มควบคุมจะได้รับการฝึกการเรียนรู้แบบอภิปรายและการรายงานหน้าชั้นเรียน

3.3 ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

3.4.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

3.4.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามคู่มือครู

3.5 ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

3.6 ตรวจผลการทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม คู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม คู่มือครูมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อ 1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับการสอนตามคู่มือครู

ข้อ 3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมา จรรยาธรรม (2539 : 3) ศุภวรรณ เล็กวิไล (2539 : 128) พิศมัย สังข์ทอง (2539 : 79) ที่ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของสลาวิน (Slavin, 1991) และจากการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลองพบว่า ก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์รายงานการวิจัยกว่า 70 เรื่อง ระยะเวลาตั้งแต่ 4 สัปดาห์ขึ้นไป กระทำในระดับประถมและมัธยมศึกษา ในจำนวนนี้ 67 เรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบเดิม 41 เรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าห้องควบคุมที่ระดับนัยสำคัญ 23 เรื่อง จากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าว อาจมีสาเหตุมาจาก

1.1 การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือวิธีเอสทีเอดี เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยลำดับแรกจะเป็นหน้าที่ของครู จัดเตรียมการอุปกรณ์การสอน บทเรียน แบบฝึกหัดให้พร้อม เพื่อให้เกิดการสอนที่ดี และใช้วิธีการสอนตรง (Direct Instruction) คือเริ่มต้นด้วย 1) การเสนอข้อมูล 2) สาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง 3) ให้นักเรียนฝึกโดยครูแนะนำ 4) ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ซึ่งในขั้นตอนสุดท้ายนี้จะนำไปสู่การที่นักเรียนต้องทำงานตามลำพัง เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อสร้างผลงานที่อิสระ จากนั้นครูก็จะตรวจเพื่อประเมินผลงานนักเรียน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนตรงเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ให้นักเรียนเห็นขั้นตอนโดยชัดเจน และอธิบายรายละเอียดอีกว่า กลวิธีนี้คืออะไร ใช้อย่างไร และมีเหตุผลอย่างไรที่ต้องใช้กลวิธีนี้ในการอ่าน วิธีการสอนแบบนี้จะทำให้นักเรียนตระหนักถึงกลวิธีการอ่านว่ามีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร รู้จักที่จะเลือกใช้กลวิธีการอ่านตามสถานการณ์การเรียน และรู้จักเหตุผลในการใช้ ทำให้นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการดังกล่าวมีผู้นำมาใช้ในกลุ่มเด็กด้อยความสามารถทางการอ่าน โดยการให้สังเกตตนเองเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตั้งเป้าหมาย ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการกระทำของตนเอง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ครูจะสาธิตเป็นตัวอย่างและฝึกบ่อยๆ จนเกิดทักษะ และส่งผลให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น (Duffy, et al. 1987, Steven, et al. 1991)

นอกจากเตรียมการด้านวิชาการแล้วครูเตรียมการจัดบรรยากาศในการเรียน คือ 1) การจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คนแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน คือ นักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 2 คน นักเรียน

อ่อน 1 คน การจัดกลุ่มแบบร่วมมือกันเรียนแบบนี้ สลาวินกล่าวว่า มีงานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่ามีผลต่อการเรียน และความเจริญงอกงามทางวิชาการของนักเรียนอย่างยิ่ง กล่าวคือนักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันสามารถเรียนประสบการณ์ทางการเรียนอย่างเดียวกันได้และทุกคนต่างก็ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น งานวิชาการที่มอบหมายให้นักเรียนทำมีการวางแผนอย่างดีโดยผลงานจะสำเร็จลงได้ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มทุกคน และการประเมินผลผลงานของนักเรียน จะพิจารณาจากผลงานของกลุ่มว่านักเรียนใช้ความพยายามเพียงใด และพิจารณาผลการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นกับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ด้วยวิธีการนี้นักเรียนแต่ละคนก็จะมีเหตุผลเพียงพอที่จะพยายามตั้งใจเรียน 2) การจัดการห้องเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือ เนื่องจากการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบระเบียบ จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเอมเมอร์และคณะ (Emmer, et al. 1981) และคูนิ (Kounin. 1970) ศึกษาพบว่า การจัดห้องเรียนที่ดีมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน กล่าวคือนักเรียนที่เรียนกับครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำคะแนนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้น การจัดห้องเรียนดังกล่าวคือ การจัดสภาพทางกายภาพของห้องเรียนให้มีสิ่งรบกวนน้อยที่สุด และการสร้างกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ ขึ้นเพื่อใช้ในห้องเรียน กฎเกณฑ์และระเบียบที่สร้างขึ้นมาสําหรับการเรียนแบบร่วมมือ เกิดจากข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งจะระบุไว้บนแผ่นป้ายหรือแฟ้มงาน เป็นข้อความสั้น ๆ เข้าใจง่าย เช่น พึงพาอาศัย ร่วมแรงร่วมใจ ใฝ่หาความรู้ เพื่อศักดิ์ศรี และต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและเน้นการทำงานร่วมกัน กระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในห้องเรียนมีขั้นตอนที่เป็นระบบและ นักเรียนเข้าใจตรงกันไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมรายบุคคลหรือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่ออภิปรายระดมพลังสมอง หรืออื่นๆ นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจตรงกันถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ ถ้านักเรียนปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม และกฎเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติงานนี้คือ การให้การเสริมแรงที่สม่ำเสมอ เมื่อต้องการส่งเสริมให้การทำงานเป็นระบบ ทำงานทุกอย่างอย่างมีคุณภาพ เมื่อเกิดปัญหาย่อยๆ ขึ้น จะต้องจัดการโดยเร็ว ครูจะเป็นที่ปรึกษาคอยกำกับ ติดตามดูแล และประเมินผลการเรียนของนักเรียนทั้งด้านกระบวนการและผลงานที่ปรากฏ

ดังนั้นภาระหน้าที่ที่สำคัญของครูสำหรับการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีนี้คือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นหาวิธีการ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเต็มใจที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข

1.2 การเรียนแบบร่วมมือ นักจิตวิทยาปัญญานิยมกล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการฝึกกิจกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจ (Brown and Compione. 1986) ในการสนทนากันที่นักเรียนใช้อธิบายความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันหลังจากการทำความเข้าใจบทอ่าน นักเรียนแต่ละคนจะได้เห็นคนอื่น ๆ ใช้กลวิธีการอ่านในระหว่างสนทนา และอาจสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อน การสังเกตและฝึกพร้อมกับเพื่อนจะช่วยให้นักเรียนรับความคิดในแง่มุมต่างๆ ของผู้อื่น และพยายามพัฒนาตนเองขึ้นมา (วัฒนาพร ระบุทุกซ์. 2541) และนอกจากนั้นแล้ว การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างร่วมมือ เช่น การอธิบายผลจากการอ่านและกลวิธีการอ่านเพื่อให้ได้คำตอบจากการตั้งคำถามเองตอบ หรือคำถามจากครู หรือคำถามอื่นๆ ที่สมาชิกไม่เข้าใจถามขึ้นมา ให้คนอื่น ๆ ฟังด้วยคำพูดของตนเอง จะช่วยให้นักเรียนประมวลความรู้ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นนั่นคือ ความเข้าใจจะเกิดขึ้นจากการที่นักเรียนต้องการจะอธิบายขยายความหรือป้องกันตนเอง ภาระงานที่จะต้องอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มและหรือเพื่อนทั้งชั้นฟังจะผลักดันให้นักเรียนจำเป็นต้องประเมินผลตนเอง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและขยายความรู้ในวิธีที่ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์นสตัน

จอห์นสตัน (Johnston . 1985) ที่ได้ให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการอ่านไว้ว่า การสอนอ่านให้นักเรียน โดยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง และฝึกให้นักเรียนควบคุมและกำกับการเรียนรู้ของเขาด้วยตนเอง เป็นการช่วย ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างยิ่ง นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียน อีกทั้งสภาพการจัดการเรียนแบบร่วมมือเน้นให้นักเรียนมีเป้าหมายร่วมกันคือ การทำงานให้ลุล่วงตามใบงานและการสะสมคะแนนกลุ่ม เพื่อให้ถึงเกณฑ์ที่ร่วมกันตั้งไว้ จึงส่งผลให้นักเรียนช่วยเหลือกัน นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำจะได้รับการเอาใจใส่จากเพื่อนร่วมกลุ่ม ทำให้ผลการทดสอบย่อยรายบุคคลดีขึ้น และยังมีงานวิจัยสนับสนุนอีกว่า นักเรียนที่ให้หรือรับคำอธิบายโดยการขยายความจากเพื่อน เรียนได้ดีกว่าการได้รับคำตอบที่ถูกต้องจากเพื่อนอย่างเดียว (Webb. 1982)

ข้อ 5 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากวิธีการสอนตามคู่มือครูนั้นมีข้อแตกต่างจากการสอนแบบร่วมมือคือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครูมีอิสระกว่า ไม่มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ใดในระหว่างเรียน นักเรียนเกิดความรู้สึกสบายใจตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงสร้างภาพรวมซึ่งครูแนะนำก่อนการสอนอ่าน ในการสอนครูจะสอนนักเรียนทั้งชั้นและแยกทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง รายบุคคลบ้างตามคำสั่งของครู แล้วจะรวมนักเรียนทั้งชั้นเพื่อร่วมกันสรุปบทเรียนก่อนการประเมินผล แล้วยกย่องนักเรียนที่ทำคะแนนสูง ดังนั้นนักเรียนจึงมีแรงจูงใจในการเรียน ส่วนนักเรียนที่ด้อยความสามารถในการอ่านครูจะทำการซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลตามจุดบกพร่อง และนอกจากนี้แบบฝึกอ่านที่ครูเตรียมไว้ได้ลำดับความจากง่ายสู่ยาก ครูสาธิตการอ่านตามขั้นตอนโดยใช้แผ่นใส ให้นักเรียนฝึกตามแบบจนเกิดชำนาญ

ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อ 2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ข้อ 4 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สมมุติฐานข้อ 2 และจากการศึกษาค้นคว้าของนิภา วิจิตรสิริ (2526 : 40) สุปราณี ศรีใสคำ (2531 : 132) บังอร หล่อวิริยะกุล (2535 : 107) ประยุทธ์ พันธุ์บัว (2536 : 91) รตินันท์ ไผ่ตรีจิต (2537 : 75) พบว่าวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และใช้เวลาในการฝึกโดยให้นักเรียนโดยการทำกิจกรรมร่วมกัน นักเรียนจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้น สาเหตุอาจเนื่องมาจาก

การเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี นักเรียนจะมีภาระหน้าที่ทั้งด้านวิชาการและด้านสังคม โดยจะมีเป้าหมายร่วมกัน(Goal)คือ ผลงานของกลุ่ม(Task) และรางวัล (Reward) ซึ่งเกิดจากการร่วมมือของ

สมาชิกในกลุ่มทุกคน จะขาดคนใดคนหนึ่งไปไม่ได้ แต่ละคนต้องหาข้อมูลความรู้ (Resource) และมีบทบาท (Role) หน้าที่รับผิดชอบ (Individual Accountability) ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เป็นการเน้นให้นักเรียนทำหน้าที่ของตนเองให้บรรลุผลเพื่อให้กลุ่มได้รับคะแนน ในการเรียนรู้นักเรียนมีโอกาส ได้ลงมือปฏิบัติตามหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน เช่น พูดอธิบายและแสดงความคิดเห็นให้ ข้อมูล ร่วมปรึกษาหารือ ตั้งใจฟังความคิดของผู้อื่น ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จและยอมรับผลที่เกิด จากการทำงานกลุ่ม อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Face to Face Interaction) สภาพการณ์ และเงื่อนไขดังกล่าว เป็นแนวทางให้เกิดการพึ่งพากันทางบวกเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกันมากขึ้น (Social Skill) มีความเข้าใจระหว่างกัน มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมากขึ้น กล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดง ออก และยังทำให้สุขภาพจิตของแต่ละคนดีขึ้นเพราะไม่ได้รับผลแห่งการกระทำทั้งหมดเพียงผู้เดียว และเมื่อ เกิดข้อผิดพลาดใดกลุ่มพร้อมที่จะช่วยเหลือและแก้ไขปรับปรุงให้การเรียนในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น เพราะหลังจาก เรียนจบแต่ละกิจกรรมจะมีการประเมินตนเองพร้อมกับประเมินการทำงานของกลุ่ม (Group Processing) (Johnson and Johnson, 1994) ซึ่งครูและนักเรียนได้ร่วมกันวางแผนเป้าหมายและกฎเกณฑ์การทำงานร่วมกัน เมื่อกลุ่มใดไม่เคารพกฎเกณฑ์ก็จะถูกประชาพิจารณา ผลการจากประชาพิจารณานักเรียนทุกกลุ่มจะช่วยกัน สอดส่องดูแล ทำให้พฤติกรรมด้านลบค่อยๆลดลง สอดคล้องกับคำกล่าวของฮิลด์การ์ด (Hilgard, 1967) กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบกลุ่มจะสามารถใช้พลังกลุ่มเป็นพลังผลักดันให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมให้กลุ่มยอมรับ เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของกลุ่ม

และจากการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอ็ดทีหลังการทดลอง นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชา ภาษาไทยสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น นักเรียนยังเกิดแรงจูงใจ ภายในจากการเรียนที่เห็นผลย้อนกลับทันที ซึ่งการเรียนแบบเดิมนั้นนักเรียนจะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีโอกาส ได้รับคำชมจากครูเพราะไม่สามารถทำคะแนนให้สูงสุดได้ เมื่อนักเรียนเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอ็ด นักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและสร้างข้อตกลงร่วมกัน ด้านการตั้งเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ การตัดสินรางวัลรวมทั้งบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนมองเห็นภาพรวมและโอกาสได้รับคำชมสูงขึ้น วัยของนักเรียนเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อนและครู เมื่อมีโอกาสทำทุกคนพอใจนักเรียนก็จะมี ความพยายามมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเลปเปอร์และโฮเดล (Lepper and Hodell, 1990) ซึ่งกล่าว ว่า การเรียนที่ผู้เรียนสามารถควบคุมสภาพการณ์และผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเช่น เรียนที่ไหน เมื่อไร ผล เป็นอย่างไร จะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน

ข้อ 6 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือ ครูก่อนและหลังการสอน

จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชา ภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ที่กำหนดไว้ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยไม่เคยสอนนักเรียน จึงพยายามสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยเริ่มจาก การแสดงแผนภาพรวมของการเรียนการสอนทั้ง 16 คาบ ซึ่งหมายถึงการพัฒนาความสามารถในการอ่านของ นักเรียนให้ได้ตามเป้าหมายที่ครูให้นักเรียนตั้งไว้ให้สูงขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนบวกกับความคาดหวัง ของครูเมื่อเรียนจบบทเรียนหนึ่งๆ เมื่อเริ่มกิจกรรมการเรียนการสอนครูจัดองค์ประกอบพื้นฐานของชั้นเรียน เช่น ห้องเรียนสะอาดโปร่งสบาย มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบถ้วน การสร้างระเบียบวิธีการเรียนการสอน การร่วมประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้น มีการฝึกตามแบบ การจับคู่ทำงาน การแบ่งกลุ่ม

ทำงาน ซึ่งไม่ซ้ำกันในแต่ละบทเรียน และเมื่อจบบทเรียน สามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนที่ด้อยความสามารถ ครูจะให้แรงเสริมและซ่อมเสริมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดหรือความสนใจ ให้เพื่อนสอน ให้เลือกบทอ่าน หรือตั้งเป้าหมายในการอ่านใหม่ในแต่ละครั้ง ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในที่สุด นั่นก็หมายถึงความเอาใจใส่ในการเรียน ความมีมานะพยายามในการเรียนจนเกิดความรับผิดชอบที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีไปใช้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียนเพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจน
2. ควรฝึกทักษะที่จำเป็นในการเรียนแบบร่วมมือก่อน เช่น ทักษะในการสื่อสาร ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตาม
3. ควรเตรียมแบบฝึกอ่านที่มีระดับความยากง่ายตรงกับความสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยเฉพาะควรมีความยาวไม่เกินหนึ่งหน้า เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจในการอ่าน
4. ควรเตรียมบทอ่านลงบนแผ่นใสเพื่อใช้เป็นสื่อเสริมสำหรับการอธิบาย หรือแก้ปัญหาในการอ่าน เช่น ความหมายของคำศัพท์ยาก การเดาความจากบริบท การหาประโยคใจความสำคัญ และยังช่วยให้ครูสามารถสังเกตความสนใจในการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าวิธีเรียนแบบร่วมมือกับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ
2. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติต่อการอ่าน
3. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบอื่นๆ คละกันเพื่อให้งิจกรรมการเรียนมีความหลากหลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2525). แบบวัดความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรรองทอง ไกรวีร์. (2538?). เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องการเรียนรู้แบบร่วมมือ. ม.ป.พ.
- กิตติพันธ์ รุจิกุล. (2529, พฤศจิกายน). "คุณธรรม จรรยาบรรณ และจริยธรรมในการประกอบอาชีพครู," ว.สัมาจารย์. 11(12): 25.
- กิริติ บุญเจือ. (2528). ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 2. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมีเดีย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- คมเพชร ฉัตรสุมาลย์. (2528, กรกฎาคม-กันยายน). "พลวัตในกลุ่ม," ว.สารานุกรมศึกษาศาสตร์. ฉบับที่ 1.
- จงกลณี รูปพงษ์. (2536). ศึกษาผลการเรียนโดยวิธีเอสทีเอ็ดทีที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษและการให้ความร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ปัจจนปัจจนิก. (2521). พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 1 ; พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จารนัย ปิ่นทองน้อย. (2536). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำกับการสอนอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติมา จรรยาธรรม. (2539). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบอิสระสัมฤทธิ์ผลที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน์. (2524). การอ่านและพิจารณาหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- _____. (2524). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชม ภูมิภาค. (2518). บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพิมพ์.
- ชวาล แพรัตกุล. (2514). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (ม.ป.ป.). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. ม.ป.พ.

- ระอ้อน ทองสงโลม. (2525). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้และไม่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2533, มีนาคม). "การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน," ว.ประวัติศาสตร์. 40 : 18-21.
- ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลการเรียนกับการสอนแบบทั้งชั้นรวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ปี 2533. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชำนาญ นิสารัตน์. (2524). คู่มือนิเทศการศึกษา วิธีสอนศิลปกรรม. ม.ป.พ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2537). เทคนิคการใช้สถิติและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2534, กรกฎาคม-ธันวาคม). "การเรียนรู้โดยการร่วมมือกัน," ว.จันทร์เกษมสาร. 2(4) : 48-49.
- เตือนใจ ตันงามตรง. (2536, กันยายน). "แนวการเขียนข้อสอบ," ว.การอ่าน. 1(1) : 37-40.
- ถวิล ธารโกชน. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น 1977 จำกัด.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2529). การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน:เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษา เล่ม 2 หน่วยที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวีศักดิ์ บุญทน.(2534). การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนภาษาไทยโดยกาใช้การสอบแบบโครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2526). "หน่วย 13 การสอนอ่านหนังสือนอกเวลาและหนังสืออ่านประกอบ," ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุศรา จิตล้ำดวน. (2538). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สแบบบรรทัดฐานกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2538). ศิลปะแห่งการอ่าน. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ประดิษฐ์ อุปรมย์. (2524). "การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา 20002 การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก เล่ม 2 หน่วย 6-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประเทิน มหาจันทร์. (ม.ป.ป.). คู่มืออบรมนักเรียน. ชลบุรี : โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน.

- ปราโมทย์ ชูเดช. (2535). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมจิตต์ ขจรภัย. (2533). รูปแบบการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผาณิตก์ วิไลสูงเนิน. (2538). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านนิพากษ์วิจารณ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรณี บุญประกอบ. (2533, มีนาคม). "การวิจัยการอ่าน," ว. มศว ปทุมวัน. 1(1) 26-36.
- พรรณรัตน์ เเงาธรรมสาร. (2536). " การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน," ใน การพัฒนานิพนธ์ในตนเอง ; หลักการสอนและแนวปฏิบัติ. บรรณาธิการโดย พรรษา นิลวิเชียร. หน้า 49-66. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิกุล ปิ่นแก้ว. (2535). ทักษะเชิงปฏิสัมพันธ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบสหการในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พิสมัย ชุ่มจิต. (2536). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์กับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพบุลย์ จันทยศ. (ม.ป.ป.). รวบรวมความวิจารณ์ทางการศึกษา. ม.ป.พ.
- มัลลิกา พงษ์ปริตร. (2527). การสอนเพื่อตอบสนองสมรรถภาพมนุษย์. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2536). การสร้างแบบวัดความรับผิดชอบ. เชียงใหม่ : ภาควิชาประเมินผลและการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (2524). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย.
- มาลี นรสิงห์. (2538). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเขียนและไม่ใช้กิจกรรมการเขียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- แมนมาส ขวลิต. (2534). การพัฒนาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- เยาวรี ประเสริฐภักดี. (2534). "การพัฒนาการอ่าน," ว.การอ่าน. 6(1) : 1-6.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2522). วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : พิงเณศ.

- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วรเชษฐ โชคชัย. (2536). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา สิงห์สมฤทธิ์. (2527). *การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยะลา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาดา สีนประจักษ์ผล. (2536, เม.ย.-พ.ค.). "การจัดห้องเรียนเพื่อการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ," *ว.สารพัฒนาหลักสูตร*. 12(114) : 23-29.
- ศิริรัตน์ นิละคุปต์. (2526, ก.ย.-ต.ค.). "สารบบจำแนกการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ," *ว.จันทร์เกษมสาร*. 17(2) : 15-20.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2528). *ภาษากับการสอน*. เชียงใหม่ : ภาควิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ. (2539). *การประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สมเกียรติ คู่ทวีกุล. (2540?) *เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง ความต้องการและความสนใจด้านการอ่านหนังสือของวัยรุ่น กับวรรณคดีศึกษาในโรงเรียนมัธยม*. กรุงเทพฯ. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สนิท ตั้งทวี. (2536). *อ่านไทย : วิชาภาษาไทย 211 (การอ่าน)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2514). *การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สายวรุณ ทองวิทยา. (2536). *ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยการเรียนแบบเอสทีเอทีกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สาโรช บัวศรี. (2522). *รายงานสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบันเรื่องจริยธรรมในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2536). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาณี วัดศิษฐ์พรหม. (2540). *ข้อคิด 20 ประการสู่การเป็นผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สานหนังสือ.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2531). "การจัดกลุ่มนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือกัน," *ว.สารพัฒนาหลักสูตร*. 12(90) : 34-36.
- สุรีย์ บาวเออร์. (2535, ก.ย.-ธ.ค.). "การเรียนรู้โดยการร่วมมือ," *ว. วิชาการ-อุดมศึกษา*. 1(2) : 10-20.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2536). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.

- อเนกกุล กรี่แสง. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบคำบรรยายจิตวิทยาพัฒนาการ*. ม.ป.พ.
- อรุณศรี กุมทและคณะ. (2528). *การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะในการจัดการ "การสร้างแบบวัดความรับผิดชอบ."* กรุงเทพฯ : ธนาคารเอเชียจำกัดร่วมกับสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัมพา อรุณพราหมณ์. (2539). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อุษาวดี จันทสนธิ. (2536). "การวิจัยเกี่ยวกับการสอน," ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน่วยที่ 12*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Adam, D.M. and Ham, M.E. (1990). *Cooperative Learning and Collaboration Across the Curriculum*. Illinois : Charles C Thomas.
- Bacon, Charles Samuel. (1989). "Teacher Goal Structures and Student Responsibility for Learning: A Student Perspective," *Dissertation Abstracts International*. 46 : 659.
- Betts, Emmetta A. (1957). *Foundations of Reading Instruction*. New York : America.
- Bond, G.L. and Tinker, M.A. (1979). *Reading Difficulties Their Diagnosis and Correction*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice.
- Browne, C.G. and Chon, Thomas S. (1968). *The study of Leadership*. Illinois : The Interstate Printer and Publishers, Inc.
- Burmester, Low E. (1974). "Improving Speed of Comprehension in Reading Strategies for Secondary School Teaching," *Teachers United States of America*. Addison-Wesley.
- Butterworth, Tohomias W. (1974, October). "The Relationship of Two Different Method of Reporting Pupil Progress to the Reading Dehivement School. Attitude and Self Responsibility of a Sample of Six grade Pupils," *Dissertation Abstracts International*. 35 : 2043-A.
- Carlsen, G. R. (1967). *Book and the Teen-age Reader*. New York : Macmillan.
- Coddy, J. (1979). "A Psycholinguistic model of the ESL reader," *Reading in Second Language*. Edited by Ronald Mackey, Bruce Barkman and R.R.Jardan Rowley,Mass. New bury : House Publishers.
- Dechant, Emerald V. (1982). *Improving The Teaching of Reading*. 3rd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall.
- Finocchiaro, Mary and Sydney, Sako. (1983). *Foreign Language Testing: A Practical Approach*. New York : Regents.
- Goodman, Kenneth S. (1990). *The Reading Process*. In Patricia Carrell : Joamme.
- . (1971). *The Psychology of Second Language*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Fan, Chung Teh. (1952). *I tem Analysis*. New Jersey : Educational Testing ServicePrinceton.

- Guszk., F.J. (1985). *Diagnostic Reading Instruction in the Elementary School*. New York : Harper & Row.
- Hafner, Lawrence E. (1974). *Improving Reading in Middle and Secondary School*. New York : Macmillan.
- Harris, David P. (1969). *Testing English as a Second Language*. New Delhi : Tala McGraw -Hill.
- Heaton, J.B. (1990). *Classroom Testing*. New York : Longman.
- Hurlock, Elizabeth B. (1979). *Adolescent Development*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book.
- Irwin, J.W. (1986). *Teaching Reading Comprehension Processes*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Johnson, D.W. & Johnson, R.T. (1994). *Learning Together and Alone : Cooperative, Competitive and Individualistic Learning*. 4th ed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.
- Leechor, C. (1988). *How High and Low Achieving Students Differentially Benefit Form Working Together in Cooperative Small Group*. Standford : Ph.D. Dissertation, Standford University.
- Lennon, Roger T. (1972). "What can be Measured ?," In Roger Farr (ed.), *Measurement and Evaluation*. p 26-31. New York : University of Delaware.
- Medsen, Harold S. (1983). *Techniques in Testing*. London : Oxford University Press.
- Milton, Betty and Harris, Dale B. (1962). *The Development of Responsibility in children*. The child : A Book of Reading. 46 : 407-416.
- Olsen, Robert E. W-B. and Kagan, Spencer. (1992). "About Cooperative Learning," In *Cooperative Learning : A Teacher Resource Book*. Edited by Kessler, Carolyn. p. 1-29. New Jersey : Prentice-Hall.
- Orlando, Edward Joseph. (1992, January). "Cooperative Learning, Student Achievement. And Attitude in College Freshman English Classes," *Dissertations Abstracts. International* 52(1) : 2382-A.
- Plippo, E.D. (1966). *Management: A Behavioral Approach*. New York : Allyn and Bacon.
- Rivers, Wilga M. (1988). *Interactive Language Teaching*. 3rd ed. New York : Cambridge University Press.
- Sharan, S, et al. (1984). *Cooperative Learning in the classroom : Research in Desegregated School*. Hill dale, N.J. : Lawrence Erlbam Associates.
- Slavin, R.E. (1978). "STAD," *Journal of Research and Development in Education*. 12 : 42-48.
- _____. (1991). "Group rewards make group," *Educational Leadership*. 5, 89-91.
- _____. (1991, February). " Synthesis of Research on Cooperative Learning," *Educational Leadership*. 71-82.
- _____. (1995). *Cooperative Learning: theory, Research and Practice*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.
- Smith, Frank. (1988). *Understanding Reading*. 4th ed. Hillsdale : Lawrence Erlbaum.

- Sprinthall, Norman A , Sprinthall, Richard C and Sharon, Oja N. (1994). *Educational Psychology : A Development Approach*. 6th ed. New York : McGraw-Hill.
- Steven, R.T, et al. (1987). "Cooperative Intregrated Reading and Composition," *Two Field Experiments' Reading Research Quarterly*. 22 : 433-454.
- Vigotsky, L.S. (1978). *Mind in Society*. Cambridge, M.A. : Havard Univesity Press.
- Wainwright, Gordon R. (1972). *Rapid Reading Mode Simple*. Great Britain : W.H. Allen.
- William, Eddie. (1984). *Reading in The Language Classroom*. London : Macmillan.
- Woolfolk, Anita E. (1990). *Education Psychology*. 4th ed. New Jersey : Prentice Hall, Englewood Cliffs.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

●แผนการสอนกลุ่มทดลอง

●แผนการสอนกลุ่มควบคุม

●เอกสารประกอบกิจกรรม

การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

โครงการสอน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

วิชา ภาษาไทย ท 203 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เรื่อง การอ่านเพื่อความเข้าใจ จำนวน 16 คาบ

แผนที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	คาบ	การวัด/ประเมินผล
1	สามารถจับใจความสำคัญและใจความรองได้	- กลวิธีการอ่าน - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - แบบฝึกอ่าน 2 ชุด - ชุด 1 ควาย และ ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง - ชุด 2 ขนมหีใหม่ ปวดศีรษะ และชีวิตที่พอเพียง - สารคดีเรื่องยาเสพติด - สารคดีเรื่องหุบเขามรณะ	5	ตรวจสมุด ประเมินผลงานกลุ่ม ประเมินผลการทำงานกลุ่ม ทดสอบย่อย
2	นักเรียนสามารถอ่านตีความและบอกเจตนาของผู้ส่งสารได้	- กลวิธีการอ่าน - หลักการอ่านตีความ - แบบฝึกอ่าน เรื่องพลายมลิวัลย์ - ชูบมือเปิบ และนายที่รัก - นิทานเทียบสุภาษิตเรื่องฝนทั้งเป็นเข็ม พายเรือทวนน้ำ - กลิ้งครกขึ้นเขา - เรื่องสั้นเรื่องคิลปินเอก	4	ตรวจสมุด ประเมินผลงานกลุ่ม ประเมินผลการทำงานกลุ่ม ทดสอบย่อย
3	นักเรียนสามารถอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นได้	- กลวิธีการอ่าน - ความเรียงเรื่องราชาธิราช	4	ตรวจสมุด ประเมินผลงานกลุ่ม ประเมินผลการทำงานกลุ่ม ทดสอบย่อย
4	นักเรียนสามารถอ่านแล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องได้	- กลวิธีการอ่าน - แบบฝึกอ่านชุดฝึกคิดปริศนารัก (กฎแห่งความรัก รักกันวันละนิด รักอมตะ แสงสว่างแห่งความรัก มาตุภูมิรัก) - บทความเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด	3	ตรวจสมุด ผลงานกลุ่ม ประเมินผลการทำงานกลุ่ม ทดสอบย่อย

หมายเหตุ กลุ่มทดลอง ก่อนเรียนฝึกกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเออี
ระหว่างเรียน ฝึกทักษะทางสังคมด้วยเกม
กลุ่มควบคุม ก่อนเรียนให้ความรู้ด้านการอภิปรายและรายงานหน้าชั้นเรียน
การวัดและประเมินผลไม่ครบทุกรายการเหมือนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนที่ 1

วิชา ภาษาไทย ท 203

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ

จำนวน 5 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เป็นประโยชน์
สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และสามารถจับ
ใจความสำคัญจากงานเขียนต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดีได้

จุดประสงค์ปลายทาง

เมื่อกำหนดให้งานเขียนต่าง ๆ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและใจความ
รองได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกลักษณะของใจความสำคัญและใจความรองได้
2. จำแนกใจความสำคัญและใจความรองได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

1. หลักการอ่านจับใจความ
2. กลวิธีการอ่าน
3. แบบฝึกอ่านชุดที่ 1 จำนวน 2 บท คือเรื่องควาย และ ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง
4. แบบฝึกอ่านชุดที่ 2 จำนวน 3 บท คือเรื่อง ขนมหินวันขึ้นปีใหม่ ปวดศีรษะ และ ชีวิตที่พอเพียง
5. สารคดีเรื่อง ยาเสพติด
6. สารคดีเรื่อง หุบเขามรณะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบ 1-2

1. ขั้นการสอน

- 1.1 นักเรียนเล่นเกม "ใครทำอะไร ที่ไหน"
- 1.2 นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระที่ได้จากการเล่นเกม ครูโยงเข้าสู่ประโยชน์
ของการตั้งคำถาม แล้วเขียนลงกระดานดำ
- 1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทักษะทางสังคมที่คาดหวังคือทักษะการฟัง
- 1.4 นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง กลวิธีการอ่าน
- 1.5 นักเรียนร่วมอภิปรายปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน

1.6 ครูเสนอวิธีการพัฒนาทักษะการอ่านโดยการกำกับตนเองด้วยกลวิธีการอ่าน"วิธีตั้งคำถามถามตนเอง" เพื่อเป็นเครื่องมือในการอ่านจับใจความสำคัญ

1.7 ครูตรวจสอบความสามารถก่อนการฝึกของนักเรียน โดยการแจกแบบฝึกอ่านที่ 1 ให้ นักเรียน ทุกคนตั้งคำถาม ซึ่งจะทำให้ครูทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อจะได้ชี้แนะนักเรียนตามระดับความสามารถ

1.8 ครูอธิบายการตั้งคำถาม 2 ลักษณะคือ 1) คำถามระดับต่ำ ซึ่งเป็นคำถามข้อเท็จจริง หรือ ใช้ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความจำหรือความเข้าใจ ซึ่งจะหาคำตอบได้จากบทอ่าน มักจะขึ้นต้นด้วย ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร 2)คำถามระดับสูง เป็นคำถามที่ผู้ตอบต้องใช้การประยุกต์หรือการประเมิน คำตอบที่ได้ อาจมาจากการตั้งสมมุติฐานหรือการคาดคะเน มักจะขึ้นต้นคำถามด้วยคำว่า ทำไม อย่างไร

1.9 ครูใช้แบบฝึกอ่านเรื่องควาย สาธิตการตั้งคำถามของครูว่าจะเริ่มถามตัวเองก่อนว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร ผู้แต่งต้องการบอกอะไร

1.10 นักเรียนฝึกตามแบบโดยใช้แบบฝึกอ่านเรื่องม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง และครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

1.11 ครูจูงใจการตั้งคำถามของนักเรียนด้วยการกำหนดการให้คะแนนสำหรับนักเรียนที่สามารถตั้ง คำถามระดับสูง ด้วยคำถาม"ทำไม" ได้คำถามละ 4 คะแนน "อย่างไร" ได้คำถามละ 2 คะแนน สำหรับ คำถามระดับต่ำขึ้นต้นด้วย ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร จะได้คำถามละ 1 คะแนน

1.12 นักเรียนสรุปเนื้อหาที่เรียนและบันทึกลงสมุด

2. ขั้นตอนกิจกรรมกลุ่มย่อย

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คนทำงานตามข้อตกลงร่วม

2.2 ผู้นำกลุ่มรับแฟ้มงานของกลุ่มจากครู วางแผนการทำงานร่วมกันกับกลุ่มและแบ่งภาระงานตามใบงานที่ 1.1

2.3 นักเรียนทุกคนศึกษาใบความรู้เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ และทำกิจกรรมที่กลุ่มมอบหมาย

2.4 นักเรียนแต่ละคนอธิบายงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

2.5 ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามที่กลุ่มร้องขอ

2.6 นักเรียนสรุปผลการเรียนร่วมกันลงในใบงานและนำเสนอครู

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนรายงานผลงานทุกกลุ่มพร้อมกับเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นๆ ที่มีคำตอบแตกต่างออกไปรายงานผล

3.2 ครูและนักเรียนสรุปสาระความรู้ (โดยใช้แผ่นใสเฉลยคำตอบใบงานที่ 1.1)ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

4. ขั้นวัดและประเมินผล

4.1 ครูสุ่มนักเรียนถามสาระความรู้ที่ฝึกไปแล้ว

4.2 นักเรียนสรุปผลการทำงานกลุ่มและการปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

5. ขั้นสร้างความประทับใจ

ครูแจ้งผลการเรียนพร้อมกล่าวชมกลุ่มนักเรียนที่สามารถทำคะแนนได้สูง

คาบ 3

1. ขั้นการสอน

- 1.1 นักเรียนเล่นเกมสร้างบ้าน โดยแบ่งกลุ่มตามกติกา
- 1.2 นักเรียนซึ่งทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์รายงานผลการทำงานของแต่ละกลุ่มและสาเหตุที่ทำให้บางกลุ่มทำงานไม่สำเร็จ
- 1.3 ครูชี้ถึงสาเหตุที่กลุ่มที่ทำงานไม่สำเร็จนั้น เพราะสมาชิกบางคนถูกกำหนดไม่ได้รับผิดชอบต่อหน้าที่ แล้วเรียกนักเรียนที่ได้รับบทบาทนั้นมาซักถามความรู้สึก
- 1.4 นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการเล่นเกม
- 1.5 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทักษะทางสังคมที่คาดหวังคือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 1.6 ครูนำบัตรคำที่ 1 2 และ 3 ให้นักเรียนดูที่ละบัตร แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สรุปบัตรคำที่ 1 ว่า "สัตว์" บัตรคำที่ 2 ว่า "สัตว์น้ำ" บัตรคำที่ 3 ว่า "สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม" ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นว่า สัตว์ในแต่ละบัตรคำนั้นมีลักษณะร่วมกันอยู่สิ่งหนึ่ง เมื่อนักเรียนหาลักษณะร่วมของแต่ละกลุ่มคำ หรือพวกได้ นักเรียนจะสามารถสรุปข้อความได้กะทัดรัด ชัดเจน และตรงใจความสำคัญของเรื่อง
- 1.7 ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการสรุปความ การจับใจความสำคัญของเรื่องและบอกถึงโอกาสที่จะใช้กลวิธีดังกล่าว
- 1.8 นักเรียนทบทวนทวนลักษณะใจความสำคัญจากใบความรู้
- 1.9 นักเรียนอ่านแบบฝึกชุดที่ 2 เรื่องขนมปังไหมของไทย ให้นักเรียนช่วยกันหาใจความสำคัญพร้อมตั้งชื่อเรื่อง
- 1.10 ครูเฉลยคำตอบพร้อมกับอธิบายขั้นตอนการสรุปความ
- 1.11 นักเรียนฝึกการสรุปความจากแบบฝึกชุดที่ 2 เรื่อง "ปวดศีรษะ" และ "ชีวิตที่พอเพียง" และครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
- 1.12 นักเรียนสรุปสาระความรู้และบันทึกลงสมุด

คาบ 4-5

2. ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย

- 2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คนทำงานตามข้อตกลงร่วมกัน
- 2.2 ผู้นำกลุ่ม รับแฟ้มงานจากครู และวางแผนการทำงานจากใบงานที่ 1.2 และ 1.3
- 2.3 นักเรียนอ่านเรื่องยาเสพติด(ประกอบใบงานที่ 1.2) และเรื่องหุบเขามรณะ (ประกอบใบงานที่ 1.3) ตามลำดับ
- 2.4 นักเรียนแต่ละคนทำงานตามที่กลุ่มมอบหมายและอธิบายงานของตนให้สมาชิกเข้าใจ
- 2.5 ครูสังเกตและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามคำร้องขอของกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

- 3.1 นักเรียนบันทึกผลการทำงานลงในใบงาน และรายงานผล
- 3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการรายงานและการเรียนรู้ โดยครูช่วยเพิ่มเติมแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

4. ขั้นวัดและประเมินผล

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการทำงานจากแบบสังเกตที่ครูจัดไว้ในแฟ้มงานพร้อมทั้งสรุปผลการประเมิน

4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย

5. ขั้นสร้างความประทับใจ

5.1 ครูแจ้งผลคะแนนความก้าวหน้าทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล

5.2 ครูกล่าวชมนักเรียนและนำผลงานและรายชื่อกลุ่มที่ทำคะแนนถึงเกณฑ์ติดป้ายนิเทศ

5.3 ครูรวบรวมผลการประเมินการทำงานกลุ่มและกล่าวถึงภาพรวมของการทำงานและข้อ

ชี้แนะ

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมใคร อะไร ที่ไหน พร้อมอุปกรณ์
2. เกมสร้างบ้าน พร้อมอุปกรณ์
3. ใบความรู้เรื่องหลักการอ่านจับใจความสำคัญ
4. ใบความรู้ เรื่องกลวิธีการอ่าน
5. แบบฝึกอ่านชุดที่ 1 จำนวน 2 บท คือเรื่อง ควาย และ ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง
6. แบบฝึกอ่านชุดที่ 2 จำนวน 3 บทคือเรื่อง ขนมหินวันขึ้นปีใหม่ ปวดศีรษะ และ ชีวิตที่พอเพียง
7. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง การจับใจความสำคัญ
8. บทอ่านเรื่อง ยาสีพันพร้อมใบงานที่ 1.2
9. บทอ่านเรื่อง หุบเขามรณะพร้อมใบงานที่ 1.3
10. บัตรคำ 3 ชุด ชุดที่ 1 สัตว์ ชุดที่ 2 สัตว์น้ำ ชุดที่ 3 สัตว์เลื้อยคลานด้วยนม
11. แฟ้มงานของกลุ่ม 9 แฟ้ม

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อย 12 ข้อ
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
 - 2.2 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม
 - 2.3 แบบทดสอบย่อย 12 ข้อ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดังนี้
 - 1.1 จัดรายการ “ หนังสือแสนรัก ” โดยให้นักเรียนเล่าความประทับใจต่อหนังสือ
 - 1.2 ประกวดยอดนักอ่านประจำสัปดาห์ โดยพิจารณาจากสมุดบันทึกการอ่าน
2. ฝึกนักเรียนที่เรียนอ่อนโดยให้อ่านหนังสือนิทานเล่มเล็ก ข้อความสั้นๆ จากวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ ครูตั้งคำถามระดับง่าย 1-2 ข้อ เพื่อประเมินผล

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

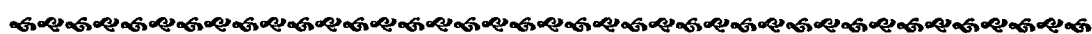
แผนการสอนที่ 1

วิชา ภาษาไทย ท 203

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ

จำนวน 5 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เป็นประโยชน์
สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และสามารถจับใจ
ความสำคัญจากงานเขียนต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดีได้

จุดประสงค์ปลายทาง

เมื่อกำหนดให้งานเขียนต่างๆทั้งบันเทิงคดีและสารคดีแล้ว สามารถจับใจความสำคัญและใจความรองได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกลักษณะของใจความสำคัญและใจความสำคัญรองได้
2. จำแนกใจความสำคัญและใจความสำคัญรองได้
3. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

1. หลักการอ่านจับใจความ
2. กลวิธีการอ่าน
3. แบบฝึกอ่านชุดที่ 1 จำนวน 2 บท คือเรื่อง ควาย และ ม้าน้ำดำตัวที่น่าทึ่ง
4. แบบฝึกอ่านชุดที่ 2 จำนวน 3 บท คือเรื่อง ขนมหินวันขึ้นปีใหม่ ปวดศีรษะ และชีวิตที่พอเพียง
5. สารคดีเรื่อง ยาเสพติด
6. สารคดีเรื่อง หุบเขามรณะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบ 1-2

1. นักเรียนเล่นเกม "ใคร ทำอะไร ที่ไหน"
2. นักเรียนสรุปสาระที่ได้จากการเล่นเกม และครูโยงเข้าสู่ประโยชน์ของการตั้งคำถาม
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
4. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง กลวิธีการอ่าน
5. นักเรียนสนทนาถึงปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน

6. ครูเสนอวิธีการพัฒนาทักษะการอ่านโดยการกำกับตนเองด้วยกลวิธีการอ่าน “การตั้งคำถามถามตนเอง” เพื่อเป็นเครื่องมือในการอ่านจับใจความสำคัญ

7. ครูตรวจสอบความสามารถก่อนการฝึกของนักเรียน โดยการแจกแบบฝึกอ่านชุดที่ 1 ให้นักเรียนทุกคนตั้งคำถาม ซึ่งจะช่วยให้ครูทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อจะได้ชี้แนะนักเรียนได้ตามระดับความสามารถ

8. ครูอธิบายการตั้งคำถาม 2 ลักษณะ คือ 1. คำถามระดับต่ำ 2. คำถามระดับสูง

9. ครูใช้แบบฝึกอ่านเรื่อง ควาย สานิตกลวิธีการตั้งคำถามของครูว่าจะเริ่มถามตัวเองก่อนว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร ผู้แต่งต้องการบอกอะไร

10. นักเรียนฝึกตามแบบจากแบบฝึกอ่านชุด 1 เรื่องที่ 2 ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง โดยครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

11. นักเรียนสรุปเนื้อหาที่เรียนลงสมุดจดงาน

คาบ 3

1. ครูทบทวนการตั้งคำถามเพื่อการจับใจความสำคัญ

2. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ และทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1.1

3. นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูสุ่มนักเรียน 2 คน ต่อคำถาม 1 ข้อมาเขียนคำตอบลงบนกระดานเพื่อเปรียบเทียบสำนวนภาษา

4. นักเรียนที่มีคำตอบแตกต่างออกไปรายงานผล

5. นักเรียนสรุปสาระความรู้ และครูใช้แผ่นใสเฉลยคำตอบพร้อมอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

คาบ 4-5

1. นักเรียนทบทวนประโยชน์ของการสรุปความ การจับใจความสำคัญของเรื่องและบอกถึงโอกาสที่จะใช้กลวิธีดังกล่าว

2. นักเรียนอ่านแบบฝึกเรื่องขนมปีใหม่ของไทย แล้วช่วยกันหาใจความสำคัญพร้อมตั้งชื่อเรื่อง

3. ครูสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน “การสรุปความ” ตามขั้นตอน

4. นักเรียนฝึกตามแบบโดยใช้แบบฝึกอ่านเรื่อง ปวดศีรษะ ชีวิตที่พอเพียง และครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

5. นักเรียนสรุปสาระความรู้ที่ได้ลงสมุดจดงาน

6. นักเรียนอ่านเรื่องยาพิษ แล้วทำแบบฝึกหัด

7. ครูเฉลยคำตอบพร้อมกับสุ่มถามนักเรียนถึงขั้นตอนการอ่านหลังฝึก และครูกล่าวชมนักเรียนที่แก้ไขการอ่านของตนเองพร้อมกับชี้แนะเพิ่มเติม

11. ครูเขียนคำว่า “หุบเขามรณะ” บนกระดานดำ ถามนักเรียนว่ารู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

12. นักเรียนตั้งคำถามก่อนอ่าน คนละ 2 ข้อ

13. นักเรียนอ่านอย่างคร่าวๆ 1 รอบและสอบถามอีกว่านักเรียนพบคำตอบแล้วหรือไม่ พร้อมกับหาสาเหตุหากยังไม่พบ แล้วย้อนกลับไปอ่านอีกอย่างละเอียด

14. นักเรียนประเมินการอ่านของตนเองว่าดีขึ้นหรือไม่ บันทึกผลที่พอใจ และผลที่ควรปรับปรุง

15. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

16. นักเรียนทำแบบทดสอบ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่องหลักการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ใบความรู้ เรื่องกลวิธีการอ่าน
3. แบบฝึกอ่านชุดที่ 1 จำนวน 2 บท คือเรื่อง ควาย และ ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง
4. แบบฝึกอ่านชุดที่ 2 จำนวน 3 บทคือเรื่อง ขนมหินวันขึ้นปีใหม่ ปวดศีรษะ และ ชีวิตที่พอเพียง
5. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง การจับใจความสำคัญ
6. บทอ่านเรื่อง ยาเสพติดพร้อมใบงานที่ 1.2
7. บทอ่านเรื่อง หุบเขามรณะพร้อมใบงานที่ 1.3
8. บัตรคำ 3 ชุด ชุดที่ 1 สัตว์ ชุดที่ 2 สัตว์น้ำ ชุดที่ 3 สัตว์เลื้อยคลานด้วยนม

การวัดและประเมินผล

- 1.วิธีวัดผล
 - 1.1 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.2 ทดสอบย่อย 12 ข้อ
- 2.เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบทดสอบ 12 ข้อ

เอกสารประกอบ

แผนการสอนที่ 1

เกม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน”

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการตั้งคำถาม

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้กลวิธีตั้งคำถามมาช่วยการอ่าน

เวลาที่ใช้ 5 นาที

วิธีเล่น

1. ครูแจกกระดาษสีต่างๆสีละเท่าๆ กัน ให้ครบตามจำนวนนักเรียน

กระดาษสีเหลือง แทนคำถามว่า ใคร

กระดาษสีชมพู แทนคำถามว่า ทำอะไร

กระดาษสีเขียว แทนคำถามว่า ที่ไหน

2. ให้นักเรียน เขียนข้อความที่ต้องการตอบ

3. ครูอ่านข้อความจากกระดาษที่นักเรียนเขียนตามลำดับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน

4. ครูสรุปให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการตั้งคำถาม ดังนี้

1. คำถามเป็นข้อความที่กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด แสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2. การตั้งคำถามจะช่วยให้นักเรียนทราบว่าแบบทดสอบจะครอบคลุมเนื้อหาใด

3. การตั้งคำถามจะช่วยจำกัดขอบเขตของเนื้อหาที่จะเรียนได้

4. การตั้งคำถามช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านเร็วขึ้น

5. กลวิธีการตั้งคำถาม

1. ตั้งเป้าหมายของการอ่าน

2. ชีตเส้นใต้เนื้อหาที่สำคัญ

3. ตั้งคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในระดับต่างๆ

4. คิดหาคำตอบที่เป็นไปได้ของคำถามนั้นๆ

6. คำถามอาจจำแนกได้ 2 ระดับคือ

1. คำถามระดับต่ำ ซึ่งเป็นคำถามที่ถามข้อเท็จจริง หรือใช้ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความจำหรือความเข้าใจ ซึ่งจะหาคำตอบได้จากบทอ่าน มักจะขึ้นต้นด้วย ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร

2. คำถามระดับสูง เป็นคำถามที่ผู้ตอบต้องใช้การประยุกต์หรือการประเมิน คำตอบที่ได้ อาจมาจากการตั้งสมมุติฐานหรือการคาดคะเน มักจะขึ้นต้นคำถามด้วยคำว่า ทำไม อย่างไร

เกมสร้างบ้าน

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความรับผิดชอบ
 2. เพื่อให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
- เวลา** 5 -10 นาที
- สื่อ**
1. ฉลากชื่อสัตว์สำหรับแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มกำหนดให้เป็นผู้สังเกตการณ์ 1 คน ที่เหลือเป็นผู้ปฏิบัติ
 2. ตัวอย่างบ้านที่ประกอบเสร็จ 2 แบบ
 3. บัตรคำสั่งและชิ้นส่วนของบ้านใส่ซองสำหรับผู้ปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกลุ่ม
 4. แบบสังเกตการณ์กิจกรรม ใครทำอะไรบ้าง
 5. กระดาษขาว
 6. นกหวีด
- วิธีเล่น**
1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 8 คน โดยการจับฉลากชื่อสัตว์คนละ 1 ชื่อ ใครได้ชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน สำหรับกิจกรรมนี้กำหนดเป็นกลุ่ม นก ปลา แมว กบ แต่ละกลุ่มจะมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน
 2. ครูนำตัวอย่างบ้านที่ประกอบเสร็จแล้ว 2 แบบมาให้นักเรียนดูแล้วบอกว่า จะให้นักเรียนช่วยกันสร้างบ้านให้เสร็จ โดยนักเรียนจะต้องนำชิ้นส่วนต่างๆ ที่ครูแจกให้มาช่วยกันสร้างให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด
 3. ครูแจกแบบสังเกตการณ์ให้นักเรียนผู้รับหน้าที่นี้ 4 คน โดยให้บันทึกผลหลังสังเกต
 4. ตัวแทนกลุ่มออกมารับซองคำสั่งไปแจกให้สมาชิก สมาชิกอ่านคำสั่งที่ได้แล้วปฏิบัติตาม โดยใช้เวลา 3 นาทีสำหรับการสร้างบ้าน
 5. ให้นักเรียนเริ่มทำพร้อมๆ กันหลังจากได้ยินสัญญาณนกหวีด กลุ่มใดเสร็จก่อนจะส่งก่อนก็ได้ เมื่อหมดเวลาครูส่งสัญญาณนกหวีดให้ทุกกลุ่มหยุดการทำงานทันที แล้วนำผลงานมาส่งครู
 6. ครูและผู้สังเกตการณ์ตรวจสอบผลงานของทุกกลุ่ม
 7. ครูเปรียบเทียบผลงานของนักเรียนและถามถึงวิธีการทำงานของกลุ่มจากผู้สังเกตการณ์และสาเหตุที่ไม่สำเร็จด้วยคำถามต่อไปนี้
 1. สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบหรือไม่ (บางคนไม่รับผิดชอบ)
 2. ทำไมสร้างบ้านไม่สำเร็จ (สมาชิกบางคนขาดความรับผิดชอบไม่ยอมทำ)
 3. กลุ่มมีความรู้สึกอย่างไรต่อคนที่ไม่รับผิดชอบงาน (ไม่พอใจ ไม่ชอบ)
 4. ถ้ามีคนขาดความรับผิดชอบจะเกิดผลเสียอย่างไร (งานไม่สำเร็จ ได้ผลไม่ดี)
 5. นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น (มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย)
 6. คนที่มีความรับผิดชอบ (เพื่อนๆ จะรู้สึกอย่างไรต่อเขา ชอบ อยากทำงานด้วย)
 7. เมื่อเพื่อนชอบเรารู้สึกอย่างไร (พอใจ สบายใจ ภูมิใจในตนเอง)
 8. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่ากลุ่มที่ทำงานไม่สำเร็จนั้นเพราะสมาชิกบางคนถูกกำหนดบทบาทไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ แล้วเรียกนักเรียนที่ได้รับบทบาทนั้นมาซักถามความรู้สึก

9. ครูและนักเรียนร่วมมืออภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดดังนี้

เมื่อคนเรารับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ก็จะเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่นทำให้เราสบายใจและพอใจ จนทำให้รู้สึกว่าคุณค่าต่อกลุ่มและเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองมากขึ้น ดังนั้นเราจึงควรต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดและทำอย่างเต็มความสามารถเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

บัตรคำสั่งของกลุ่มนก สร้างบ้านตามแผนภาพชุดที่ 1

สมาชิกคนที่ 1	ประกอบส่วนที่เป็นหลังคาบ้าน
สมาชิกคนที่ 2	ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านหน้า
สมาชิกคนที่ 3	ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หน้าบ้าน
สมาชิกคนที่ 4	ประกอบส่วนที่เป็นทางเดินเข้าประตูบ้าน
สมาชิกคนที่ 5	ประกอบส่วนที่เป็นประตูบ้าน
สมาชิกคนที่ 6	ประกอบส่วนที่เป็นสวนดอกไม้ 2 ชิ้น
สมาชิกคนที่ 7	ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หลังบ้าน

บัตรคำสั่งของกลุ่ม กบ สร้างบ้านตามแผนภาพชุดที่ 2

สมาชิกคนที่ 1	ประกอบส่วนที่เป็นจั่วบ้าน
สมาชิกคนที่ 2	ประกอบส่วนที่เป็นหลังคาบ้าน
สมาชิกคนที่ 3	ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านหน้า
สมาชิกคนที่ 4	ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านข้าง
สมาชิกคนที่ 5	ประกอบส่วนที่เป็นหน้าต่างที่จั่วบ้าน
สมาชิกคนที่ 6	ประกอบส่วนที่เป็นประตูหน้าและข้างบ้าน
สมาชิกคนที่ 7	ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หลังบ้าน

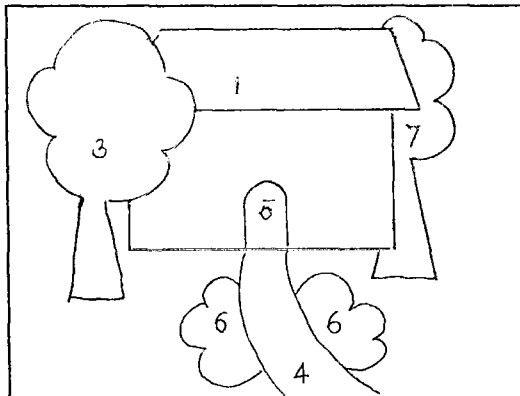
บัตรคำสั่งของกลุ่ม แมว สร้างบ้านตามแผนภาพชุดที่ 1

สมาชิกคนที่ 1	ประกอบส่วนที่เป็นหลังคาบ้าน
สมาชิกคนที่ 2	ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านหน้า
สมาชิกคนที่ 3	ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หน้าบ้าน
สมาชิกคนที่ 4	ประกอบส่วนที่เป็นทางเดินเข้าประตูบ้าน
สมาชิกคนที่ 5	ประกอบส่วนที่เป็นประตูบ้าน
สมาชิกคนที่ 6	ความจริงนักเรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบ แต่ครั้งนี้ครูขอให้นักเรียน แสดงบทบาทเป็นคนไม่รับผิดชอบ ปกตินักเรียนต้องเป็นคนประกอบส่วนที่เป็นสวนดอกไม้ แต่นักเรียนไม่ต้องทำอะไรอยู่เฉยๆหรือแกล้งเดินออกไปนอกห้องโดยนำของคำสั่งไปด้วย พอถึงเวลาส่งงาน นักเรียนจึงกลับเข้ามาได้
สมาชิกคนที่ 7	ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หลังบ้าน

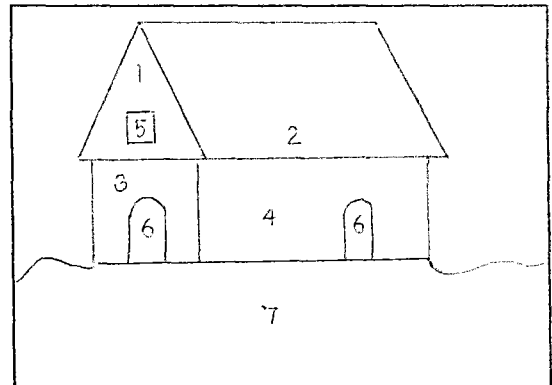
บัตรคำสั่งของกลุ่ม ปลา สร้างบ้านตามแผนภาพชุดที่ 2

- สมาชิกคนที่ 1 ประกอบส่วนที่เป็นจั่วบ้าน
- สมาชิกคนที่ 2 ประกอบส่วนที่เป็นหลังคาบ้าน
- สมาชิกคนที่ 3 ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านหน้า
- สมาชิกคนที่ 4 ประกอบส่วนที่เป็นผนังบ้านด้านข้าง
- สมาชิกคนที่ 5 ประกอบส่วนที่เป็นหน้าต่างที่จั่วบ้าน
- สมาชิกคนที่ 6 ความจริงนักเรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบดีมาก แต่วันนี้ครูขอให้นักเรียน แสดง
บทบาทเป็นคนไม่รับผิดชอบ ปกตินักเรียนต้องเป็นคนประกอบส่วนที่เป็นประตูหน้าต่าง
และข้างบ้านแต่นักเรียนไม่ต้องทำอะไรอยู่เฉยๆหรือเอางานอื่นขึ้นมา แล้วนำของคำสั่งไป
ซ่อนไว้เมื่อเพื่อนถามหานักเรียนบอกว่าทำหาย นักเรียนต้องอดทนเพราะจะต้องถูก
เพื่อนต่อนักเรียนอาจจะออกจากห้องไป พอถึงเวลาส่งงาน นักเรียนจึงกลับเข้ามาได้
- สมาชิกคนที่ 7 ประกอบส่วนที่เป็นต้นไม้หลังบ้าน

ภาพบ้านชุดที่ 1

ภาพบ้านชุดที่ 2

แบบสังเกตการณ์
เรื่องความรับผิดชอบ

1. ความรับผิดชอบ

ผู้มีความรับผิดชอบคือ.....

พฤติกรรมของผู้มีความรับผิดชอบคือ.....

.....

.....

.....

2. ความไม่รับผิดชอบ

ผู้ไม่มีความรับผิดชอบคือ.....

พฤติกรรมของผู้ไม่มีความรับผิดชอบคือ.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกตการณ์

ใบความรู้ เรื่อง หลักการจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลายๆย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

ลักษณะใจความสำคัญ

1. ใจความสำคัญจะคลุมใจความข้อความอื่นๆ หมด ข้อความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยาย
 2. ย่อหน้าหนึ่งๆ จะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
 3. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยค ส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ
 4. ใจความสำคัญอาจปรากฏอยู่ตอนกลาง ตอนท้าย หรือทั้งตอนต้นและตอนท้าย
- ใจความสำคัญบางครั้งก็ปรากฏเป็นประโยคชัดเจน บางครั้งก็ไม่ปรากฏ ผู้อ่านต้องสรุปเอาเอง

วิธีการสรุปความ

1. อ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ
2. อ่านให้ละเอียด
3. อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม (การตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกครั้ง)
4. ตัดรายละเอียดที่ไม่สำคัญของประโยคออก เช่น
ตัวอย่างประกอบ ตัวเลข ข้อเปรียบเทียบ
5. หาประโยคทองที่จะมาสนับสนุนหรือสร้างเป็นใจความสำคัญ
6. เลือกหรือสร้างใจความสำคัญจากประโยคที่ปรากฏ
7. สรุปความหรือสร้างใจความสำคัญขึ้นด้วยถ้อยคำของตนเอง

ใบความรู้ เรื่อง กลวิธีการอ่าน

กลวิธีการอ่าน เป็นขั้นตอนในการอ่านที่จะทำให้นักเรียนแต่ละคนสามารถ ประสบความสำเร็จในการอ่านได้

แบบที่ 1 มี 3 ขั้นตอน

1. ขั้นก่อนอ่าน กลวิธีคือ ตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน หาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ
2. ขั้นอ่าน กลวิธีคือ ในขณะอ่าน ตั้งคำถามและหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน
3. ขั้นหลังอ่าน กลวิธีคือ ทบทวนสิ่งที่อ่าน

แบบที่ 2 มี 4 กลวิธีดังนี้

1. กลวิธีในการใช้ระบบการจำ เป็นวิธีช่วยให้จำเรื่องได้ดี

1.1 **การใช้จินตนาการประกอบ** ช่วยให้จำคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม โดยการกำหนดสัญลักษณ์หรือภาพที่เป็นรูปธรรมแทน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจเรื่องที่อ่านนั้นชัดเจน และจดจำเรื่องได้ง่ายขึ้น

1.2 **การเขียนแผนผัง** ช่วยเรียงลำดับความคิด ความสัมพันธ์ลงบนแผนผังที่มีลูกศรเชื่อมโยง แสดงให้เห็นลำดับขั้นตอนของเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านจากแผนผังนี้

1.3 **การให้ความหมายหรือคำจำกัดความคำศัพท์** มี 2 ขั้นตอนคือ ขั้นแรกเมื่ออ่านพบคำที่ไม่รู้จักความหมาย ให้นึกถึงคำที่ใกล้เคียง ขั้นที่ 2 คือพยายามเข้าใจความหมาย ให้ความหมายอย่างกว้างๆ เมื่ออ่านจบบทจะเข้าใจหรือการหาความหมายของคำศัพท์จากบริบทที่อ่าน

1.4 **ท่องในใจ** ช่วยให้ผู้อ่านจำสิ่งที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เช่นเมื่ออ่านจบแล้วสรุปความเข้าใจโดยทวนเบาๆ เฉพาะข้อความที่คิดว่าสำคัญ หรือท่องจำเฉพาะข้อความที่ไม่เข้าใจ

2. กลวิธีในการใช้ความรู้ความคิด

เป็นการสรุปหรือพิจารณาหาเหตุผล ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเอง ให้ตนเองมีส่วนร่วมในการอ่านมากที่สุด มีโอกาสคิดวิเคราะห์หาเหตุผลด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายและหาแนวคิดที่สำคัญ ซึ่งมีกลวิธีดังนี้

2.1 **การทวนซ้ำ** คือการอ่านมากกว่า 1 รอบเพื่อเก็บรายละเอียดและสามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้ การอ่านรอบแรกอย่างผ่านๆ เพื่อค้นหาจุดหลักของเรื่อง อ่านรอบที่สองเพื่อเก็บประเด็นของเรื่องที่อ่านและตอบคำถามที่ตั้งไว้ โดยอ่านคำถามก่อนแล้วอ่านเนื้อเรื่อง หรืออ่านคำที่ไม่เข้าใจแล้วหาความหมายก่อน

2.2 **การจดโน้ต** ซึ่งไม่ใช่การจดตามสิ่งที่อ่าน แต่เป็นการจดความเข้าใจของผู้อ่านที่อ่านเรื่องนั้น เป็นข้อความสั้นๆ จดไว้บริเวณข้อความที่อ่าน หรือสมุดโน้ต

2.3 **การเน้นอักษร** จะช่วยให้ส่วนสำคัญเด่นชัดขึ้น ทำได้หลายวิธีเช่น ระบายสีเน้นตัวอักษร ชีตเส้นใต้ ทำเครื่องหมาย เช่น ดอกรัน ดาว การวงกลมล้อมรอบคำที่สำคัญ

3. กลวิธีการใช้สิ่งทดแทน

เป็นการเดาหรือการใช้ความหมายใกล้เคียงตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน

3.1 **เดาเรื่องจากคำที่พบ** เช่น พบคำว่า หญ้า ต้นไม้ น้ำ ปุ๋ย ก็สามารถเดาหรือคาดคะเนได้ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร ทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีแนวคิดอะไร จะโยงเข้ากับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านได้

3.2 **เดาเรื่องจากชื่อเรื่อง** ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เนื้อหามุ่งเสนออะไร เป็นเรื่องที่สัมพันธ์สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้อ่านหรือไม่ เช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก ผู้อ่านก็สามารถเดาว่าน่าจะเป็นเรื่องที่ชี้ให้เห็นปัญหาและแนวทางแก้ไข เมื่ออ่านเรื่องก็สามารถตอบคำถามและสรุปประเด็นได้ง่ายขึ้น

3.3 **เดาเรื่องจากสำนวนประโยค** ซึ่งผู้อ่านสามารถทำนายแนวคิดของเรื่องได้ เช่น เป็นเรื่อง สนับสนุน คัดค้าน ยกย่อง ลักษณะภาษาที่เชิญชวนให้น่าสนใจ หรือต้องการทิ้งปมไว้ให้คิด เพื่อที่ผู้อ่านจะได้ทราบว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไรถึงผู้อ่าน

3.4 **คุณภาพประกอบเรื่องที่อ่าน** สามารถช่วยให้ผู้อ่านสร้างจินตนาการในการอ่านได้ดียิ่งขึ้นและเข้าใจเรื่องได้เร็วขึ้น

4. กลวิธีการสื่อสารในสังคม

เป็นกลวิธีที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อสอบถาม อภิปราย ฟังความคิดเห็น และเป็นแนวทางในการอ่านของตน ปฏิบัติได้ดังนี้

4.1 **ฟังคำอธิบายจากครู** คือได้ทราบวัตถุประสงค์ของเรื่องที่อ่าน รายละเอียดที่สำคัญ ทำให้มีแนวทางในการอ่านเรื่องนั้น เพื่อจะได้เข้าใจและรู้แนวคิดของผู้เขียนได้ดียิ่งขึ้น

4.2 **ซักถามครู หรือเพื่อน** เมื่อมีข้อสงสัย เมื่ออ่านแล้วไม่เข้าใจวิธีที่ง่ายที่สุดคือ ถามครู ถามเพื่อน เพื่อที่จะได้คำตอบ แก้สงสัยได้รวดเร็วกว่าที่จะอ่านเรื่องนั้นซ้ำอีกครั้ง

4.3 **สอบถามจากเพื่อน** ตรวจสอบคำตอบกับเพื่อน ว่ามีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ เพื่อตรวจสอบว่าตนเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจส่วนใด

4.4 **อภิปรายในห้องเรียน** เป็นการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทัศนคติ แนวความคิด รวมทั้งฝึกการวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่าน

4.5 **นำเรื่องที่อ่านไปอภิปรายกับผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น** เป็นการฝึกเล่าเรื่องถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้อื่นฟัง และยังได้แลกเปลี่ยนความคิด ทำให้เกิดความรู้และแง่คิดกว้างขวางขึ้น

4.6 **ฟังเรื่องที่จะอ่านก่อนแล้วจึงอ่านเอง** จะทำให้ทราบเรื่องก่อนและอ่านได้เร็วขึ้น สามารถเน้นประเด็นสำคัญได้

4.7 **อ่านเรื่องแล้วฟังจากผู้อื่นอีกครั้ง** เป็นการทบทวน และสามารถจำเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

กลวิธีการอ่าน เป็นวิธีการอ่านเพื่อช่วยการอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กลวิธีการอ่านนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหรือใช้ทุกกลวิธี จุดเน้นอยู่ที่ความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านสามารถ ฝึกหัดให้เกิดความชำนาญ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

แบบฝึกอ่านชุดที่ 1

เรื่องที่ 1 ควาย

ตลอดชีวิตของมันให้แต่คุณแก่มนุษย์ ช่วยไถนาปลูกข้าว มูลเป็นปุ๋ยชั้นเลิศ ไม่กินอาหารอะไรให้สิ้นเปลือง นอกจากหญ้าตามพื้นดิน แต่จุดจบของมันกลับอยู่ที่โรงฆ่าสัตว์

จะมีสัตว์ชนิดใดในโลกที่มนุษย์ใช้ประโยชน์ได้มากเท่าควาย สำหรับชาวนาแล้ว ควายไม่ได้เป็นสัตว์เลี้ยงเหมือนหมู เป็ด ไก่ แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวด้วย จนชาวบ้านบางคนกล่าวว่า “หากผมตาย ลูกเมียผมจะร้องไห้เศร้าโศกเสียใจ แต่หากควายตาย ลูกเมียผมจะอดตาย”

แบบฝึกอ่านชุดที่ 1

เรื่องที่ 2 ม้าน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง

ขอแนะนำให้คุณลองรู้จักกับม้าน้ำ สัตว์ที่มีพหุจรรยชนิดหนึ่งในโลกที่หัวมันเหมือนกับม้า หางคล้ายกับลิง มีถุงที่ท้องเหมือนจิงโจ้ และเปลี่ยนสีได้เหมือนกิ้งก่า และที่น่าแปลกคือเป็นสัตว์ชนิดเดียวในโลกที่ตัวผู้ตั้งครรภ์และออกลูก ทั้งที่ในระหว่าง 3-4 วัน ที่มีการผสมพันธุ์ ซึ่งมันใช้ ลำตัวที่คล้ายกับเกราะเสียสละซึ่งกันและกันและมีเสียงดัง จากนั้นตัวเมียก็จะเอาไข่ไปใส่ที่ถุงหน้าท้องของตัวผู้ การถ่ายเทไข่นี้ใช้เวลาเพียง 5 วินาทีเท่านั้น แต่ในช่วงเวลา 15 ถึง 45 วันต่อมา ตัวผู้ก็จะรับภาระเลี้ยงดูไข่ในถุงหน้าท้องของมัน จนกระทั่งลูกตัวน้อยออกจากถุงหน้าท้องมาแหวกว่ายอยู่รอบๆ ตัว ลูกของมันจะออกมาคราวละ 150 ถึง 200 ตัว จะมีรูปร่างคล้ายจำลองมาจากพ่อแม่ของมัน แต่มีเรียวร่างเล็กกว่าเท่านั้น

ม้าน้ำในทะเลและมหาสมุทรรอบโลก จะมีทั้งหมด 35 พันธุ์ ซึ่งจะมีลำตัวยาวตั้งแต่ 2 นิ้ว จนถึงเกือบ 1 ฟุต ม้าน้ำไม่มีฟัน ไม่มีท้อง และไม่มีซี่โครง แต่มันจะกินเหยื่อซึ่งเป็นหอยเล็กๆ หรือสัตว์น้ำเล็กๆ โดยใช้จมูกที่แหลมคล้ายเครื่องดูดฝุ่นดูดเข้าไป

ม้าน้ำเป็นสัตว์ที่ว่ายน้ำแย่มาก และมันจะมีครีบด้านหลังที่จะพยุ้น้ำขึ้นไปเป็นแนวตั้ง ครีบนี้อาจเร็วมาก ถึง 70 ครั้ง ต่อ 1 วินาที เร็วมากจนสายตาของคนเราดูไม่ทัน ม้าน้ำไม่มีอาวุธธรรมชาติที่จะป้องกันตัวเอง มันจึงใช้การพรางตัวโดยสามารถเปลี่ยนสีของมันให้เข้ากับสิ่ง แวดล้อมได้เพียงในช่วงไม่กี่วินาทีหรือพริบตาเดียว นอกจากนั้นมันยังสามารถเปลี่ยนรูปร่างให้เหมือนกับพวกพืชพันธุ์ใต้ทะเลได้ด้วย

ด้วยการที่หางของม้าน้ำคล้ายกับลิง มันจึงสามารถใช้หางนี้จับสิ่งต่างๆ นอกจากนั้นมันยังใช้หางนี้ยึดสิ่งต่างๆ เหมือนกับการทอดสมอเรือให้ร่างของมันตั้งตรง คา 2 ข้างของมันต่างก็เป็นอิสระซึ่งกันและกัน ข้างหนึ่งสามารถจะมองดูศัตรูที่จะมาทำร้าย ส่วนอีกข้างหนึ่ง ก็จะมองหาอาหาร นักวิจัยยังได้พบว่า ม้าน้ำยังมีลักษณะนิสัยแตกต่างกันอีกด้วย บางพวกก็ดูกระตือรือร้นและก้าวร้าว บางพวกก็สงบเสงี่ยมและขี้อาย นี่คือน้ำสัตว์ที่น่าทึ่ง

แบบฝึกอ่านชุดที่ 2

เรื่องที่ 1 ขนมหปีใหม่ของไทย

ใกล้ถึงเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ เพื่อนคงเห็นขนมเด็กขายกันทั่วไป บางร้านตกแต่งหน้าเค้กสวยงาม บรรจุกล่องผูกโบว์สวย ทำให้ผู้คนนิยมซื้อให้กันเป็นของขวัญจนดูราวกับว่าขนมเค้ก จะเป็นขนมปีใหม่ของไทย ไปเสียแล้ว

ความจริงขนมเค้กเป็นของฝรั่ง คนไทยสมัยก่อนมีขนมไทยเป็นของขวัญปีใหม่ เด็กจะเร่งวันเร่งคืนให้ถึงวันปีใหม่ แต่เมื่อวันปีใหม่เมื่อครั้งคุณตาคุณยายยังเด็กไม่ใช่วันที่ 1 มกราคม เช่นปัจจุบันนี้ หากเป็นวันที่ 13 เมษายน ที่เราเรียกกันว่า วันสงกรานต์ ต่อมารัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ประกาศให้วันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามแบบปฏิทินสากลตั้งแต่นั้น ปี พ.ศ. 2484

แบบฝึกอ่านชุดที่ 2

เรื่องที่ 2 ปวดศีรษะ

ตลอดชีวิต คนเราจะไม่เคยปวดศีรษะเลยเห็นจะไม่มี ปวดศีรษะเป็นอาการอย่างหนึ่งที่จะพบว่าเป็นกันมาก บางครั้งมีอาการน้อยจนไม่สังเกตหรือไม่สนใจ บางคนนานๆจึงจะปวดศีรษะเสียครั้งหนึ่ง แต่บางคนเป็นบ่อยๆ หรืออาจเป็นตลอดเวลา อย่างไรก็ตามปวดศีรษะไม่ใช่โรค กล่าวคือ โรคปวดศีรษะนั้นไม่มีปวดศีรษะเป็นเพียงอาการอย่างหนึ่ง หรือเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยต้นเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งต้นเหตุของการปวดศีรษะนั้นมีอยู่มากมายจนพูดกันไม่ได้จบ บางต้นเหตุอาจรักษาได้ง่าย บางต้นเหตุรักษาได้ยาก และบางทีเรื่องปวดศีรษะนี้ก่อให้เกิดปวดศีรษะแก่แพทย์ผู้ให้การรักษาอย่างมาก

แบบฝึกอ่านชุดที่ 2

เรื่องที่ 3 ชีวิตที่พอเพียง

ชีวิตที่เยือกเย็นที่สุดมิใช่จะหมายความว่า มีทุกสิ่งทุกอย่างครบถ้วนบริบูรณ์ตามต้องการ เพราะการมีให้ครบถ้วนตามต้องการนั้นเป็นสิ่งที่วิเศษ ความรู้สึกที่ชีวิตของเราพอแล้วนั้นต่างหากเป็นบ่อเกิดแห่งรากฐานของความสงบเย็น แต่ว่าแค่ไหนเล่าจึงจะพอ ที่ขับรถขึ้นล่องเจริญกรุง และขึ้นเครื่องบินไปกลับกันอยู่ทุกวันนี้ก็ยังไม่พอนั่นเอง พอไม่พอนั้นไม่ใช่รู้ได้โดยไปมองดูว่าที่บ้านมีอะไรบ้างแล้ว แต่ควรมองดูในใจของตัวเองนั้นแหละว่า ความอยากของเรานั้นยังเป็นรูปพุ่งออกจากแสงอยู่หรือเปล่า เมื่อใดที่ดับความอยากได้สำเร็จ นั้นแหละจึงจะหลุดพ้นจากความร้อนไปสู่ความเย็น ชนิดไม่เกี่ยวกับสายลมหรือการอาบน้ำ

ใบงานที่ 1.1

การจับใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ลงในกระดาษคำตอบของกลุ่ม

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนประโยคที่เป็นใจความสำคัญ
2. ให้ตั้งคำถาม ถามตนเองทุกข้อพร้อมหาคำตอบจากข้อความนั้นๆ 1 คำถาม

๘๘๘๘๘

๘

๘๘๘๘๘

❶ ข้าวโพดเป็นอาหารหลักของอินเดียนแดง พวกเขาถือว่าพระเจ้าประทานมาให้ ดังมีตำนาน ข้าวโพดเล่าต่อกันมาว่า เทพเจ้าแปลงพระองค์ลงมาในรูปของกา นำเมล็ดข้าวโพดมาประทานให้มนุษย์

❷ ท่านอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนอ้วน เพื่อนของท่านอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนร่ำรวย บางคนอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนไม่พิการ แต่เบคอนปรัชญาเมธีชาวอังกฤษพิจารณาคนผิดไปจากนั้น ท่านว่าคนสมบูรณ์คือคนอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือทำให้คนสมบูรณ์

❸ คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อน มีเหตุการณ์ใหม่ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่หยุดยั้ง ทุกคนที่หวังความก้าวหน้าจึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างไม่หยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ถอยหลัง

❹ ปลาฉลามมีอยู่มากมาย รวมทั้งสิ้น 349 ชนิดแตกต่างกันออกไปทั้งขนาดและนิสัยใจคอ ตัวเล็กที่สุดเรียกว่า ฉลามแคระ (dwarf shark) ยาวเพียง 15 เซนติเมตรพบในมหาสมุทรแปซิฟิก ลึก 300- 900 ฟุต ตัวใหญ่ที่สุดคือ ฉลามวาฬ (whale shark) ตัวยาวไม่ต่ำกว่า 12 เมตร เคยพบยาวถึง 18 เมตร จัดเป็นปลาใหญ่ที่สุดในโลก

๕ เพราะว่ามี นกโรบินกินแมลง หนอน และสัตว์อื่นๆที่พบได้ในบริเวณต้นไม้มันจึงทำรังบนต้นไม้ ไก่ฟ้ากินเมล็ดหญ้า และเมล็ดข้าว มันจึงทำรังบนพื้นหญ้าหรือทุ่งนา ท่านสามารถพบรังนกอินทรีอยู่บนที่สูง ในซอกผาซึ่งเป็นที่ซ่อนของงู หนู กระต่าย

๖ อาหารไทยหลายประเภทจะขาดตะไคร้เสียมิได้ ชาวไทยใช้ตะไคร้เป็นเครื่องเทศใส่ในเครื่องปรุงพร้อมน้ำ แกงหลายชนิดทั้งแกงป่า แกงมัสมั่น แกงกะหรี่ พะแนง ต้มยำ แกงเขียวหวาน ต้มข่า หรือดับกลิ่นคาวในอาหาร ซอยเป็นแว่นๆ แต่งกลิ่นต้มยำ แต่งกลิ่นแยลลี่ ทำน้ำตะไคร้ ต้มขึ้นใจ หรือผสมเครื่องต้มทั้งชนิดมีแอลกอฮอล์และไม่มีแอลกอฮอล์

๗ คุณพ่อบอกว่า ทุกข์หรือสุขเป็นเรื่องที่เราหาหันมาใส่ตัวเองทั้งนั้น เหมือนน้ำแข็งก็อยู่ในตู้เย็นหรือกาต้มน้ำร้อนวางอยู่บนเตาเป็นที่เป้นทาง ถ้าเราไม่เปิดตู้เย็นเอาน้ำแข็งเราก็ไม่รู้สึกร้อนหรือถ้าไม่เอามือไปโดนกาบนเตาเราก็ไม่รู้สึกร้อน คุณพ่อบอกว่าความสุขที่แท้จริงคือความสุขที่ให้ความสงบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องดิ้นรนหาจากไหน แต่ให้มองจากสิ่งใกล้ตัว บางคนนั่งเฉยๆอยู่ใต้ต้นไม้ ก็มีความสุข บางคนนั่งมองปลาที่ว่ายอยู่ในน้ำก็มีความสุข หรือบางคนที่ชอบอยู่กับต้นหมาก รากไม้ ก็มีความสุขได้เหมือนกัน

๘ ผมเห็นคนญี่ปุ่นถือปืนโตไปทำงานเป็นว่าเล่น ค่าครองชีพที่แพงลิ่ว บีบบังคับให้คนญี่ปุ่นต้องทำแบบนี้ นอกจากจะประหยัดได้เต็มที่แล้ว แม่บ้านยังได้แสดงฝีมืออย่างสุดๆอีกต่างหาก คนญี่ปุ่นมีนิสัยประหยัดอยู่ในวินัย จะทำอะไรสักอย่างต้องคิดแล้วคิดอีกเพื่อประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แม้แต่ดอกไม้ก็จะเจาะเป็นรูเล็กๆ เพื่อให้เนื้อไม้แห้งและไขขาวเล็ดลอดออกมาจาก ไขจนหมด ไม่เหลือแม้แต่หยาดหยด

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มครบตามขั้นตอนแล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ทำหน้าที่บันทึกเขียนลงกระดาษคำตอบของกลุ่ม และเตรียมตัวเพื่อรายงานหน้าชั้น
2. กลุ่มใดไม่ได้รายงานให้ผู้นำกลุ่มนำกระดาษคำตอบส่ง

ยาสีฟัน

เมื่อสมัยคุณตาคุณยายยังเป็นเด็ก ๆ อยู่ นั้น คนแก่และไม่แก่ที่กินหมากจนปากเปรอะฟันดำนั้นมีมากมาย ยิ้มแต่ละครั้งอวดฟันดำมิด พวกนี้ตื่นเช้าไม่สีฟันด้วยแปรงหรือด้วยกิ่งข่อย แต่เอาเปลือกหมากนั้นสีฟัน แล้วอมน้ำขลุกขลิก บ้วนทิ้ง ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการแปรงฟัน เพราะมันแต่คิดว่าอมหมากนั้นสำคัญกว่า บางคนอมหมากแล้วนอนหลับไป เผลอสลื่นเอาหมากไปก็มี กว่าจจะรู้สึกตัวก็เข้าไปอยู่ในท้องแล้ว แต่เด็ก ๆ ที่ไม่ได้กินหมากก็มีแปรงสีฟันใช้กันแล้ว ยาสีฟันสมัยก่อนที่นิยมกันมากที่สุดก็คือ เกลือป่นนี่เอง ตื่นเช้าขึ้นมาก็เอาแปรง สีฟันจิ้มเกลือในโถเค็ม ๆ แปรงฟันจนสะอาด เกลือนี่รักษาฟันให้ทนทานดี ทั้งราคาก็ถูกซื้อสดต่างก็ได้ยี่ห้อใช้กันทั้งบ้านนาน ตั้งเป็นเดือน ยาสีฟันที่เป็นผง ๆ ก็มีขายแล้ว ช่วยให้ฟันขาวและมีกลิ่นรสพิมเสนหอมดี นำใช้กว่าเกลือ แต่ต้องเสียสตางค์ซื้อ ที่นิยมกันก็คือ “เกลือสะตุ” คือเอาเกลือเม็ดหรือเกลือป่นมาใส่น้ำขลุกขลิก ใส่ขามดินหรือหม้อดิน อาจจะเป็นฝาละมีก็ได้ตามขนาดมากน้อย เอน้ำตั้งไฟให้เดือดแล้วช้อนผง ๆ ก็จะลอยขึ้นมาแล้วช้อนออกทิ้งเสีย จะเหลือเกลือที่ขาวสะอาด นำใช้ใส่โถไว้สีฟัน ถ้าจะให้ยอดยิ่งขึ้นก็ต้องใส่สารส้มสะตุลงไปด้วยปนกัน ยาสีฟันที่ใส่สารส้มนี้มีคุณภาพดีมาก เลือดไม่ออกตามไรฟัน หรือที่เรียกว่า “ลักปิดลักเปิด” ทำก็ง่าย ทำครั้งหนึ่งใช้ไปได้นานทีเดียว แต่รสเปรี้ยวเผื่อน ๆ ผาด ๆ นับว่าเป็นยาสีฟันทำใช้เองในครัวเรือน บางบ้านมีตำรายาสีฟันทำเอง นอกจากใส่เกลือสะตุ สารส้มสะตุ พิมเสนแล้ว ยังใส่ผงถ่าน ผงถ่านนี้ต้องป่นให้ละเอียด ๆ ถ้าหายาบแล้วเวลาสีฟันมักพลัดหลงเหลืออยู่ ทำให้ตึง ๆ กับ ๆ พอกับเคี้ยวทรายทีเดียว ถ่านนี้ทำให้ฟันขาว บางคนใช้ถ่านชิ้นเล็ก ๆ ขัดฟัน แก่คราบเหลืองได้ดีพอใช้ บางตำราพิสดารยิ่งขึ้น คือใส่ข่อยปน และกานพลูปนไปด้วย ช่วยรักษาเหงือก แก่ร้าวขนาดคือเหงือกบวม ช่วยให้ฟันทนไม่โยกคลอนง่าย ๆ กานพลูปนนอกจากจะเผ็ด ๆ ข่า ๆ แล้วยังแก้ปวดฟันได้ ยาสีฟันของไทยจึงมีสีดำ ๆ ไม่นำใช้ แต่หอมกานพลูกับพิมเสนดี

คุณปู่ของคุณยายเล่าว่า พวกแขกอินเดียมีฟันสีขาวสวยเพราะแปรงฟันด้วยกิ่งข่อย กิ่งข่อยนี้ตัดเป็นท่อน ๆ ยาวขนาดพอเหมาะมือ มีขายเป็นมัด ๆ ราคามัดละสี่ห้าสตางค์ ตั้ง 100 ท่อน แต่ก่อนนี้มักนิยมกิ่งข่อยจากอินเดีย ตอนหลัง ๆ ในเมืองไทยก็มีข่อยมาก ไม่ต้องเอามาจากอินเดีย เขาเอาปลายกิ่งข้างหนึ่งมาทุบให้แตก ๆ ถ้าคนฟันดีก็เอาฟันขบ ๆ เคี้ยว ๆ แล้วถู ๆ แล้วก็ล้างเก็บไว้ใช้ไปเรื่อย ๆ มันก็สิ้น ๆ ลงไปเอง ข่อยนี้ช่วยรักษาเหงือกและรากฟัน เมื่อได้ขบกัดก็รักษาไปในตัวเสร็จ ดีกว่าใช้เปลือกหมากถูฟัน เพราะมีด้ามยาวกว่า ซอกซอนไปได้ทั่วปาก เปลือกหมากใช้ได้แต่ด้านนอกเท่านั้น จะล้วงเข้าไปข้างในก็ไม่ถนัดเพราะสั้น

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ยาสีฟัน

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มอ่านเรื่อง ยาสีฟัน โดยอ่านในใจภายในเวลา 5 นาที แล้วปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. ให้ตอบคำถามสั้น ๆ ต่อไปนี้

1.1 ในสมัยก่อนเมื่อครั้งยังไม่มีแปรงสีฟัน คนไทยใช้อะไรเป็นเครื่องมือในการแปรงฟัน

1.2 ยาสีฟันที่คนสมัยก่อนนิยมใช้มากที่สุดคืออะไร

1.3 เพราะเหตุใดคนสมัยก่อนจึงนิยมนำเอาผงถ่านมาสีฟัน

1.4 ดันขอยมีสรรพคุณในการรักษาฟันอย่างไร

1.5 ทำไมการทำยาสีฟันสมัยก่อนจึงนิยมใส่สารส้ม

2. ให้นักเรียนเขียนบอกความแตกต่างของความเป็นอยู่ระหว่างคนไทยในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบัน

3. ให้บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่องนี้

4. ให้นักเรียนบอกวิธีดูแลรักษาฟันของคนไทยสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน

5. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องนี้

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มครบตามขั้นตอนแล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ทำหน้าที่บันทึกกลางกระดานคำตอบของกลุ่ม

และเตรียมตัวเพื่อรายงานหน้าชั้น

2. กลุ่มใดไม่ได้รายงานให้ผู้นำกลุ่มนำกระดานคำตอบส่ง

หุบเขามรณะ

ชื่อหุบเขามรณะ นี้ฟังดูน่ากลัวราวกับว่าถ้าเดินเข้าไปในหุบเขานี้ก็จะเสี่ยงกับความตาย ผู้ที่เข้าไปจะพบกับความน่ากลัว และมีผีสิงเข้ามาประกอบ ความจริงแล้ว ปัจจุบันหุบเขามรณะนี้ ไม่ได้เป็นสถานที่ที่น่ากลัวแต่อย่างใด ทุกวันนักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวสถานที่แห่งนี้นักมาก เป้าหมายของพวกเขาคือชมภูมิประเทศและดูบริเวณที่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล ในราว พ.ศ. 2392 เป็นยุคที่คนกำลังตื่นทอง นักขุดทองเดินทางจากภาคตะวันออกสู่ภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกาเพื่อขุดทองในรัฐแคลิฟอร์เนีย กลุ่มผู้บุกเบิกกลุ่มหนึ่งเดินทางผ่านหุบเขานี้พบว่า พื้นที่แถบนี้ เปล่าเปลี่ยวน่ากลัวและเป็นทะเลทรายแทบจะไม่มีพืชและสัตว์มีชีวิตอยู่ได้ ผู้รอดชีวิตจากการที่สามารถผ่านหุบเขานี้ไปได้จึงขนานนามว่า หุบเขามรณะ

หุบเขามรณะนี้อยู่ทางทิศตะวันออกตอนกลางก่อนไปทางใต้ของแคลิฟอร์เนียติดกับชายแดนรัฐเนวาดา เป็นหุบเขาแคบๆ มีความยาว 225 กิโลเมตร กว้าง 7-23 กิโลเมตร นักธรณีวิทยา อธิบายว่าสาเหตุที่เกิดหุบเขาคือ เป็นรอยเลื่อนหรือรอยแตกของผิวโลก ประกอบกับมีเทือกเขาทั้งสองด้านเกิดขึ้นมาและพื้นที่ตรงกลางทรุดลงทำให้เกิดเป็นร่องหุบเขาและกลายเป็นทะเลสาบน้ำแข็ง ต่อมาน้ำระเหยแห้งไปเพราะมีภูเขามาปิดทางเข้าออกของน้ำ หลังจากน้ำแห้งก็เหลือแต่พื้นดินแข็ง บริเวณหุบเขามรณะจัดว่า เป็นสถานที่ร้อนจัดและแห้งแล้งที่สุดในโลก เคยมีผู้บันทึกไว้ว่าอุณหภูมิสูงสุดในฤดูร้อน 57 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำกว่า 50 มิลลิเมตร ในปัจจุบันฤดูหนาวมีผู้คนนิยมไปท่องเที่ยวกันที่นั่น เพราะมีแดดอบอุ่นสำหรับคนอเมริกัน ธรรมชาติก็สวยงามตอนเช้าและตอนเย็นภูเขาจะเปลี่ยนเป็นสีต่างๆ แม้ จะเป็นดินแดนที่แห้งแล้ง แต่ก็ยังมีพืชและสัตว์บางชนิด เช่น กระบองเพชร กิ้งก่า งู กระรอก แมงป่อง สุนัขป่า และสุนัขจิ้งจอก

หุบเขามรณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของทะเลทรายโมฮาวี ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางครอบคลุมถึง 64,700 กิโลเมตร ในสมัยก่อนน้ำทะเลเคยท่วมบริเวณนั้นมาก่อน ต่อมาเมื่อภูเขาสูงเกิดขึ้นปิดกั้นทางเข้าออกของน้ำจากมหาสมุทรแปซิฟิก ภูเขาไฟระเบิดทำให้ลาวา ไคลนิตและเก๊ากันปกคลุมพื้นที่บางแถบ ปัจจุบันสภาพพื้นที่ทั้งหมดเป็นทะเลทรายเว้งว่าง พื้นดินปนทรายปนกรวด ซากลาวาภูเขาไฟที่ดับแล้วและภูเขาไฟที่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากในบริเวณทะเลทรายโมฮาวีนั้นเคยเป็นทะเลสาบมาก่อนแล้วแห้งสนิทในภายหลัง หลังจากน้ำระเหยไปแล้ว สิ่งที่เหลือก็คือแร่ บอแรกซ์และแรโซเดียมซัลเฟต ต่อมาเมื่อมีการค้นพบแร่บอแรกซ์ ก็มีการทำเหมือง นอกจากนั้นยังพบแร่ทองคำ และทองแดงในบริเวณทะเลสาบนี้พื้นดินแห้งสนิท รถบรรทุกวิ่งได้แต่ได้ผิวหน้าดินลงไปไม่ลึกนักยังเป็นน้ำเกลือข้นเหลว บริษัทที่ทำอุตสาหกรรมผลิตสารเคมีเพียงแต่ต่อท่อลงไปสูบน้ำเกลือขึ้นมาผ่านกระบวนการทำเคมีต่อไป

ใบงาน 1.3

เรื่อง หุบเขามรณะ

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มอ่านเรื่อง หุบเขามรณะ โดยอ่านในใจภายในเวลา 5 นาที แล้วปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. ให้ตอบคำถามสั้น ๆ ต่อไปนี้

1. หุบเขามรณะอยู่ในบริเวณใด
2. เหตุใดสถานที่แห่งนี้จึงได้รับชื่อว่า หุบเขามรณะ
3. เพราะเหตุใดนักท่องเที่ยวจึงนิยมไปท่องเที่ยวที่หุบเขามรณะ
4. ข้อสรุปของเรื่องหุบเขามรณะคืออะไร
5. บริเวณหุบเขามรณะมีลักษณะพิเศษที่หุบเขาอื่นไม่มีอย่างไร
6. เหตุผลใดที่แสดงว่าบริเวณทะเลทรายโมฮาวีเป็นทะเลสาบมาก่อน
7. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
8. นักเรียนได้ประโยชน์อย่างไรในการอ่านเรื่องหุบเขามรณะ
9. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องหุบเขามรณะ

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มครบตามขั้นตอนแล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ทำหน้าที่บันทึกสรุปคำตอบลงกระดาษคำตอบของกลุ่ม และเตรียมตัวเพื่อรายงานหน้าชั้น
2. กลุ่มใดไม่ได้รายงานให้ผู้นำกลุ่มนำกระดาษคำตอบส่ง

แบบทดสอบย่อย
เรื่องการจับใจความสำคัญ

1. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. การหาข้อเท็จจริงของเรื่องที่อ่าน
 - ข. การหารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
 - ค. การจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - ง. การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตเรื่องที่อ่าน
 2. ประโยคใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร
 - ก. เป็นประโยคสนับสนุน
 - ข. เป็นประโยคให้ตัวอย่าง
 - ค. เป็นประโยคที่เป็นแก่นของย่อหน้า
 - ง. เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความ
- อ่านข้อความนี้ แล้วตอบข้อ 3-4
- "จุมุกของเรามีประโยชน์มาก นอกจากจะมีไว้เพื่อหายใจเข้าและออกแล้ว ยังใช้ดมกลิ่นต่างๆ และยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เรามีใบหน้าที่น่าดูอีกด้วย"
3. ข้อใดคือใจความสำคัญ
 - ก. เราควรดูแลรักษาจุมุก
 - ข. จุมุกของเรามีประโยชน์มาก
 - ค. จุมุกมีไว้เพื่อหายใจและดมกลิ่น
 - ง. จุมุกช่วยให้ใบหน้าที่ของเราดูน่าดู
 4. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร
 - ก. จุมุกของฉัน ข. คนกับจุมุก
 - ค. หน้าที่ของจุมุก ง. ประโยชน์ของจุมุก
- เรื่อง ยาสีฟัน**
5. เพราะเหตุใดคนสมัยก่อนนิยมเอาเกลือมาใช้แทนยาสีฟัน
 - ก. เกลือทำให้ฟันขาว
 - ข. เกลือช่วยรักษาเหงือก
 - ค. เกลือช่วยทำให้กลิ่นปากหอม
 - ง. เกลือช่วยรักษาฟันให้ทนทาน
 6. "ยาสีฟันที่เป็นผงๆ ก็มีขายแล้วช่วยให้ฟันขาวและมีกลิ่นรสพิมเสนหอมดี น่าใช้กว่าเกลือแต่ต้องเสียด่างค์ซื้อ" ข้อความนี้เน้นให้เห็นถึงข้อใด
 - ก. สมัยก่อนมียาสีฟันขายแล้ว
 - ข. ยาสีฟันสมัยก่อนราคาแพง
 - ค. เกลือมีประโยชน์กว่ายาสีฟัน
 - ง. คนนิยมใช้ยาสีฟันมากกว่าเกลือ

7. "งานปลูกป่านอกจากจะเผ็ดๆ ซ้ำๆ แล้วยังแก้ปวดฟันได้" ข้อความนี้ทำให้ผู้อ่านทราบถึงข้อใด
 - ก. ประโยชน์ของงานปลูก
 - ข. การทำยาสีฟันในสมัยก่อน
 - ค. ลักษณะและสรรพคุณของงานปลูก
 - ง. วิธีการรักษาโรคปวดฟันโดยใช้งานปลูก
 8. จากเรื่องนี้ ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
 - ก. สมัยก่อนกิ่งข่อยทำรายได้เป็นอย่างดีให้แก่คนไทย
 - ข. สมัยก่อนเรานิยมใช้กิ่งข่อยทุบเพื่อใช้ในการสีฟัน
 - ค. สมัยก่อนเรานิยมนำเอากิ่งข่อยไปขายให้แขกอินเดีย
 - ง. สมัยก่อนเวลาเป็นโรครำมะนาดหรือเหงือกบวมเรานิยมรักษาด้วยงานปลูก
- เรื่อง หุบเขามรณะ**
9. บุคคลในข้อใดใช้คำว่า"มรณะ"ได้ถูกต้อง
 - ก. ถนนมรณะสายนี้สวยงามมาก
 - ข. ช้างเผือกในอุทยานน้ำหนาวมรณะ
 - ค. เจ้าอาวาสองค์ก่อนมรณะด้วยโรคชรา
 - ง. แอ่งน้ำมรณะคร่าชีวิตผู้คนไปนับร้อย
 10. สิ่งใดที่เป็นเหตุผลว่าในทะเลทรายโมฮาวีเป็นทะเลมาก่อน
 - ก. ตอนเช้าและตอนเย็นภูเขาจะเปลี่ยนสี
 - ข. มีแร่ทองคำและทองแดงในบริเวณนั้น
 - ค. ขุดลงไปใต้พื้นดินจะมีน้ำเกลือ
 - ง. เป็นดินแดนที่มีภูเขาเกิดขึ้น
 11. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
 - ก. ชักชวนให้ ผู้อ่านไปท่องเที่ยวที่หุบเขามรณะ
 - ข. อธิบายถึงสาเหตุที่เกิดหุบเขาและโรงงานอุตสาหกรรม
 - ค. ตักเตือนผู้อ่านมิให้เข้าไปในบริเวณนี้เพราะเสี่ยงต่อความตาย
 - ง. เล่าถึงความเป็นมาของชื่อและสภาพภูมิศาสตร์ของหุบเขามรณะ
 12. เรื่องนี้นำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด
 - ก. ประกอบการเดินทาง
 - ข. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่
 - ค. แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
 - ง. เขียนบทความวิพากษ์วิจารณ์

การใช้อารมณ์ การฝึกหัดที่จะสังเกตและเรียนอารมณ์ต่างๆ จึงเป็นประโยชน์มากสำหรับการอยู่ร่วม ทำให้นักเรียนเข้าใจเพื่อหรือครูได้มากขึ้น ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันได้

1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทักษะทางสังคมคือการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

1.4 นักเรียนอ่านแบบฝึกเรื่องที่ 1 เรื่อง “พลายมลิวัลย์” และเขียนคำที่ไม่เข้าใจความหมายบนกระดาน

1.5 นักเรียนร่วมกันพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของคำที่นักเรียนเลือกมา ครูย้าถึงกลวิธีการอ่านอีกวิธีหนึ่งคือการทำให้ความหมายของคำเหล่านั้นชัดเจนขึ้น จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องมากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อการอ่านมาก

1.7 ครูยกเนื้อเรื่องเดิมขึ้นมาอธิบายอีกครั้งโดยใช้แผ่นใส พร้อมทั้งแสดงวิธีในการทำความเข้าใจให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนให้นักเรียนดู

1.8 นักเรียนฝึกตามแบบโดยอ่านแบบฝึกเรื่อง “ ซุปมือเปิบ ” “ นายที่รัก ” และครูคอยชี้แนะ

1.9 นักเรียนช่วยสรุปขั้นตอนลงบนกระดานดำและบันทึกลงสมุด

คาบที่ 2

1. ขั้นการสอน

1.1 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเรื่องนักเรียนยกพวกตีกัน ว่าควรแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะถูกจุด แล้วโยงเข้าสู่สุภาษิต คำพังเพย “ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ” หรือ “ คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล ” และให้บอกความหมาย

1.2 ครูใช้คำถามทบทวนความรู้เรื่องกลวิธีการอ่าน

1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ทำงานตามข้อตกลงร่วม

2.2 ผู้นำกลุ่ม รับฟังงานของกลุ่มจากครู วางแผนการทำงานร่วมกันกับกลุ่มและแบ่งภาระงานตามใบงานที่ 2.1

2.3 กลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ

2.4 นักเรียนอ่านเรื่อง นิทานเหี้ยบสุภาษิต จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 และทำงานตามที่กลุ่มมอบหมาย

2.5 นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านและกำกับตนเองตามขั้นตอนดังนี้

2.5.1 ตั้งเป้าหมายการอ่านของตนเอง

2.5.2 ตอบคำถามหรือทำกิจกรรมตามใบงาน

2.5.3 ตั้งคำถามเองอย่างน้อย 1 ข้อพร้อมเฉลยคำตอบ

2.5.4 สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเอง

2.5.5 บันทึกการทำงานของตนเองลงสมุดจดงาน

2.6 นักเรียนแต่ละคนอธิบายงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

2.7 ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามที่กลุ่มร้องขอ

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนลงในใบงานและเตรียมตัวออกรายงานหน้าชั้นเมื่อถูกครูสุ่มเรียก 3 กลุ่ม

3.2 นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยหรือถามเพื่อประลองปัญญา

3.3 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

(การบ้าน)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำรูปภาพคนทั่วไปหรือดารามาอย่างน้อย 2 ภาพ

คาบ3-4

1. ขั้นการสอน

1.1 ครูนำภาพหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชมาถามนักเรียนและกล่าวถึงประวัติโดยย่อและผลงานเด่น

1.2 นักเรียนร่วมกันพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องสั้น และประโยชน์จากการอ่านที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และระบุทักษะทางสังคมที่คาดหวัง

1.4 นักเรียนนำรูปภาพที่ครูมอบหมายให้หามาติดบนกระดาน

1.5 นักเรียนอ่านบทนำเรื่องศิลปินเอก ในหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 หน้า 81-82

1.6 นักเรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่าน

1.7 ครูโยนสาระจากบทนำเรื่องภาพดาราดูและกลวิธีการอ่าน ว่าการสร้างจินตนาการประกอบเรื่องที่อ่านเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านและยังเป็นการทำให้เกิดสมาธิในการอ่านและรู้สึกมีส่วนร่วมในเรื่องที่กำลังอ่านด้วย

1.8 ครูนำเนื้อหาย่อหน้าแรกของเรื่องศิลปินเอกมาสาธิตการอ่านให้นักเรียนดูโดยใช้แผ่นใสและภาพลิเกทรงเครื่องและภาพโรงลิเก ประกอบการสอน

1.9 นักเรียนสรุปขั้นตอนด้วยสำนวนตนเอง

2. ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คนทำงานตามข้อตกลงร่วม

2.2 ผู้นำกลุ่มรับแฟ้มงานจากครู วางแผนการทำงานตามใบงานที่ 2.2 และแบ่งภาระงาน

2.3 นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่องศิลปินเอกและทำงานตามที่กลุ่มมอบหมาย

2.4 ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจ และคอยแนะนำช่วยเหลือตามคำร้องขอของกลุ่ม

2.5 นักเรียนอธิบายงานของตนเองให้เพื่อนเข้าใจ และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนสรุปผลงานลงในใบงานและเตรียมรายงานผลเมื่อครูสุ่มเรียกจำนวน 3 กลุ่ม

3.2 นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยหรือถามเพื่อประลองปัญญา

3.3 ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปบทเรียน

4. ขั้นวัดและประเมินผล

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการทำงานจากแบบสังเกตที่ครูแจกไว้ในแฟ้มงาน

4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยเรื่อง นิทานเทียบสุภาษิตและศิลปินเอก

5. ขั้นสร้างความประทับใจ

- 5.1 ครูแจ้งผลคะแนนความก้าวหน้าทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล
- 5.2 ครูกล่าวชมนักเรียนและนำผลงานและรายชื่อกลุ่มที่ทำคะแนนถึงเกณฑ์ติดป้ายนิเทศ
- 5.3 ครูรวบรวมผลการประเมินการทำงานกลุ่มและกล่าวถึงภาพรวมของการทำงานและ

ข้อชี้แนะ

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมทายอารมณ์พร้อมอุปกรณ์
2. ใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ
3. แผ่นใสบทอ่านเรื่อง พลายมลิวัลย์ ชูมือเปิบและ นายที่รัก
4. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง นิทานเหียบสุภาษิต
5. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง ศิลปินเอก
6. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เรื่อง นิทานเหียบสุภาษิตและศิลปินเอก
7. ภาพดารา ภาพลิเกทรงเครื่อง และภาพโรงลิเก
8. แฟ้มงานกลุ่ม 9 แฟ้ม

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสอบจุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อยเรื่องนิทานเหียบสุภาษิต 10 ข้อ ศิลปินเอก 10 ข้อ
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
 - 2.2 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม
 - 2.3 แบบทดสอบย่อย 20 ข้อ

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนที่ 2

วิชา ภาษาไทย ท 203

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านตีความ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านตีความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้เข้าใจแง่คิดและเจตนาของผู้เขียน ตลอดจนความหมายที่แฝงเร้นอยู่ในข้อความสั้นๆ การตีความผิดพลาดจะทำให้เข้าใจความคลาดเคลื่อน ไม่สามารถรับสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ครบถ้วน นักเรียนจึงควรฝึกฝนการอ่านตีความเพื่อให้สามารถรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ปลายทาง

เมื่อกำหนดให้อ่านหนังสือและงานเขียนประเภทต่างๆ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดีแล้วนักเรียนสามารถบอกเจตนาของผู้ส่งสารได้

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายความหมายของคำและสำนวนภาษาได้
2. เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
4. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
5. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้

เนื้อหา

1. กลวิธีการอ่าน "การทำความเข้าใจให้ชัดเจน"
2. หลักการอ่านตีความ
3. แบบฝึกอ่านเรื่องพลายมลิวัลย์ ชูบมือเปิบ และนายที่รัก
4. นิทานเทียบสุภาษิตเรื่องฝนทั้งเป็นเข็ม พายเรือทวนน้ำ กลิ้งครกขึ้นเขา
5. เรื่องสั้นเรื่องศิลปินเอก

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบ 1

1. นักเรียนเขียนประโยคพร้อมกับบอกความหมายจากบัตรคำที่ครูเตรียมมา
2. นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำจากประโยคแต่ละคนเขียน
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4. นักเรียนอ่านแบบฝึกเรื่องที่ 1 “พลายมลิวัลย์” และหาคำที่ไม่เข้าใจความหมาย
5. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำที่นักเรียนเลือกมา ครูอธิบายว่าการทำความเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้นชัดเจนขึ้น จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องมากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อการอ่านมาก
7. ครูยกเนื้อเรื่องเดิมขึ้นมาอธิบายอีกครั้งโดยใช้แผ่นใส พร้อมทั้งแสดงวิธีในการทำความเข้าใจให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนให้นักเรียนดู
8. นักเรียนฝึกตามแบบโดยอ่านแบบฝึกเรื่อง “ซุบมือเปิบ” “นายที่รัก” และครูคอยชี้แนะ
9. นักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนลงบนกระดานดำและบันทึกลงสมุด

คาบ 2

1. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเรื่องนักเรียนยกพวกตีกัน ว่าควรแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะถูกจุด แล้วโยงเข้าสู่สุภาษิต คำพังเพย “ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ” หรือ “ คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล ” และให้บอกความหมาย
 2. ครูใช้คำถามทบทวนความรู้เดิมเรื่องกลวิธีการอ่าน และการจับใจความสำคัญ
 3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
 4. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ
 5. นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และครูอธิบายเพิ่มเติม
 6. นักเรียนอ่านเรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2
 7. นักเรียนจับคู่ทำงานตามใบงานที่ 2.1
 8. นักเรียนรายงานหน้าชั้นกลุ่มละ 1 ข้อ (ตามที่ครูสุ่มเรียก)
 9. นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ซักถามข้อสงสัยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง (การบ้าน)
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำรูปภาพคนทั่วไปหรือดาราอย่างน้อย 2 ภาพ

คาบ 3-4

1. ครูนำภาพหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มาถามนักเรียนและกล่าวถึงประวัติโดยย่อและผลงานของท่าน
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่อง ลักษณะของเรื่องสั้น และประโยชน์จากการอ่านซึ่งไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนนำรูปภาพที่ครูมอบหมายให้หามาติดบนกระดาน
5. นักเรียนอ่านบทนำเรื่องศิลปินเอก ในหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 หน้า 81-82
6. นักเรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่าน
7. ครูโยงสาระจากบทนำเรื่องภาพดาราและกลวิธีการอ่าน การสร้างจินตนาการประกอบเรื่องที่อ่านเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านและยังเป็นการทำให้เกิดสมาธิในการอ่านและความรู้สึกร่วมในเรื่องที่กำลังอ่านด้วย

8. ครูสาธิตการอ่านโดยใช้เนื้อหาย่อหน้าแรกเรื่องคิลปินเอก
9. นักเรียนสรุปขั้นตอนการอ่านด้วยสำนวนตนเอง
10. นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่องคิลปินเอกจนจบ แล้วเขียนศัพท์ที่ไม่ทราบความหมายและตั้งคำถามถาม

ตนเองคนละ 1 ข้อ

11. นักเรียนเขียนศัพท์ที่ไม่ทราบความหมายบนกระดาน และช่วยกันตีความและสรุปความหมาย
12. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 2.2
13. ครูสุ่มนักเรียนออกไปเล่าเรื่องต่อเนื่องกันจนจบ
14. ครูตรวจงานโดยสุ่มนักเรียนเพื่อตอบคำถามที่ละคน
15. ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปบทเรียน
16. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยเรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต 10 ข้อและคิลปินเอก 10 ข้อ
17. ครูแจ้งผลการสอบย่อยและกล่าวชมนักเรียนพร้อมให้ข้อเสนอแนะเรื่องการอ่านเพิ่มเติม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ
2. แผ่นใสบทอ่านเรื่อง พลายมลิวัลย์ ปวดศีรษะ และนายที่รัก
3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต
4. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง คิลปินเอก
5. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เรื่อง นิทานเทียบสุภาษิตและคิลปินเอก
6. ภาพดารา ภาพลิเกทรงเครื่อง และภาพโรงลิเก
7. บัตรคำที่มีหลายความหมาย

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อยเรื่องนิทานเทียบสุภาษิต 10 ข้อ คิลปินเอก 10 ข้อ
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม
 - 2.2 แบบทดสอบย่อย 20 ข้อ

เอกสารประกอบ

แผนการสอนที่ 2

เกมทายอารมณ์

วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การแสดงอารมณ์ต่างๆ โดยไม่ใช้คำพูด 2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด
เวลา	5 นาที
วิธีเล่น	1. ครูเขียนอารมณ์ต่างๆ เช่น รัก โกรธ กลัว ตกใจ หงุดหงิด ลงบนแผ่นกระดาษม้วน ทำเป็นฉลากจำนวน 50 แผ่น (ครูเตรียมไว้แล้ว) 2. ให้นักเรียนจับฉลากคนละแผ่น เมื่อได้ฉลากใดให้นักเรียนเตรียมนึกทำทางต่างๆ ที่จะแสดงอารมณ์นั้นๆ โดยไม่ใช้คำพูด และห้ามบอกเพื่อนว่าตนเองจับได้อารมณ์ชนิดใด 3. ให้นักเรียนออกมาแสดงท่าทางหน้าห้องเรียน 10 คนให้เพื่อนๆ ที่อยู่ในห้องทายท่าทาง เหล่านั้นว่าเป็นอารมณ์ชนิดใด 4. หลังจากที่นักเรียนแสดงอารมณ์ต่างๆ จนครบทุกคนแล้ว ให้นักเรียนสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่นเกมนี้ แล้วครูโยงสู่ประเด็นที่ว่าด้วยการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น มีทั้งการสื่อสารที่ใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด แต่เรามักจะละเลยการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูดโดยเฉพาะในเรื่องของการแสดงอารมณ์ การฝึกหัดที่จะสังเกตและเรียนอารมณ์ต่างๆ จะเป็นประโยชน์มากในแง่ที่ว่า ทำให้นักเรียนเข้าใจครูและเพื่อนได้มากขึ้น ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันได้ 5. ครูย้ำกับนักเรียนให้นำข้อสรุปที่ได้จากการเล่นเกมในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านตีความ

การอ่านตีความหมายถึง การอ่านเพื่อพยายามเข้าใจความหมายและถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ สะเทือนใจ จากข้อความที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน อาจตีความหมายได้ตรงกับความมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้เขียนก็ได้ หรือบางครั้งอาจจะเข้าใจความหมายได้ตามวิธีของตนโดยอาศัยพื้นความรู้เดิม ความสนใจ ประสบการณ์ จินตนาการ ระดับสติปัญญา และวัย

การอ่านตีความ มีความมุ่งหมายเพื่อพิจารณาว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นๆ มีความหมายที่แท้จริงอย่างไร เพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงเจตนา และความคิดของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ สติปัญญา คติวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สามารถที่จะสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายความได้

ข้อปฏิบัติในการอ่านตีความ

1. อ่านเรื่องให้ละเอียด แล้วจับใจความสำคัญ
2. ขณะอ่านพิจารณาว่า เรื่องที่อ่านนั้นเป็นไปในทางชี้แนะ หรือชักชวนไปในทางใด หรือยั่วล้อผู้ใด หรือให้ความบันเทิง ต้องพยายามค้นหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความเรื่องนั้นๆ หมายถึงสิ่งใด
3. หาความหมายของคำ ศัพท์ หรือสำนวน แล้วพยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่เห็นว่ามีความสำคัญ และต้องไม่ลืมตรวจสอบคำที่แวดล้อมหรือบริบทนั้นได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร เพื่อให้เข้าใจความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. พิจารณาข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และส่วนที่เป็นความรู้สึกของผู้เขียน
5. เรียบเรียงถ้อยคำที่จะใช้บรรยายให้มีความหมายชัดเจน กล่าวคือเป็นการผสมผสานเรื่องราวเดิมให้เป็นแบบใหม่หรือมองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่

แผ่นใส แบบฝึกอ่านเรื่องที่ 1 พลายมลิวัลย์

ชายหนุ่มเจ้าของถิ่นรีบสาวเท้าเข้าไปดู เพราะไม่แน่ใจว่ามลิวัลย์จะละพศได้จริงๆ ฉวยพลาดท่ามัน บันดาลโทสะขึ้นมา ความหุนหันพลันแล่นของมันจะปลดชีวิตชายเคราะห์ร้ายนั้นเสียได้ในพริบตาเดียว แต่พอ เข้าใกล้เขาก็ได้เห็นซากของปัจจัยที่เชื่อมมิตรภาพของมนุษย์และสัตว์ก่อนอื่น สิ่งนั้นคือ กระป๋องหูกีบรรรจุ เหล้า “เผือก” เหลือติดอยู่กันกระป๋องมลิวัลย์อาจจะต้องการสูรน้ำขาว หรือ “ไอเผือก” (ตามที่ชาวบ้านตั้งให้) มากกว่ากระป๋องหรือหลายเท่าจึงซบเซาได้ แต่มนุษย์ธรรมดาสามัญ แม้จะเป็นนักเลงสุราชั้นชายแปลกถิ่น ผู้เดินเข้ามาในป่าโดยไม่รู้ตัวก็ไม่ต้องการ “ไอเผือก” ตั้งครั่งกระป๋องเป็นแน่ จึงชวนเชฟบูไม่เป็นท่าอยู่ ข้างกองอาหารข้างนั้น

แผ่นใส แบบฝึกอ่านเรื่องที่ 2 ชุบมือเปิบ

สมัยก่อนเรากินข้าว ด้วยมือ ไม่ได้ใช้ช้อนส้อมเหมือนปัจจุบัน เวลาจะกินเราเอามือลงชุบน้ำให้เปียก เสียก่อนเป็นการล้างมือและเมื่อดำข้าวสุก จะไม่ติดมือหงู้งด้วย แล้วจึงเปิบข้าว “เปิบ” แปลว่า เอาข้าวเข้าปาก ชุบมือเปิบแปลตามตัวว่า ล้างมือกินข้าวแต่ตามความหมายแล้ว หมายถึงการรู้มาก ฉวยโอกาส คือตอน ทำครัวหรือทำอาหารตามปกติช่วยกันทำ เช่น ตัดไฟ ชูตมะพร้าว ดำน้ำพริก เตรียมสำหรับ ฯลฯ ถ้าใครไม่ทำ แต่พอถึงเวลากินก็เข้ามากิน เป็นการเอาเปรียบเช่นนี้เรียกกันว่า “ชุบมือเปิบ” คำว่า “ชุบมือเปิบ” เลยกลาย มาเป็นสำนวนว่าคนที่ถือโอกาสเข้าฉวยเอางานที่เขาทำสำเร็จมาด้วยความยากลำบากแล้วนั้น มาเป็น ประโยชน์แก่ตัวด้วยตนเองไม่ได้ทำอะไรมาก่อนเลย

แผ่นใส แบบฝึกอ่านเรื่องที่ 3 นายที่รัก

นายของฉันทถูกจับมาทำอะไรฉันทไม่ทราบ แม้ว่าแม่จะได้พยายามอธิบายให้ฉันทฟังอย่างยืดยาวฉันทก็ไม่ เข้าใจอยู่เสมอ แม่แก่แล้วพูดจาป้าเปื้อไม่ได้เรื่อง แม่บอกว่าหญิงชายที่อยู่รอบๆ โต๊ะนี้และซึ่งคาดเข็มขัดตรางู พันคบเพลิงเหมือนกันนั้นไม่ใช่มนุษย์ใจร้าย เขาไม่ได้ฆ่านายเพื่อความสนุก การที่เขาต้องจำใจทำเช่นนี้ก็เพื่อ ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ ฉันทไม่เชื่อดอก ดูลิ... นั้นเลือดสีแดงสดที่มีรสหวานของนายที่รักของฉันทกำลังเด็นเกือบ พรอมๆ กับจังหวะหัวใจอยู่ในหลอดแก้วเล็กๆ มันไม่ไหลออกไปเพราะถูกน้ำใสๆ ในหลอดแก้วนั้นดันเอาไว้ ขาซ้ายของนายถูกผ่า และเสียบด้วยหลอดแก้วเล็กๆ เช่นเดียวกัน ผู้ชายหน้าตาเอางานเอាកคนหนึ่งกำลัง เติมน้ำใสๆ ลงในหลอดแก้ว แล้วปล่อยให้ไหลเข้าไปในตัวนายช้าๆ ฉันทเห็นเขาทำเช่นนี้มาหลายชั่วโมงแล้ว ไม่รู้ว่าน้ำจำนวนมากมายเหล่านี้นายเข้าไปอยู่ในตัวนายได้อย่างไร ฉันทรู้สึกสงสารนายอย่างจับใจที่ต้องถูก บังคับให้ดื่มน้ำหลายร้อยอีกโดยทางอ้อมเช่นนั้น ฉันทอยากร้องบอกผู้ชายคนนั้นเหลือเกินว่า

“หยุดเถิด คนใจร้าย หยุดทรมานนายของฉันทเสียที”

ใบงานที่ 2.1

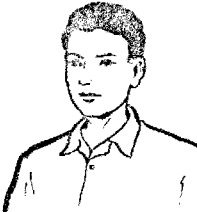
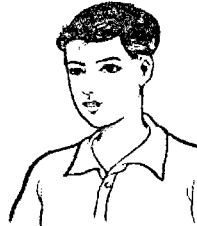
นิทานเทียบสุภาษิต

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต ทั้งบทนำเรื่องและเนื้อเรื่อง แล้วปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

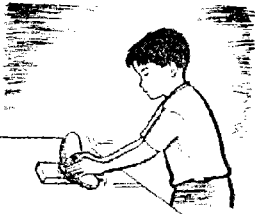
1. ตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเล่านิทานมีจุดประสงค์อย่างไร
2. นิทานเทียบสุภาษิตแต่งขึ้นด้วยจุดประสงค์ใด
3. อาจารย์ที่กล่าวถึงในเรื่องนี้มีความสามารถพิเศษในด้านใด
4. ศิษย์แต่ละคนในนิทานเทียบสุภาษิตเลือกปัญหาอะไร ด้วยเหตุผลอย่างไร และอาจารย์ได้อธิบาย

นิสัยของศิษย์แต่ละคนว่าอย่างไร แต่ละคนควรจะประกอบอาชีพอะไรจึงจะเหมาะกับนิสัย แล้วเขียนลงในตารางนี้

ศิษย์	เลือกปัญหา	เหตุผล	แสดงนิสัย	ควรเลือกอาชีพ
				
				
				

2. ให้นักเรียนเขียนอธิบายความหมายของสุภาษิตต่อไปนี้

สำนวนสุภาษิต	ความหมาย
	
	
	

3. อภิปรายเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้

“ ข้าขอสังเจ้าว่า เจ้าทั้งสามคนนี้อะได้ละทิ้งซึ่งกันและกัน เพราะเหตุว่ามีประโยชน์สามพออยู่แล้ว คือ ในการศในการช่างและการซื้อขายย่อมเป็นเครื่องอาศัยซึ่งกันและกันต่อไป ”

3.1 เหตุใดอาจารย์จึงสั่งให้ศิษย์สามคนไม่ทอดทิ้งกัน

3.2 นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่าคนนิสัยต่างกันอาจอยู่ร่วมกันและช่วยเหลือกันได้ และมีอาชีพอะไรบ้างที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

3.3 ข้อคิดจากข้อความนี้ นักเรียนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ในกรณีใด

ใบงานที่ 2.2

ศิลปินเอก

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องศิลปินเอกแล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. จงบอกความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

ยี่เกลูกบท อูปโลกันต์ ปฏิวัติ สับเปอร์ อัศวิน อัศวินสวต ตะลุยก

2. จงเขียนตัวเลขเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องศิลปินเอก

.....สามล้อฝากตัวเป็นลูกน้องนายแก้ว

.....นายแก้วเริ่มแสดงภาพยนตร์

.....นายแก้วสำคัญตนว่าเป็นเสือจริง ๆ

.....นายแก้วรับจ้างเขาเล่นยี่เกลูกบทตามวัด

.....นายแก้วแสดงภาพยนตร์เรื่องตลกขบขัน

.....ตำรวจแสดงท่าว่ากลัวนายแก้ว

.....นายเสริมพี่ชายแม่ถนอมมาที่บ้านนายแก้ว

.....นายเสริมชกนายแก้วจนหมดสติ

.....นายเสริมล่อนายแก้วว่าเป็นหมู

.....นายแก้วทำสัญญากับนายเสริม

3. จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

การเปลี่ยนแปลงจิตใจของนายเสริมมาเข้าขั้นรุนแรงถึงขั้นปฏิวัติ ก็ต่อเมื่อนายแก้วเริ่มแสดงภาพยนตร์ พอเริ่มแสดงภาพยนตร์ชื่อเดิมของนายแก้วก็ชักจะรุ่มร่ามล้ำสมัย นายแก้วจึงเปลี่ยนชื่อเสียว่า “แก้วนกล้ำ” และต่อจากนั้นมาถ้าใครไปเรียกแก้วว่า “ศิลปิน” แก่ก็ดีใจ ยอมพูดด้วย ทั้งที่แกเองก็ไม่ว่า คำว่า “ศิลปิน” นั้นแปลว่าอะไรนะ รู้แต่ว่ามันฟังเพราะกว่าคำว่า “ตลกยี่เก” และมีหน้ามีตากว่าป็นไหนๆ

3.1 รุนแรงขึ้นปฏิวัติหมายความว่าอย่างไร

3.2 รุ่มร่ามล้ำสมัยหมายความว่าอย่างไร

3.3 ตลกยี่เก กับศิลปิน มีความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

4. จงบอกลักษณะนิสัยตัวละครเด่นในเรื่อง

5. ผู้แต่งต้องการให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านในเรื่องใด

6. ผู้แต่งมีความรู้สึกต่อการภาพยนตร์ไทยในสมัยนั้นอย่างไร

7. วิธีการตั้งชื่อต่างๆ แสดงว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

8. ข้อซ้ำของเรื่องนี้อยู่ที่ตอนใด

9. จงสรุปลักษณะของเรื่องสั้นมาเป็นข้อ ๆ

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง นิทานเทียบสุภาษิต

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นในการนำสุภาษิตมาแต่งเป็นนิทาน

- ก. เป็นการอนุรักษ์สุภาษิตไทย
- ข. เป็นการเพิ่มจำนวนหนังสือให้มีมากขึ้น
- ค. เป็นการรักษาสถาปัตยกรรมนิยมประเพณี
- ง. เป็นการสะท้อนให้เห็นชีวิตของคนในยุคหนึ่ง

2. อาจารย์มีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญจึงตั้งปัญหาแทรกถามิตตามศิษย์

- ก. เพื่อทดสอบไหวพริบของศิษย์
- ข. เพื่อต้องการเลือกภรรยาให้ศิษย์
- ค. เพื่อต้องการทราบอุปนิสัยของศิษย์
- ง. เพื่อต้องการเลือกอาชีพให้กับศิษย์

3. จากเรื่องนิทานเทียบสุภาษิต ทำให้เห็นลักษณะของคนเป็นอย่างไร

- ก. คนทุกคนมีความสามารถเท่าๆกัน
- ข. คนทุกคนมีความพยายามเท่าๆกัน
- ค. คนทุกคนมีความสามารถแตกต่างกัน
- ง. คนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน

4. "พายเรือทวนน้ำ" หมายความว่าอย่างไร

- ก. ทำในสิ่งที่เป็นไปได้
- ข. ทำงานโดยไม่ใช้สติปัญญา
- ค. ทำงานด้วยความยากลำบาก
- ง. ทำงานที่ยากเกินความสามารถ

5. "เด็กทั้งสามคนมีความต้องการไม่พ้องกัน "

ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ไม่พอดี
- ข. ไม่เหมาะ
- ค. ไม่ตรงกัน
- ง. ไม่ใกล้กัน

6. ข้อใดมีความหมายตรงกับข้อความที่ว่า

" ข้าขอถามเจ้าทั้งสามโดยปัญหา "

- ก. ข้าจะถามปัญหาเจ้าทั้งสาม
- ข. ข้าขอปัญหาจากเจ้าทั้งสาม
- ค. ข้าขอถามปัญหาเจ้าสามข้อ
- ง. เจ้าจงตอบคำถามข้าทั้งสามข้อ

7. ข้อใดมีความหมายตรงกับ " ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม " มากที่สุด

- ก. เข้าด้ายเข้าเข็ม
- ข. งมเข็มในมหาสมุทร
- ค. ซ้ำๆได้พราเล้งงาม
- ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

8. ในสมัยโบราณอาชีพใดที่ได้รับการยกย่องมาก

- ก. หมอดู
- ข. พ่อค้า
- ค. ช่างฝีมือ
- ง. ข้าราชการ

9. " เจ้าทั้งสามคนนี้ เจ้าอย่าได้ละทิ้งกัน เพราะเหตุว่ามีประโยชน์สามพออยู่แล้ว " คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. มีคุณธรรมแตกต่างกัน 3 ประการ
- ข. มีบ้านมีครอบครัว 3 แห่งอยู่ใกล้กัน
- ค. มีภรรยาที่มีอาชีพแตกต่างกัน 3 อาชีพ
- ง. อาชีพที่แตกต่างกัน 3 อาชีพซึ่งจะช่วยเกื้อ

หนุนกันได้

10. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนิทานเทียบสุภาษิตคืออะไร

- ก. ครูดีก็จะทำให้ศิษย์ดี
- ข. คนเรามีบุญวาสนาแตกต่างกัน
- ค. คนทำงานหนักจะได้ผลตอบแทนที่ดี
- ง. การเลือกทำงานตามความสามารถจะทำให้

ประสบผลสำเร็จ

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง ศิลปินเอก

1. เรื่องสั้นที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

- ก. ไม่ต้องมีบทสนทนา
- ข. มีจุดมุ่งหมายเดียว
- ค. มีตัวละครน้อย
- ง. ข้อ ข และ ค

2. คุณลักษณะสำคัญของผู้อ่านเรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการให้เกิดขึ้นระหว่างการอ่านคืออะไร

- ก. การตัดสินใจ
- ข. การใช้อารมณ์คล้อยตาม
- ค. การใช้ความสังเกตและจินตนาการ
- ง. การใช้วิจารณ์อย่างไตร่ตรองเรื่องที่อ่าน

3. " การเปลี่ยนแปลงจิตใจของนายแก้วนมาเข้าขั้นรุนแรงถึงขั้นปฏิวัติก็ต่อเมื่อนายแก้วนเริ่มแสดงภาพยนตร์ " จากข้อความนี้อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นายแก้วนเปลี่ยนแปลงไป

- ก. สภาพสังคมรอบข้าง
- ข. ผู้กำกับภาพยนตร์
- ค. ความหลงตัวเอง
- ง. ภาพยนตร์

4. จากข้อความในข้อ 3 การเปลี่ยนแปลงรุนแรงขั้นปฏิวัติหมายความว่าอย่างไร

- ก. เปลี่ยนแปลงโดยกระทำความผิดที่รุนแรง
- ข. เปลี่ยนแปลงโดยทำให้ผู้อยู่ด้วยเดือดร้อน
- ค. เปลี่ยนแปลงจากเดิมทั้งหมด
- ง. เปลี่ยนแปลงโดยกำลัง

5. การตั้งชื่อเรื่อง " ศิลปินเอก " เป็นการตั้งในลักษณะใด

- ก. ประชด
- ข. ยกย่อง
- ค. ล้อเลียน
- ง. เยาะเย้ย

6. เหตุการณ์ตอนใดที่ทำให้นายแก้วนคิดว่าตนเองเป็นมหาโจรจริงๆ

- ก. เด็กๆที่มานั่งดูร้องไห้จ้า
- ข. คนชมภาพยนตร์ขยับตัวหรือถอนหายใจ
- ค. คนขับรถสามล้อยกมือไหว้และไม่เอาเงิน
- ง. ตำรวจสองนายหลบสายตาหนีชิดเมื่อได้เห็นนายแก้วน

7. " นายเสริมเป็นคู่ปรับของนายแก้วนมาเมื่อยังเป็นเด็กวิ่งเล่นอยู่วัดเดียวกัน " ส่วนไหนตรงกับข้อความที่สุด

- ก. ขมื่นกับบุญ
- ข. เกดจิมเกลือ
- ค. ชิงกีร์ซากีแรง
- ง. ดูหนังดูละครแล้วย้อนดูตัว

8. "พอนายแก้วนลืมตาตื่นขึ้นมา เห็นแม่ถนอมนั่งประคองอุ้มก็หัวเราะแหยๆ " หัวเราะแหยๆ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. หัวเราะด้วยความโกรธ
- ข. หัวเราะด้วยความน้อยใจ
- ค. หัวเราะด้วยความชอบใจ
- ง. หัวเราะด้วยความสำนึกผิด

9. " นอนมโวย วันนี้มีอะไรกินบ้าง เสือมันจะไ้ไลยวันนี้แหละวะ " ข้อความนี้ สะท้อนให้เห็นว่าผู้พูดมีลักษณะเช่นไร

- ก. ก้าวร้าวดุสัน
- ข. หยิ่งทะนงตน
- ค. อ่อนน้อมถ่อมตน
- ง. จองหองลำพองชน

10. เรื่องศิลปินเอกมุ่งให้สิ่งใดแก่ผู้อ่านมากที่สุด

- ก. ให้เข้าใจชีวิตโดยอาศัยอารมณ์ขัน
- ข. การมีชื่อเสียงของบุคคลที่เรียกว่าศิลปิน
- ค. ให้เห็นถึงความสำคัญของบุคคลที่เรียกว่าศิลปิน
- ง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงภาพยนตร์ไทยสมัยก่อน

คาบ 2

1.9 ครูทบทวนบทเรียนและสื่อนักเรียนรายงานผล 2 คนเพื่อเปรียบเทียบ

1.10 ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้แผ่นใสแสดงความที่ย่อได้

2. ขั้นตอนกิจกรรมกลุ่มย่อย

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ทำงานตามข้อตกลงร่วม

2.2 ผู้นำกลุ่ม รับฟังงานของกลุ่มจากครู วางแผนการทำงานร่วมกับกลุ่มและแบ่งภาระงานตามใบงานที่ 3

2.3 นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง ราชาริราช และทำงานตามที่กลุ่มมอบหมาย

2.4 ให้นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านเพื่อกำกับตนเองตามขั้นตอนดังนี้

2.4.1 ตั้งเป้าหมายการอ่านของตนเอง

2.4.2 ตอบคำถามจากใบงาน

2.4.3 ตั้งคำถามเองอย่างน้อย 2 ข้อพร้อมเฉลยคำตอบ

2.4.4 สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเอง

2.4.5 บันทึกผลการทำงานของตนเองลงสมุด

2.5 นักเรียนแต่ละคนอธิบายงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

2.6 ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามที่คำร้องขอของกลุ่ม

คาบ 3-4

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนสรุปผลการเรียนร่วมกันลงในใบงานและเตรียมตัวออกรายงานหน้าชั้นทุกกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5 นาที

3.2 ครูเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยหรือถามเพื่อประลองปัญญา

3.3 ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปบทเรียนและครูอธิบายเพิ่มเติมใน ส่วนที่บกพร่อง

4. ขั้นวัดประเมินผล

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการทำงานจากแบบสังเกตที่ครูจัดไว้ในแฟ้มงาน

4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

5.ขั้นสร้างความประทับใจ

5.1 ครูแจ้งผลคะแนนความก้าวหน้าทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล

5.2 ครูกล่าวชมนักเรียนและนำผลงานและรายชื่อกลุ่มที่ทำคะแนนถึงเกณฑ์ติดป้ายนิเทศ

5.3 ครูรวบรวมผลการประเมินการทำงานกลุ่มและกล่าวถึงภาพรวมของการทำงานและ

ข้อชี้แนะ

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมโล่ชีวิต พร้อมอุปกรณ์
2. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เรื่องราชาริราช
3. แผ่นใสย่อความช่วงที่ 1 เรื่อง ราชาริราช
4. ใบความรู้เรื่อง ราชาริราช
5. ใบงานที่ 3 เรื่องราชาริราช

6. ใบงานเสริม 3.1 และ 3.2 เรื่อง ราชธานีราช

7. แฟ้มงานของกลุ่ม 9 แฟ้ม

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล

- 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
- 1.3 ตรวจสอบจุดและใบงาน
- 1.4 ทดสอบย่อย 10 ข้อ

2. เครื่องมือวัดผล

- 2.1 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม
- 2.2 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม
- 2.3 แบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ช้าง
2. ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนสุภาษิต คำพังเพยที่เกี่ยวกับช้าง
3. ให้นักเรียนหาไวยากรณ์ของคำว่าช้าง
4. เขียนป้ายเชิญชวนให้นักอนุรักษ์ช้างซึ่งเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองมาช้านาน

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละเท่ากัน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
4. ประธานกลุ่มมาจับฉลากเลือกหัวข้อศึกษาและรับใบงานที่ 3 ไปปฏิบัติ
5. นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง ราชาริราช และทำงานตามที่กลุ่มมอบหมาย
6. ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามที่คำร้องขอของกลุ่ม

คาบ 3-4

1. ให้นักเรียนรายงานผลงานกลุ่มตามลำดับ
2. ให้มีการซักถามหลังการรายงานทุกกลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและสะสมคะแนนของกลุ่ม
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทในหนังสือทักษะสัมพันธ์เมื่อจบช่วง
4. ครูตรวจงานพร้อมกันทั้งชั้นโดยมอบหมายให้นักเรียนออกมาอ่านคนละข้อ
5. ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง และครูอธิบายเพิ่มเติมใน ส่วนที่บกพร่อง
6. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อ
7. ครูแจ้งผลสอบย่อยและคะแนนของกลุ่มและชมเชยกลุ่มที่สามารถทำคะแนนถึงเกณฑ์คือ 70 เปอร์เซนต์ สำหรับนักเรียนที่ทำคะแนนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ครูให้ใบงานเสริมหรือจัดป้ายนิเทศเลือกเรื่องได้ตามความถนัด โดยมีข้อแม้ว่าต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องราชาริราช

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 เรื่องราชาริราช
2. แผ่นใสย่อความช่วงที่ 1 เรื่อง ราชาริราช
3. ใบความรู้เรื่อง ราชาริราช
4. ใบงานที่ 3 เรื่องราชาริราช
5. ใบงานเสริม 3.1 และ 3.2 เรื่องราชาริราช

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อย 10 ข้อ
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม
 - 2.2 แบบประเมินผลการรายงาน
 - 2.3 แบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่องช้าง
2. ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนสุภาษิต คำพังเพยที่เกี่ยวกับช้าง
3. ให้นักเรียนหาไวพจน์ของคำว่าช้าง
4. เขียนป้ายเชิญชวนให้อนุรักษ์ช้างซึ่งเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองมาช้านาน

เอกสารประกอบ

แผนการสอนที่ 3

เกมโล่ชีวิต

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองในด้านต่างๆ
 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองทั้งข้อดีและข้อบกพร่องของตน
 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับบุคคลอื่นมากขึ้น และพร้อมที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
- เวลาที่ใช้** 5-10 นาที
- สื่อที่ใช้** กระดาษโล่ชีวิต
- วิธีเล่น**
1. ครูแจกกระดาษโล่ชีวิต ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
 2. ให้นักเรียนเขียนข้อความลงในช่องต่างๆ ในโล่ดังนี้

ช่องที่ 1	ความถนัดหรือความสามารถพิเศษ
ช่องที่ 2	สิ่งที่ภูมิใจมากที่สุด
ช่องที่ 3	สิ่งที่ประทับใจ
ช่องที่ 4	เป้าหมายสูงสุดในชีวิต
ช่องที่ 5	ความล้มเหลวหรือความผิดหวังของตนเอง
ช่องที่ 6	ข้อความที่อยากให้ผู้อื่นพูดถึงตน
 3. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสนิท แล้วแลกเปลี่ยนกันเล่าข้อความในโล่ชีวิตแต่ละช่อง โดยผลัดพูดผลัดกันฟัง แล้วอภิปรายซักถามซึ่งกันและกัน
 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ โดยเน้นประเด็นการมองตนเอง และการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองจากการพูดคุยกับเพื่อน ประกอบด้วยการเขียนข้อความลงในโล่ชีวิต จะทำให้นักเรียนหันมาพิจารณาตนเองและทบทวนตนเอง ซึ่งเป็นการสื่อสารภายในตนเอง ส่วนการอภิปรายซักถามกับเพื่อนก่อให้เกิดการสื่อสารระหว่างบุคคล

แผ่นไสยขอความ ราชาธิราช ช่วงที่ 1

ย่อหน้าที่ 1

พระเจ้าแผ่นดินพม่า ส่งหนังสือให้พระเจ้าแผ่นดินมอญ ขอดูตัวสมิงพระราม เพราะมีคนสรรเสริญว่า นายทหารมอญผู้นี้มีความสามารถในการรบและรูปร่างงาม

ย่อหน้าที่ 2

พระเจ้าแผ่นดินมอญตอบไปว่า จะให้ไปก็ไม่ไว้วางใจ เพราะพม่าได้เคยทำให้เสียความไว้วางใจครั้งหนึ่งแล้ว

ย่อหน้าที่ 3

พระเจ้าแผ่นดินพม่าตอบพระเจ้าแผ่นดินมอญว่า กษัตริย์ย่อมรักษาสัตย์ และในการสงครามนั้น ถ้าจะไว้วางใจกันก็ไว้วางใจ ถ้าไม่ไว้วางใจก็ย่อมไม่ทำตามที่ได้สัญญาขอร้อง ต้องตัดสินใจไปทางใดทางหนึ่ง

ย่อหน้าที่ 4

สมิงพระรามรับรับสั่งจากพระเจ้าแผ่นดินของตนให้ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินพม่า และเสี่ยงไปโดยไม่มีอาวุธ

ย่อหน้าที่ 5

สมิงพระรามออกเดินทางด้วยเรือมาถึงค่ายพม่า

ย่อหน้าที่ 6

สมิงพระรามไปถึงค่ายพม่าแล้วไปรอ เฝ้าพระเจ้าแผ่นดินพม่า

ย่อหน้าที่ 7

สมิงพระรามขอแสดงฝีมือในการต่อสู้กับทหารคนใดคนหนึ่งตัวต่อตัว

ย่อหน้าที่ 8

พระเจ้าแผ่นดินพม่า กลัวว่าจะมีการพลั้งพลาด จึงให้สมิงพระรามกลับไปยังค่ายของตน

การย่อทั้งช่วง

พระเจ้าแผ่นดินพม่า ได้ยินคนสรรเสริญสมิงพระราม ทหารเอกของมอญว่าสามารถในการรบ อีกทั้งรูปร่างท่าทางก็งดงาม จึงให้อำมาตย์นำพระราชสาส์นไปยังพระเจ้าแผ่นดินมอญ ขอให้ส่งตัวสมิงพระรามไปให้ทอดพระเนตร แต่พระเจ้าแผ่นดินมอญไม่ไว้วางใจกลัวพม่าจะคิดร้าย จึงตอบไปตามที่ทรงดำริ พระเจ้าแผ่นดินพม่าจึงตอบมาว่า ในการสงครามนั้นการที่จะไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจศัตรูนั้นก็ย่อมตามแต่จะตัดสินใจ แต่การสงครามครั้งนี้เป็นสงครามกษัตริย์ การไม่รักษาสัตย์ย่อมจะเสียเกียรติยศ จึงน่าจะไว้วางใจว่าจะไม่ทำกลอุบายล่อลวง พระเจ้าแผ่นดินมอญ จึงให้สมิงพระรามไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินพม่า สมิงพระรามไปยังค่ายพม่าโดยไม่มีอาวุธ เพราะเห็นว่า ถ้าจะซ่อนไปพม่าก็จะจับได้ ควรเสี่ยงไปแก้ไขเอาเมื่อถึงเวลาเข้าที่คับขันจริงๆ เมื่อสมิงพระรามได้เฝ้าพระเจ้าแผ่นดินพม่า พระเจ้าแผ่นดินพม่าก็ตรัสสรรเสริญรูปร่างสมิงพระราม ๗ จึงทูลว่าน่าจะให้ทหารพม่าออกมาต่อสู้ด้วย จึงจะได้ทอดพระเนตรท่าทางรบอาวุธของตน พระเจ้าแผ่นดินพม่าก็ดำริว่า ในการต่อสู้รบอาจมีการพลั้งพลั้ง ถ้าสมิงพระรามถูกอาวุธ ก็จะกลายเป็นว่าฝ่ายพม่าล่อลวงทำร้าย แล้วก็ให้อำมาตย์พาสมิงพระรามกลับไปค่ายมอญ

ใบงานที่ 3

เรื่อง ราชาริราช

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ราชาริราช แต่ละช่วงตามกำหนดดังนี้

กลุ่มที่ 1 อ่านช่วงที่ 2 ก

กลุ่มที่ 2 อ่านช่วงที่ 2 ข

กลุ่มที่ 3 อ่านช่วงที่ 2 ค

กลุ่มที่ 4 อ่านช่วงที่ 3 ก - หน้า 59 จะสวามีภักดีโดยสุจริตกระมัง

กลุ่มที่ 5 อ่านตั้งแต่ หน้า 59 มังรายกะยอจะว่าได้ฟัง-หน้า 61 ออกดีกระหนาบให้พร้อมกัน

กลุ่มที่ 6 อ่านตั้งแต่ หน้า 61 พระยาเกียรไธยเจ้า - หน้า 63 มั่นกลัวจะหวัชชาจึงมีออกมา

กลุ่มที่ 7 อ่านตั้งแต่ หน้า 63 ฝ่ายนายทัพนายกองมอญ-หน้า 65 ทำสงครามชนช้างให้สิ้นฝีมือ

กลุ่มที่ 8 อ่านตั้งแต่ หน้า 65 มังรายกะยอจะว่าได้แจ้งดังนั้น-หน้า 68 ก็ออกมาชนช้างด้วย

กลุ่มที่ 9 อ่านตั้งแต่ หน้า 68 สมเด็จพระเจ้าราชาริราช- หน้า 71 เคยอยู่แต่ก่อน

1. นักเรียนทุกคนอ่านในใจในช่วงของกลุ่ม ประมาณ 10 นาที (ศึกษาคำศัพท์จากใบความรู้)

2. ผู้นำกลุ่มวางแผนการทำงานและแบ่งงานให้สมาชิกรับผิดชอบตามความเหมาะสม

นักเรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบงานของตนเองดังนี้

2.1 รับมอบงานจากผู้นำกลุ่ม

2.2 ตั้งเป้าหมายการอ่านของตนเอง

2.3 ตั้งคำถามอย่างน้อย 2 ข้อพร้อมเฉลย

2.4 สรุปใจความสำคัญในช่วงที่อ่าน

2.5 บันทึกงานที่ทำและสาระความรู้อื่นๆ ลงสมุด

3. เมื่อนักเรียนแต่ละคนทำงานของตนเองเสร็จให้เข้าสู่กลุ่ม อธิบายงานของตนให้สมาชิกในกลุ่ม

ทุกคนเข้าใจ

4. ผู้ทำหน้าที่บันทึกสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตน ลงในใบคำตอบของกลุ่ม

5. กลุ่มช่วยกันคัดเลือกคำถามที่ดีและครอบคลุมใจความสำคัญส่งครู 5 ข้อ โดยให้มีคำถามระดับสูง

3 ข้อ ระดับต่ำ 2 ข้อ

6. เมื่อทำกิจกรรมตามใบงานที่กำหนดเสร็จแล้ว ให้ส่งตัวแทนของกลุ่มเตรียมตัวเพื่อรายงานหน้าชั้น

ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

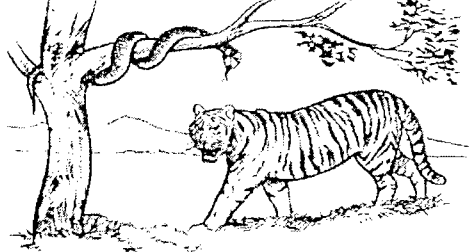
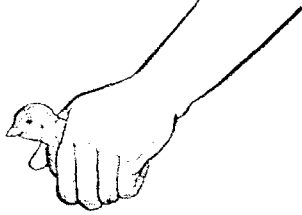
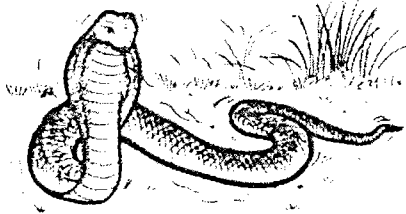
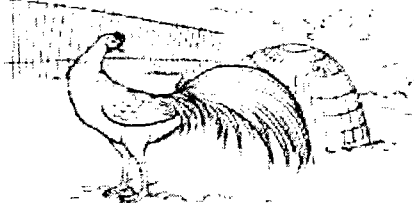
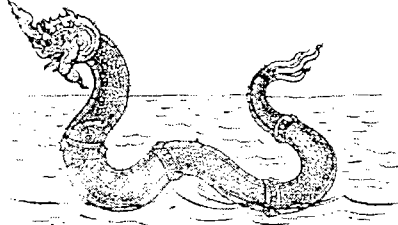
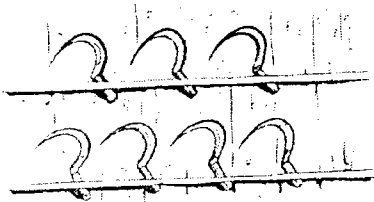
ขั้นตอนการรายงานปฏิบัติดังนี้

- ◆ 1. อ่านออกเสียงช่วงที่ได้รับมอบหมาย
- ◆ 2. อ่านสรุปใจความสำคัญ
- ◆ 3. ตรวจสอบความเข้าใจของผู้ฟังโดยการสุ่มถาม
- ◆ 4. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม

ใบงานเสริม

เมื่อนักเรียนทำงานกลุ่มเสร็จ ให้ทำใบงานเสริม 3.1 หรือ 3.2 โดยให้เด็กทำเพื่อเก็บเป็นคะแนนสะสม

ใบงานเสริม 3.1 (1)

ใบบงานเสริม 3.1 (2)

คำสั่ง

ให้นักเรียนพิจารณาภาพจากใบบงานเสริม 3.1 (1) แล้วจับคู่สำนวนต่อไปนี้ ให้ตรงกับรูปภาพแล้ววิเคราะห์ความหมายของสำนวนนั้น ๆ

1. ครั้งนี้แขนเราขาดไปสองข้าง คิดอะไรก็ขัดขวาง

ตรงกับภาพหมายเลขใด

2. อันตัวข้าพเจ้าบัดนี้ยวอุปมาดังวานรนั่งอยู่บนตอไม้

อันไฟไหม้มาเมื่อวสันตฤดูนั้นจะงามฉันใด

ตรงกับภาพหมายเลขใด

3. อ้ายไพร่ชาติหญ้าแพรกปัญญาสฤล

ตรงกับภาพหมายเลขใด

4. อุปมาเหมือนหนี่งศึกมาพบเสือ ขึ้นต้นไม้ปะอสรพิษมีรู้ที่จะคิดเลย

ตรงกับภาพหมายเลขใด

5. เขาว่าชาติมอญแล้วในห้องมีเคียวคนละเจ็ดเล่ม

ตรงกับภาพหมายเลขใด

6. การสงครามเปรียบดังฟองอันตชะจะหมายแน่ว่าผู้เมื่อยแพ้และชนะนั้นมิได้

ตรงกับภาพหมายเลขใด

7. อุปมาดังพญานาคราชอันมีพิษ มีผู้เอาไม้ค้อนมาตีลงที่ขมด

ตรงกับภาพหมายเลขใด

8. ครั้งนี้พระเจ้าราชาธิราชเปรียบเหมือนอสรพิษหาเขี้ยวแก้วมิได้

ตรงกับภาพหมายเลขใด

9. เหมือนหนึ่งลูกไก่อยู่ในเงื้อมมือเรา ถ้าจะบีบเข้าเมื่อใดก็จะตายเมื่อนั้น

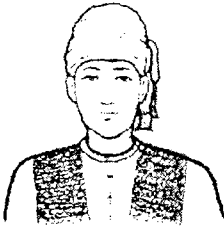
ตรงกับภาพหมายเลขใด

10. อันน้ำพระทัยมั่งรายกะยอจะวานั้น ดุจไก่ผู้อันอาจฟุ้งลือกเตื่อยหนามทอง แล้วเคยมีชัชชนะแก่ไก่ทั้งปวงถึงจะมีผู้ขัดขวางไว้ก็ดี ถ้าได้ยินเสียงไก่ขันแล้วเมื่อใดก็มีอาจนั่งอยู่ได้ คงจะวิ่งออกมาชนกันเมื่อนั้น

ตรงกับภาพหมายเลขใด

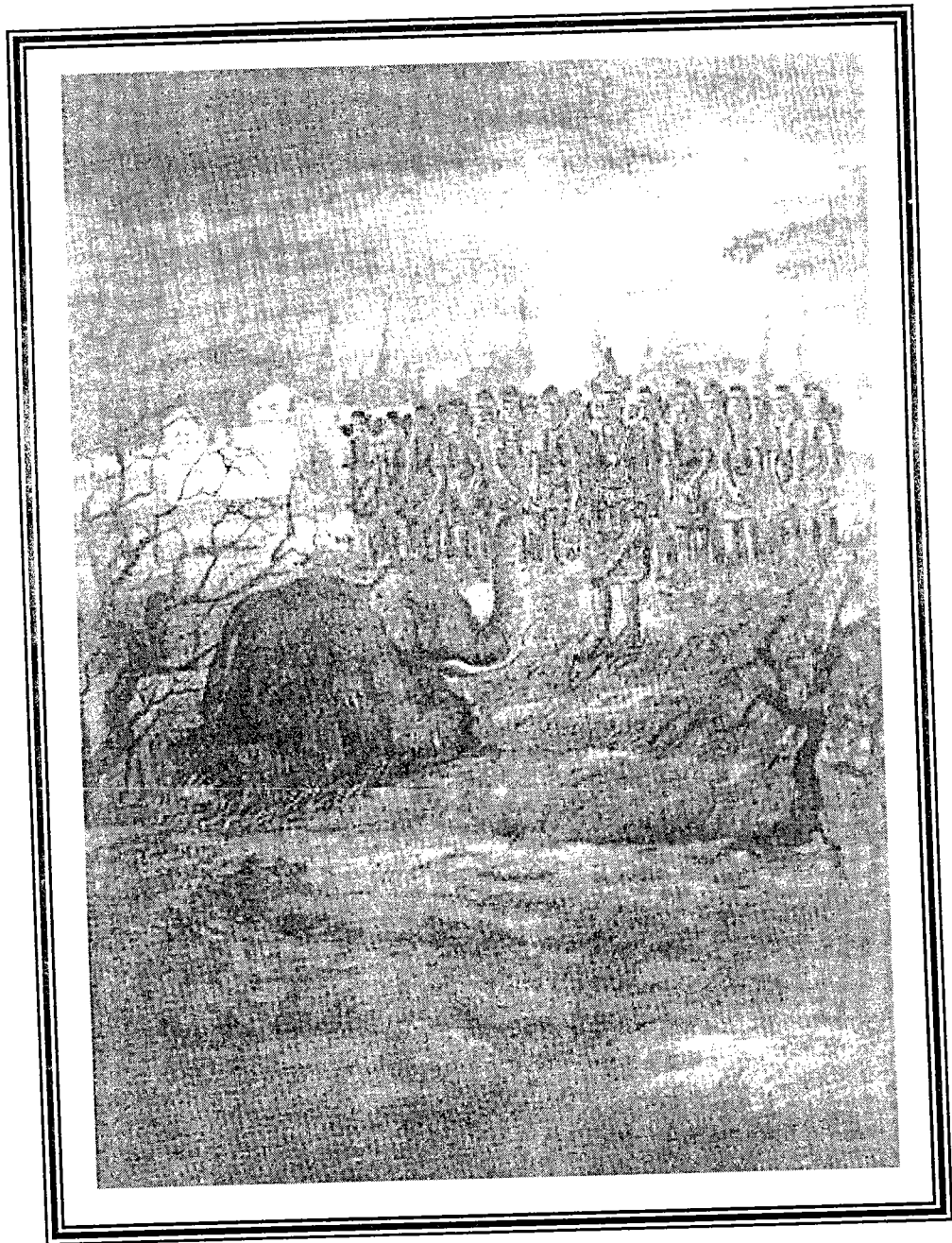
ใบงานเสริม 3.2

ให้นักเรียนเลือกวิเคราะห์เหตุการณ์ตัวละครในเรื่องราชาธิราชต่อไปนี้พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ตัวละคร	อุปนิสัย	เหตุผล
 พระเจ้าราชาธิราช		
 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง		
 มังรายกระยอฉะวา		
 สมิงพระราม		
 สมิงอปากอง		

ราชาธิราช

ตอน พลายประกายมาศ

ความรู้ประกอบ

1. สัตว์ที่มีบทบาทมากในการบสมันั้นคือ ช้าง

การจัดกองทัพเป็นกระบวนพยุหยาตราจะใช้ช้างเข้าประจำกองทัพคือ

ช้างคชาธาร	เป็นช้างทรง หรือช้างพระที่นั่ง
ช้างตั้ง	เป็นช้างเดินอยู่กลางแนววิ้งกระบวน
ช้างกัน	เป็นช้างเดินอยู่กลางแนววิ้งหลังกระบวน
ช้างแทรก	ทำหน้าที่ระวังด้านนอกทั้งซ้ายขวา
ช้างแซง	ทำหน้าที่ช่วยช้างแทรก
ช้างล้อมวิ้ง	เป็นช้างมีหน้าที่แวดล้อมช้างพระที่นั่ง
ช้างค้ำ, ช้างค้ำ	เป็นช้างเดินอยู่ข้างในของช้างล้อมวิ้ง มี 10 เชือกเป็นช้างค้ำ 6 เชือกเดินช้างหน้า 2 แถวๆ ละ 3 เชือก ช้างค้ำเดินคล้อยมาข้างท้าย 2 แถวๆละ 2 เชือก ช้างนี้ทำหน้าที่องค์ครุฑมีทหารแม่นปืนอยู่บนหลังช้าง
ช้างพังคา	เป็นช้างตามเสด็จคู่เคียงลำกับเจ้านาย ขุนนางผู้ใหญ่และเจ้าประเทศราช มี 4 เชือก
ช้างพระไชย	เป็นช้างสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป เดินหน้าช้างพระคชาธาร
ช้างกระโจมทอง	เป็นช้างมีกูบเป็นเรือนวิมาน ช้างพระที่นั่งสำรอง
ช้างโคตรแล่น	เป็นช้างขับมันเดินอยู่ท้ายขบวน ระวังระยกันชั่วเสียงสังข์แตรเพื่อมิให้อาละวาด
ช้างโถมทัพ	เป็นพลช้างสำหรับโถมตีกองทัพ

เครื่องแต่งช้างพระคชาธาร 3 อย่าง

1. พระคชาธารเครื่องมัน ลำหรับใช้ในการสงคราม
2. พระคชาธารพุดตาลทอง ลำหรับใช้ในกระบวนอิสริยยศ
3. พระคชาธารกาญจนาอันท์ ลำหรับประดิษฐานพระชัยวัฒน์

เจ้าหน้าที่ประจำช้างพระคชาธาร

1. หมอ ประจำคอ 1 คน
2. กลาง ประจำกลางหลัง 1 คน
3. ความญหรือท้าย ประจำท้าย 1 คน
4. จตุลึงคบาท ประจำ 4 เท้าเท้าละคน

2. ชื่อบุคคลและสถานที่ในเรื่องราวราชราษ

ฝ่ายมอญ

ทินมณีกรรต	(ออกเสียงตามความนิยมของไทยว่า ทิน-มะ-ณี-กรรต) เป็นชื่อมอญเพี้ยนมาจาก มะเนติโรต) แปลว่าแก้วมณี
มะ	เพี้ยนมาจาก เมียะ ใช้เป็นคำนำหน้าชื่อผู้ชาย เช่นเดียวกับคำ นาย หรือ พ่อ
มะกลอม	ชื่อคน ออกเสียงตามความนิยมของไทยคือ มะ- กลอม
อาขมนทะยา	ออกเสียง อา-ยะ-มน-ทะ-ยา
อะลอย	ชื่อแม่น้ำ มอญออกเสียง อะ-ลัว
สมิง	เป็นยศทหาร เทียบเท่าระหว่างพระกับพระยา

อ้งวะมังศรี ออกเสียง อ้ง-วะ-มัง-สี เพี้ยนจากมอญ อะเวียแมงฮอย
อขมะมอญ ออกเสียง อะ-ชะ-มะ-มอน เพี้ยนจากมอญ อะชะมะโนน
กรุงหงสาวดี (บางครั้งเรียกพะโค) เมืองหลวงของมอญ

ผ้าสหมา

ฝรั่งมังฆ้อง มอญออกเสียง บูนินแมงกอง บูนิน แปลว่า กษัตริย์ แมงกอง แปลว่า ยอด
มัง มอญออกเสียง แม่ เป็นยศหรือบรรดาศักดิ์ เช่น มังทเวอง มังมหาลัทยา มังนันทูล
มังปายะสุกรี เป็นต้น โปรดสังเกตว่าใช้น้ำหน้าพระนามเจ้าด้วย เช่น มังรายกะขอฉะวา
รัตนปุระอ้งวะ เมืองหลวงของพม่า

3. การชนช้าง หรือ ยุทธหัตถี เป็นประเพณีที่แสดงถึงความกล้าหาญยิ่งของกษัตริย์
4. การแต่งกายในการออกศึกสงคราม จะต้องแต่งให้งดงามและถูกต้องตามตำราพิชัยสงครามซึ่งเป็นตำราว่าด้วยวิธีการเอาชนะในสงคราม
5. การลงโทษ ผู้ที่กระทำผิดร้ายแรงมักจะถูกลงโทษด้วยการฆ่าทั้งโคตร
 - การฆ่าทั้งโคตร หมายถึง ฆ่าทั้งหมด 7 ชั่วอายุคน โดยนับเอาผู้กระทำผิดเป็นกลางนับย้อนขึ้นไปสามชั่วอายุคือ พ่อ ปู่ ทวด และนับถอยลงมาอีกสามชั่วอายุคือ ลูก หลาน เหลน
6. อาวุธที่ใช้ในการสงคราม การสงครามในสมัยนั้นใช้อาวุธต่างๆ กันคือ
ทวน คาน หอกธิด(โตมร) ซึ่งเป็นอาวุธสั้นใช้ถือออกรบกันซึ่งหน้า นอกนั้นก็อาจจะใช้
ง้าว แหวน หลาว เกาทัณฑ์ (หน้าไม้หรือธนู)
คัมภ์ โล่ เช่น เครื่องถือสำหรับป้องกันอาวุธรูปต่างๆ กันเช่น รูปกานกล้วย รูปกลม รูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้า ทำด้วยโลหะ หวาย หรือไม้

คำศัพท์เรื่องราชาธิราช

ก

กระทุ้ง	เสาหัว
กระหนาบ	ชิด แนบทั้งสองข้าง
กระหน้า	มาก แกร่ง ข้ำ
กระหมวด	เป็นลักษณะนามของของซึ่งนำมามัดรวมกัน
กลยุทธ์	อุบายหรือแบบอย่างในการรบ
กลางข้าง	พนักงานกลางหลังข้างคอยส่งอาวุธและให้สัญญาณแก่กองทัพ
กะละออม	หม้อน้ำ
กาสา	ผ้าเนื้อหยาบ ผ้าดิบ
กำเริบ	รุนแรงขึ้น ได้ใจ
กิจจา	เรื่องราว ข้อความ
เกลือก	เกรง
เกียกกาย	กองเสบียงในกองทัพ
โกญจนาท	ร้องเสียงดังตุนกกระเรียน
โกลา	มีเสียงดังขึ้น เกิดความวุ่นวาย

ข

ขนด	โคนหาง
ข่ม	ข่ม กดลง
ขวิด	ปกติเป็นอาการของวัวหรือความที่ใช้เขาทำอันตรายศัตรู แต่ในราชาธิราชใช้กับช้างเมื่อทำอาการเช่นนั้นด้วย
ขอด	ทำให้สิ่งที่ดีติดอยู่ออกมาด้วยอาการขูด เช่น ขอดเกล็ดปลา , เหลืออยู่น้อยจนถึงกับต้องขูดเอา เช่น น้ำขอดคลอง น้ำของโง่ ข้าวขอดหม้อ
เข่นคำ	เข่น หมายถึง ตีหรือสับลงไปอย่างแรง
ไขว่	ผูกมัด

ค

คชาธาร	ช้างทรง ช้างพระที่นั่งคือมีเศวตฉัตรคันดาร์ 7 ชั้นอยู่กลางช้าง
คร่ำทอง	ผิงลวดลายด้วยทองลงบนโลหะ
คำนวณ	กะประมาณ
คำรน	คำราม
คู้ง	บริเวณลำน้ำที่โค้งหักมุม ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของผิงน้ำ เรียกว่า ห้องคู้ง ด้านตรงข้ามเรียกว่าหัวคู้ง
เครื่องยุทธพิชัย	เครื่องแต่งกายสำหรับออกรบ
แคลง	ระวาง สงสัย เอียง

๑

จบ ทำที่ข้างแสดงความเคารพโดยยกวงขึ้น
จำ ลงโทษโดยวิธีผูกมัดใส่โซ่ตรวน
จำคุก (พระราชสาสน์) อัญเชิญ
เจ็บลำบาก เจ็บสาหัส ไม่มีทางรอดชีวิต
แจ้ง เข้าใจแจ่มแจ้ง

๒

ฉนวน ทางเดินซึ่งมีเครื่องกำบัง 2 ข้างสำหรับพระมหากษัตริย์ หรือเจ้านายฝ่ายในเสด็จขึ้นลง
หรือเข้าออก
ฉลากบาง ชื่อเรื่อง
ฉัด เตะ

๓

ชอมารค ทางน้ำ (ทางบก เรียกสกอมารค)
ชะรอย น้ำจะ เห็นจะ
ชันสูตร พิสูจน์ สอบสวน

๔

ชวนได้ ต้องการโดยเร็ว
ด้วย ร่วมกับ เช่นในความว่า ให้ทำการด้วยกับนายทัพนายกอง
กับ เช่นในความว่า สมิงอายมนทะยากี้แต่งตัวเป็นพม่าออกไปรบด้วยนายทัพนายกองมอญ
เดียนหนามทอง เดียนที่แหลมคม (โก๋หนุ่มที่เพิ่งจะได้ใช้ต่อสู้)

๕

ตลบ นกหลังจาก กลับย้อนหลัง ฟุ้ง
ตะพุ่นซ้ำ พวกเกี่ยวหน้าเลี้ยงช้าง
ตระพอง ส่วนที่นูนเป็นปุ่ม 2 ข้างที่ศีรษะช้าง
ติกรรเชียง เครื่องหุ้ยน้ำให้เรือเคลื่อนไปโดยผู้ใช้หันหลังให้หัวเรือ

๖

ทแกล้ว ทหาร ผู้กล้า
ทิ้ง ในความหมายว่า ทิ้งสายโซ่ขึ้นไปพันใบเสมา ทิ้ง หมายความว่า โยนขึ้น
เทียว ธร
โถมנית เสียใจ

๗

นักสนม หญิงรับใช้ใกล้ชิดแวดล้อมกษัตริย์
น้ำดอกไม้น้เทศ หัวน้ำหอมจากต่างประเทศ ทำจากดอกกุหลาบชนิดหนึ่ง
น้ำมัน หมายถึงข้างเมื่อถึงเวลาสมพันธ์มีน้ำมันไหลจากต่อมใกล้ขมับ

๘

บำเหน็จ รางวัล ค่าเหนื่อย ค่าความชอบเป็นพิเศษ

บันไดนก บันไดที่ยกเคลื่อนไปได้ และใช้พาดให้เหมาะกับระดับสูงต่ำต่างๆกันได้ด้วย

บันพระองค์ สะเอา

บุญญาภิสมภาร บุญอันยิ่งใหญ่ที่สะสมไว้

ป

ประโพน หมอช้าง

ปราชัย (อ่านว่า ประ-ไช) ความพ่ายแพ้

ปรมาส (อ่านว่า ประ-รา-มาศ) การจับต้อง การรูดคลำ (อ่านว่า ปรา-มาศ หมายถึง รูด)

ประทุ แตกกระเด็น

ประดั่ง คับคั่ง ยัดเยียดกันเข้าไป

ปิกกา รูปกองทัพที่ตั้ง มีกองขวากองซ้ายคล้ายปิกกา

ผ

ผงคลี ผุ่นละเอียด สะของ

ผ

เผือก สิ่งที่ใช้สำหรับห่อศพ ทำด้วยซี่ไม้ไผ่ ถักติดกันเป็นแผง

พ

พยุห์ กระบวน หมู กองทัพ

พระแกล หน้าต่าง

พระพาหา แขน

พระเพลา ขา

พลับพลา ที่ประทับชั่วคราวสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน

พวน เชือกเกลียวขนาดใหญ่

แพน เครื่องสำหรับโบกให้สัญญาณแก่กองทัพ ทำด้วยหางนกยูง

ฟ

ฟองอันทระ ฟองไข่

ม

มหาพิชัยฤกษ์ ฤกษ์แห่งชัยชนะอันยิ่งใหญ่

มัจจะมังสาสุราบาน ปลา เนื้อ และเห็ด ตำนานไทยว่า "เห็ดยาปลาปิ้ง" (มัจจะ แปลว่า ปลา มังสา แปลว่า เนื้อ สุรา แปลว่า เห็ด บาน มาจาก ปานะ แปลว่า เครื่องดื่ม)

ม้าใช้ คนนำสาร

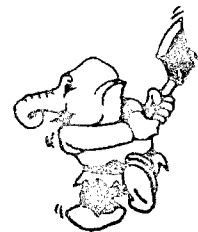
มาตรว่า แม่นว่า

ร

รช หลักปักในน้ำ

ราชบรรณาการ สิ่งของที่พระเจ้าแผ่นดินประเทศหนึ่งส่งไปถวายพระเจ้าแผ่นดินอีกประเทศหนึ่งด้วยความเคารพหรือด้วยไมตรี

ร้อพล กระบวนทหาร กองทหาร

————— (๑) —————

ล่องา ใช้ช้างหลายอีกตัวหนึ่งล่องช้างหลายอีกตัวหนึ่งให้ไถกร
ล่ำมาบ พื้นที่ลุ่มกว้างใหญ่ ซึ่งมีทางน้ำไหลอยู่ข้างล่าง

(๒) ▷

วสันตฤดู ฤดูฝน
วางค้าย ตั้งค้าย
วิฬาร์ แมว

————— (๓) —————

ศุภฤกษ์ ฤกษ์ดี
เศวตฉัตร ฉัตรขาว ใช้เป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

(๔) —————

สฤล ตำข้าว
สนธยา เวลาเย็น
สรรพยุทธ์ การรบทั้งหมด
สวามิภักดิ์ ขอมมอบตนต่อผู้เป็นใหญ่ด้วยความภักดี
สวดมนต์ ลอบเข้าไปสืบความลับฝ่ายศัตรู
สันหัต คล่องแคล่ว
สัประยุทธ์ รบพุ่งชิงชัย
สามนตราข ผู้ครองแคว้นต่างๆ
สาแทรก ที่สำหรับใส่ภาชนะบรรจุของ ทำด้วยหวายมี 4 สาย ตอนบนมีหูสำหรับสอดไม้คาน
สำเหนียก ตระหนักหรือรู้ชัด
เสนานุวัตร ข้อปฏิบัติสำหรับทหาร
เสมา รูปเครื่องหมายบอกเขต
เสาดั้ง เสากลมที่ตั้งบนยอด ปลายเสาด้านบนยื่นอยู่กับข้อ บนข้อมีใบดั่งทำหน้าที่รับ
ไม้เอกไถที่อยู่ตรงสันหลังคา
เสานมอ เสาขนาดใหญ่สำหรับช่วยรองรับยอดทางด้านหัวท้าย

▷ ————— (๕) —————

หลอด เครื่องเป่าให้เสียงทำสัญญาณ เช่น ให้ยกทัพ
หัก โหมกำลัง ตีให้แตก
เหมันตฤดู ฤดูหนาว

(๖) —————

อุษาโยค เวลาเช้า
ไอศุริยสมบัติ สมบัติของพระราชา
อลหม่าน ชุลมุน สับสน

แบบทดสอบย่อย
เรื่องราชาธิราช

1." อันตัวข้าพเจ้าบัดเดี๋ยวนี้อุปมาดังวานรนั่งอยู่บนตอไม้อันไฟไหม้มาเมื่อวันตฤณนั้นจะงามฉันใด แม้พระองค์จะใคร่ทอดพระเนตรข้าพเจ้าว่างามแล้ว ขอให้ทหารที่ได้ออกมาต่อสู้อันตัวข้าพเจ้าต่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้กุมอาวุธกรายแขนซ้าย ย้ายแขนขวาแล้วเมื่อใด จึงจะทอดพระเนตรเห็นซึ่งการงามของข้าพเจ้า"

ข้อความตอนนี้ หมายความว่าอย่างไร

- ก. คนจะงามก็ยามเคลื่อนไหว
- ข. ทหารงามยามที่ต่อสู้อย่างกล้าหาญ
- ค. สิ่งที่อยู่บนตอไม้ย่อมไม่มีความงาม
- ง. ทหารที่อยู่เฉยๆ เหมือนสิ่งที่อยู่บนตอไม้

2. ข้อความในข้อ 2 ผู้พูดมีเจตนาอย่างไร

- ก. โอ้อวดความสามารถ
- ข. ต้องการแสดงฝีมือให้ปรากฏ
- ค. ปฏิเสธว่าตนเองไม่เก่งเหมือนคำชม
- ง. ทำทนายให้ทหารฝ่ายตรงข้ามออกมาประลองฝีมือ

3. มะกล่อมวิดน้ำจากท้องเรือในเวลากลางคืน โดยเกลี้ยงขอให้ดังเพราะเหตุใด

- ก. ข้าศึกมองไม่เห็นถนัด
- ข. เป็นการตัดไม้ข้ามนาม
- ค. สร้างเล่ห์กลลวงข้าศึก
- ง. ใช้กลยุทธ์เรียกความสนใจ

4. ทำไมพระเจ้าราชาธิราชจึงสั่งให้นายข้างนำตะปูปิดรีงพลายประกายมา

- ก. เพื่อให้พม่าเสียกำลัง
- ข. เพื่อให้ข้างทำร้ายพม่า
- ค. เพื่อให้ข้างมีกำลังเข้มแข็ง
- ง. เพื่อให้ข้างขาดเสบียงจนนำออกรบไม่ได้

5. "อุปมาว่า หนีศึกมาพบเสือ ขึ้นต้นไม้ป้อสรพิษ" มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. หนีร้อนมาพึ่งเย็น
- ข. หนีเสือมาพบข้าศึก
- ค. หนีเสือมาพบสิ่งมีพิษ
- ง. หนีภัยจากสิ่งหนึ่งมาพบภัยอีกอย่างหนึ่ง

6." ครั้นนี้พระเจ้าราชาธิราชเปรียบเหมือนสรพิษหาเขียวแก้วมิได้ " เขียวแก้วในที่นี้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. กำลัง
- ข. อาวุธ
- ค. ทหารกล้า
- ง. เล่ห์เหลี่ยม

7. พลายประกายมาศเป็นช่างตีกลุ่มพระทัยพระเจ้าราชาธิราช เพราะเหตุใดสำคัญที่สุด

- ก. รู้ภาษาคน
- ข. เฉลียวฉลาด
- ค. อีกริเริ่มการศึก
- ง. ผูกพันกับความซื่อ

8. การที่พม่าแพ้แก่มอญในการทำศึก นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดสำคัญที่สุด

- ก. ผู้นำไม่เข้มแข็ง
- ข. แดกความสามัคคีกัน
- ค. ทำการรบไม่รอบคอบ ประมาทข้าศึก
- ง. ทนคำเยาะเย้ยของฝ่ายตรงข้ามไม่ได้

9. มังรายกะยอจะว่า ทำให้ผู้อ่านได้ข้อคิดในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. การใช้สติปัญญาในการทำศึกทำให้ได้รับชัยชนะในการสงคราม
- ข. การทำสงครามโดยตีมั่วสุมพบกับความพ่ายแพ้
- ค. การทำสงครามอย่างขาดสติสัมปชัญญะจะประสบแต่ความสูญเสีย
- ง. การทำสงครามที่ใช้ทหารมากกว่าฝ่ายข้าศึกย่อมได้รับชัยชนะ

10 " ฝ่ายนายทัพนายกองมอญทั้งปวง เห็นสมิงอายุมนทะยาจึงหนีเข้ามาดังนั้นก็ใจ มิได้อยู่รบพุ่งด้วย"

ข้อใดถามได้ตรงกับคำตอบที่มีอยู่ในข้อความนี้

- ก. ทำไมนายทัพนายกองมอญจึงดีใจ
- ข. ทำไมสมิงอายุมนทะยาจึงไม่ชอบพม่า
- ค. ทำไมสมิงอายุมนทะยาจึงวิ่งหนีเข้ามา
- ง. ทำไมนายทัพนายกองมอญจึงไม่รบอยู่กับพม่า

1.4 นักเรียนดูภาพการ์ตูนที่ครูเตรียมมา และทายภาพว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร หลังจากนั้นช่วยกันอภิปรายหาข้อสรุป

1.5 ครูนำภาพการ์ตูนดังกล่าวมาสรุปให้นักเรียนเห็นว่า การที่นักเรียนมีความรู้ในเรื่องบางเรื่องมาบ้างแล้วจะช่วยให้เราเข้าใจเรื่องใหม่ได้มากขึ้น ในการฝึกการคาดคะเนเหตุการณ์ก็เช่นเดียวกัน นักเรียนสามารถนำความรู้เดิมมาช่วยได้ กรณีที่นักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มาก่อนก็สามารถจะคาดคะเนเหตุการณ์ได้โดยอาศัยสิ่งช่วยหลายประการเช่น ภาพ ชื่อเรื่อง คำหรือข้อความ

1.6 นักเรียนอ่านเรื่องกฎแห่งความรัก หลังจากนั้นครูแสดงวิธีการคาดคะเนเหตุการณ์ให้นักเรียนดู พร้อมกับอธิบายรายละเอียดต่างๆ จนนักเรียนเข้าใจ

1.7 นักเรียนฝึกตามแบบโดยบทอ่านชุด ฝึกคิดกับปริศนารัก

1.8 นักเรียนสรุปขั้นตอนต่างๆลงสมุดจดงาน

คาบ 2-3

2. ขั้นตอนกิจกรรมกลุ่มย่อย

2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คนทำงานตามข้อตกลงร่วม

2.2 ผู้นำกลุ่ม รับแฟ้มงานของกลุ่มจากครู วางแผนการทำงานร่วมกันกับกลุ่มและแบ่งภาระงานตามใบงานที่ 4

2.3 นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 และทำงานตามที่กลุ่มมอบหมาย

2.4 นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านและกำกับตนเองตามขั้นตอนนี้

2.4.1 ตั้งเป้าหมายการอ่านของตนเอง

2.4.2 ทำกิจกรรมที่กลุ่มมอบหมาย

2.4.3 ตั้งคำถามเองอย่างน้อย 1 ข้อพร้อมเฉลยคำตอบ

2.4.4 สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนตนเอง

2.4.5 บันทึกผลการทำงานของตนเองลงสมุด

2.5 นักเรียนแต่ละคนอธิบายงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง

2.6 ครูสังเกตการทำงาน ให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตามคำร้องขอของกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนร่วมกันลงในใบงานและเตรียมตัวออกรายงานหน้าชั้น เมื่อถูกครูสุ่มเรียก 3 กลุ่ม

3.2 ครูเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัยหรือถามเพื่อประลองปัญญา

3.3 ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปบทเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

4. ขั้นวัดและประเมินผล

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการทำงานจากแบบสังเกตที่ครูแจกให้ในแฟ้มงาน

4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

5. ขั้นสร้างความประทับใจ

5.1 ครูแจ้งผลคะแนนความก้าวหน้าทั้งระดับกลุ่มและระดับบุคคล

5.2 ครูกล่าวชมนักเรียนและนำผลงานและรายชื่อกลุ่มที่ทำคะแนนถึงเกณฑ์ติดป้ายนิเทศ

5.3 สรุปรวบรวมผลการประเมินการทำงานกลุ่มและกล่าวถึงภาพรวมของการทำงานและข้อชี้แนะ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เกมฉันคือใครพร้อมอุปกรณ์
2. ภาพการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์(พิจารณาเลือกภาพให้เหมาะกับเหตุการณ์ปัจจุบัน)
3. บทอ่านชุด ผีกลิตปริศนารัก
4. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 เรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด
5. ใบงานที่ 4 เรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อย 10 ข้อ
2. เครื่องมือวัดผล
 - 2.1 แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
 - 2.2 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม
 - 2.3 แบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับชีวิตและการทำงานของบุคคลสำคัญที่นักเรียนประทับใจ พร้อมกับตั้งชื่อผลงาน เช่น "หนึ่งเดียวในดวงใจ" หรือ "คนดีที่หนึ่งเลย"
2. จัดป้ายนิเทศบุคคลตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคคลในโรงเรียนหรือในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่โดยให้นักเรียนหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และรวบรวมผลมาเรียบเรียงใหม่
3. ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงบุคคลตัวอย่างที่นักเรียนอยากรู้จัก
4. ให้นักเรียนบทความลักษณะเดียวกับเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด
5. จัดแข่งขันแต่งบทหรือกรอกร้อยกรองยกย่องบุคคลตัวอย่าง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนผังที่ 4

วิชา ภาษาไทย ท 203

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์

เวลา 3 คาบ

[illegible]

การวิเคราะห์คือ การใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วนๆ การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นแรกของการวิจารณ์หรือประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ่านในแง่ของรูปแบบ ภาษา และเนื้อหาแล้วจึงจะวิจารณ์หรือประเมินค่าว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร เพราะอะไร การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์นั้น ต้องฝึกอยู่เสมอจะวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

จุดประสงค์ปลายทาง

เมื่อกำหนดให้อ่านงานเขียนประเภทต่างๆ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดีแล้วสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายขยายความเรื่องที่อ่านได้
3. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
4. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

1. กลวิธีการอ่าน “ การคาดคะเนเหตุการณ์ ”
2. บทความเรื่อง ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด
3. แบบฝึกอ่านเรื่อง กฎแห่งความรักและชุดฝึกคิดปรีชารัก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ความ 1

1. นักเรียนเล่นเกมฉันทาคือใคร
2. ครูโยงเนื้อหาของกิจกรรมการเล่นเข้าสู่เรื่องการใช้ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยการตัดสินใจทำนายปัญหา
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
4. นักเรียนดูภาพการ์ตูนที่ครูเตรียมมาแล้วให้ทุกคนพูดแสดงความคิดเห็นว่าภาพนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร หลังจากนั้นช่วยกันอภิปรายหาข้อสรุป
5. ครูนำภาพการ์ตูนดังกล่าวมาสรุปให้นักเรียนเห็นว่า การที่นักเรียนมีความรู้ในเรื่องบางเรื่องมาบ้างแล้วจะช่วยให้เราเข้าใจเรื่องใหม่ได้มากขึ้น ในการฝึกการคาดคะเนเหตุการณ์ก็เช่นเดียวกัน นักเรียนสามารถนำความรู้เดิมมาช่วยได้ กรณีที่นักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มาก่อนก็สามารถจะคาดคะเนเหตุการณ์ได้โดยอาศัยสิ่งช่วยหลายประการเช่น ภาพ ชื่อเรื่อง คำหรือข้อความ

6. ครูแจกบทอ่านเรื่องกฎแห่งความรัก ให้นักเรียนทุกคน หลังจากนั้นแสดงวิธีการ คัดคะแนน เหตุการณ์ให้นักเรียนดู พร้อมกับอธิบายรายละเอียดต่างๆ จนนักเรียนเข้าใจ
7. นักเรียนฝึกตามแบบโดยบทอ่านชุด ฝึกคิดกับปริศนารัก
8. ครูสุ่มให้นักเรียนมาแสดงกลวิธีการอ่านของตนตามขั้นตอน
9. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนต่างๆลงสมุดจดงาน

คาบ 2-3

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงบุคคลที่นักเรียนรักมากที่สุด บุคคลที่นักเรียนต้องการให้เป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิต
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
3. นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2
4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 8 กลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คนเพื่อศึกษาเรื่องต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1, 5 สรุปกลวิธีการเขียนคือส่วนเริ่มเรื่อง ส่วนเนื้อหา และส่วนท้ายเรื่อง
 - กลุ่มที่ 2, 6 สรุปและเล่าการทำความดีของบุคคลต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 3, 7 สรุปลักษณะของการทำความดีที่ปรากฏในเรื่อง
 - กลุ่มที่ 4, 8 หาบุคคลตัวอย่างผู้ทำความดีที่มีชื่อเสียงทั้งในและนอกประเทศโดยเขียนแล้วพูดเล่าประวัติย่อและลักษณะการทำความดี
5. นักเรียนศึกษาค้นคว้าร่วมกันแล้ว ส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้น เมื่อครูสุ่มเรียก หนึ่งในสองกลุ่มที่ศึกษาหัวข้อเดียวกัน ให้อีกกลุ่มกล่าวเสริมในจุดที่มีความคิดแตกต่าง
6. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
7. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อและครูแจ้งผลพร้อมคำชมและข้อแนะนำ
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนทำแผ่นป้ายบุคคลตัวอย่าง โดยใช้กระดาษขนาด เอ 4 แล้วจัดเก็บเข้าแฟ้มเพื่อแสดงผลงานนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมฉันทิโครพร้อมอุปกรณ์
2. ภาพการ์ตูน จากหนังสือพิมพ์(พิจารณาเลือกภาพให้เหมาะกับเหตุการณ์ปัจจุบัน)
3. บทอ่านชุด ฝึกคิดปริศนารัก
4. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 เรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดผล
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 สังเกตพฤติกรรมการรายงานและการตอบคำถาม
 - 1.3 ตรวจสมุดและใบงาน
 - 1.4 ทดสอบย่อย 10 ข้อ

2. เครื่องมือวัดผล

- 2.1 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม
- 2.2 แบบประเมินผลการทำงานและผลงานกลุ่ม
- 2.3 แบบทดสอบย่อย 10 ข้อ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับชีวิตและการงานของบุคคลสำคัญที่นักเรียนประทับใจ พร้อมกับตั้งชื่อผลงาน เช่น "หนึ่งเดียวในดวงใจ" หรือ "คนดีที่หนึ่งเลย"
2. จัดป้ายนิเทศบุคคลตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคคลในโรงเรียนหรือในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่โดยให้นักเรียนหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และรวบรวมผลมาเรียบเรียงใหม่
3. ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงบุคคลตัวอย่างที่นักเรียนอยากรู้จัก
4. ให้นักเรียนบทความลักษณะเดียวกับเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด
5. จัดแข่งขันแต่งบทร้อยกรองยกย่องบุคคลตัวอย่าง

เอกสารประกอบ

แผนการสอนที่ 4

เกมฉันคือใคร

วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนำข้อมูลส่วนตัวของตนแก่เพื่อนและครู 2. นักเรียนและครูมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และให้ความสนใจกันและกันมากขึ้น
เวลา	5 -10 นาที
สื่อ	กระดาษสีรูปหน้าต่าง ๆ ขนาดความกว้างยาวประมาณ 8 คูณ 10 เซนติเมตร เขียนหัวกลางกระดาษว่า ฉันคือใคร ? แจกนักเรียน
วิธีการ	1. เมื่อนักเรียนได้รับแจกอุปกรณ์แล้ว ให้นักเรียนเขียนลักษณะเด่นของตนเองอย่างน้อย 5 ข้อ โดยเขียน เจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจ และนิสัยใจคอ (ครูอาจมอบหมายให้นักเรียนไปทำเป็นการบ้าน) 2. ครูนำกระดาษที่นักเรียนเขียนเสร็จติดบนแผ่นป้าย แล้วให้นักเรียนมาเลือกหยิบ 1 แผ่นพร้อมทายว่า คนนั้นคือใคร 3. เมื่อทายถูกให้นักเรียนคนนั้นเป็นผู้เล่นคนต่อไป ประมาณ 4 คน 4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูดถึงความรู้สึกที่ได้จากการเล่น 5. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการเปิดเผยตนเองว่า ทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และเข้าใจเพื่อนมากขึ้น รู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น ได้ร่วมรับรู้ความรู้สึกซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และเพิ่มความรู้สึกพึงพอใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลมากขึ้น

แบบฝึกอ่าน เรื่อง กฎแห่งความรัก

ฉันเคยอยู่ในประเทศอังกฤษ อเมริกาหรือประเทศที่พัฒนามานานหนักหนาแล้ว ที่นั่นฉันได้รับเกียรติอย่างสูงส่งเหลือเกิน ความจริงฉันจะอยู่ที่ไหนก็ได้ ไม่จำกัดหรอก เพราะฉันมีลักษณะเป็นสากล นี่...ฉันคิดเอาเองนะ บางที...ฉันเคยรู้เคยได้ยินว่า มีการเรียกร้องหาฉัน ต้องการฉัน หนักๆเข้า หากฝ่ายที่ไม่ยินดีให้ใครเอ่ยชื่อฉัน ถ้าทนไม่ได้ก็ถึงกับต่อสู้กันถึงขั้นนองเลือด

คุณเคยเห็นไหมเคยได้ยินไหมเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ฉันเคยได้ยินพวกเขาพูดกันว่า..ฉันคือเครื่องหมายแสดงความเป็นอารยะของพวกเขา เขาขาดฉันไม่ได้ ฉันเป็นแนวครรลองที่ถูกต้อง ที่จริงในเมืองไทยฉันมาอาศัยอยู่ถึงศตวรรษแล้ว แต่ไม่ได้พัฒนาให้ก้าวหน้าเหมือนชาวอเมริกาหรือยุโรปเลย เป็นเพราะการศึกษาเป็นต้นเหตุใช้ไหมหรือด้วยอะไรกันนะจึงไม่พัฒนาให้ก้าวหน้า

ประเทศอื่นๆ กว่าจะได้ฉันต้องต่อสู้ด้วยเลือดเนื้อ สำหรับประเทศไทย พวกที่นำฉันเข้ามาครั้งแรกนั้นช่างห่าทาย...ทำทายกับความตายเหลือเกิน และที่สุดเขาก็นำฉันมาอยู่ที่นี่ได้จริงๆแต่...เขาไม่ค่อยอุ้มชูทะนุถนอมฉันเท่าที่ควร เหมือนที่อื่นหรอก

ฉันเติบโตบ้างทรุดโทรมบ้าง แต่จริงๆ แล้วฉันล้มลุกคลุกคลานเสียมากกว่าที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกลุ่มคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น น่าจะสำนึกสักนิดก็ยังดีว่า กว่าจะได้ฉันมาไม่ใช่ของง่าย ๆ เลย....แต่คนส่วนใหญ่แล้วเขาเห็นคุณค่าของฉันมาก และให้เกียรติสูงส่งแก่ฉันเสมอ

เขาวางฉันไว้บนพานทอง แล้วประกอบเป็นอนุสาวรีย์ที่เด่นสง่า แต่เดี๋ยวนี้ถูกคนที่โง่เขลาทำลายฉันเสมอ หรือบางทีจะทำการปฏิวัติรัฐประหารก็มักจะอ้างฉัน ทำเพื่อฉันแล้วคุณล่ะจะไม่ช่วยปกป้องฉันบ้างหรือ ? ช่วยสนับสนุนให้ฉันเต็มใบเสียที่เกิด.....

คงรู้แหละฉันคือใคร

แบบฝึกอ่านชุด ฝึกคิดปรัสนารัก

รักกันวันละนิด

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มีมันสมอง มีความคิด มีการค้นคว้าอย่างไม่หยุดยั้ง...บัดนี้ดิฉันตระหนักดีแล้วว่า...มนุษย์เลิศไปทุกอย่าง...ในทางธรรมะ บอกว่าสัตว์และมนุษย์เหมือนกันหลายอย่าง เช่นมีกามสัญญา คือความต้องการ การสืบพันธุ์

อาหารสัญญา คือความต้องการอาหารเลี้ยงชีพ และมรณะสัญญา ความกลัวตายเป็นที่ตั้ง... ก็บอกแล้วไงเล่า ...มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มีเหตุผล มีคุณธรรม มีความคิดใหม่ ๆ จึงมี “ ธรรมสัญญา ” ที่แตกต่างจากสัตว์ทั้งมวล...คือการรู้ดีรู้ชั่วทั้งหลาย

เพราะมนุษย์มีความคิดความอ่านนี้แหละ...จึงให้กำเนิดดิฉันขึ้นมาชมโลกมนุษย์จวบจนกระทั่งทุกวันนี้ ซึ่งเป็นยุคของพลาสติกและไนลอน

เขวากันว่า มนุษย์ทางยุโรป อเมริกา เป็นต้นคิดแล้ววิทยาการก็เผยแพร่ปรับปรุงมาใช้ในสาขาต่างๆ มากมาย

สำหรับดิฉันนั้นก็เกิดมาจากพวกพลาสติกและไนลอนเช่นเดียวกัน ดิฉันถูกผลิตมาจากโรงงานแล้วมนุษย์ ก็นำดิฉันไปอาศัยอยู่ที่คับแคบ รูปร่างดิฉันคล้ายกัน แต่ผิวพรรณอาจจะแตกต่างกันบ้าน ฉันรักความบริสุทธิ์เป็นที่สุด ดิฉันจึงชอบทานอาหารสีส้มอ่อนข้างขาวๆ

มนุษย์จะนำเอาอาหารไปหาที่ชนวิเศษ แล้วนำไปสัมผัสกับก้อนหินแข็งๆ หลายๆก้อน ดิฉันจะเป็นผู้กำจัดความสกปรกที่ติดอยู่กับก้อนหินอีกด้วย

มนุษย์ทั้งหลาย.....ควรจำด้วยว่า ควรรักดิฉัน เป็นประจำ....อย่างน้อยวันละ 2 ครั้งหลังอาหารเช้าและเย็นนะคะ

ดิฉัน คือใครคะ

แบบฝึกอ่านชุด ฝึกคิดปริศนารัก

รักอมตะ

ฉันเกิดที่ไหน พ่อแม่เป็นใคร ฉันไม่รู้จัก ถึงแม้ฉันจะเกิดมาโชคดียังหนึ่งคือเรือนร่างฉันสวยงาม และหอมอยู่เสมอ เพราะฉันมีช่างประจำตัวคอยตกแต่งเปลี่ยนแปลงให้ฉันได้สวย ใครๆ ที่เห็นฉัน อัดไม่ได้ที่จะรักและเหลียวกลับมาองเสียไม่ได้

ฉันเดินทางรอบโลกไปหลายแห่ง ทุกประเทศที่ฉันผ่าน เขาสนใจฉันเสมอ อ้อ...ฉันลืมบอกไปในการเที่ยวรอบโลกครั้งนี้ฉันไปพร้อมๆ กับเพื่อนของฉันหลายคน แต่ละคนก็สวยไปคนละแบบ ประเทศที่ฉันประทับใจมากคือประเทศฝรั่งเศส เขาทำให้ฉันมีชื่อเสียงมาก และทำให้คนทั้งหลายสนใจฉันไปอีกนาน

นิสัยฉันแปลกชอบทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงที่สวยงาม รวยๆ แต่งตัวเก่งๆ ฉันยิ่งชอบ วันหนึ่งมีคนกลุ่มหนึ่ง ฉันรู้ว่าเขาเป็นนักทัศนอาจร พวกเขาตรงมายังร้านที่ฉันอาศัยอยู่ในกลุ่มนั้นฉันพอใจและชอบผู้หญิงที่สวยงามในสายตาฉัน ฉันอยากจะพูดคุยกับเธอเหลือเกินและฉันก็สนใจเมื่อเธอปลื้มตัวจากเพื่อนๆ มาอยู่ที่ฉันยืนอยู่ เธอสัมผัสตัวฉันมองฉันด้วยแววตารักใคร่ ชื่นชม เธอหอมฉัน ฉันเคลิบเคลิ้มและก็ภูมิใจ เธอคงชอบฉันแน่ๆ เพราะฉันมีเรือนร่างที่งดงามได้สัดส่วนและหอมหวานชวนดม จริงดังคาดเธอชวนฉัน ขอให้ฉันไปอยู่ด้วยพร้อมกับให้ค่าตัวฉันด้วย ซึ่งราคาแพงลิบลั้ว ฉันตกลงที่จะไปอยู่กับเธอ บ้านของเธอโอ้อ่า สวยงามมาก น่าอยู่จริงๆ หล่อนพาฉันไปอยู่ห้องเดียวกับเธอ ซึ่งเป็นห้องนอนของเธอ จีบฉันนั่งหน้ากระจกที่สวยงาม ฉันชอบและพอใจที่จะอยู่กับเธอจะติดตามเธอไปทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าเธอจะอยู่บ้านหรืออยู่แห่งใด เธอให้ฉันซุกซ่อนไปภายในตัวเธอ ตามซอกมุม ที่อับหรือไม่อับก็ตาม เพื่อให้ฉันได้สร้างสรรค์กลิ่นหอมจรรูใจ จะให้ฉันเข้าไปเกลือกกลั้วบริเวณเหล่านั้น เพื่อที่กลิ่นกายของฉันจะได้ติดกับเธอและทำให้เธอหอม ฉันทำให้เธอทุกวัน เธอก็พอใจ สักวันหนึ่ง เมื่อวันหมดอายุขัย ไร้เรี่ยวแรงและหมดสิ้นหยาดเลือดแล้ว ฉันคงหมดหน้าที่พิทักษ์เธอ แต่ลูกๆ หลานๆ ของฉันที่สามารถทำงานนี้ได้คงมาทำงานแทนฉันตราบนานเท่าที่เธอยังมีกำลังทรัพย์จะซื้อมารับใช้

คุณรู้ไหมฉันคือใคร

แบบฝึกอ่านชุด ฝึกคิดปริศนารัก

แสงสว่างแห่งความรัก

ผมเป็นอีกผู้หนึ่งที่มองหาสิ่งสวย ๆ งาม ๆ มาเป็นเพื่อนใจเหมือนกับเขาบ้าง แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่พบที่ถูกต้อง เรื่องที่เลือกเพราะความอยากไถ่อยากแก้ หรืออยากเด่นนั้นไม่ใช่ความคิดของผมอย่างแน่นอน สำหรับผมนั้นรักเพียงอย่างเดียว เพราะคำนี้มีความหมายต่อผมลึกซึ้งมากนัก ก็ด้วยเหตุผลนี้แหละผมจึงยังไม่พบใครที่ถูกต้อง และแล้วโชคก็เข้าข้างผมจนได้

วันหนึ่งผมพบเธอเข้าที่ร้านแห่งหนึ่ง รูปร่างเธอสวยสะดุดตาผมมาก เธอขอบบาง ผิวขาวใส ช่วงขาเรียวยาวได้สัดส่วน ผมมองเธอและยิ้มให้เธออย่างพึงพอใจ แต่สายตาที่เธอมองสบตาผมไม่ได้มีความรู้สึกใดๆ แฝงอยู่เลย ผมยังไม่ละความพยายาม ฝ้าวานเวียนไปพบเธอที่ร้านบ่อยๆ ยิ่งนานวันผมเริ่มแน่ใจว่า ผมรักเธอชอบเธอ และต้องการเธออย่างแน่นอน แต่ผมยังไม่กล้าอาจเอื้อม เพราะยามนี้ผมจน ผมยังคงผ่านร้าน เพื่อจะได้พบเธอเสมอ ผมเห็นชายหลายคนเข้ามาพัวพันกับเธอ ทำให้ผมชักไม่ค่อยแน่ใจ เกรงใครจะมากว่าเธอไปเสียก่อน เมื่อผมมีฐานะดีขึ้นจึงตัดสินใจเข้าพบคุณแม่ของเธอ ท่านก็ให้การต้อนรับผมอย่างดี รวมทั้งเป็นสื่อกลางพาเธอมาพบกับผมอีกด้วย เธอยังคงรักษามารยาทไว้เหมือนเดิม จนทำให้ผมดูไม่ออกว่าเธอรังเกียจผมหรือไม่ ผมพูดคุยกับคุณแม่เธอในเรื่องราวของเธออยู่นาน ซึ่งเธอก็นิ่งโดยไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ เมื่อผมจัดการตามประเพณีเรียบร้อยแล้วเธอมองแอบ ผมมีความภูมิใจและสุขใจที่สุดเมื่อมีเธออยู่ใกล้ เธอเปรียบเหมือนแสงสว่างแห่งชีวิต ซึ่งคอยอยู่เคียงข้างผมตลอดเวลายามใดที่ผมอ่านหนังสือก็มักจะมีเธอมาคลอเคลียอยู่ข้างๆ อย่างน่ารัก เธออ่อนแอและบอบบางมาก ผมต้องคอยทะนุถนอมเธอไว้เสมอ ๆ แต่อนิจจาถึงแม้ผมจะให้ความรักและสนใจทะนุถนอมเธอได้อย่างไรก็ตาม เธอก็จากผมไป วันหนึ่งเธอพลัดตกจากที่สูงข้างหนึ่งของเธอหัก ร่างของเธอแตกกระจายอยู่เต็มพื้น ชีวิตผมคงจะมีดมนเมื่อยามขาดเธอ

รู้ไหมครับเธอคือใคร

แบบฝึกอ่านชุด ฝึกคิดปรัสนารัก

มาตุภูมิรัก

รุ่งอรุณของวันใหม่ อา...มันเป็นวันที่มีความหมายต่อทุกๆ ชีวิตที่กำลังตื่นขึ้นมารับสภาวะการณ์อันยาวนานของชีวิตมนุษย์ทุกคน อย่างไม่มีวันจบสิ้น

สำหรับตัวฉัน... ในชีวิตที่กว้างขวางไม่มีเพื่อนแม้แต่คนเดียวที่จะมาปลอบใจ ฉันถูกผูกมัดไว้สูงส่งโดดเดี่ยว...ความเปล่าเปลี่ยวเจ็บเหงาแล่นเข้าเกาะกุมจิตใจของฉัน ฉันรู้ตัวดีว่าฉันจะอยู่ในสถานที่ตัวเองมีความสุขได้ไม่นานนัก ถูกดึงขึ้นดึงลงเสมอๆ แต่ถึงกระนั้นฉันยังมีศักดิ์ศรีในสัญลักษณ์แห่งความอิสระของประเทศ ทั้งที่ฉันดูผิวดำเล็กน้อย ไม่น่าจะมีความสำคัญอะไร ทุกชาติทุกภาษาต่างให้เกียรติฉันถ้วนหน้ากัน

ฉัน...บางครั้งบอกถึงความมีเกียรติความภาคภูมิใจอย่างสมศักดิ์ศรี ความเป็นอิสระที่ไม่มีใครขึ้นแก่ใคร ฉันเหมือนตัวอะไรที่มนุษย์จับฉันเข้าสู่สถานการณ์จนฉันเองสับสน บางวันฉันสวยงามอย่างน่าอัศจรรย์ แต่ฉันรู้สึกดีว่าขณะนั้นฉันอยู่บนความโศกเศร้าของบุคคลอื่น บุคคลซึ่งกระทำความดี ยากที่จะหาใครเปรียบ หากผลที่ได้รับฉันคิดว่าทุกคนคงหนีไม่พ้น

ฉัน.... วันนี้ ยังคงทำทนายกับอะไรบางอย่าง เพราะฉันถือว่าฉันมีเกียรติพอ ที่จะทำให้คนอื่น ๆ เห็นความสำคัญของฉัน แนนอนเรือนร่างของฉัน สีสันที่ทำให้สะดุดตา สะดุดคิด เพราะถ้าขาดฉันเสียคนหนึ่ง เขาจะไม่มีอะไรเป็นหลักประกันความมั่งคั่งได้เลย

แน่นอน ฉันจะได้ใกล้ชิดเขาก็ต่อเมื่อชีพนั้นดับลงอย่างเสียสละ เพื่อมาตุภูมิ ฉันขอภาวนาว่า จงเป็นสุขเถิด ฉันยินดีที่จะรองรับและปกป้องเธอในยามนี้ ยามที่เธอต้องจากทุก ๆ คน ฉันจะอยู่เป็นเพื่อนเธอจนกว่าร่างของฉันจะค่อยๆ จางหายไปที่สุดในที่สุด

รู้บ้างไหมฉันคือใคร

ใบงานที่ 4

เรื่อง ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มอ่านเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด แล้วปฏิบัติตามกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. เกี่ยวกับลักษณะการแต่ง
 - 1.1 ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุดเป็นตัวอย่างของงานเขียนประเภทใด
 - 1.2 ผู้เขียนเริ่มเรื่องอย่างไรและจบลงอย่างไร
 - 1.3 ส่วนเนื้อเรื่องผู้เขียนกล่าวถึงอะไร
2. ผู้เขียนเปรียบหน้าที่กระพือเป็นวงกับผลของการทำความดีอย่างไร
3. เพราะเหตุใด พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้คุณหญิงจันและนางมุก
4. การที่เกรซ ดาลิ่ง กระเชียงเรือเสียดชีวิตออกไปกลางพายุ เพื่อช่วยเหลือพวกเรือแตกเธอมีเหตุผลอย่างไรจึงกระทำอย่างนั้น
5. " ถ้าทำสิ่งใดจงตั้งใจทำจริงๆ ถ้าทำสำเร็จก็เป็นการดี ถ้าไม่สำเร็จก็จงทำอีกจนสำเร็จ ถ้าทำจนสุดความสามารถแล้วยังไม่สำเร็จ ก็ยังเป็นประโยชน์ในส่วนที่ได้รับความชำนาญ จากการที่ได้พยายามทำความดีโดยเต็มกำลังนั้น " นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่เพราะเหตุใด
6. ผู้เขียนเรื่องความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุดมีเจตนาจะบอกอะไรแก่ผู้อ่าน
7. ผลตอบแทนของการทำความดีที่ยั่งยืนตลอดไปคืออะไร
8. จงอธิบายรายละเอียดของการทำความดีและโอกาสที่จะทำความดีต่อผู้อื่นและสังคมของบุคคลต่อไปนี้ แล้วสรุปผลลงตาราง

บุคคล	ลักษณะและโอกาสที่จะทำความดี
1.ทหาร	
2.แพทย์	
3.พระภิกษุ	
4.พ่อค้าแม่ค้า	
5.นักเรียน	

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มครบตามขั้นตอนแล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ทำหน้าที่บันทึกสรุปคำตอบลงกระดาษคำตอบของกลุ่มและเตรียมตัวเพื่อรายงานหน้าชั้น
2. กลุ่มใดไม่ได้รายงานให้ผู้นำกลุ่มนำกระดาษคำตอบส่ง

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุด

1. " อันติชัวตัวตายเมื่อภายหลัง ชื่อก็ยังยืนอยู่
มิรู้หาย " ข้อความนี้เป็นการส่งเสริมการกระทำ
ในข้อใด

- ก. คนที่ทำความดีถึงตายไปแล้วชื่อเสียง
ก็ยิ่งปรากฏอยู่
- ข. คนที่ทำความดีมักเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป
- ค. คนที่กระทำความชั่วตายไปแล้วคนก็ยัง
ระลึกถึง
- ง. คนที่กระทำความชั่วคนรุ่นหลังมักจะ
จดจำได้นาน

2. เกรช ดาลิ่ง ได้ช่วยชีวิตบุคคลในข้อใด

- ก. ชาวประมง
- ข. นักท่องเที่ยว
- ค. คนโดยสารรถไฟ
- ง. คนเฝ้าประภาคาร

3. พระยารธรรมศักดิ์มนตรีใช้กลวิธีการเขียนเรื่อง
ความดีที่ไม่รู้จักสิ้นสุดแบบใดเพื่อโน้มน้าวใจ
ผู้อ่าน

- ก. ให้คติธรรม
- ข. เปรียบเทียบ
- ค. ยกอุทาหรณ์
- ง. เล่านิทาน

4. การทำความดีในลักษณะใดควรได้รับการ
ยกย่องมากที่สุด

- ก. ทำความดีต่อครอบครัว
- ข. ทำความดีต่อโรงเรียน
- ค. ทำความดีต่อชุมชน
- ง. ทำความดีต่อสังคม

5. ผู้เขียนเปรียบหน้าที่กระเพื่อมเป็นวงกับผลของ
การทำความดีอย่างไร

- ก. ความดีจะเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่
- ข. ความดีจะปรากฏอยู่ชั่วกาลนาน
- ค. ความดีจะได้รับการยกย่องทั่วไป
- ง. ความดีกว้างใหญ่เหมือนแม่น้ำ

6. สิ่งใดที่ไม่ใช่เครื่องสกัดกั้นการทำความดี

- ก. อายุ
- ข. เพศ
- ค. เชื้อชาติ
- ง. ทุกข้อ

7. ผู้เขียนเห็นว่าควรปฏิบัติตามบุคคลผู้ทำความดี
ต่าง ๆ อย่างไร

- ก. ทำตามบุคคลผู้ทำความดีทุกประการ
- ข. พยายามทำให้ดียิ่งกว่าบุคคลเหล่านั้น
- ค. ทำให้ดีที่สุดตามความสามารถและโอกาส
อันควร
- ง. ยกย่องเชิดชูและจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

8. เพราะเหตุใดผู้เขียนจึงกล่าวว่า " ถ้าเราทำสิ่งใด
จนสุดความสามารถแล้ว ยังไม่ประสบผลสำเร็จ
แต่ก็นับว่ายังมีประโยชน์ "

- ก. ได้รับความชำนาญ
- ข. ได้ฝึกแก้ปัญหา
- ค. ได้รับทราบข้อผิดพลาด
- ง. ได้ฝึกฝนความอดทน

9. ผู้กระทำความดีจะได้รับสิ่งใดตอบแทนเป็น
อันดับแรก

- ก. รางวัล
- ข. ความสุขใจ
- ค. ชื่อเสียงเกียรติยศ
- ง. การยกย่องสรรเสริญ

10. การทำความดีแบบปิดทองหลังพระควรทำ
หรือไม่เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ควรเพราะจะไม่ใช่ตัวอย่างให้ผู้อื่น
ปฏิบัติตาม
- ข. ไม่ควรเพราะไม่มีคนรู้จักเท่ากับไม่ได้ทำ
ความดี
- ค. ควรเพราะถึงอย่างไรก็มีผู้ได้รับประโยชน์
จากการทำความดีนั้น
- ง. ควรเพราะถึงอย่างไรสักวันหนึ่งก็ต้องมีคนรู้

เอกสารประกอบกิจกรรม
การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี

(ตัวอย่างหน้าปกแฟ้มงาน)

แฟ้มงานของกลุ่ม

.....

รายชื่อสมาชิก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

คติของกลุ่ม

ข้อตกลงร่วม

1. ทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการเรียนรู้
2. ทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเวลาเรียน
3. ทุกคนเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนในเวลาเดียวกัน
4. ทุกคนมีความสำคัญเท่ากันหมดในเวลาเรียนร่วมกัน
5. ทุกคนต้องยอมรับฟังความคิดเห็นและคำอธิบายของผู้อื่น
6. คะแนนของสมาชิกทุกคนมีผลต่อกลุ่มและคะแนนของกลุ่มก็มีผลต่อสมาชิกเช่นกัน

เพื่อผู้ศักดิ์ศรี

ใฝ่หาความรู้

ร่วมแรงร่วมใจ

 พึงพาอาศัย

คำชี้แจง

1. ในแฟ้มนี้ประกอบด้วย

- 1.1 กฎ กติกา มารยาทของการเรียนแบบร่วมมือ
- 1.2 ใบบันทึกการปฏิบัติหน้าที่
- 1.3 ใบบันทึกคะแนนสอยย่อย
- 1.4 ใบบันทึกคะแนนความก้าวหน้าของกลุ่ม
- 1.5 แบบประเมินผลการทำงานกลุ่มและผลงานกลุ่ม(สำหรับครู)
- 1.6 แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม(สำหรับนักเรียน)
- 1.7 ใบความรู้ 2 ใบ
- 1.8 ใบงาน 1 ใบ
- 1.9 กระดาษคำตอบ 1 ใบ

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงานกลุ่ม

- 2.1 เมื่อกลุ่มได้รับแฟ้มแล้ว ให้ผู้นำกลุ่มสำรวจสมาชิกแล้วบันทึกการมาเรียน
- 2.2 ให้นำใบความรู้(ถ้ามี) ออกมาศึกษาพร้อมๆกัน หรือคนใดคนหนึ่งจะศึกษาก่อนแล้วนำมาอธิบายให้เพื่อนๆฟังจนเข้าใจ
- 2.3 หรือใช้เนื้อหาในหนังสือทักษะสัมพันธ์ อ่านคร่าว ๆ 1 ครั้ง
- 2.4 ให้นำใบงานมาศึกษา ร่วมกันวางแผนการทำงานและแบ่งภาระงาน
- 2.5 นักเรียนรับมอบงานและรับผิดชอบในส่วนของตนโดยศึกษาและอธิบายงานให้เพื่อนสมาชิกเข้าใจ
- 2.6 กลุ่มร่วมมือกันศึกษา ช่วยกันคิด ร่วมอภิปราย ร่วมกันตัดสินใจเลือกคำตอบที่ดีที่สุด
- 2.7 ผู้บันทึกทำหน้าที่เขียนคำตอบลงกระดาษคำตอบและออกรายงานหน้าชั้นสมาชิกลงชื่อกำกับในใบบันทึกการปฏิบัติหน้าที่
- 2.8 ผู้ตรวจสอบคอยสังเกตการทำงานของกลุ่มและเป็นผู้กรอกแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม เมื่อเรียนจบบทเรียนหนึ่ง
- 2.9 สมาชิกกลุ่มร่วมอภิปรายผลการทำงานกลุ่มและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

กฎ กติกา มารยาท

1.วิธีการเรียนแบบร่วมมือ

บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
1.ชั้นการสอน (15-20 นาที) ■ แจงจุดประสงค์และสอน ■ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ■ สรุปสาระสำคัญ	1.ชั้นเรียนรู้ (15-20 นาที) ■ เรียนรู้ตามจุดประสงค์ ■ ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญ ■ บันทึกสาระสำคัญ
2.ชั้นกิจกรรม (20-30 นาที) ■ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย (ตามหลัก) ■ แจกใบความรู้และใบงาน(แฟ้มงาน) ■ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ■ ร่วมทำกิจกรรมตามคำขอ ■ สนับสนุนและเสริมแรง ■ ติดตามตรวจสอบกลุ่มการเรียนรู้ ■ สร้างเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร	2.ชั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย (20-30 นาที) ■ จัดกลุ่มรวดเร็ว ■ รับแฟ้มงาน ■ วางแผนงาน แบ่งหน้าที่และภาระงาน ■ ดำเนินงานตามแผน (บันทึกผลงานเดี่ยว) ■ อธิบายงานและร่วมอภิปรายสรุป ■ บันทึกผลในใบงาน
3.ชั้นสรุป (10-15 นาที) ■ ประเมินผลงานกลุ่มจากการรายงานและใบงาน ■ ร่วมสรุปและอธิบายเพิ่มเติม	3.ชั้นสรุป (10-15 นาที) ■ รายงานผล ช่วยกันถามและตอบปัญหา ■ ร่วมสรุปและบันทึกสาระสำคัญ
4.ชั้นวัดและประเมินผล (10 นาที) ■ ทดสอบย่อย ■ ประเมินผลงานกลุ่มด้านทักษะสังคม ■ ตรวจสอบชุด	4.ชั้นวัดและประเมินผล (10 นาที) ■ ทดสอบย่อย (ไม่มีการช่วยเหลือกัน) ■ ประเมินผลงานกลุ่มเพื่อปรับปรุงแก้ไข
5.ชั้นสร้างความประทับใจ (5 นาที) ■ แจงผลคะแนนกลุ่ม ■ แจงผลคะแนนสอบย่อย ■ แจงผลการตรวจสอบชุด ■ ตัดสินและให้รางวัล	5.ชั้นสร้างความประทับใจ (5 นาที) ■ คิดคะแนนก้าวหน้าและเทียบเกณฑ์ ■ วางเป้าหมายครั้งต่อไป

การคิดคะแนนก้าวหน้า

ประกอบด้วย

1. คะแนนพื้นฐาน

คือ คะแนนเดิมซึ่งมาจาก คะแนนสอบปลายภาคที่ผ่านมา (ใช้เมื่อเริ่มเรียนคาบแรก)

และคือ คะแนนครั้งสุดท้ายที่นักเรียนทำได้

2. คะแนนสอบย่อย

คือคะแนนจากการสอบรายบุคคลหลังเรียนจบบทเรียนหนึ่งๆ และจะเป็นคะแนนพื้นฐานในครั้งต่อไป

3. คะแนนก้าวหน้าคือ

ค่าความต่างของคะแนนสอบย่อยเมื่อเทียบกับคะแนนพื้นฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐาน 6 คะแนนขึ้นไป	5
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐาน 1-5 คะแนน	10
คะแนนสูงกว่หรือเท่ากับคะแนนพื้นฐาน 1-5	20
คะแนนสูงกว่หรือเท่ากับคะแนนพื้นฐาน 6-10 คะแนน(หรือเต็ม)	30

การคิดคะแนนกลุ่ม

ประกอบด้วย

1.คะแนนผลงานกลุ่ม	50 คะแนน	(คะแนนจะเท่ากันจากการตรวจและประเมินจากครู)
2.คะแนนผลงานเดี่ยว	20 คะแนน	(คะแนนจากการตรวจสมุด)
3.คะแนนสอบย่อย	30 คะแนน	(คะแนนก้าวหน้าเมื่อเทียบกับคะแนนพื้นฐานแล้ว)
รวม	100 คะแนน	

ตัวอย่างการคิดคะแนนของกลุ่ม

ชื่อนักเรียน	คะแนนกลุ่ม	คะแนนงานเดี่ยว	คะแนนสอบย่อย	คะแนนรวม
1.เด็กชายหนึ่ง	45	18	20	83
2.เด็กหญิงสอง	45	15	20	80
3.เด็กหญิงสาม	45	20	30	95
4.เด็กชายสี่	45	10	10	65
คะแนนรวม				323
คะแนนเฉลี่ย				80

คะแนนของกลุ่ม	=	คะแนนครั้งนี้ - คะแนนครั้งก่อน
คะแนนของกลุ่ม	=	80 - 65
คะแนนเพิ่มจากเดิม	=	15 คะแนน (นำไปเทียบตารางเกณฑ์ตัดสินรางวัลต่อไป)

เกณฑ์การตัดสินรางวัล

กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

เกณฑ์	รางวัล
15	ดี
20	ดีมาก
25	ยอดเยี่ยม

เกณฑ์สำหรับผลงานเดี่ยวจะตัดสินเดือนละ 1 ครั้ง นักเรียนจะได้รับรางวัล
เมื่อนักเรียนสามารถทำคะแนนได้ถึงร้อยละ 75

ทักษะทางสังคม

- ✕ จัดกลุ่มอย่างรวดเร็วไม่ส่งเสียงดังรบกวน
- ✕ นั่งทำงานในกลุ่มของตนเท่านั้น
- ✕ เมื่อรับใบงานควรพูดคุย ชักถาม อภิปรายโดยใช้เสียงดังพอได้ยินเฉพาะในกลุ่ม
- ✕ ใช้คำสุภาพไม่ก้าวร้าว หรือโต้เถียงกันด้วยเรื่องส่วนตัว
- ✕ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีอารมณ์ขัน รักษาน้ำใจ ให้อภัยซึ่งกันและกัน
- ✕ ทุกคนต้องยอมรับว่าผลงานของกลุ่มเป็นเสมือนงานของตน
- ✕ แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนางานสู่เป้าหมายคือรางวัล ยอดเยี่ยม

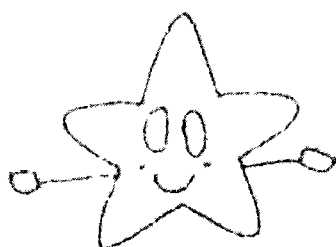
สองหัวใจ หุ่นหัวใจ

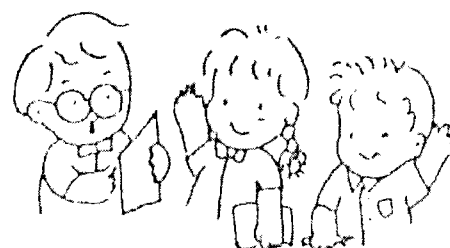
กลุ่มละ 4 คน

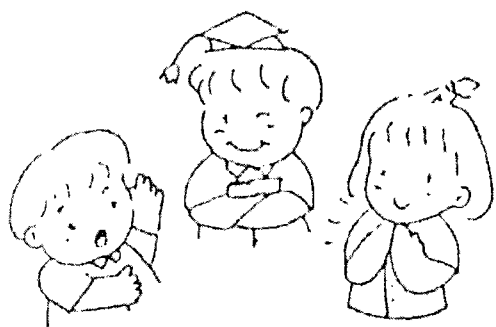
มีเป้าหมายร่วมกัน

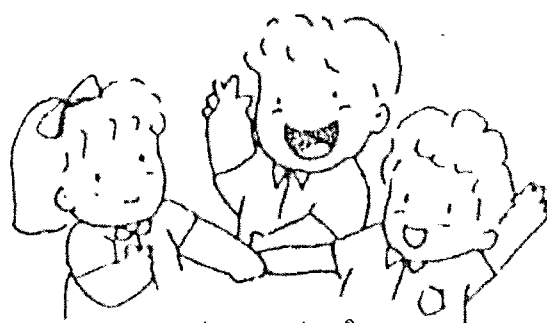
การเรียนรู้
แบบร่วมมือ

แบ่งงานกันรับผิดชอบ

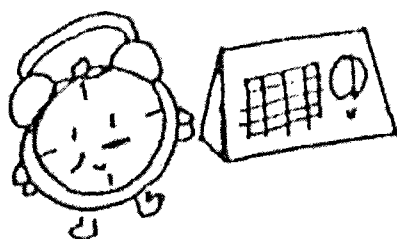

ยอมรับ
และไว้วางใจกัน

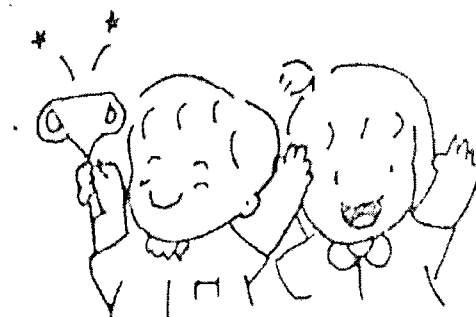

ร่วมแรงร่วมใจ
ช่วยเหลือกัน

ลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ

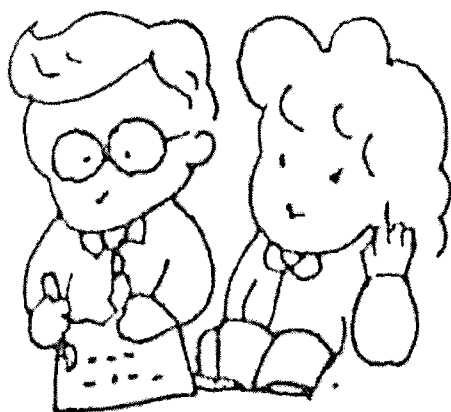
กำหนดเวลา
การทำงานกลุ่ม
ของนักเรียน

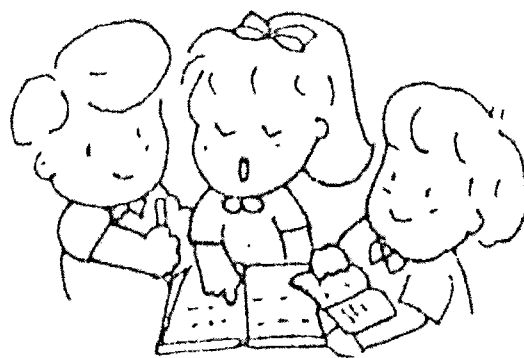
ให้รางวัลคำชมเชย
แก่นักเรียนเมื่อเห็น
นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม

บทบาทของครู

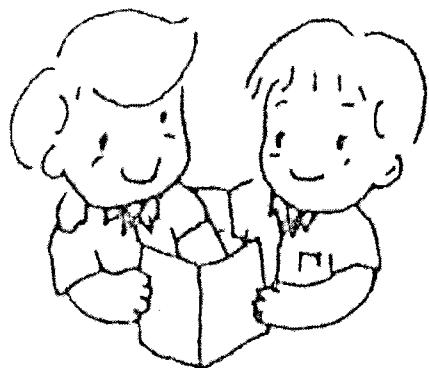

ครูร่วมกันเป็นทีมในการนำ
เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ
มาใช้ในโรงเรียน

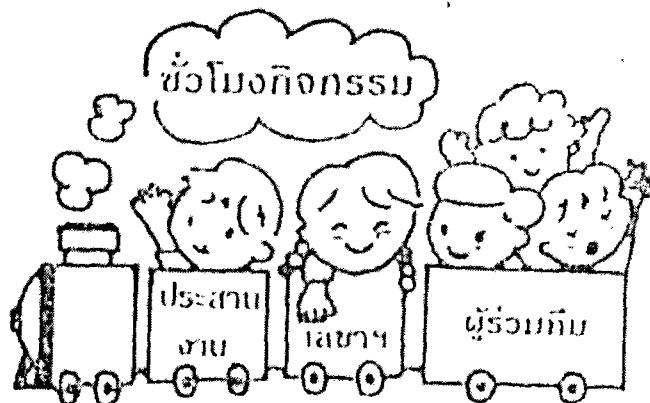

สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้าง
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

บทบาทของครู

นักเรียนไว้วางใจซึ่งกันและกัน

บทบาทของนักเรียน

ให้เกียรติ
รับฟัง
ความคิดเห็น
ของเพื่อนสมาชิก

รับผิดชอบการเรียนรู้ของงาน
และเพื่อนๆ ในกลุ่ม

บทบาทของนักเรียน

ใบบันทึกการปฏิบัติหน้าที่

กลุ่ม.....

คำชี้แจง ก่อนเริ่มบทเรียนให้นักเรียนแบ่งหน้าที่ตามที่ระบุไว้ดังนี้ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับ
ทุกครั้ง (นักเรียนอาจสลับเปลี่ยนหน้าที่กันได้ตามความเหมาะสม)

- ผู้นำกลุ่ม ทำหน้าที่ วางแผนการดำเนินงาน ควบคุมการทำงานให้เป็นระเบียบ
กระตือรือร้นและให้กำลังใจสมาชิก รับเอกสารจากครูและรวบรวมงาน
ส่งครู
- ผู้บันทึก ทำหน้าที่ จดบันทึกข้อตกลง สรุปผลการทำงานและรายงานผล
- ผู้ชี้แนะ ทำหน้าที่ ขยายความรู้ เพิ่มเติมความคิด
- ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของสมาชิกทุกคนให้สามารถ
อธิบายได้เหมือนกัน และบันทึกการสังเกตการทำงานของกลุ่ม

บันทึกการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

ครั้งที่ -----	วันที่	ครั้งที่ -----	วันที่
ตำแหน่ง	ลงชื่อประจำตำแหน่ง	ตำแหน่ง	ลงชื่อประจำตำแหน่ง
ผู้นำกลุ่ม	-----	ผู้นำกลุ่ม	-----
ผู้บันทึก	-----	ผู้บันทึก	-----
ผู้ชี้แนะ	-----	ผู้ชี้แนะ	-----
ผู้ตรวจสอบ	-----	ผู้ตรวจสอบ	-----
ครั้งที่ -----	วันที่	ครั้งที่ -----	วันที่
ตำแหน่ง	ลงชื่อประจำตำแหน่ง	ตำแหน่ง	ลงชื่อประจำตำแหน่ง
ผู้นำกลุ่ม	-----	ผู้นำกลุ่ม	-----
ผู้บันทึก	-----	ผู้บันทึก	-----
ผู้ชี้แนะ	-----	ผู้ชี้แนะ	-----
ผู้ตรวจสอบ	-----	ผู้ตรวจสอบ	-----

ใบบันทึกคะแนนสอบย่อย

กลุ่ม

ชื่อสมาชิก	สอบย่อย ครั้งที่	เรื่อง			สอบย่อย ครั้งที่	เรื่อง	
	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบ ย่อย	คะแนนก้าวหน้า หน้า		คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบ ย่อย	คะแนนก้าวหน้า หน้า
1.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
2.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
3.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
4.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
รางวัลที่ได้	รวม			รางวัลที่ได้	รวม		
	เฉลี่ย				เฉลี่ย		

ชื่อสมาชิก	สอบย่อย ครั้งที่	เรื่อง			สอบย่อย ครั้งที่	เรื่อง	
	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบ ย่อย	คะแนนก้าวหน้า หน้า		คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบ ย่อย	คะแนนก้าวหน้า หน้า
1.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
2.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
3.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
4.	-----	-----	-----		-----	-----	-----
รางวัลที่ได้	รวม			รางวัลที่ได้	รวม		
	เฉลี่ย				เฉลี่ย		

แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....ครั้งที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

①.....②.....

③.....④.....

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้ให้นักเรียนใช้สำรวจกลุ่มของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของตนเอง ซึ่งมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับความถี่ของพฤติกรรมซึ่งมี 3 ระดับคือ
สม่ำเสมอ บางครั้ง ไม่เคยทำ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและจริงใจ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนบันทึกการทำงานของกลุ่ม ตามที่ปฏิบัติจริง

ตอนที่ 1

พฤติกรรม	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. เราจัดกลุ่มอย่างรวดเร็วและไม่ส่งเสียงดัง			
2. เรานั่งทำงานในกลุ่ม ไม่เดินไปมา			
3. เราพูดคุยกันเสียงดังเฉพาะในกลุ่ม			
4. เราเชื่อฟังและเคารพบทบาทหน้าที่ของกันและกัน			
5. เราตรวจสอบซักถามจนเพื่อนๆในกลุ่มเข้าใจ			
6. เราอธิบายให้สมาชิกทุกคนฟัง			
7. เราช่วยเหลือเพื่อนเป็นพิเศษเมื่อเรารู้ว่าเพื่อนมีปัญหา			
8. เราสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน			
9. เราถามครูก็ต่อเมื่อเราทุกคนไม่เข้าใจและทำไม่ได้			
10. เราทำงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด			

ตอนที่ 2

1. บันทึกการทำงานของกลุ่ม เช่น วิธีการแบ่งงาน วิธีการดำเนินงาน ความประทับใจในขณะทำงาน

.....

.....

.....

2. ในครั้งต่อไปไปกลุ่มควรจะปรับปรุงในเรื่องใด

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ข

๑แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

๑ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

๑คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบ
วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 60 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ
ก ข ค และ ง
2. ให้เวลาทำ 50 นาที
3. ให้นักเรียนพิจารณาแต่ละข้อ ถ้าเห็นว่าตัวเลือกใดเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง () ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่าง

ก	ข	ค	ง
(X)	()	()	()
4. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการดังนี้

ก	ข	ค	ง
(X)	()	()	()
5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ในแบบทดสอบ
6. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบ
ส่งคืนกรรมการคุมสอบ

แบบทดสอบ
วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-3

ศพที่เรียนกันในวิชากายวิภาคศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นศพที่คนยากจนอุทิศให้โรงพยาบาล นักเรียนแพทย์ที่ได้เรียนรู้เรื่องโรคต่างๆ ก็มาจากคนเจ็บในห้องอนาถา แต่พอจบแล้วกลับหันไปเอาใจใส่คนที่มั่งมีเงินแทน แบบนี้แล้วไม่ให้น้อยใจอะไรได้

1. ข้อความข้างต้นกล่าวในลักษณะใด

ก. ตัดพ้อ	ข. สรรเสริญ
ค. เปรียบเทียบ	ง. ประชดประชัน
2. นักเรียนแพทย์ในเรื่องนี้มีลักษณะนิสัยอย่างไร

ก. ไม่มีน้ำใจ	ข. ลีမ်ตัว
ค. เห็นแก่ได้	ง. รังเกียจคนจน
3. ผู้เขียนเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์อย่างไร

ก. ระบายความขุ่นเคืองที่มีต่อนักเรียนแพทย์
ข. ขอร้องให้นักเรียนแพทย์ช่วยเหลือคนยากจน
ค. อยากให้นักเรียนแพทย์คำนึงถึงคนยากจนบ้าง
ง. ตักเตือนให้นักเรียนแพทย์ รู้จักสำนึกในหน้าที่ของตน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4

ในสมัยก่อนผู้ที่อ่านออกเขียนหนังสือได้น้อยมาก ส่วนมากเป็นข้าราชการ ขาวนา ขาวบ้านหรือคนพื้นๆหายาก เพราะไม่ค่อยจะมีโรงเรียนให้เรียนต้องอาศัยเรียนกับพระตามวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนของเด็กผู้ชายเท่านั้น ทั้งผู้คนที่ไม่ค่อยเห็นประโยชน์ของการเรียนหนังสือมากนักจึงไม่ค่อยนิยมส่งลูกหลานให้เรียนหนังสือ ยิ่งลูกผู้หญิงแล้ว พ่อแม่เห็นว่าไม่จำเป็นเลย สมควรอยู่บ้านดีกว่า โตอีกหน่อยเป็นสาวก็แต่งงานมีลูกต้องไปทำงานบ้านให้สามีและเลี้ยงลูก แล้วถ้าให้เรียนหนังสือจะทำให้ใจแตก เขียนจดหมายถึงผู้ชายหรือเรียกว่า “เพลงยาว” ผู้ชายเขียนมาผู้หญิงก็เขียนตอบไป ผู้หญิงจึงไม่ได้เล่าเรียนเหมือนผู้ชาย อย่างดีก็เรียนกันเอง ในบ้าน พ่อเขียนชื่อสกุลตัวเองเป็นเท่านั้น

4. “เพลงยาว” ในที่นี้หมายถึงข้อใด

ก. จดหมายรัก
ข. จดหมายส่วนตัว
ค. เพลงพื้นเมืองสมัยก่อน
ง. เพลงที่มีเนื้อร้องยาวๆ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-7

หมู่บ้านของเราแห่งเดียวที่ยังล้าหลังเขาอยู่ ทั้งนี้เพราะความไม่ปรองดองกันระหว่างครอบครัวของ ผมงกับครอบครัวชาโตรุ แต่ละฝ่ายต้องการจะเป็นผู้นำของหมู่บ้าน ดังนั้นจึงไม่มีใครทำอะไรกันขึ้นเลย เป็นที่น่าเสียดาย ที่ไม่เพียงแต่ตระกูลที่มีอันจะกินสองตระกูลจะเสียประโยชน์ แต่ยังเป็นผลร้ายแก่หมู่บ้านทั้งหมู่บ้านด้วย ในขณะที่เราบาดหมางไม่ลงรอยกัน คนอื่นๆ ก็ต้องมางอนง้อขอให้เราช่วย แล้วก็ไม่มีใครทำอะไรกัน หมู่บ้านเราก็มืดมนเรื่องขึ้นเลย ผมเชื่อว่าพวกเราสองตระกูลน่าจะหันหน้าเข้าหากันได้ ร่วมจิตร่วมใจกันทำประโยชน์ให้กับหมู่บ้าน วิธีที่ทำกันในปัจจุบันนี้เป็นเรื่องโง่เขลามาก เมื่อเราโตเป็นหนุ่มเราจะไม่ทำอย่างนี้ เราจะคิดถึงประโยชน์ของหมู่บ้านเราให้มากกว่านี้สักหน่อย

5. ผู้กล่าวข้อความนี้มีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. ตรงไปตรงมา
- ข. รักวงศ์ตระกูล
- ค. รักความยุติธรรม
- ง. รักความก้าวหน้า

6. ในอนาคตสภาพของหมู่บ้านตามที่เด็กหนุ่มว่านี้น่าจะเป็นอย่างไร

- ก. แร้นแค้นยิ่งขึ้น
- ข. เสื่อมโทรมยิ่งขึ้น
- ค. หันสมัยมากขึ้น
- ง. ได้รับการพัฒนามากขึ้น

7. เรียงลำดับเหตุการณ์นี้ตามลำดับก่อนหลัง

- 1. หมู่บ้านขาดการพัฒนา
- 2. ชาวบ้านมาขอร้องให้ช่วย
- 3. สองตระกูลบาดหมางกัน
- 4. ความต้องการเป็นผู้นำของหมู่บ้าน

- ก. 1 -2-3- 4
- ข. 2 -1- 4- 3
- ค. 3 -4 -1- 2
- ง. 4-- 3- 2- 1

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8-9

แม่ค้าที่เป็นคนจีนจะแตกต่างจากแม่ค้าที่เป็นคนไทย แม่ค้าจีนมักจะมีอารมณ์เย็นกว่าแม่ค้าไทย แม่ค้าบางคนคิดจะแหงๆ ลูกค้าด้วยซ้ำไป อย่างเช่นลูกค้าต่อรองราคามากไปแม่ค้าจีนมักจะเพียงส่ายหน้า และพูดว่าขายไม่ได้เพราะต้นทุนแพง จะซื้อไม่ซื้อก็แล้วกันไป แต่ในกรณีเดียวกันนี้ ถ้าเป็นแม่ค้าไทยจะต้องค้อนควัก แล้วจิบปากจิบคอจอตๆ ใส่ลูกค้าว่าอยากกินแต่ไม่มีปัญญาจะซื้อให้รอชาติหน้า ปะเหมาะเคราะห์ร้ายสอด ถ้าบังเอิญไปเจอลูกค้าปากจัดเข้า ชาวบ้านร้านตลาดพลอยได้ฟังล้าต๋อยฟรุ้งฟริ้งหนึ่งรอบ เข้าตำราชิงก็ราชาก็แรงนั่นเอง ไม่มีใครยอมใครเหมือนกัน ที่ว่าอย่างนี้มิใช่จะกล่าวหาว่าแม่ค้าไทยหยาบคายหรือร้ายกาจ แต่ยกย่องแม่ค้าจีน เพียงแต่เท่าที่ฉันเห็นมาในตลาดแม่ค้าจีนมักจะไม่ตอลื้อต่อเถียงค่อนขอตลกค้า ขัดใจขึ้นมาก็เพียงทำหน้าบึ้งตึง หันไปขายให้คนอื่นต่อไปเท่านั้น ไม่ถึงกับมีการเห็บแถมแถมประชดประชัน

8. สำนวนชิงก็ราชาก็แรง ในเรื่องหมายถึงใคร

- ก. แม่ค้าจีน แม่ค้าไทย
- ข. แม่ค้า ชาวบ้าน
- ค. แม่ค้าจีน ลูกค้า
- ง. แม่ค้าไทย ลูกค้า

9. ลำตัด ในที่นี้หมายถึงข้อใด

ก. การละเล่นพื้นเมือง	ข. การร้องเพลงพื้นบ้าน
ค. การต่อล้อต่อเถียงกัน	ง. การเหินแค้นกัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

“ พ่อแม่สอนว่า ความจนไม่ใช่ของเลว ความจนเป็นโรคภัยชนิดหนึ่งที่รักษาให้หายได้ ยารักษาคือความขยันหมั่นเพียร ความรู้จักราคาค่าของตัวเอง ไม่ตีราคาต่ำ ไม่ขายตัวให้แก่เงิน ใครเอาเงินมาฟาดหัวเรา เราก็ฟาดหน้ามันให้หงายหลังไปได้เงินมาต้องรู้จักค่าของมันว่า ถ้ารวมนั้นเป็นก้อนโตๆละก็ ซื้ออะไรก็ได้ ซื้อไหวซื้อกราบก็ได้ ”

10. ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดเป็นคนเช่นใด

- ก. ขมขื่นและมีปมด้อย
- ข. มองโลกในแง่ร้าย
- ค. จนและหยิ่งในศักดิ์ศรี
- ง. คบคุณธรรมไม่ได้ในยามโกรธ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11

การที่รถยนต์ปล่อยแก๊สพิษต่างๆ ออกมานั้นได้ก่อให้เกิดผลร้ายต่อชีวิตสุขภาพและอนามัยของประชาชน ซึ่งนับว่าเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งและเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงยิ่งกว่าอาชญากรรมอื่นใด เพราะผู้ที่เจ็บป่วยหรือเสียชีวิตโดยเป็นผลมาจากอากาศเป็นพิษนี้ เป็นผู้เสียหายที่เรียกร้องค่าเสียหายจากใครไม่ได้ และไม่สามารถจะเป็นเจ้าทุกข์แจ้งความเอาผิดกับผู้กระทำผิดผู้ใดได้ เพราะบ้านเมืองเรายังไม่มีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่คุ้มครองประชาชนเหมือนอย่างในประเทศที่เจริญแล้ว

11. สาระสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ก. แก๊สพิษเป็นอันตรายมากในประเทศไทย
- ข. แก๊สพิษเป็นอันตรายแต่หาผู้รับผิดชอบไม่ได้
- ค. แก๊สเป็นอันตรายยิ่งกว่าอันตรายจากอาชญากรรม
- ง. แก๊สพิษเป็นอันตรายแต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครอง

12. “ ธงไตรรงค์อยู่คู่ดินฟ้า สะบัดเด่นเป็นสง่าแก่ฟ้ากว้าง
 รั้วของชาติมากมายรอบทาง ทุกคนต่างเข้มแข็งแกร่งเกรียงไกร ”
 คำประพันธ์นี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ช่วยกันปกป้องประเทศอย่างขันแข็ง ประเทศจึงอยู่รอดมาจนทุกวันนี้
- ข. ธงไตรรงค์แสดงความเป็นเอกราช เพราะมีทหารที่เข้มแข็งช่วยปกป้องประเทศไทย
- ค. ทหารและตำรวจแสดงความแข็งแกร่ง เพื่อป้องกันประเทศมิให้ข้าศึกุกราน
- ง. ธงไตรรงค์ยังคงโบกสะบัด แสดงความเป็นรั้วของชาติ

13. " ถึงรูปงามตลอดลักษณะสักปานไหน ที่สุดไซร้ก็เนาเห่หมิ่นเป็นเหยื่อหนอน
ชีวิตนี้ไม่ดำรงคงถาวร ความม้วยมรณเท่า นั้นมันเป็นจริง "
- ใจความสำคัญของคำประพันธ์นี้คือข้อใด
- ก. ความจริงของชีวิตคนคือเกิดมาแล้วต้องตาย
ข. คนสวยเมื่อตายก็เนาเห่หมิ่นเหมือนเป็นคนอื่น
ค. คนที่งามมากก็ไม่อาจพ้นความตายไปได้
ง. ความสวยไม่คงทนถาวร
14. วาจาทำให้รัก ฤาซัง ไต้นอ
พูดมากและเสียงดัง เพื่อนเกลียด
พูดน้อยและพูดหวัง ให้จับ ใจนา
เพื่อนจะไม่รังเกียจ หน่ายแหยง
โคลงบทนี้มีใจความสำคัญอยู่บาทใด
- ก. บาทที่ 1 ข. บาทที่ 2
ค. บาทที่ 3 ง. บาทที่ 4
15. " เพชรย่อมฉายประกายกล้าให้ปรากฏ แม้ถูกบดบังอยู่ในภูผา
เปรียบเสมือนคนดีมีวิชา อยู่ที่ใดไม่ไร้ค่าน่านุโมใจ "
- คำประพันธ์นี้มีความหมายสอดคล้องกับแนวคิดข้อใด
- ก. บัณฑิตมีความรู้มาก เปรียบเหมือนเพชรที่ส่งประกายแวววาว
ข. บัณฑิตที่รู้คุณค่าของวิชา ย่อมเป็นที่น่าภาคภูมิใจในตนเอง
ค. บัณฑิตพึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้กว้างขวาง
ง. บัณฑิตผู้มียุคุณธรรมอยู่แห่งใดก็มีค่าเสมอ
16. "เสียงครูสอนศิษย์แล้ว เลือนหาย
เหมือนคลื่นกระทบชาย ฝั่งน้ำ
คำสอนสั่งมลาย เลือนหมด ฉะนั้นฤา
เหนื่อยอ่อนซ่อนส่วนซ้า ซอกไว้ในทรวง
คำประพันธ์นี้ก็มีความรู้สึกเช่นใด
- ก. สลดใจ ข. เจ็บใจ ค. ท้อใจ ง. ตระมาใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-20

วิชาเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเล่าเรียน ต้องจดจำ ต้องฝึกฝน จนกว่าจะมีความรู้ความชำนาญ ใช้การได้ วิชามีมากอย่างนี้จะเรียนกันให้จบและรู้จริงทุกวิชาไม่ได้ เพราะวิชาแต่ละวิชากว่าจะรู้จริง กินเวลาเรียน เวลาฝึกฝนนานหลายปี แม้มีโอกาสเรียนวิชาอะไรได้จบเท่าที่มีอยู่ แต่ความรู้ยังไม่แตกฉาน จะถือว่ารู้เป็น อย่างรู้รักษาตัวรอดจริง ๆ ยังไม่ได้ ที่ว่ารู้แตกฉานคือรู้จักคิดแปลงแก้ไขให้เป็นประโยชน์ในทางดีงามเข้ากันได้ เหมาะจะเข้ากับตนและสิ่งแวดล้อมตน แม้ได้รู้ถึงเช่นนั้น ถ้ารู้เชี่ยวชาญแตกฉานเฉพาะวิชาเดียว ส่วนวิชาอื่น งามงายไม่เอาใจใส่ หรือไม่รู้เสียเลย อาจเป็นคนคับแคบ มองไม่เห็นไกลและกว้างขวางออกไปเปรียบเหมือน คนขุดร่องลึก ยิ่งลึกเท่าใดตัวผู้ขุดก็ยิ่งจมลึกลงไปในเรื่องที่ขุด ไม่สามารถมองเห็นสิ่งที่อยู่เหนือร่อง เพราะ

เหตุฉะนั้นท่านจึงกล่าวว่า “จงรู้วิชาชีพของท่านเถิด แต่ควรรู้อะไรบ้างในสิ่งอื่น” เชี่ยวชาญเฉพาะวิชามากเกินไป ทำให้ตาบอดและขาดความมีใจกว้าง

17. คำว่า “รู้แตกฉาน” ในที่นี้คืออะไร

- ก. รู้วิชาตัวรอด
- ข. มีความรู้ทุกอย่างทุกสาขา
- ค. มีความรอบรู้ ไม่มีอะไรที่ไม่รู้
- ง. สามารถปรับสิ่งต่างๆให้เข้ากับตนและสิ่งแวดล้อมได้

18. “การเป็นผู้มีความรู้เฉพาะอย่าง” ตามความเห็นของผู้เขียนในที่นี้แสดงความคิดไว้ว่าอย่างไร

- ก. ทำให้ตาบอด
- ข. ทำให้เป็นคนเห็นแก่ตัว
- ค. ทำให้เป็นผู้มีความรู้แตกฉานไป
- ง. ทำให้เป็นคนคับแคบ มองไม่เห็นสิ่งที่ไกลและกว้างขวางออก

19. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด

- ก. จงเป็นผู้รอบรู้ในทุกทาง
- ข. จงเป็นผู้ไม่เลือกวิชาชีพ
- ค. จงเป็นผู้มีความสนใจในโลกกว้าง
- ง. จงรู้วิชาชีพของตน และสนใจวิชาอื่นบ้าง

20. ความเป็นผู้รู้จักศึกษา จะทำให้ได้ผลดีอย่างไร

- ก. ทำให้มีคนนับหน้าถือตา
- ข. ทำให้มีความภาคภูมิใจ
- ค. ทำให้เห็นโลกกว้างขวางและมีความคิดไกล
- ง. ทำให้ไม่ตกลงไปในร่องลึกซึ่งตัวเองขุดและจมลงไปทุกที

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21-22

“ตั้งใจว่าวันเป็นบัณฑิต จะประสิทธิ์วิชาตามป่าเขา

ครุยลุยโคลนต้องมีในบ้านเรา ความโง่เขลาต่อไปจะไม่มี

21. จากข้อความนี้ ต่อในอนาคตคาดว่าบ้านเมืองเราจะมีสภาพอย่างไร

- ก. คนร่ำรวยขึ้น
- ข. คนมีความรู้มากขึ้น
- ค. คนได้งานเพิ่มขึ้น
- ง. คนกลับถิ่นเดิมมากขึ้น

22. ผู้กล่าวข้อความนี้คาดว่าจะประกอบอาชีพอะไร

- ก. เจ้าหน้าที่ป่าไม้
- ข. เกษตรกร
- ค. นักปกครอง
- ง. ครู

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23

“มันสกปรกหรือเปล่านั้น ตัวดำดำ ให้เลี้ยงน้องเตี๋ยวน้องจะแย”

“ไม่สกปรกเลยนะจันต์ คนดำไม่ได้ดำเพราะสกปรกเลยนี่นา รอดมันทำงานดิเนะ แม่เบาแรงไปแยะ จี๊ดก็ชอบรอด อยู่ไม่ถึงเดือนติดแฉเลย มันเล่นกับเด็กเก่ง”

23. บทสนทนาที่แสดงข้อคิดอะไร

- ก. ไม่ควรดูถูกผู้ที่ด้อยกว่า
- ข. ไม่ควรมองโลกในแง่ร้าย
- ค. ไม่ควรตัดสินคนที่รูปร่างภายนอก
- ง. ไม่ควรเอาวัดเอาเปรียบผู้ที่ด้อยกว่า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24

ผู้ที่เคยมียศจะทนต่อความเสื่อมยศได้ยาก ผู้ที่เคยมีอำนาจจะทนต่อการถูกทอนอำนาจได้ยาก ผู้ที่เคยมีทรัพย์สินจะทนต่อการขาดทรัพย์สินได้ยาก เพราะเหตุนี้โลกจึงเต็มไปด้วยการช่วงชิงแก่งแย่งจองแวงและการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

24. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

- ก. ความเห็นแก่ตัวของคน
- ข. การจองแวงซึ่งกันและกัน
- ค. คนแก่งแย่งกันทำมาหากิน
- ง. ความมักใหญ่ใฝ่สูง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25

“หลังจากที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ฉายทางโทรทัศน์ว่าสมควรผ่านการตรวจของพนักงานตรวจภาพยนตร์ที่ได้แต่งตั้งไว้หรือไม่นั้น บัดนี้ปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้ตรวจภาพยนตร์ทางโทรทัศน์แล้ว

25. ข้อความนี้ทำให้เราทราบว่า ภาพยนตร์มีลักษณะอย่างไร

- ก. มีได้ให้ความรู้
- ข. ให้แต่ความบันเทิง
- ค. มีทั้งโทษและประโยชน์
- ง. ทำให้เสียทรัพย์สินและการทำงาน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

ประกาศ

ผู้ที่จะไปทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่กองทะเบียนกรมตำรวจโดยตรง อย่าได้ติดต่อกับบุคคลภายนอก ขั้นตอนในการทำไม่ยุ่งยาก เตรียมเอกสารให้ครบถ้วนให้ยื่นเรื่องราวพร้อมคำร้อง ซึ่งขอได้จากประชาสัมพันธ์แผนกขับขี โดยไม่เสียค่าคำร้องแต่อย่างใด

26. สำคัญสำคัญของประกาศฉบับนี้คืออะไร

- ก. ขั้นตอนในการทำใบขับขีไม่ยุ่งยาก
- ข. การทำใบขับขีต้องเตรียมเอกสารให้พร้อม
- ค. การทำใบขับขีต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยตรง
- ง. การยื่นเรื่องราวทำใบขับขีไม่ต้องเสียค่าคำร้อง

27. ข้อใดเป็นจุดประสงค์สำคัญของประกาศนี้
- ก. แนะนำสถานที่ขอคำร้อง
 - ข. แจ้งให้ทราบว่าจะไม่ต้องเสียเงิน
 - ค. บอกขั้นตอนในการยื่นเรื่องราว
 - ง. เตือนมิให้ติดต่อกับบุคคลภายนอก
28. ข้อความใดเป็นการแสดงความคิดเห็น
- ก. ให้ยื่นเรื่องราวพร้อมคำร้อง
 - ข. เตรียมเอกสารให้ครบถ้วน
 - ค. ขั้นตอนในการทำไม่ยุ่งยาก
 - ง. อย่าได้ติดต่อกับบุคคลภายนอก
29. “ปลาหูหนึ่งหนึ่งแข่งกับงู “ ขึ้นจากสามไปห้าหน้าละห้อย
 ถั่วฝักยาวกับบาทมัดน้อยน้อย พริกขี้หนูกองกระจอยค่อยนับเม็ด “
 สาระสำคัญของคำประพันธ์นี้คือข้อใด
- ก. สินค้าไม่มีคุณภาพ
 - ข. ราคาสินค้าแพงเกินไป
 - ค. พ่อค้าแม่ค้าขายของแพงมาก
 - ง. ผู้บริโภคไม่พอใจกับราคาสินค้า

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 30

“ อันตรายที่แท้จริงมิใช่อยู่ว่า คอมพิวเตอร์จะเริ่มคิดเหมือนมนุษย์
 แต่อยู่ที่ว่ามนุษย์จะเริ่มคิดเหมือนคอมพิวเตอร์ “

30 “มนุษย์จะเริ่มคิดเหมือนคอมพิวเตอร์”

ข้อความนี้คาดคะเนได้ว่าจะเกิดผลกระทบต่อนมนุษย์ในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. มนุษย์จะทำงานโดยไม่คิด
- ข. มนุษย์จะไม่เป็นตัวของตัวเอง
- ค. มนุษย์จะเกียจคร้านและคิดไม่เป็น
- ง. มนุษย์จะขาดความเห็นอกเห็นใจกัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31

การศึกษาในบ้านเมืองไทยเรานี้ มันกลายเป็นอาชีพอย่างหนึ่งของผู้คนไปแล้ว คือใครได้เข้า
 ศึกษาในโรงเรียนในวิทยาลัยก็เป็นคนมีอาชีพ คือไม่ว่างงาน ฉะนั้นวิธีการแก้คนว่างงานของผู้บริหารประเทศ
 คือการจัดหาที่เรียนให้นักเรียนตั้งโรงเรียนขึ้นบ้าง ขยายชั้นเรียนบ้าง เปิดรอบป้ายรอบตำบลบ้าง ยังเหลือแต่
 รอบดึกและรอบมืดในคืน การแก้ปัญหาคนว่างงานโดยวิธีนี้ผิดถูกอย่างไรผมไม่รู้

31. ข้อใดเป็นสาระที่ผู้เขียนต้องการเสนอ

- ก. ปัญหาการว่างงานยังแก้ไขไม่ถูกต้อง
- ข. ถ้ามีการขยายการศึกษาคนจะไม่ว่างงาน
- ค. คนที่มีวิชาชีพคือคนที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น
- ง. ปัญหาการว่างงานเกิดเพราะคนขาดการศึกษา

32. " การหาความรู้ใส่ตัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน
 เพราะว่าต่อไปในชีวิตถ้าขาดความรู้ความสามารถจะไม่อาจเลี้ยงตัวให้รอดได้ "

จุดมุ่งหมายสำคัญของผู้กล่าวข้อความนี้คืออะไร

- ก. โน้มน้าวให้คนแสวงหาความรู้
 - ข. แสดงให้เห็นความสำคัญของความรู้
 - ค. ยืนยันว่าคนที่มีความรู้สามารถเลี้ยงตัวเองได้
 - ง. แสดงให้เห็นความล้มเหลวของคนที่ขาดความรู้
33. " เมื่อเราฟังหรืออ่านเรื่องราวใดๆ เราต้องคิดตามไปด้วย
 ไม่ใช่ปล่อยจิตใจไปตามยถากรรมอย่าง ฟังเสียงนกเสียงกา "
- คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตามข้อใด
- ก. ฟังแล้วไม่คิด
 - ข. ฟังแล้วร้องตาม
 - ค. ฟังแล้วเบื่อกับงานใจ
 - ง. ฟังแล้วไม่เข้าใจความหมาย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 34

ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ให้เต็มที่ตามที่ได้บัญญัติไว้ แม้จะมีได้เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลในวันนี้ ก็ต้องมีความพยายาม เพราะว่าวันหนึ่งข้างหน้าก็จะได้รับรางวัล รางวัลนั้นไม่ได้แจกให้ในที่นี้ แต่เป็นรางวัลอีกอย่างหนึ่งที่ทุกคนจะได้รับแน่นอน

34. " รางวัล" ตามความหมายในพระบรมราโชวาทตอนนี้น่าจะเป็นอะไร

- ก. ทุนการศึกษา
 - ข. ความรู้ที่จะได้รับ
 - ค. ความสำเร็จในชีวิต
 - ง. คำชมเชยจากคนทั่วไป
35. " แม้มิได้เป็นเช่นกุหลาบหอม ก็จงยอมเป็นเพียงลดขาว
 แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร้มตา "
- ผู้เขียนต้องการนำเสนออะไร
- ก. ต้องการให้คนหญิงในศักดิ์ศรี
 - ข. ต้องการให้คนอ่อนน้อมถ่อมตน
 - ค. ต้องการให้คนยอมในสิ่งที่ยอมได้
 - ง. ต้องการให้คนพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

36. " ปลาเสือนั้นว่ายโดดเดี่ยว ตัวโตเท่าฝ่ามือก็มี เล็กกว่าก็มี ลายของมันจะมีสีขาวดำแซมติดกัน
 น่าดูมาก ครีบล่างของมันแลเห็นเป็นพลั่วชัดเจน "

ข้อความข้างต้นนี้แสดงคุณสมบัติเด่นชัดของผู้เล่าว่าเป็นคนเช่นไร

- ก. รักธรรมชาติ
- ข. ช่างสังเกต
- ค. มีความรู้รอบตัว
- ง. อ่อนโยนเมตตาสัตว์

- 37 “ในฐานะที่เราเป็นคนไทยคนหนึ่ง เราจะทนได้หรือที่จะปล่อยให้ห้องผู้ทิวโหย ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชาติของเราต้องทิวโหยอีกต่อไป “
- ข้อความข้างต้นนี้ผู้พูดมีจุดประสงค์อย่างไร
- เพื่อจูงใจ
 - เพื่อปลุกใจ
 - เพื่อแก้ปัญหา
 - เพื่อให้ข้อเท็จจริง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 38-39

“ ขณะนั้นเรารัสมความรักสงบ การหัตถ์ยอมแพ้คน การทำเป็นคนโง่ ไม่รู้เท่าทันคนตามที่ท่านอาจารย์เคยอบรมพร่ำสอนมาด้วยเล็งผลไกล คล้ายการเดินทางผ่านป่าดงพงพีอันจำเป็นจะต้องพบหนามบ้าง ตอไม้บ้าง ทางอันเป็นหลุมบ่อบ้าง ถ้าเราจะยุ่งไปทุกอย่าง พบหนามก็หยุดกางป่าเพื่อทำลายหนาม พบตอไม้ก็หยุดขุดตอไม้ ออก ไม่ยอมเสี่ยงด้วยเห็นแก่จุดหมายปลายทางข้างหน้าบ้างเลยแล้ว ความมัววนเสียเวลาในระหว่างทางก็จะทำให้ชีวิตทั้งชีวิตปั่นป่วนวุ่นวายด้วยเรื่องขยะมูลฝอยข้างทาง จนไม่เป็นอันที่จะหาความสุขได้ “

38. ข้อความนี้กล่าวเปรียบเทียบการเดินทางผ่านป่าดงเหมือนกับอะไร

- การเดินทางสู่จุดหมายปลายทาง
- การศึกษาหาความรู้ตลอดไป
- ความโง่เขลา
- การคบคน

39. ผู้เขียนกล่าวเปรียบเทียบขยะมูลฝอยข้างทางกับอะไร

- เรื่องสกปรก
- เรื่องไม่น่าเอาใจใส่
- เรื่องที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้
- เรื่องที่ทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

40. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือเรื่องใด

- ควรรู้จักยอมแพ้คน
- ควรแสวงหาความสุข
- ควรเชื่อคำสอนของอาจารย์
- ควรหลีกเลี่ยงเรื่องยุ่งยากโดยไม่จำเป็น

ตาราง 16 ค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก(r) และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทย

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	0.26	0.41	21	0.42	0.48
2	0.58	0.20	22	0.40	0.46
3	0.30	0.38	23	0.66	0.46
4	0.57	0.27	24	0.32	0.41
5	0.50	0.40	25	0.52	0.58
6	0.52	0.37	26	0.44	0.30
7	0.27	0.32	27	0.21	0.57
8	0.73	0.55	28	0.23	0.35
9	0.69	0.29	29	0.48	0.52
10	0.54	0.34	30	0.41	0.41
11	0.35	0.20	31	0.38	0.42
12	0.25	0.52	32	0.27	0.32
13	0.29	0.34	33	0.46	0.55
14	0.31	0.50	34	0.54	0.55
15	0.31	0.56	35	0.48	0.37
16	0.52	0.22	36	0.64	0.47
17	0.38	0.42	37	0.26	0.41
18	0.56	0.30	38	0.36	0.39
19	0.45	0.28	39	0.35	0.20
20	0.50	0.40	40	0.40	0.46

ค่าความเชื่อมั่น = 0.75

ตาราง 18 คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	23	24	1	19	21	23	2
2	21	21	0	20	23	29	6
3	24	25	1	21	22	28	6
4	17	21	4	22	25	28	3
5	17	20	3	23	25	25	0
6	22	25	3	24	21	28	7
7	26	29	3	25	24	25	1
8	13	14	1	26	23	23	0
9	22	25	3	27	25	27	2
10	13	20	7	28	29	31	2
11	23	26	3	29	21	21	0
12	19	25	6	30	18	22	4
13	19	24	5	31	20	24	4
14	17	25	8	32	23	25	2
15	20	24	4	33	23	24	1
16	16	23	7	34	28	30	2
17	24	28	4	35	25	28	3
18	20	23	3	36	26	28	2

ตาราง 17 คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	23	28	5	19	21	28	7
2	24	28	4	20	20	28	8
3	24	25	1	21	25	28	3
4	24	27	3	22	25	26	1
5	20	23	3	23	22	29	7
6	20	27	7	24	25	29	4
7	30	32	2	25	20	26	6
8	25	26	1	26	17	23	6
9	22	30	8	27	28	28	0
10	20	23	3	28	23	30	7
11	24	28	4	29	25	32	7
12	24	28	4	30	23	29	6
13	23	30	7	31	21	29	9
14	20	28	8	32	22	27	5
15	20	31	11	33	28	33	5
16	21	25	4	34	25	33	8
17	25	28	3	35	22	27	5
18	21	27	6	36	21	33	12

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
- ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบสอบถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ต้องการถามเกี่ยวกับการกระทำบางอย่างของนักเรียนโดยที่มีข้อความให้นักเรียนอ่านเพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีเคยปฏิบัติตามน้อยหรือบ่อยครั้งเพียงใด ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะในแต่ละข้อแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติไม่เหมือนกัน จึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะถือเป็นความลับ และไม่มีผลต่อคะแนนสอบในโรงเรียนแต่ประการใด

วิธีการตอบคำถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 3 ช่อง แต่ละช่องจะมีข้อความเรียงตามลำดับคือ สม่าเสมอ บางครั้ง ไม่เคย ให้นักเรียนอ่านคำถามทีละข้อแล้ว พิจารณาคำตอบควรตอบช่องใดจึงจะตรงกับความรู้สึกของนักเรียนหรือตรงกับที่นักเรียนเคยปฏิบัติมา แล้วจึงกาเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้นเพียงข้อละ 1 คำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	สม่าเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
(0)	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างค้นคว้าในห้องสมุด	/		
(00)	เมื่อทำงานใดก็ตามข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ		/	

คำอธิบาย จากตัวอย่าง

ข้อ(0) แสดงว่านักเรียนใช้เวลาว่างค้นคว้าในห้องสมุดอย่างสม่าเสมอ

ข้อ(00) แสดงว่านักเรียนจะตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถในบางครั้ง

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือ

ข้อ	ข้อความ	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1	ข้าพเจ้าเตรียมอุปกรณ์สำหรับเรียนวิชาภาษาไทยล่วงหน้า			
2	ข้าพเจ้าใช้สื่อการเรียนที่ครูแจกอย่างระมัดระวัง			
3	ถึงแม้จะมีอุปสรรคในการทำงานข้าพเจ้าก็จะทำให้สำเร็จ			
4	ถ้างานกลุ่มไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของข้าพเจ้าด้วย			
5	ข้าพเจ้าศึกษาขั้นตอนของงานที่จะทำงานเข้าใจดีก่อนลงมือปฏิบัติ			
6	เมื่อรับปากว่าจะทำอะไรแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องทำให้สำเร็จ			
7	ข้าพเจ้าทำงานอย่างตั้งใจทุกครั้ง แม้ไม่ได้รับคำชมเลย			
8	ข้าพเจ้าห้องเรียนข้าพเจ้าเพราะเห็นใครๆก็ทำกัน			
9	ข้าพเจ้าจะทำงานที่ยากๆ เมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น			
10	ข้าพเจ้าตรวจทานและแก้ไขงานทุกอย่างโดยละเอียดก่อนจะนำส่ง			
11	เมื่อมีอาจารย์ควบคุมดูแลใกล้ชิด ข้าพเจ้าจะทำงานได้ผลดีกว่า			
12	เมื่อข้าพเจ้าตั้งใจจะทำอะไรแล้ว เมื่อถึงเวลานั้นจริงๆ ก็มักจะผลัดวันอยู่เรื่อยๆ			
13	ข้าพเจ้าฝึกพูดก่อนออกรายงานหน้าชั้น			
14	ข้าพเจ้ามีความพยายามเพิ่มมากขึ้น เมื่อรู้ว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อน			
15	ข้าพเจ้าขอต่อเวลาส่งรายงานเมื่อใกล้จะถึงกำหนดส่ง			
16	ข้าพเจ้าโกรธเมื่อถูกเพื่อนตำหนิว่า เป็นคนทำให้กลุ่มได้คะแนนน้อย			
17	ข้าพเจ้าติดตามการสอนของครูได้ตลอดชั่วโมง			
18	ข้าพเจ้าหาวิธีอธิบายงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าเพื่อนจะเข้าใจ			
19	เมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงานร่วมกัน ข้าพเจ้ายินดีแก้ไขและปรับปรุงตนเอง			
20	เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดข้าพเจ้าจะพยายามหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปรับปรุงด้วยตนเอง			

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อ	t	ข้อ	t
1	7.33	11	4.23
2	2.22	12	3.33
3	2.66	13	3.56
4	9.00	14	3.50
5	3.05	15	5.18
6	3.04	16	6.18
7	3.11	17	3.73
8	4.23	18	3.05
9	14.4	19	3.20
10	5.21	20	3.25

ค่าความเชื่อมั่น = 0.80

ตาราง 20 คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	46	54	8	19	45	54	9
2	45	52	7	20	43	58	15
3	41	50	9	21	45	54	9
4	54	58	4	22	40	52	12
5	38	50	12	23	45	55	10
6	51	55	4	24	40	54	14
7	44	53	9	25	45	52	7
8	43	52	9	26	47	52	5
9	47	52	5	27	45	52	7
10	45	54	9	28	45	56	11
11	48	54	6	29	45	55	10
12	45	52	7	30	45	54	9
13	45	56	11	31	49	53	4
14	43	56	13	32	45	56	11
15	41	52	11	33	46	55	9
16	44	56	12	34	47	58	11
17	40	52	12	35	47	56	9
18	45	55	10	36	47	58	11

ตาราง 21 คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง	คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	45	50	5	19	41	50	9
2	40	45	5	20	44	48	4
3	40	47	7	21	50	54	4
4	41	45	4	22	42	47	5
5	42	48	6	23	50	55	5
6	48	50	2	24	50	52	2
7	47	50	3	25	45	50	5
8	40	49	9	26	43	49	6
9	52	54	2	27	34	40	6
10	52	54	2	28	46	52	6
11	41	47	6	29	45	50	5
12	40	44	4	30	41	48	7
13	45	48	3	31	46	48	2
14	41	46	5	32	47	52	5
15	49	52	3	33	38	52	4
16	44	49	5	34	45	46	1
17	42	45	3	35	48	51	3
18	43	50	7	36	46	49	3

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. ผศ.ขจรศรี ชาทิกานนท์ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์สมบูรณ์ ราชนิล หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
3. อาจารย์สดุดีพันธ์ ผู้สนธิ์สาย โรงเรียนปทุมธานี “ นันทมนี่บำรุง”

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

1. ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.ดร.สุนนท์ ศลโกสุม สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์สดุดีพันธ์ ผู้สนธิ์สาย โรงเรียนปทุมธานี “ นันทมนี่บำรุง”

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

1. ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนวการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.อรุณศรี กุมุท สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.อัจฉรา สุขารมณีสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววาสนา ไตรวัฒนธงไชย
วันเดือนปีเกิด	12 พฤศจิกายน 2504
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	119/81 หมู่บ้านอัมรินทร์นิเวศน์ 3 ผัง 4 ถนนสายไหม แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิภารุง”
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2518	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนอุทัยวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2523	ศศ.บ.(วิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิทยาเขตสงขลา
พ.ศ. 2543	กศ.ม.(วิชาเอกการมัธยมศึกษา การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร